

Anàlisi estratègic sòcio-jurídic d'infants i joves immigrants i indocumentats no acompanyats

Irma Rognoni Viader, coordinadora.

JUNY 2001

**ANÀLISI ESTRATÈGIC SÒCIO - JURÍDIC
D'INFANTS I JOVES IMMIGRATS I INDOCUMENTATS
NO ACOMPANYATS**

**Recerca realitzada per la
Coordinadora:
Col.laboradors:**

**FUNDACIÓ FICAT
Irma Rognoni Viader
Ruth Garcia
Jessica Monge
Xavier Hernández**

**Jordi Palou
Olga Felis
Josep Mª Garcia
Mònica Nadal
Borja Morodo**

**Dades cedides pel
Amb el suport de la**

**CASAL DELS INFANTS DEL RAVAL
FUNDACIÓ JAUME BOFILL**

Juny 2001

Í N D E X

Anàlisi Estratègic Sòcio-Jurídic	1
Informe de diagnòstic sistèmic	1
Informe de propostes de solució	51
 Annex I - Qüestionaris	 115
Primer qüestionari	116
Segon qüestionari	120
 Annex II - Recull de Premsa	 135
 Annex III - Referències	 148
Legislació	149
Documentació	150

ANÀLISI ESTRATÈGIC SOCIO-JURÍDIC (AESJ)

INFORME DE DIAGNÒSTIC SISTÈMIC

METODOLOGIA

Factors:

- ✓ gran nombre de menors immigrants indocumentats, no acompanyats, en situació de risc.
- ✓ gran nombre de menors immigrants indocumentats no acompanyats que es troben al carrer en una relació molt propera a possibles activitats delictives i que, en molts casos, utilitzen la cola com a substància tòxica.
- ✓ gran volum de menors immigrants indocumentats no acompanyats que reiteren nombroses vegades l'ús de recursos disponibles i la seva situació personal i d'entorn es va deteriorant i tornant crònica.
- ✓ gran volum de menors immigrants indocumentats no acompanyats que es converteixen en beneficiaris d'un recurs però aquests recursos es troben impossibilitats de produir efectes per fugues dels menors de programes i recursos.
- ✓ creació d'un cercle de risc a l'entorn del qual es troben els menors immigrants indocumentats, no acompanyats, en què la situació es va agreujant a mesura que transcorre el temps, transformant-se en una població d'alt risc social.
- ✓ incidència d'un factor multiplicador sobre el primer cercle de menors immigrants indocumentats no acompanyats, format per la incorporació de germans o altres familiars o amics provinents d'altres punts d'Espanya o de l'estranger.
- ✓ gran volum de menors immigrants indocumentats, no acompanyats, que no disposen d'un expedient jurídic clarificat.
- ✓ gran volum de menors immigrants indocumentats no acompanyats amb mancança d'expedient jurídic clarificat la qual cosa actua com a factor d'incertesa en l'abordatge socio-jurídic de cada un dels expedients i per part de cada un dels agents socials que intervenen sobre aquests expedients, i que exerceix de factor incrementador de la cronificació de la situació en la que es troben els menors de referència.
- ✓ gran volum de menors immigrants indocumentats, no acompanyats, amb mancança d'expedient jurídic clarificat, i, per tant, amb incertesa jurídica cronificada, que provoca un efecte contaminant sobre la resta d'elements socials a l'entorn del menor.

- ✓ dispersió i desconeixement de dades, especialment pel que fa a l'expedient jurídic-administratiu dels menors.
- ✓ dades d'estudi basades majoritàriament en informacions i manifestacions informals dels menors.
- ✓ la dispersió, el desconeixement i l'obtenció informal de la informació a partir dels menors, crea incertesa jurídica des de l'inici dels expedients juridico-administratius dels menors, cosa que dificulta la intervenció dels diferents agents socials.
- ✓ necessitat urgent de paliació i treball sobre la prevenció i el tractament del conflicte.

Actuació:

- ✓ creació d'un sistema per possibilitar l'anàlisi de les dades conegudes sobre els expedients dels menors.
- ✓ creació d'un sistema per possibilitar l'anàlisi del conflicte en el màxim abast possible i amb VISIO D'ITINERARI, al efecte de circularitat, cosa que implica una anàlisi estàtic-present-actual, aquest informe de diagnòstic estructural el resultat del primer "cercle d'anàlisi".

Delimitació:

- ✓ realització dels qüestionaris i posterior anàlisi dels 50 (46) expedients que formen o han format part del programa Màrhaba, essent el Casal dels Infants del Raval l'entitat que ha ofert les dades, referides a la totalitat dels expedients presents (TEP) en visió estàtic-present-actual com a primer "cercle d'anàlisi"

Posibilitat de futur (curt-mig-llarg termini):

- ✓ susceptible de ser ampliat -a un o més "cercles d'anàlisi"- en un futur.

Objectiu:

- ✓ descripció de l'estat del col·lectiu de referència i detecció de les possibles disfuncions del sistema i subsistemes a l'entorn del col·lectiu, aportant elements a partir dels quals els agents socials que intervenen sobre el col·lectiu puguin procedir a la construcció de bases de futur (CBF) servint aquest document com a instrument de treball per a la gestió i resolució dels conflictes existents en el col·lectiu a través de la resolució jurídica dels expedients i la gestió dels conflictes jurídics i socials.

Procediment:

- ✓ unió de tota la informació donada per la TEP, a fi de descriure l'estat actual del col·lectiu, estructurada en dos eixos: numèric, per variables predeterminades, i buidat, per anotacions textuais.

Mètode:

- ✓ anàlisi global amb visió sòcio-jurídica, sistèmica i de resolució de conflictes en sentit ampli.

ANÀLISI ESTRATÈGIC SÒCIO-JURÍDIC (AESJ)

ANÀLISI QÜESTIONARI :
INFANTS I JOVES IMMIGRATS INDOCUMENTATS NO ACOMPANYATS

Qüestionaris realitzats: 50
Qüestionaris completats: 46

DADES PERSONALS

1.- Nom

2.- Edat :

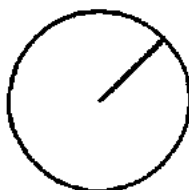
🍏 12-14 anys:	2
🍏 15-16 anys:	18
🍏 17-18 anys:	17
🍏 19... anys:	9

■ 12-14 anys (4,3%)
▤ 15-16 anys (39,1%)
■ 17-18 anys (37%)
■ 19+ ... (19,6%)

3.- Gènere :

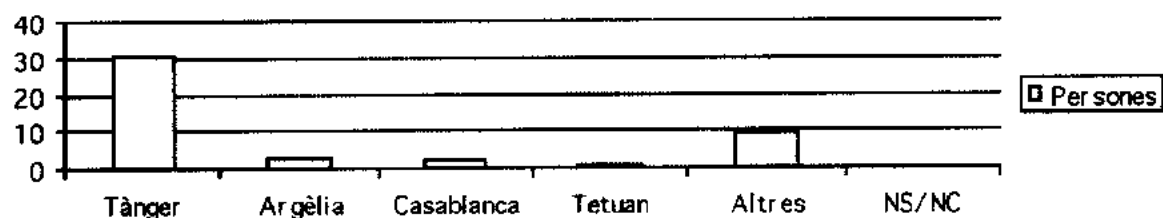
🍏 Femení	0
🍏 Mascull	46

■ Mascull (100%)

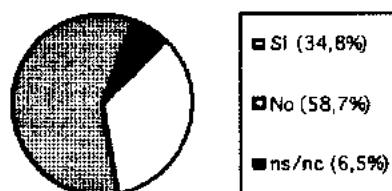
4.- Lloc de naixement :

🍎 Tànger	31
🍎 Argèlia	3
🍎 Casablanca	2
🍎 Tetuan	1
🍎 Altres	9
🍎 NS/NC	0

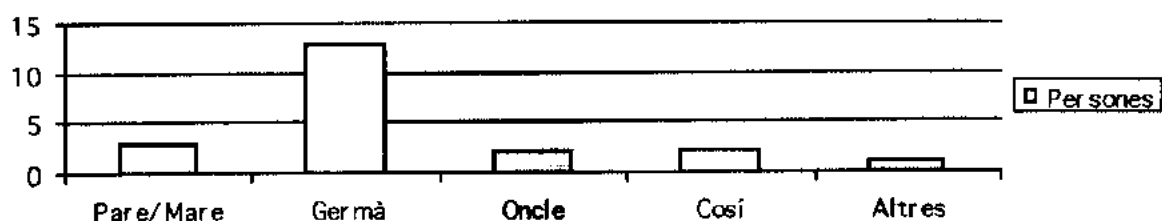
5.- Referent familiar a Espanya :

🍎 Sí	16
🍎 No	27
🍎 NS/NC	3

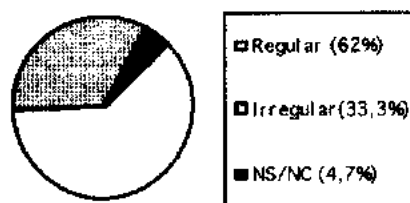
6.- En cas de resposta afirmativa, grau de parentiu:

🍎 Pare / Mare	3
🍎 Germà	13
🍎 Oncle	2
🍎 Cosí	2
🍎 Altres	1

7.- Situació jurídica:

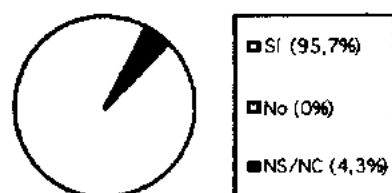
Regular	13
Irregular	7
NS/NC	1

Observacions: Dels 16 infants o joves que tenen referent familiar a Espanya un 81,2 % tenen com a referent un germà (53,8 % dels quals estan en situació regular). Del percentatge inicial un 30,7 % tenen, a més a més, altres referents familiars (dels quals el 50 % són pare i/o mare, que estan en la seva totalitat en situació regular).

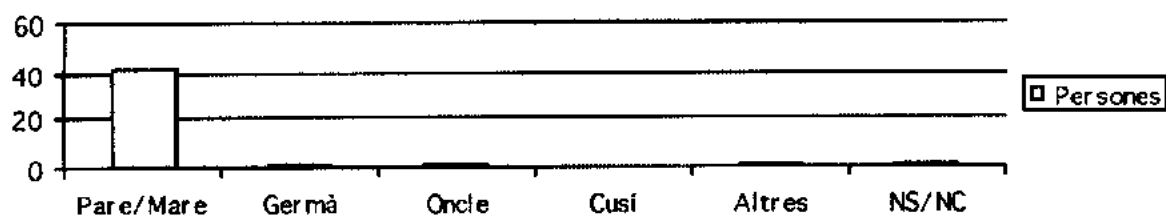
8.- Referent familiar al país d'origen:

Sí	44
No	0
NS/NC	2

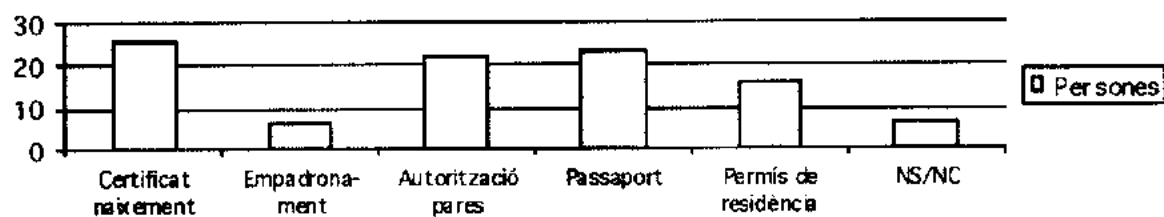
9.- En cas de resposta afirmativa , grau de parentiu :

Pare / Mare	42
Germà	1
Oncle	1
Cosí	0
Altres	1
NS/NC	1

10.- Documentació disponible:

🍎 Certificat de naixement	26
🍎 Empadronament	6
🍎 Autorització pares	22
🍎 Passaport	23
🍎 Permís de residència	16
🍎 Vigent ?	
🍎 Caducat ?	
🍎 NS/NC	6
🍎 Altres: documentació altres centres	

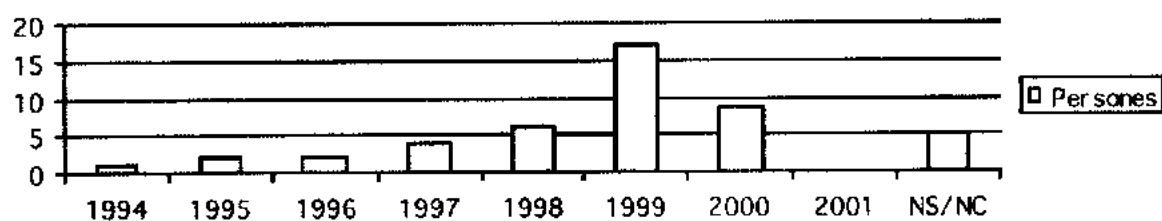

11.- Observacions :

ITINERARI

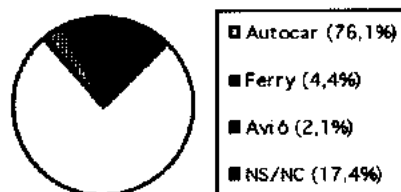
12.- Any d'arribada a Espanya :

1994	1
1995	2
1996	2
1997	4
1998	6
1999	17
2000	9
2001	0
NS/NC	5

13.- Mitjà d'arribada :

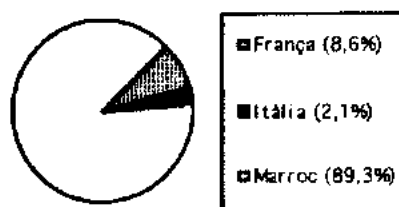
Autocar	35
Ferry	2
Avió	1
NS/NC	0

Observacions: Els infants o joves que han arribat per mitjà d'autocar ho han fet amagats entre la carrosseria. Els que ho han fet per mitjà de ferry ha estat com a polissons.

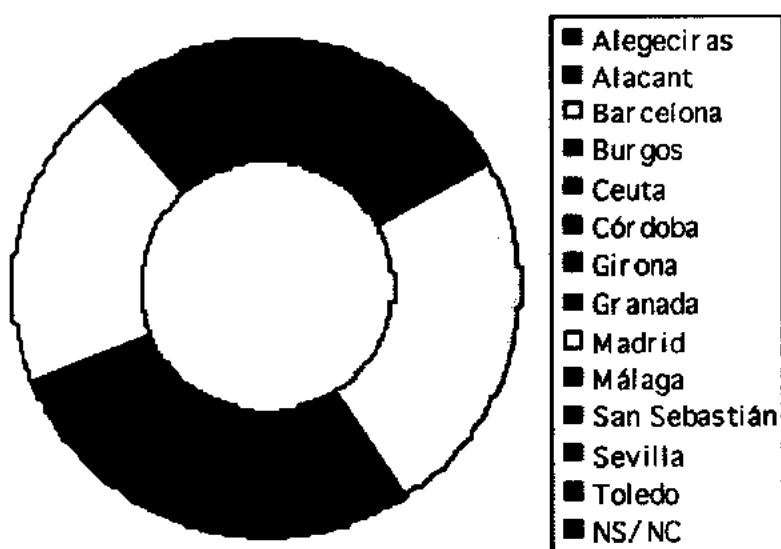
14.- País de procedència, prèvia entrada a Espanya:

🍏 França	4
🍏 Itàlia	1
🍏 Marroc	41
🍏 Altres	0

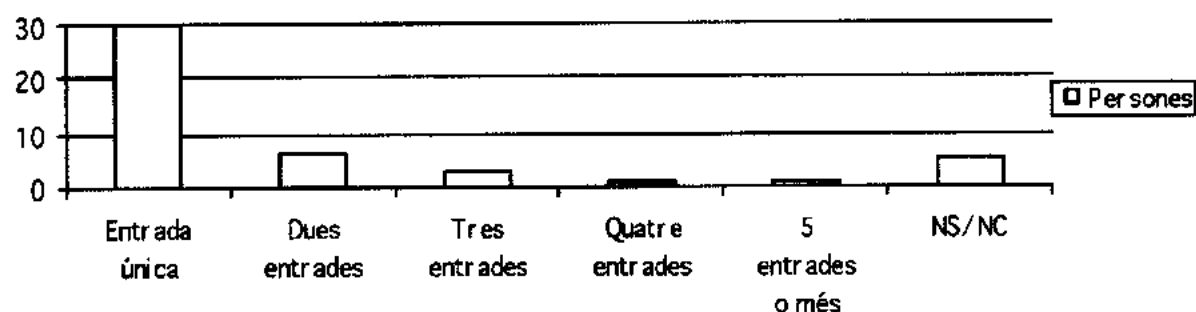
15.- Primera localitat de referència a Espanya :

🍏 Algeciras	1
🍏 Alacant	1
🍏 Barcelona	11
🍏 Burgos	1
🍏 Ceuta	4
🍏 Córdoba	5
🍏 Girona	1
🍏 Granada	2
🍏 Madrid	9
🍏 Málaga	3
🍏 San Sebastián	1
🍏 Sevilla	1
🍏 Toledo	1
🍏 NS/NC	5

16.- Nombre d'entrades en territori espanyol :

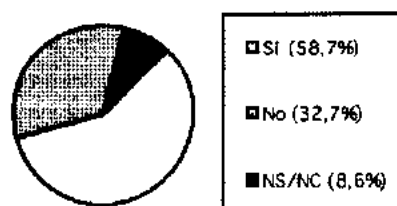
● Entrada única	30
● Dues entrades	6
● Tres entrades	3
● Quatre entrades	1
● Diverses	1
● NS/NC	5

Observacions: El 24 % d'infants i joves han realitzat dues entrades o més, que majoritàriament es produeixen a causa de repatriacions i expulsions. D'aquest percentatge, quasi la meitat (45,5 %) realitzen més de dues entrades.

17.- Ha estat a centres d'acollida a d'altres CCAA diferents als de Catalunya:

● Sí	27
● No	15
● NS/NC	4

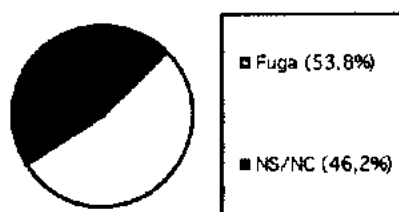
ITINERARI (I) : CENTRES DE COMUNITATS AUTÒNOMES DIFERENTS ALS DE CATALUNYA

18.- En cas de resposta afirmativa (detallar les següents variables):

- Madrid, Centro de Acogida Manzanares
- Madrid, Centro de Concepción Arenas

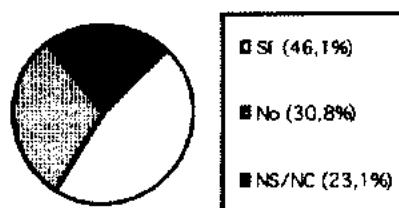
♦ Nombre d'estades als Centres	13
♦ Temps total d'estada	2505 dies (83,5 mesos)
♦ Temps mitjà d'estada	192,6 dies (6 mesos i 13 dies)
♦ Sortida del Centre	

♦ Fuga	7 (53,8 %)
♦ NS/NC	6 (46,2 %)

♦ Actuació Jurídica:

♦ Sí	6
♦ No	4
♦ NS/NC	3

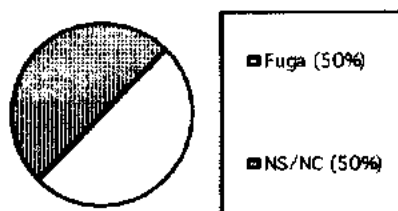

♦ En cas de resposta positiva, quines?

♦ Passaport	1
♦ Permís de Residència	0
♦ Repatriació	6
♦ Tutela	1

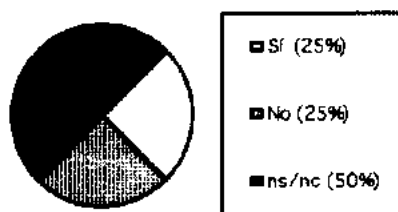
♣ Ceuta, Centro de Menores San Antonio

♦ Nombre d'estades al Centre	4
♦ Temps total d'estada	240 dies (8 mesos+5 anys esporàd.)
♦ Temps mitjà d'estada	60 dies (2 mesos)
♦ Sortida del Centre	
♦ Fuga	2 (50 %)
♦ NS/NC	2 (50 %)

♦ Actuació Jurídica:

♦ Sí	1
♦ No	1
♦ NS/NC	2

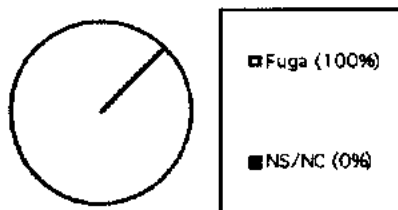

♦ En cas de resposta positiva, quines?

♦ Passaport	0
♦ Permís de Residència	0
♦ Repatriació	1
♦ Tutela	0

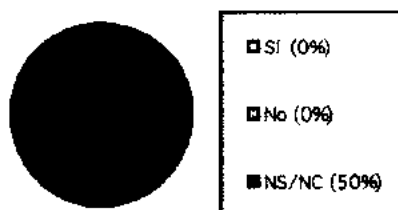
🍷 Burgos, Centro de Menores

◆ Nombre d'estades al Centre	1
◆ Temps total d'estada	45 dies (1 mes i 15 dies)
◆ Temps mitjà d'estada	45 dies (1 mes i 15 dies)
◆ Sortida del Centre	
◆ Fuga	1 (100 %)
◆ NS/NC	0

◆ Actuació Jurídica:

◆ Sí	0
◆ No	0
◆ NS/NC	1

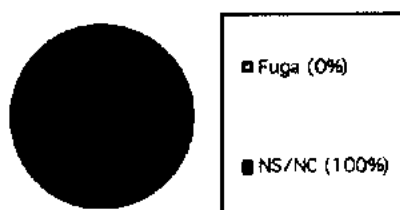

◆ En cas de resposta positiva, quines?

◆ Passaport	0
◆ Permís de Residència	0
◆ Repatriació	0
◆ Tutela	0

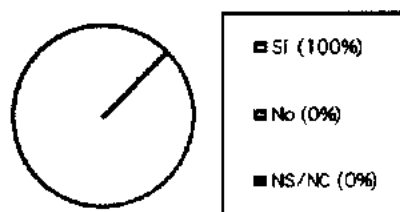
🍷 Algeciras, Centro de Cobra

♦ Nombre d'estades al Centre	1
♦ Temps total d'estada	7 dies
♦ Temps mitjà d'estada	7 dies
♦ Sortida del Centre	
♦ Fuga	0 (0 %)
♦ NS/NC	1 (100 %)

♦ Actuació Jurídica:

♦ Sí	1
♦ No	0
♦ NS/NC	0

♦ En cas de resposta positiva, quines?

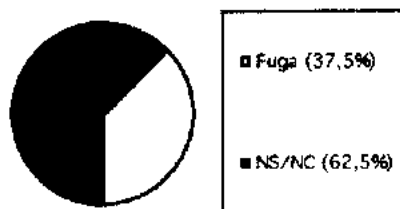
♦ Passaport	0
♦ Permís de Residència	0
♦ Repatriació	1
♦ Tutela	0

♣ Málaga, Centro de los Capuchinos y Torremoreno

♣ Málaga, Casa Hermano

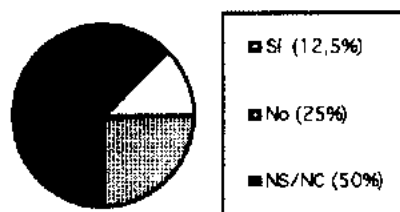
◆ Nombre d'estades als Centres	8
◆ Temps total d'estada	660 dies (22 mesos)
◆ Temps mitjà d'estada	82,5 dies (2 mesos i 20 dies)
◆ Sortida del Centre	

◆ Fuga	3 (37,5 %)
◆ NS/NC	4 (62,5 %)

◆ Actuació Jurídica:

◆ Sí	1
◆ No	2
◆ NS/NC	5

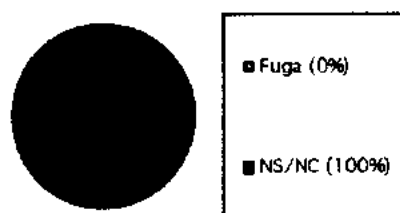

◆ En cas de resposta positiva, quines?

◆ Passaport	0
◆ Permís de Residència	1
◆ Repatriació	0
◆ Tutela	0

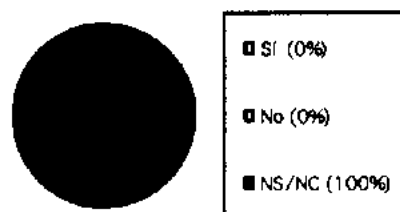
📍 Granada, Centro Bermúdez Castro

♦ Nombre d'estades al Centre	3
♦ Temps total d'estada	130 dies (4 mesos i 10 dies)
♦ Temps mitjà d'estada	43,3 dies (1 mes i 13 dies)
♦ Sortida del Centre	
♦ Fuga	0 (0 %)
♦ NS/NC	3 (100 %)

♦ Actuació Jurídica:

♦ Sí	0
♦ No	0
♦ NS/NC	3

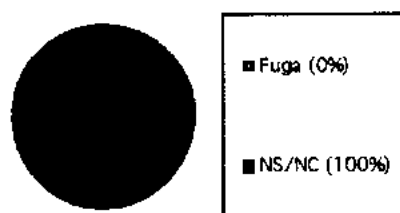

♦ En cas de resposta positiva, quines?

♦ Passaport	0
♦ Permís de Residència	0
♦ Repatriació	0
♦ Tutela	0

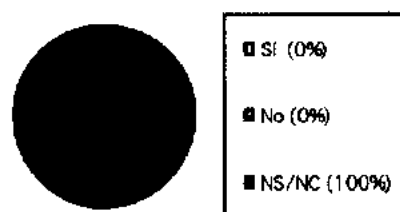
Almería, Centro de Menores

♦ Nombre d'estades al Centre	1
♦ Temps total d'estada	...
♦ Temps mitjà d'estada	...
♦ Sortida del Centre	
♦ Fuga	0 (0 %)
♦ NS/NC	1 (100 %)

♦ Actuació Jurídica:

♦ Sí	0
♦ No	0
♦ NS/NC	1

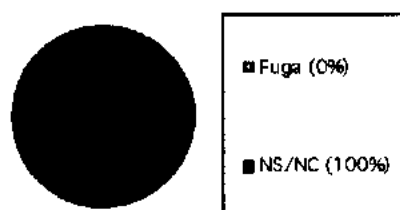

♦ En cas de resposta positiva, quines?

♦ Passaport	0
♦ Permís de Residència	0
♦ Repatriació	0
♦ Tutela	0

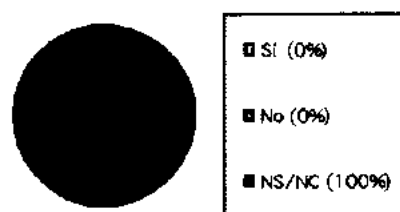
Sevilla, Centro de Menores

◆ Nombre d'estades al Centre	2
◆ Temps total d'estada	...
◆ Temps mitjà d'estada	...
◆ Sortida del Centre	
◆ Fuga	0 (0 %)
◆ NS/NC	2 (100 %)

◆ Actuació Jurídica:

◆ Sí	0
◆ No	0
◆ NS/NC	2

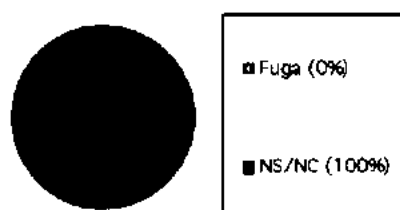

◆ En cas de resposta positiva, quines?

◆ Passaport	0
◆ Permís de Residència	0
◆ Repatriació	0
◆ Tutela	0

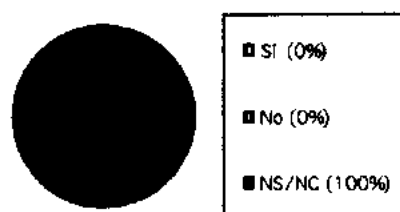
📍 València, Centre de Menors

♦ Nombre d'estades al Centre	2
♦ Temps total d'estada	...
♦ Temps mitjà d'estada	...
♦ Sortida del Centre	
♦ Fuga	0 (0 %)
♦ NS/NC	2 (100 %)

♦ Actuació Jurídica:

♦ Sí	0
♦ No	0
♦ NS/NC	2

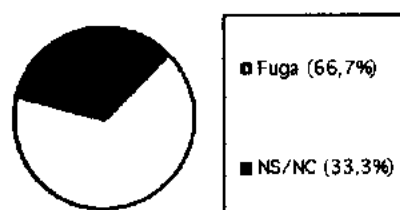

♦ En cas de resposta positiva, quines?

♦ Passaport	0
♦ Permís de Residència	0
♦ Repatriació	0
♦ Tutela	0

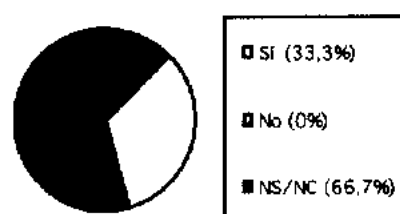
Córdoba, Centro de Menores

◆ Nombre d'estades al Centre	6
◆ Temps total d'estada	1470 dies (49 mesos)
◆ Temps mitjà d'estada	245 dies (8 mesos i 3 dies)
◆ Sortida del Centre	
◆ Fuga	4 (66,7 %)
◆ NS/NC	2 (33,3 %)

◆ Actuació Jurídica:

◆ Sí	2
◆ No	0
◆ NS/NC	4

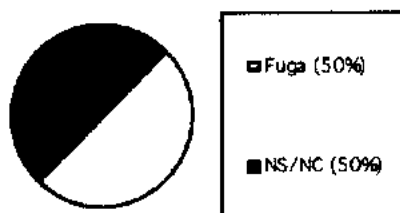

◆ En cas de resposta positiva, quines?

◆ Passaport	0
◆ Permís de Residència	0
◆ Repatriació	0
◆ Tutela	2

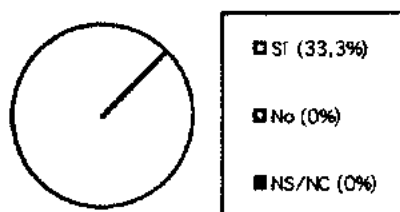
🍷 Toledo, Centro de Menores

♦ Nombre d'estades al Centre	2
♦ Temps total d'estada	900 dies (30 mesos)
♦ Temps mitjà d'estada	450 dies (15 mesos)
♦ Sortida del Centre	
♦ Fuga	1 (50 %)
♦ NS/NC	1 (50 %)

♦ Actuació Jurídica:

♦ Sí	2
♦ No	0
♦ NS/NC	0

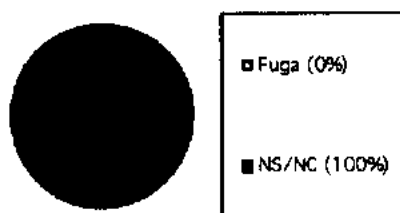

♦ En cas de resposta positiva, quines?

♦ Passaport	0
♦ Permís de Residència	1
♦ Repatriació	0
♦ Tutela	2

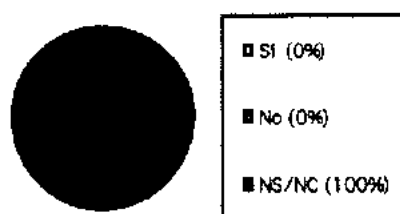
🍎 Alicante, Centro de Menores

♦ Nombre d'estades al Centre	1
♦ Temps total d'estada	...
♦ Temps mitjà d'estada	...
♦ Sortida del Centre	
♦ Fuga	0 (0 %)
♦ NS/NC	1 (100 %)

♦ Actuació Jurídica:

♦ Sí	0
♦ No	0
♦ NS/NC	1

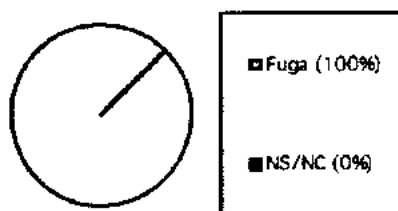

♦ En cas de resposta positiva, quines?

♦ Passaport	0
♦ Permís de Residència	0
♦ Repatriació	0
♦ Tutela	0

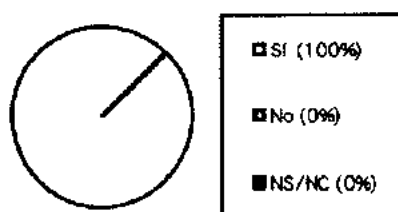
🍷 Centro de Menores (sense lloc ni nom de referència)

♦ Nombre d'estades al Centre	1
♦ Temps total d'estada	90 dies (3 mesos)
♦ Temps mitjà d'estada	90 dies (3 mesos)
♦ Sortida del Centre	
♦ Fuga	1 (100 %)
♦ NS/NC	0 (0 %)

♦ Actuació Jurídica:

♦ Sí	1
♦ No	0
♦ NS/NC	0

♦ En cas de resposta positiva, quines?

♦ Passaport	0
♦ Permís de Residència	0
♦ Repatriació	1
♦ Tutela	0

ESQUEMA VISUAL • RESUM DE DADES

Nombre d'infants/joves que han estat en centres: 27 infants/joves

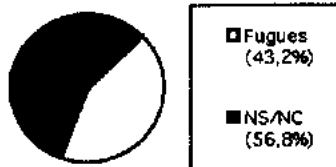
Nombre d'estades totals que hi han estat: 44 estades en centres

Nombre mitjà d'estades a centres en què han estat: 1,6 estades

Temps total d'estada a centres d'acollida: 198,6 mesos (5.957 dies)

Temps mitjà d'estada a centres d'acollida: 8,6 mesos (259 dies)

**Motiu de sortida en les 44 estades a centres: 19 fugues i en
25 casos no es disposen de
dades**

Cost mitjà per dia d'estada a centres d'acollida:

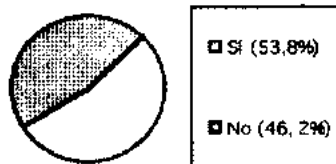
Cost total d'estada a centres d'acollida:

Cost d'estada mitjà per infant o jove a centres d'acollida:

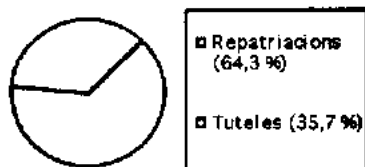
Actuacions jurídiques (sobre un total de 26 expedients d'infants/joves) :

🍏 Sí 14

🍏 No 12

Tipus d'actuacions jurídiques endegades pels centres:

OBSERVACIONS GENERALS D'ITINERARI (I) : De forma complementària a les anteriors dades i pel que fa al temps total d'estada a centres d'acollida a d'altres Comunitats Autònomes, consta que un jove ha estat cinc anys de forma esporàdica en els referits centres i en tres expedients no es coneix aquesta dada; aquestes dades, per tant, no han estat comptabilitzades ni en els valors totals ni en els valors mitjans.

Pel que fa nombre de centres totals en què han estat els infants o joves en el resultat no es comptabilitza un dels expedients atès que no consten les dades de referència.

Dels 44 Centres d'estada arreu de l'Estat, excepte Catalunya, s'han produït 19 fugues, el que representa un 43,2 % de fugues en centres.

Pel que fa al nombre d'actuacions jurídiques realitzades en els centres, en el resultat no es comptabilitza un dels expedients atès que no consten les dades de referència.

Dels 14 expedients on consta la realització d'actuacions jurídiques, s'han objectivat un total de 17 actuacions jurídiques.

En relació a aquests 14 expedients, en 9 casos l'actuació jurídica que s'ha dut a terme ha estat la repatriació, el que representa el 64,3 % dels casos, més de la meitat de les quals s'han produït als Centres de Madrid.

D'aquests 14 expedients, 5 han estat encaminats a la tutela, el que representa el 35,7%, concentrats bàsicament als Centres de Córdoba i Toledo, i en un cas a Madrid.

19.- Ha estat a centres d'acollida a Catalunya :

● Sí	39
● No	3
● NS/NC	4

■ Sí (84,8%)
■ No (10,9%)
■ NS/NC (8,7%)

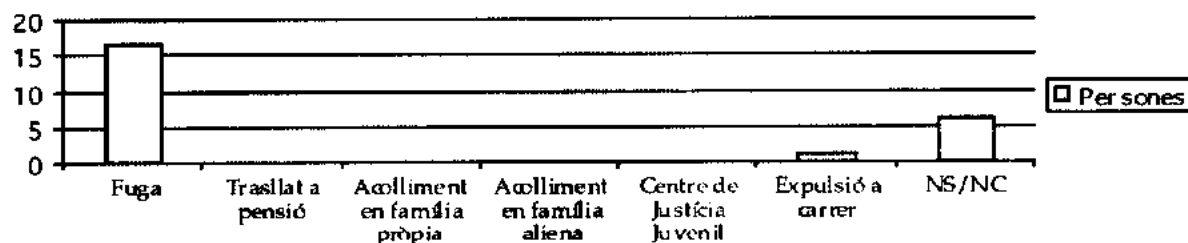
Observacions: S'han considerat a l'efecte d'aquesta pregunta tant Centres de Justícia Juvenil com Centres de Dia o de Nit, a més a més de la tipologia de centres pròpiament dits, atesa la complexa realitat en la que es troben immersos tots els agents implicats en el conflicte de la immigració d'infants i/o joves.

ITINERARI (II) : CENTRES D'ACOLLIDA A CATALUNYA

20.- En cas de resposta afirmativa :

🍎 Centre CENTRE D'ACOLLIMENT-ESTREP

◆ Nombre d'estades al Centre	24
◆ Temps total d'estada	2595 dies (86 mesos i 15 dies)
◆ Temps mitjà d'estada	108,1 dies (3 mesos i 17 dies)
◆ Sortida del Centre	
◆ Fuga	17 (70,8 %)
◆ Trasllet a pensió	0 (0 %)
◆ Acolliment en família pròpia	0 (0 %)
◆ Acolliment en família aliena	0 (0 %)
◆ Centre de Justícia Juvenil	0 (0 %)
◆ Expulsió al carrer	1 (4,2 %)
◆ NS/NC	6 (25 %)

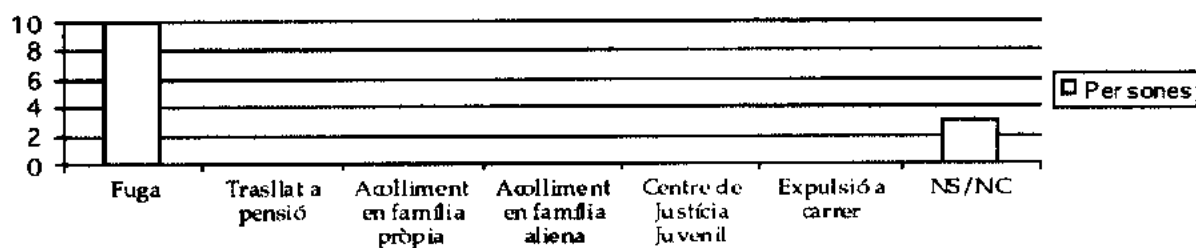

Observacions: En aquest cas les 23 estades al Centre ESTREP corresponen a 23 infants i/o joves. En un dels casos es produeix una expulsió del Centre per conducta agressiva manifestada per l'infant o jove. En un altre cas es produeix una expulsió del Centre per problemes amb un educador. En un altre cas la sortida de centre es produeix per majoria d'edat, remetent el jove directament al carrer.

🍏 Centre EMERGÈNCIES-LLEDONERS

◆ Nombre d'estades al Centre	13
◆ Temps total d'estada	351 dies + esporàd. (11 m./21 d.)
◆ Temps mitjà d'estada	27 dies + esporàdiques
◆ Sortida del Centre	

◆ Fuga	10	(76,9 %)
◆ Trasllat a pensió	0	(0 %)
◆ Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
◆ Acolliment en família aliena	0	(0 %)
◆ Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
◆ Expulsió al carrer	0	(0 %)
◆ NS/NC	3	(23,1 %)

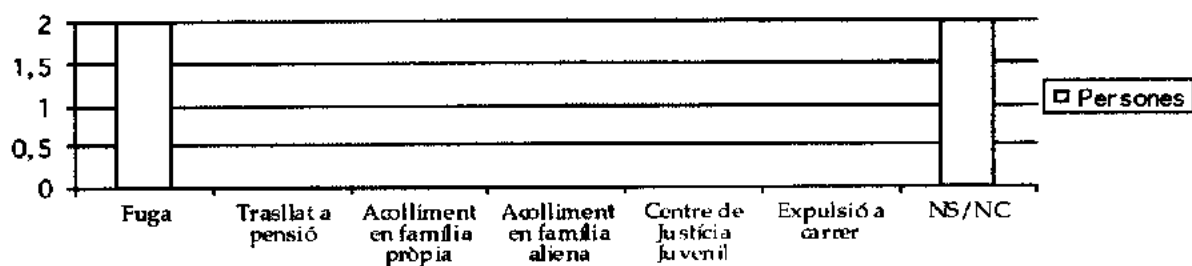

Observacions: En uncas l'infant o jove fuig a causa de sentir-se "fora de lloc". En altre cas fuig perquè es troba "desplaçat". El 50 % dels infants o joves que entren en aquest Centre fan entrades esporàdiques a més a més del temps mitjà.

🍎 Centre URGÈNCIES-(ROURE?)

◆ Nombre d'estades al Centre	4
◆ Temps total d'estada	45 dies + esporàd.(1 m./15 d.)
◆ Temps mitjà d'estada	11,2 dies + esporàdiques
◆ Sortida del Centre	

◆ Fuga	2	(50 %)
◆ Trasllat a pensió	0	(0 %)
◆ Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
◆ Acolliment en família aliena	0	(0 %)
◆ Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
◆ Expulsió al carrer	0	(0 %)
◆ NS/NC	2	(50 %)

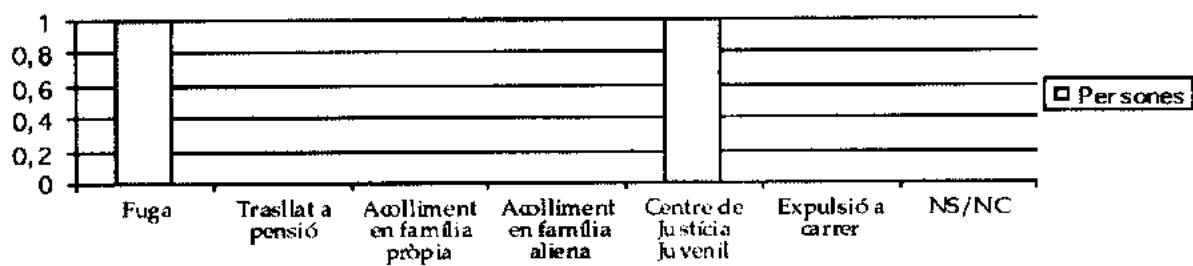

Observacions: El 50 % dels infants o joves que entren en aquest Centre fan entrades esporàdiques a més a més del temps mitjà.

🍎 Centre CRAE (sense lloc ni nom de referència)

Nombre d'estades al Centre	2
Temps total d'estada	240 dies (8 mesos)
Temps mitjà d'estada	120 dies
Sortida del Centre	

🍎 Fuga	1	(50 %)
🍎 Trasllat a pensió	0	(0 %)
🍎 Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
🍎 Acolliment en família aliena	0	(0 %)
🍎 Centre de Justícia Juvenil	1	(50 %)
🍎 Expulsió al carrer	0	(0 %)
🍎 NS/NC	0	(0 %)

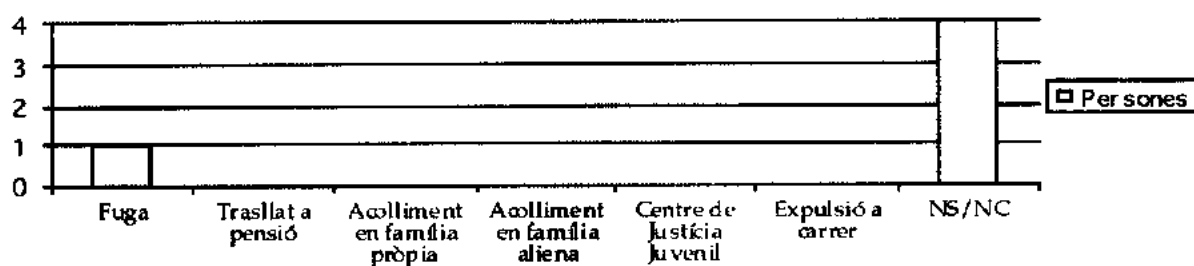

Observacions: Les dades recollides en aquest gràfic corresponen al mateix infant o jove; s'ha de destacar que ha fugit del Centre de Justícia Juvenil al que va ser derivat.

🍏 Centre C. JUSTÍCIA JUVENIL-TIL.LERS

◆ Nombre d'estades al Centre	5
◆ Temps total d'estada	180 dies (6 mesos)
◆ Temps mitjà d'estada	36 dies (1 mes i sis dies)
◆ Sortida del Centre	

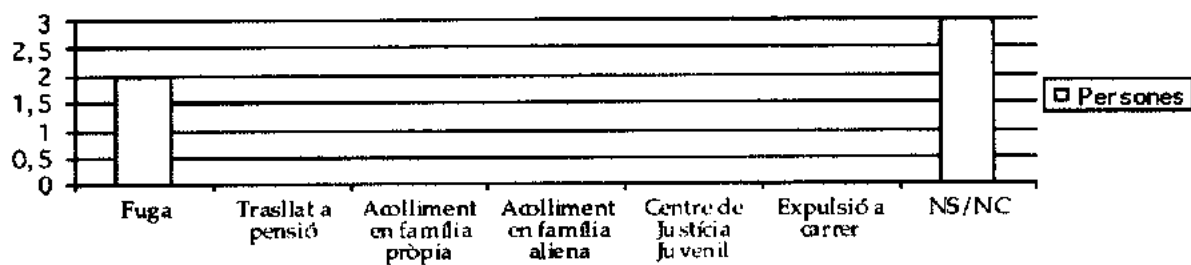
◆ Fuga	1	(20 %)
🍏 Trasllat a pensió	0	(0 %)
🍏 Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
🍏 Acolliment en família aliena	0	(0 %)
🍏 Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
🍏 Expulsió al carrer	0	(0 %)
🍏 NS/NC	4	(80 %)

🍏 Centre C.DE NIT-ALBERG DE LA CREU ROJA

◆ Nombre d'estades al Centre	5
◆ Temps total d'estada	230 dies (7 mesos i 20 dies)
◆ Temps mitjà d'estada	46 dies (1 mes i setze dies)
◆ Sortida del Centre	

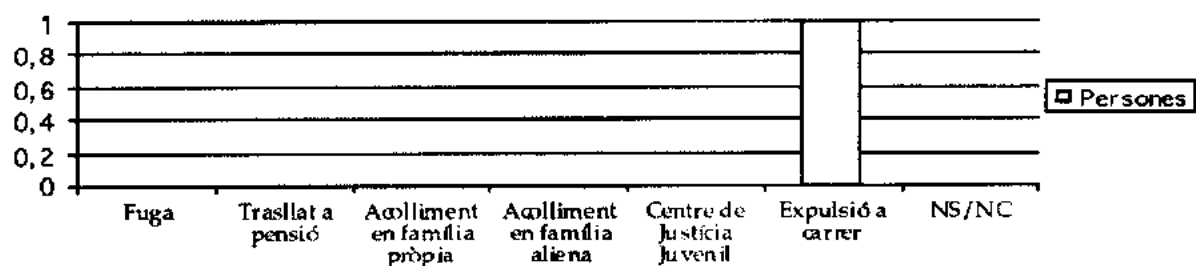
🍏 Fuga	2	(40 %)
🍏 Trasllat a pensió	0	(0 %)
🍏 Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
🍏 Acolliment en família aliena	0	(0 %)
🍏 Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
🍏 Expulsió al carrer	0	(0 %)
🍏 NS/NC	3	(60 %)

Observacions: En dos casos de fugida els infants o menors es dirigeixen a una altra Comunitat Autònoma (País Basc). Entre dos casos continuen dormint a l'Alberg.

🍎 Centre PROGRAMA-SAEEMI

◆ Nombre d'estades al Centre	1	
◆ Temps total d'estada	150 dies (5 mesos)	
◆ Temps mitjà d'estada	150 dies (5 mesos)	
◆ Sortida del Centre		
◆ Fuga	0	(0 %)
◆ Trasl·lat a pensió	0	(0 %)
◆ Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
◆ Acolliment en família aliena	0	(0 %)
◆ Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
◆ Expulsió al carrer	1	(100 %)
◆ NS/NC	0	(0 %)

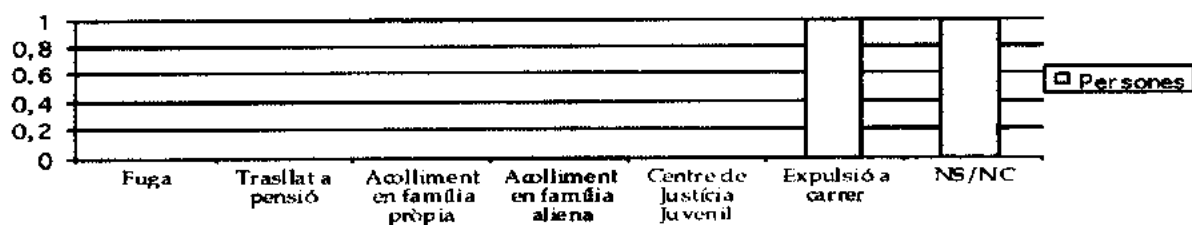

Observacions: Aquesta expulsió al carrer es produeix per expulsió de l'infant o jove, suposadament a causa de la seva conducta conflictiva.

🍏 Centre CEL-CARITAS

◆ Nombre d'estades al Centre	2
◆ Temps total d'estada	60 dies (2 mesos)
◆ Temps mitjà d'estada	30 dies (1 mes)
◆ Sortida del Centre	

◆ Fuga	0	(0 %)
◆ Trasllat a pensió	0	(0 %)
◆ Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
◆ Acolliment en família aliena	0	(0 %)
◆ Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
◆ Expulsió al carrer	1	(50 %)
◆ NS/NC	1	(50 %)

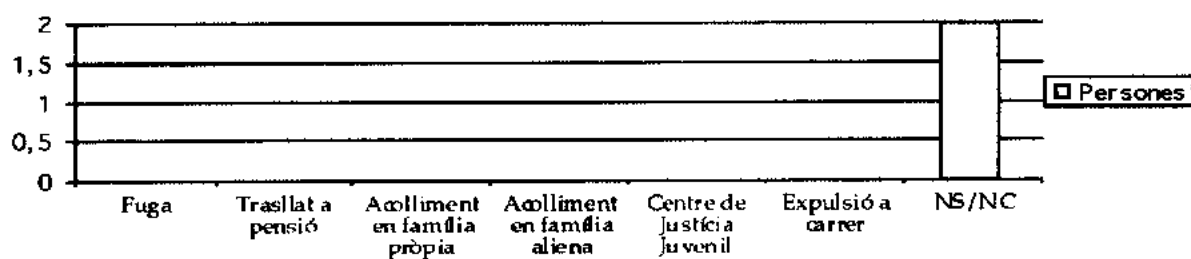

Observacions: Aquesta expulsió al carrer es produeix per expulsió de l'infant o jove, a causa de la seva conducta conflictiva i manca de respecte.

🍏 Centre C. DE DIA- GAVINA

◆ Nombre d'estades al Centre	2
◆ Temps total d'estada	...
◆ Temps mitjà d'estada	...
◆ Sortida del Centre	

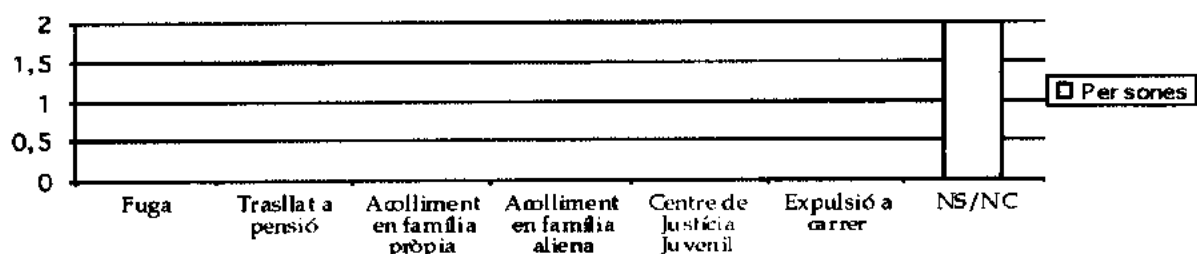
◆ Fuga	0	(0 %)
◆ Trasllat a pensió	0	(0 %)
◆ Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
◆ Acolliment en família aliena	0	(0 %)
◆ Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
◆ Expulsió al carrer	0	(0 %)
◆ NS/NC	2	(100 %)

🍷 Centre (es desconeixen les seves dades)

◆ Nombre d'estades al Centre	2
◆ Temps total d'estada	...
◆ Temps mitjà d'estada	...
◆ Sortida del Centre	

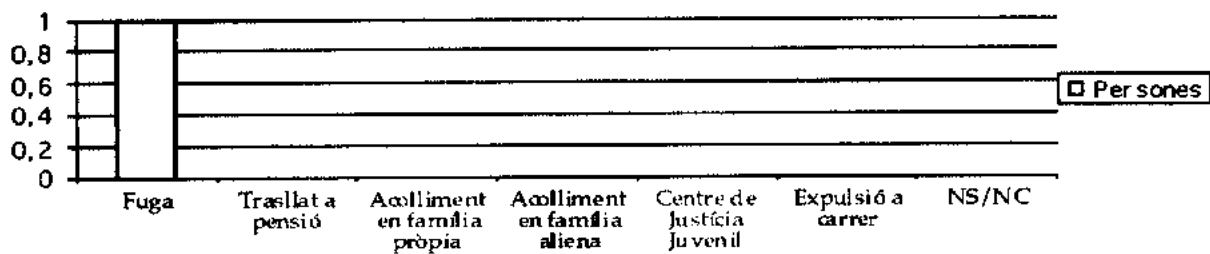
◆ Fuga	0	(0 %)
◆ Trasllat a pensió	0	(0 %)
◆ Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
◆ Acolliment en família aliena	0	(0 %)
◆ Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
◆ Expulsió al carrer	0	(0 %)
◆ NS/NC	2	(100 %)

🍏 Centre CRAE -RUBÍ

◆ Nombre d'estades al Centre	1
◆ Temps total d'estada	120 dies (4 mesos)
◆ Temps mitjà d'estada	120 dies (4 mesos)
◆ Sortida del Centre	

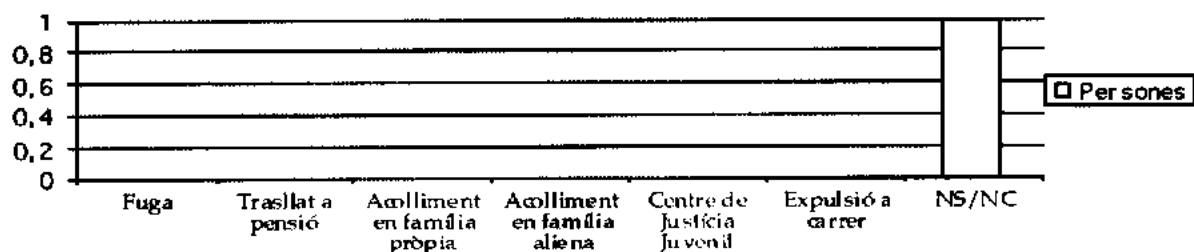
◆ Fuga	1	(100 %)
◆ Trasllat a pensió	0	(0 %)
◆ Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
◆ Acolliment en família aliena	0	(0 %)
◆ Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
◆ Expulsió al carrer	0	(0 %)
◆ NS/NC	0	(0 %)

🍏 Centre GIRONA (?)

◆ Nombre d'estades al Centre	1
◆ Temps total d'estada	...
◆ Temps mitjà d'estada	...
◆ Sortida del Centre	

◆ Fuga	0	(0 %)
◆ Trasl·lat a pensió	0	(0 %)
◆ Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
◆ Acolliment en família aliena	0	(0 %)
◆ Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
◆ Expulsió al carrer	0	(0 %)
◆ NS/NC	1	(100 %)

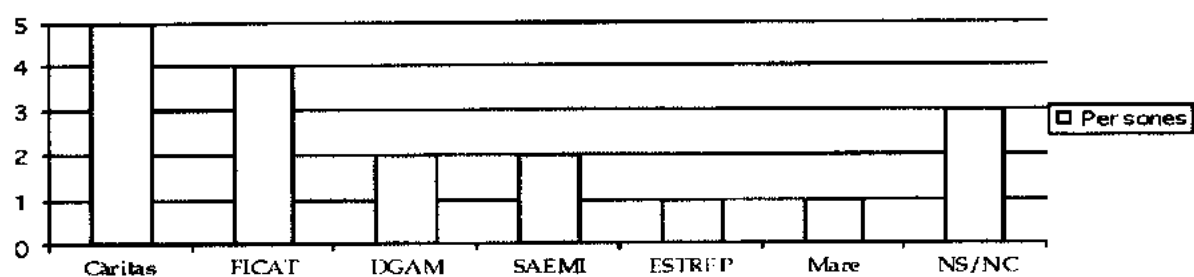
21.- En el cas que hi hagi hagut actuació jurídica , especificar :

🍏 Passaport

18

Persona / Entitat Instant

🍏 Càritas	5
🍏 FICAT	4
🍏 DGAM	2
🍏 SATEMI	2
🍏 ESTREP	1
🍏 Per mare	1
🍏 NS/NC	3

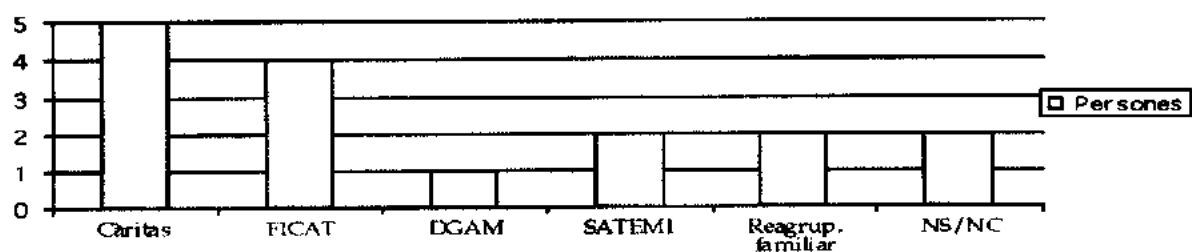

🍏 Permís de residència

16

Persona / Entitat Instant

🍏 Càritas	5
🍏 FICAT	4
🍏 DGAM	1
🍏 SATEMI	2
🍏 Reagrupació familiar	2
🍏 NS/NC	2

🍏 Permís de treball (en el seu cas) 0

🍏 Repatriació 4 (una paralitzada per fugida)

🍏 Expedient de desamparament (*)

◆ Incoació de l'expedient

◆ Informes tècnics

◆ Mèdics

◆ Socials

◆ Educatius

◆ Psicològics

◆ Policials

◆ Estudi família pròpia

◆ Estudi família extensa

◆ Estudi família aliena

◆ S'ha escoltat al menor/jove ☐ Sí ☐ No

◆ Han comparegut pares/guardadors ☐ Sí ☐ No

◆ Proposta tècnica de mesures de protecció **1**
Quines: (paralitzada per problemes entre tècnics)

◆ Declaració de desamparament

◆ Guarda administrativa temporal **7**
(5 Càritas i 2 DGAM)

◆ Acolliment simple en família

◆ Acolliment simple en institució

◆ Tutela **15**

◆ DGAM 15

◆ Família 0

🍏 Altres: en 6 casos les actuacions jurídiques dutes a terme han estat per ingressar els menors en Centres de Justícia Juvenil (dels quals, en alguns casos, s'han escapolit, constant alguns d'ells com a readmesos en CRAE). 2 menors estan en llista d'espera per tal de realitzar un futur diagnòstic, desconeixent si s'ha procedit a la incoació de l'expedient de desamparament.

🍏 NS/NC **4**

ESQUEMA VISUAL • RESUM DE DADES

Nombre total de centres d'acollida: 12 centres

Nombre d'estades totals que hi han estat: 62 estades en centres

Nombre mitjà d'estades a centres: 5,2 estades per centre

Nombre total d'infants/joves que han estat en centres: 39 infants/joves

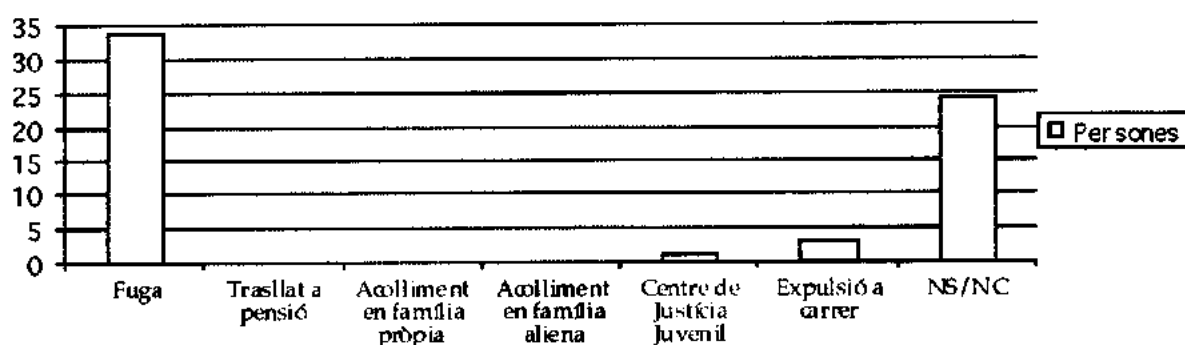
Nombre mitjà d'estades per infant: 1,5 estades a centre per infant

Temps total d'estada a centres d'acollida: 132,4 mesos (3971 dies)

Temps mitjà d'estada a centres d'acollida per infant: 3,4 mesos (101 dies)

Sortida del Centre (valors totals per estades) :

🍏 Fuga	34
🍏 Trasllat a pensió	0
🍏 Acolliment en família pròpia	0
🍏 Acolliment en família aliena	0
🍏 Centre de Justícia Juvenil	1
🍏 Expulsió al carrer	3
🍏 NS/NC	24

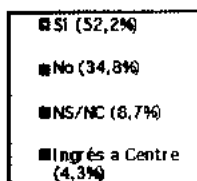
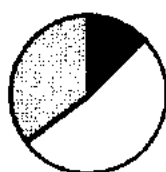
Cost mitjà de dia d'estada a centres d'acollida:

Cost total d'estada a centres d'acollida:

Cost mitjà per infant o jove d'estada a centres d'acollida:

Actuacions Jurídiques a Catalunya:

🍏 Sí		24
♦ repatriacions	3	
♦ tuteles	15	
♦ pendent d'assignació de plaça	1	
♦ pendent de diagnòstic	5	
🍏 No		16
🍏 NS/NC		4
🍏 Ingrés a Centre de Justícia Juvenil		2

OBSERVACIONS GENERALS ITINERARI (II) : Els valors mitjans d'estada a centres d'acollida cal destacar que són valors a la baixa atès que en alguns casos no es coneix el temps d'estada en el centre. D'altra banda s'ha de tenir en compte que no estan comptabilitzades les estades esporàdiques reiterades als centres.

No es té coneixement si s'han realitzat actuacions administratives en relació a la incoació d'expedients de desamparament.

En relació als informes tècnics, l'única informació de què es disposa és la següent: en 4 casos resta pendent la realització del diagnòstic, desconeixent-se si s'han sol·licitat els informes socials, mèdics, psicològics, pedagògics, policials, de la família pròpia, extensa i/o aliena (article 10 del Decret 2/1997 de 7 de Gener de protecció de menors desamparats i de l'adopció).

Es desconeix en tots els casos si s'ha escoltat el menor o jove, o si hi han comparegut els pares o guardadors, en el seu cas.

En un cas s'ha objectivat una proposta tècnica de mesura de protecció, si bé aquesta es troba paralitzada per causa de divergències de criteri per part dels tècnics sobre el tipus de mesures a adoptar.

(*) Pel que fa a declaracions de desamparament, si bé no consten de forma explícita, les dades en referència a la tutela fan suposar que s'ha procedit a declarar formalment el desamparament al menys en 14 casos.

En relació a la guarda administrativa temporal, que el reglament preveu que es decideixi mitjançant resolució de la DGAM (article 21 de l'anteriorment referit Decret), s'han comptabilitzat en aquest apartat 7 casos en els quals se suposa que s'ha dictat resolució; en cas de no ser així, s'haurien de comptabilitzar com a guardes de fet. D'aquestes 7 guardes administratives, la majoria es troben invalidades per causa de l'expulsió dels menors del centre per conflictes relacionals amb els educadors.

No s'han objectivat casos d'acolliment simple en família o en institució (article 23 del referit Decret).

Pel que fa a les resolucions de tutela, s'han tramitat 15 expedients, dels quals 1 es troba paralitzat per fuga, 1 es troba paralitzat per expulsió del centre, 1 ha quedat invalidat pel compliment de 18 anys del jove, 1 està suspès per ingrés en un Centre de Justícia Juvenil.

Per últim, s'han objectivat 16 casos d'ingressos en centres d'urgència els quals, malgrat que l'estada s'estén d'un dia a 7 mesos, s'han considerat, als efectes de la recerca, com a guardes de fet, desconeixent si s'ha articulat o no la notificació prevista en l'article 254 del Codi de Família. D'aquests 16 expedients, en dos casos ha quedat invalidada la guarda de fet pel compliment de 18 anys.

SITUACIÓ ACTUAL

22.- Actualment el menor/jove viu a:

🍏 Centre d'acolliment	2
◆ Centre d'acolliment de la DGAI	Quin? _____
◆ Centre d'acolliment d'altres entitats públiques	Quin? _____
◆ Centre d'acolliment d'entitats privades	Quin? _____

Observacions: No es pot concretar en quin tipus de centre es troben aquests dos menors.

🍏 Centre residencials d'acció educativa (CRAE)	4
◆ CRAE de la DGAI	Quin? _____
◆ CRAE d'altres entitats públiques	Quin? _____
◆ CRAE d'altres entitats privades	Quin? _____
◆ Centres horitzontals/verticals	
◆ Pisos assistits	
◆ Llars funcionals	

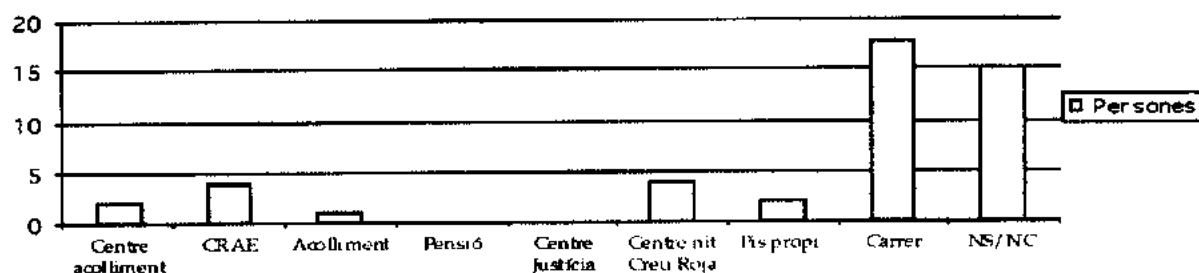
Observacions: No es pot concretar en quin tipus de centre es troben aquests menors, si bé es coneix que un d'ells es troba en un pis assistit.

🍏 Acolliment	1
◆ Simple en família pròpia	
◆ Simple en família extensa	
◆ Simple en família aliena	
◆ Autòctona (1)	
◆ Estrangera	

Observacions: Aquest menor que es troba en acolliment en família aliena autòctona, es troba pendent d'entrar en un pis assistit o una llar funcional.

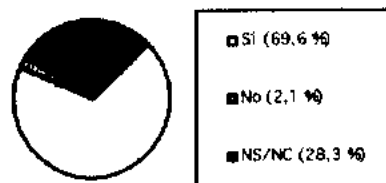
🍏 Pensió	0
🍏 Centre de Justícia Juvenil	0
🍏 Centre de nit Creu Roja	4

🍎 Pis propi compartit	2
🍎 Carrer	18
🍎 NS/NC	15

23.- S'han realitzat gestions amb el país d'origen:

🍎 Sí	32 (*)
🍎 No	1
🍎 NS/NC	13

Observacions: (*) En tots els casos en els quals figura una resposta positiva, s'ha considerat com a a gestió amb el país d'origen el contacte que han fet els menors amb la seva família al Marroc per tal d'aconseguir l'autorització dels pares a l'efecte de tramitar el passaport. Només en un cas s'ha objectivat la demanda d'informe psico-social, que ha estat a l'efecte de repatriació.

24.- En cas de resposta afirmativa,

A) Amb qui

🍏 Família d'origen	31
🍏 Serveis Socials d'origen	1
🍏 Altres organismes	0

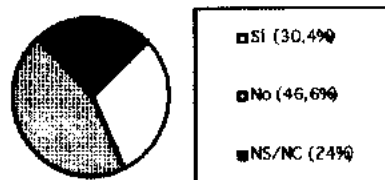
B) Instant

🍏 DGAM	1*
🍏 Serveis Socials de recepció	
🍏 Entitats privades	1*

Observacions: * En relació a l'organisme instant, s'ha de fer constar que es tracta de peticions sobre el mateix expedient.

25.- Va a un Centre de Dia?

🍏 Sí	14
🍏 No	21
🍏 NS/NC	11

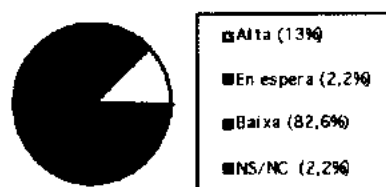

Quin?

🍏 Casal dels Infants del Raval	10
🍏 Gavina	4

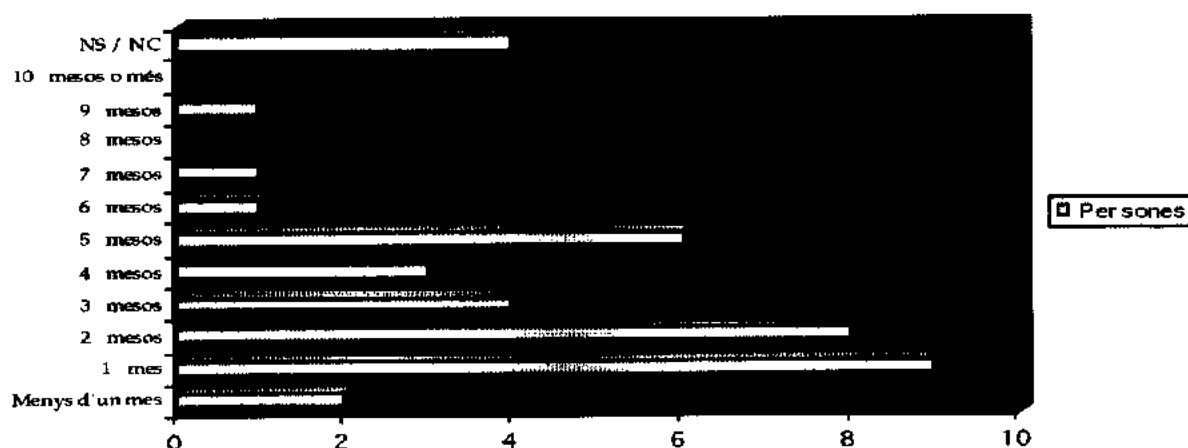
26.- En el cas que sigui el Casal dels Infants del Raval, està en situació :

🍏 D'alta actual al Programa Màrhaba	6
🍏 En espera d'alta al Programa Màrhaba	1
🍏 De baixa al Programa Màrhaba	38
🍏 NS/NC	1

🍏 Temps d'estada al Programa Màrhaba (s/ 38 menors de baixa+1 ns/nc)

🍏 Menys d'un mes	2
🍏 1 mes	9
🍏 2 mesos	8
🍏 3 mesos	4
🍏 4 mesos	3
🍏 5 mesos	6
🍏 6 mesos	1
🍏 7 mesos	1
🍏 8 mesos	0
🍏 9 mesos	1
🍏 10 mesos o més	0
🍏 NS/NC	4

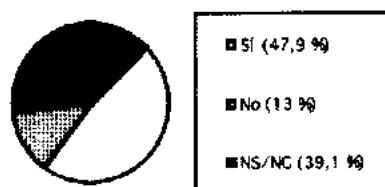
🍏 Temps mitjà d'estada al Programa Màrhaba 2,9 mesos

🍏 Motiu de la baixa

Derivació circuit DGAM (15), un d'ells fora de perfil per problemes psiquiàtrics, derivació a DGAM i Fiscalia • Derivació Càritas (6) • Derivació a Gavina (2) • Derivació al servei d'inserció social de l'Ajuntament • Per entrada a Centre Penitenciari Trinitat • Per entrada a Tàllers (6) • Marxa a Alemanya • Marxa a Bilbao • Torna a Córdoba (2), un d'ells per recollir permís de residència • Per majoria d'edat • Perfil diferent • Per iniciar formació ocupacional • No se sap.

27.- S'ha objectivat activitat delictiva al llarg del procés?

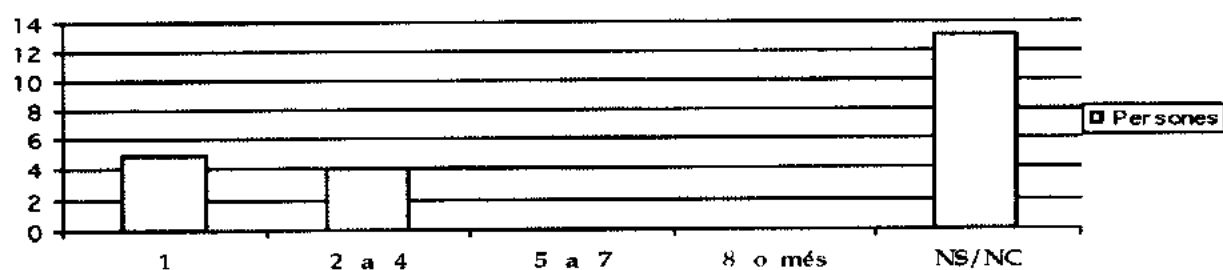
● Sí	22
● No	6
● NS/NC	18

28.- En cas de resposta afirmativa,

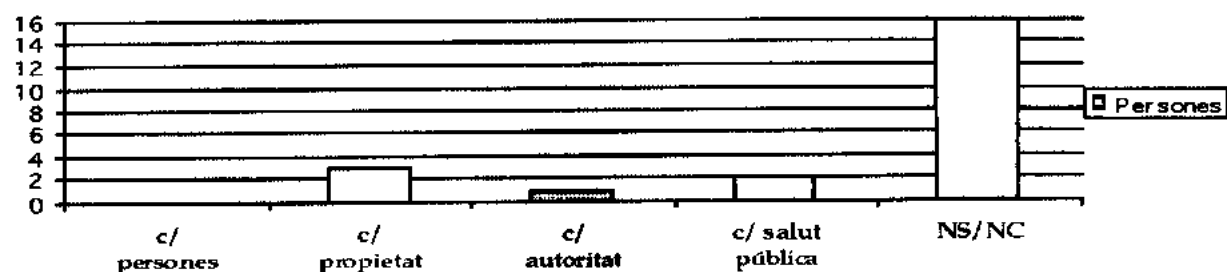
A) Número de causes

● 1	5
● 2 a 4	4
● 5 a 7	0
● 8 o més	0
● NS/NC	13

B) Tipologia delictiva

● Delictes contra les persones	0
● Delictes contra la propietat	3
● Delictes contra l'autoritat	1
● Delictes contra la salut pública	2
● NS/NC	16

29.- Observacions en relació a l'activitat delictiva dels menors/joves:

Consum esporàdic de tòxics • Problemes d'alcoholisme • Comportament conflictiu que ha suposat expulsió de centre (3) • Pateix brots d'esquizofrènia que es manifesten en conductes agressives; no existeix constància d'activitats delictives; no rep tractament; atès per la Policia • Activitat delictiva acompanyat per adult.

OBSERVACIONS GENERALS COMPLEMENTÀRIES : Nombrosos documents que se sol·liciten s'extravien al llarg de l'itinerari del menor/jove • S'objectiva discussió i conflictes amb educadors/es, amb posteriors fugides o expulsions • En el moment en què el menor/jove s'assabenta de repatriacions de companys es produeixen fugides • Es constata que una vegada el menor entra al circuit DGAM, les entitats privades de referència deixen de tenir coneixement sobre la situació del menor • Es constata que molts expedients de repatriació no es poden executar per les fugides que es produeixen • Es constata un buit d'actuació en relació al cas de faceta patològica • Es constata l'absència de traspàs d'informació entre centres i entitats de referència • Es constaten dificultats d'integració bilateral per motius culturals i d'expectatives als centres • Es constata que es produeixen tramitacions molt llargues de les llistes d'espera de centres i serveis

ANÀLISI ESTRATÈGIC SÒCIO - JURÍDIC (AESJ)
INFORME DE PROPOSTES DE SOLUCIÓ
Instrument utilitzat: diagnòstic sistèmic AESJ

1) DESCRIPCIÓ DEL DRET MARC

Interès del menor

2) APLICACIÓ DEL DRET

En qualsevol actuació jurídica que es realitzi prevaldrà l'interès superior del menor sobre qualsevol altre interès legítim. Les mesures que s'adoptin tindran un caràcter educatiu.

Aquest Dret bàsic el trobem en els següents articles:

Article 2 llei 1/96

Article 3 llei 8/95

Article 4 decret 2/97

Article 1.v recomanació 1286

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ

Aquest principi bàsic s'ha d'aplicar des del moment en que es detecta una situació de risc del menor. S'ha observat als expedients, que en molts casos, la desprotecció del noi continua durant mesos malgrat que s'hagi efectuat una actuació d'urgència sobre l'immigrant, en la mesura en què s'espera tenir finalitzat el diagnòstic per tal d'aplicar aquestes mesures educatives.

Aquest article s'aplica de forma molt subjectiva, depenent del territori on es troba el noi, sense que en la pràctica es demostrï un criteri uniforme a nivell estatal, que realment beneficiï els interessos del menor, de manera que es garanteixin en tot moment els seus drets fonamentals.

Aquesta discrepància de pautes a seguir, el que provoca és una confusió en la actitud del noi, que es dirigeix a aquell territori on se li donen més facilitats per la seva integració.

D'aquesta manera, en els casos de l'AESJ queda palès com en determinades CCAA, com per exemple a Madrid, s'opta per la via de la repatriació massiva, com a solució a l'acolliment dels menors indocumentats, mentre que Andalusia, la pràctica s'inclina més per la regularització dels nois.

Per tal de que els interessos del menor quedin garantits des d'un principi, en el moment de la detenció del menor, ja s'ha d'aplicar un programa de treball bàsic que consisteix en :

- 1.- cobrir unes necessitats bàsiques : allotjament i alimentació.
- 2.- formació educativa, cultural i social.

D'aquesta manera s'evitaria que el noi continués en una situació de desemparament, i s'aplicaria en tot el seu contingut aquest article.

DRET MARC: dret a la informació i a ser escoltat

1) DESCRIPCIÓ DEL DRET MARC

Dret a la informació

Dret a ser escoltat

2) APLICACIÓ DEL DRET

Els menors tenen dret a buscar, rebre i utilitzar la informació adequada al seu desenvolupament.

El menor té dret a ser escoltat en qualsevol procediment administratiu o judicial que impliqui una decisió que l'afecti de forma directa.

Dret a l'informació

Article 5 llei 1/96

Article 11 llei 8/95

Article 8 recomenació 1286

Dret a ser escoltat

Article 5 llei 9/96

Article 3 llei 8/96

Article 18 decret 2/97

Article 8 vii recomenació 1286

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ

En l'expedient s'ha observat que en molts casos no s'ha informat al noi de quines són les seves expectatives de futur, ni quin pla de treball està previst realitzar amb ell i tampoc el calendari o la previsió de temps que se li proposa.

Devant d'aquesta situació d'incertesa i la por a l'aplicació d'una política de repatriació, els nois opten per fugir dels centres on estan temporalment acollits, a l'espera d'una resolució que triga mesos en arribar. D'altra banda des del moment en que el menor s'escapoleix d'un d'aquests centres el seu

expedient queda paralitzat, així com tots els tràmits que s'han fet fins el moment en el seu cas.

Per això, considerem que és molt important donar al noi una sèrie d'expectatives reals respecte quin serà el seu destí, i mantenir al noi en tot moment informat de tots els passos que es duent a terme.

D'aquesta manera queda palès que en moltes ocasions un cop el noi ha passat pel llarg procediment que li permet una plaça en un Centre Residencial, sorgeixen conflictes que tenen com a resultat l'expulsió del noi.

Essent conscients de que els menors provenen d'una realitat socio-cultural molt diferent a la nostra, així com del fet que es troben en plena adolescència, el dret a ser escoltat es considera com a vital pel desenvolupament personal del noi.

A partir d'aquí, deduïm que els nois necessiten un seguiment individualitzat que permeti detectar des d'un principi les petites desavenències que puguin sorgir, abans que aquestes donin lloc una solució dràstica. Un cop s'han determinat quines seran les mesures de protecció, aquestes s'han de mantenir sempre i quan donin un resultat positiu en l'evolució del noi. En cas contrari, cal conèixer l'opinió del noi en relació al conflicte, i modificar aquelles mesures que han provocat la desviació conductual.

DRET MARC: dret a la participació, associació i reunió

1) DESCRIPCIÓ DEL DRET MARC

Dret a participació, associació i reunió

2) APLICACIÓ DEL DRET

Els menors tenen dret a participar en la vida social, cultural, artística i recreativa, això com a una incorporació progressiva a la ciutadania activa.

Els poders públics promouran la constitució d'òrgans de participació dels menors i de les organitzacions socials d'infància.

Article 7 llei 1/96

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ

A l'hora d'avaluar els AESJ s'ha observat com en el pla de treball previst pels menors es tracten aspectes educatius i socio-laborals fonamentals per a la integració del noi.

Tot i això, també es considera bàsic pel desenvolupament personal del noi, que aquest treballi l'àrea d'ocupació de temps d'oci, mitjançant sortides recreatives i culturals.

Aquestes sortides programades, que haurien de tenir un caràcter col·lectiu, es podrien incloure dins el pla de treball inicial, un cop el menor té un primer contacte amb els serveis d'urgència.

En aquest tipus de tasques, és fonamental la coordinació entre entitats públiques i privades, actuant en equip i sota la premissa de treballar a favor de l'interès del menor.

Les sortides recreatives i culturals permetran al noi conèixer quina és la manera en què es diverteixen els nois de la seva edat en un país com el nostre, evitant al mateix temps que aprenguin hàbits d'altres companys que impliquin conductes conflictives.

DRET MARC: obligació dels ciutadans de comunicar una situació de risc i actuació immediata de les AAPP.
--

1) DESCRIPCIÓ DEL DRET MARC

**Obligació dels ciutadans de comunicar una situació de risc.
Actuació immediata de les AAPP.**

2) APLICACIÓ DEL DRET

Tota persona o autoritat i especialment aquells que treballen en el sector, que detectin una situació de risc o possible desemparament del menor ho comunicara a l'autoritat per prestar-li l'auxili immediat que precisi.

**Article 13 llei 1/96
Article 14 llei 1/96
Article 16 llei 1/96
Article 6 decret 2/97
Article 8 decret 2/97
Article 34 decret 2/97**

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ

Considerant que el conflicte dels menors immigrants forma part de l'actualitat social i està en boca de tots els ciutadans, cal recordar que l'Administració pública s'ha d'encarregar de sensibilitzar a la població en relació a aquesta qüestió, informant a les persones del carrer com han d'actuar en el cas que coneixin la situació de desemparament d'un menor.

Amb l'aportació de les entitats públiques, les institucions privades i els particulars podem contribuir a la reducció de la proporció de nois que viuen al carrer i ajudar-los a aconseguir un nivell de vida òptim per a la seva integració.

D'altra banda, analitzant els expedients s'han detectat en molts casos es donen com a "perduts", quan amb anterioritat han fracassat en un primer intent de protecció, quedant llavors aquest noi en una situació de desassistència intemporal. Un cop a l'Administració Pública se li ha

comunicat l'existència d'un possible cas de desamparament, aquesta ha de confirmar si realment es tracta d'una situació de risc.

A partir d'aquí ha de posar en marxa un pla de protecció, adoptant les mesures necessàries i bàsiques, independentment de que el noi hagi pasat pel circuit de protecció donant resultats negatius.

L'actuació immediata de l'administració, permetrà començar a treballar amb el noi, mitjançant un pla d'actuació inicial, que suposarà l'eliminació de la llista d'espera per la realització del diagnòstic.

D'altra banda, l'observació de la conducta del noi en diferents àmbits d'actuació, fora de les institucions Públiques, ens proporcionarà més elements de judici a l'hora de realitzar el diagnòstic final, de manera que aquest serà més adequat al perfil del noi.

Des del moment de la primera detecció, les entitats públiques han d'incoar un expedient del menor, on consti una informació completa de la seva situació actual i també la seva trajectòria passada, confirmant en tot cas el testimoni del noi. Això, suposa que l'actuació immediata de l'Administració implica també una col·laboració propera amb les altres CCAA on ha estat el noi, o si és el cas, comunicar amb el Centre d'on ha fugit.

El seguiment d'aquest expedient permetrà analitzar l'evolució del noi i modificar aquelles mesures que dificulten la seva integració.

D'acord amb l'article 34 del decret 2/97, els Centres d'Estància Limitada (CEL) són centres on s'ha de donar una resposta immediata i transitòria d'acollida dels menors.

Malgrat el que estableix aquest article en els expedients analitzats al llarg de l'AESJ s'ha observat com per ingressar en aquests Centres els nois han de passar per una llista d'espera. No es compleix el criteri d'immediatesa del qual parla la norma.

1) DESCRIPCIÓ DEL DRET MARC

Actuacions de protecció

2) APLICACIÓ DEL DRET

La protecció del menor consistirà en la prevenció i reparació de la situació de risc del menor. Establiran els serveis adequats per a aquest fi amb l'exercici de la guarda i la tutela.

Article 12 llei 1/96

Article 19 llei 8/95

Article 5 decret 2/97

Article 9. h i k decret 2/97

Article 11 decret 2/97

Article 13 decret 2/97

Article 15 decret 2/97

Article 21 decret 2/97

Article 7.v i vi recomenació 1286

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ

En la recerca s'ha observat que en la majoria de casos, la situació de risc s'inicia des del moment en què el menor entra al nostre país, ja que aquest es troba al carrer totalment desemparat, sense un lloc on allotjar-se, sense documentació que l'identifiqui, sense feina, o realitzant treballs amb una veritable situació d'explotació i precarietat, i exposat a tots els perills que aquest tipus de vida comporta.

Aquesta situació continua durant tota la seva trajectòria per totes les CCAA, sense que hi hagi una actuació efectiva i continuada en la mateixa línia per part de les Administracions Públiques, que evitin que aquesta situació s'allargui més del compte, garantint al mateix temps els drets i interessos del menor.

A partir de la lectura d'aquests articles es dedueix que les AAPP han d'actuar de manera urgent i coordinada quan es detecta un cas de

desemparament, evitant al màxim haver de reparar danys que es podien haver previst.

Per tal d'arribar a aquesta fita és important que es realitzi un seguiment individual de la trajectòria del noi. L'ordenament jurídic preveu diversos mecanismes que permeten que el noi pugui sentir-se protegit i prevenir que el menor torni a caure en el cercle viciós del desemparament.

Un d'aquests mecanismes és la guarda temporal per part d'una entitat pública o privada, una família acollidora, un recurs social o bé un pis assistit, que s'encarregui de l'empament del noi, mentre es tramita el diagnòstic i es decideix quin serà el destí permanent d'aquell noi, mentre l'administració pública no assumeix la tutela ordinària.

És molt important que aquest acolliment temporal vagi acompanyat d'una sèrie de mesures educatives i socials que permetin que el menor comenci a relacionar-se amb d'altres professionals i altres nois que es troben en la mateixa situació.

El decret 2/97 descriu quins són els factors que s'han de valorar com situació de risc, i analitzant els expedients es pot observar com el 100% dels casos es poden incloure en el que estableix l'article 9 h i k:

“ Es consideren factors d'alt risc social:(...)

- casos on s'indueix al menor a la delinqüència, mendicitat o a la prostitució.
- quan s'objectivin altres factors que impossibilitin el desenvolupament integral del menor.

Per tal d'elaborar la declaració de desemparament que dóna lloc a la tutela, és important que totes les entitats que fins el moment hagin estat en contacte amb el noi puguin aportar la informació que tenen sobre ell i adequar així el pla de millora al perfil del noi.

D'altre banda, també és interessant que el noi continuï col·laborant amb les entitats amb les què ha tingut relació fins el moment, sempre i quan els resultats hagin estat positius, tot i que a partir d'un moment determinat es trobi tutelat per les entitats públiques.

1) DESCRIPCIÓ DEL DRET MARC

Partida pressupuestària

2) APLICACIÓ DEL DRET

La Generalitat de Catalunya ha de procurar que els seus presupostos tinguin en compte les activitats d'atenció, formació, promoció, reinserció, protecció, integració i oci dels menors.

Article 16 llei 8/95

Article 27 a 29 decret 2/97

Article 44 decret 2/97

Article 3 recomenació 1286

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ

L'atenció als immigrants indocumentats comporta la creació de recursos que disposin dels mitjans adequats per atendre les necessitats bàsiques d'aquests nois i, al mateix temps, garantir els seus drets fonamentals.

És un tema a tenir present per part de l'Administració Pública en la mesura que les partides pressupostàries han d'estar destinades de forma equilibrada i proporcional a les mancances detectades en cada moment.

Tal i com queda palès al llarg de l'AESI, un dels problemes més greus amb el que ens trobem és una manca de centres residencials on poder derivar als nois. És lògic, doncs, que essent aquest un dels focus principals del problema es resolgui amb la creació de nous centres, que poden ser de caràcter públic o privat.

Al final de l'anàlisi dels expedients es pot concloure que la solució a la situació dels menors immigrants indocumentats està en evitar les llargues llistes d'espera que han de passar els nois per a ser derivats a un centre, de manera que amb la creació de nous centres i amb l'aplicació de les diverses mesures de protecció, aquesta llista pot reduir-se considerablement.

Això permetrà també oferir al menor unes expectatives al seu futur molt més realistes, que motivaran al noi per seguir el pla de treball suggerit pels professionals que elaboren el seu diagnòstic.

DRET MARC: llibertat ideològica

1) APLICACIÓ DEL DRET MARC

Llibertat ideològica

2) APLICACIÓ DEL DRET

El menor té dret a la llibertat d'ideològica, consciència i religió.

Les Administracions Públiques tenen el dret i el deure de cooperar per tal que el menor exerceixi aquesta llibertat de manera que sigui un ajut per al seu desenvolupament integral.

Article 6 llei 1/96

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ

És important destacar el fet que aquests nois provenen d'una situació cultural molt diferent a la nostra, amb un sistema de valors de caràcter religiós i patriarcal.

Es tracta doncs, d'un factor a tenir present a l'hora de planificar les mesures d'educació més adients per aquells nois.

El menor ha d'arribar a comprendre aspectes com, per exemple, comptar amb més presència femenina al seu entorn.

DRET MARC: principis rectors de l'acció administrativa

1) DESCRIPCIÓ DEL DRET MARC

Principis rectors de l'acció administrativa

2) APLICACIÓ DEL DRET

Les Administracions Públiques facilitaran als menors l'assistència adequada per a l'exercici dels seus drets.

Realitzaran polítiques compensatòries dirigides a corregir les desigualtats socials.

El contingut essencial dels drets del menor no pot quedar afectat per la manca de recursos socials bàsics.

Els principis rectors són els següents:

- **supremacia dels drets del menor.**
- **integració familiar i social**
- **prevenció de situacions que perjudiquin el seu desenvolupament personal.**
- **sensibilitzar la població davant situacions d'indefensió del menor.**
- **promoure la participació i la seguretat social.**

Article 11 llei 1/96

Article 20 llei 8/95

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ

En la vida de qualsevol persona, i especialment del menor, han de regir una sèrie de principis elementals que han d'estar en tot moment garantits.

És obligació de les Administracions Públiques actuar en base a uns criteris que permetin l'exercici d'aquests drets fonamentals, sense que el fet de la manca de recursos en sigui un impediment. En aquesta qüestió cal insistir en que la col.laboració de les entitats públiques i les privades és una de les solucions més viables, tal i com es pot comprovar amb els resultats de l'AESJ.

Aspectes com l'educació, la formació socio-laboral, l'alimentació, l'allotjament o fins i tot la regularització jurídica dels nois immigrants, es poden treballar des d'altres entitats dedicades exclusivament a aquest tipus de tasques, sense que això impliqui una derivació del seguiment o de la tutela que es realitzi sobre el noi.

En aquest sentit, s'ha de recordar que l'Administració Pública ha d'actuar sempre sota uns principis elementals com són donar prioritat a l'interès del menor en qualsevol actuació que es faci sobre ell.

En base a l'experiència adquirida en aquest camp, hi ha situacions que potser es poden preveure amb major facilitat. S'ha d'intentar evitar que aquestes perjudiquin al noi i obstaculitzin el camí cap a la tutela.

L'Administració Pública ha d'actuar sempre sota una premissa de protecció del noi, oferint tots els recursos socials que tingui al seu abast, i en el cas que no fós possible, buscant alternatives impedint que la situació en que es troba el noi empitjori o es torni crònica.

Per això és important que l'acció administrativa sigui el més ràpida possible, deixant de banda aspectes com les llistes d'espera o que els diagnòstics tinguin una durada més llarga del que és necessari.

DRET MARC: mesures de les Administracions Públiques per facilitar l'exercici dels drets.

1) DESCRIPCIÓ DEL DRET MARC

Mesures de les Administracions Públiques per facilitar l'exercici dels drets.

2) APLICACIÓ DEL DRET

Els menors tenen dret a rebre de les AAPP l'assistència adequada per l'efectiu exercici dels seus drets.

Per a la defensa i garantia dels seus drets el menor pot:

- sol·licitar protecció i tutela de l'entitat pública.
- Posar en coneixement del Ministeri Fiscal situacions que atenten contra els seus drets.
- Queixes davant el Defensor del Poble o el Síndic de Greuges.
- Sol·licitar recursos socials disponibles de les AAPP.

En el cas dels menors estrangers que es troben a Espanya tenen dret a l'educació. Els menors que es troben en una situació de risc o sota la tutela de l'AAPP tenen dret a l'assistència sanitària i accés a la resta de serveis públics.

Es facilitarà als menors tutelats la documentació acreditativa de la seva situació.

Article 10 llei 1/96

Article 4.2 llei 8/95

Article 6 llei 8/95

Article 11.4 llei 8/95

Article 23 llei 8/95

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ

Queda palès al llarg de l' AESJ que aquests articles no sempre es compleixen en tot el seu contingut. Des del moment en que l'AP té coneixement de la situació de risc d'un menor, ha de posar en marxa una sèrie de mecanismes que garantitzin el compliment d'una sèrie de drets fonamentals com són:

- el dret a l'educació.
- El dret a l'assistència sanitària.
- Altres serveis públics com l'allotjament i l'alimentació.

L'AP és l'encarregada de donar al menor els recursos socials adients per cobrir totes aquestes necessitats.

D'altra banda, i relacionat amb el dret d'informació, el menor està en el seu dret a saber davant de quines institucions pot interposar les queixes relacionades amb la seva situació.

Pel que fa a l'exercici de la tutela, les AAPP tenen l'obligació de realitzar tots els tràmits pertinents a la regularització del menor des del seu inici fins a la seva finalització, independentment de la relació que pugui existir entre el noi i els professionals amb els que tracta.

S'ha d'evitar que el noi es trobi davant una situació de desprotecció, donada la legislació amb la que comptem al nostre país i a Catalunya concretament.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Segons queda palès a la recerca, no s'han objectivat intervencions dels serveis socials del país d'origen ni abans de la decisió dels menors de referència d'efectuar l'entrada a Espanya, per la previsió de possible conflictivitat social a l'entorn del menor, ni una vegada efectuada la repatriació, en el seu cas, procedint aleshores a una actuació d'urgència sobre el nucli familiar del menor i sobre el menor mateix.

2) CAUSA-EFECTE

Buit d'actuació dels agents socials d'origen, especialment serveis socials del país d'origen, per pal·liar la conflictivitat social del menor de referència, així com la posterior pal·liació de la situació de repatriació, als efectes disminuir o contenir en un primer moment, i reconduir en un segon, la situació del menor. Quan no es produeix aquesta actuació jurídic-administrativa l'efecte és la cronificació de la situació de desprotecció del menor es torna crònica i el risc social del menor, augmenta.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

En qualsevol cas, ha de ser el propi país, el Marroc, el que **iniciï dispositius per protegir la població més vulnerable** com són els menors; així mateix, ha de donar compliment al Conveni de les Nacions Unides dels Drets Dels Nens, que va ser ratificat pel Marroc el 26 de gener del 1990. A fi i efecte que les autoritats europees, espanyoles i catalanes promoguin l'aplicació real i efectiva de l'art. 2.2 de la Resolució del Consell de la Unió Europea 97/C 221/03, de 23 de juny de 1997, relativa als menors no acompanyats nacionals de països tercers, dictada pel Consell de la Unió Europea, seria indicada la mateixa línia d'actuació.

En els casos de repatriació duta a terme des de la Comunitat Autònoma de Catalunya, és necessari donar compliment a l'art. 1 i 7 de la Llei 8/95 d'atenció i protecció dels menors desemparats i dels art. 1 i ss. de la Llei 37/91, sobre mesures de protecció dels menors desemparats, així com l'art. 4 i 5 del Reglament 2/97 de protecció els menors i, per tant, atès que el menor estranger que es troba a Catalunya ha de rebre igual protecció, aquesta comporta **disposar dels informes als que es refereix l'art 10 i concordants del Reglament 2/97** a fi i efecte d'apreciar la procedència de la declaració de la situació de desemparament, així com la proposta tècnica de mesura de protecció i l'estudi de la possible reintegració familiar del menor a la seva família o entorn.

En aplicació d'aquest article, les autoritats competents al país d'origen haurien d'**assegurar l'obtenció d'aquests informes** en tots i cada un dels casos, sigui quina sigui la mesura que esdevingués aplicable, de forma que **s'iniciés el treball social**

en el país d'origen. Aquest esforç hauria de ser dut a terme per part de les entitats públiques així com potenciat des de les entitats privades col·laboradores de la Direcció General d'Atenció al Menor (en endavant DGAM) i alhora promocionat mitjançant les entitats i serveis públics i privats del país d'origen.

Aquesta línia d'actuació hauria d'ésser **coordinada de forma conjunta i per a totes les Comunitats Autònomes** (en endavant, CCAA), la qual cosa produiria la desestigmatització de tipologia d'actuació jurídica en funció de cada CCAA (tal com queda palès a l'itinerari del diagnòstic), trencant el circuit susceptible de ser redissenyat pels propis menors en funció de l'actuació jurídica.

Val a dir que al llarg de l'elaboració de l'AESJ només s'ha conegut explícitament un cas en que s'hagi sol·licitat l'elaboració d'un informe psico-social al país d'origen, si bé aquest hauria de ser sol·licitat en tots i cada un dels casos, encara que fossin amb finalitat de repatriació a fi de valorar la possible assistència del menor en cas de ser retornat (art. 5 de la Resolució del Consell de la Unió Europea 97/C 221/03 i concordants de les lleis catalanes, citats anteriorment).

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

En el casos de repatriació, la descripció del circuit jurídic dels menors immigrants no acompanyats que es desprèn del diagnòstic, en els casos en els que l'actuació jurídica és la repatriació ---que és la majoritària pel que fa a l'actuació jurídica, destacant Madrid com a CA en l'actuació jurídica majoritària, i en un grau quantitativament inferior, però amb el mateix criteri, Ceuta i Algeciras ---, és la següent:

***Queda palès que, al mínim coneixement d'aplicació de la mesura de repatriació, pròpia o aliena dels companys (o inclús com a política de centre o CA), els menors procedeixen a la fugida immediata dels centres on es troben, anant a viure al carrer i fins i tot canviant de CA, tal com consta a l'itinerari del diagnòstic, passant a tenir contacte proper amb activitats delictives de companys o adults. Tal com queda palès al diagnòstic, inclús havent-hi repatriació efectiva, els menors efectuen una nova entrada al país i pel mateix medi que l'anterior.**

***Així s'inicia doncs el subsegüent cercle de vida al carrer, passant, en la majoria dels casos, períodes intermitjos de, en general, fins a un màxim dos mesos, en centres o programes (mitjana aproximada tant a la resta d'Espanya com a Catalunya, segons el diagnòstic), per procedir a continuació al retorn al carrer formant-se doncs el següent cercle. En aquest darrer cas, els menors són ja més coneixedors de la realitat en què es troben, inicien l'ús de la cola com a medi de pal·liar la consciència de la situació, alhora que els facilita la no ingestió d'aliments ---més complexes d'obtenir en la durada de les estades al carrer, però per a l'obtenció de la qual han de cometre furt, tal com s'analitza més endavant---**

***Aquest procés és successiu i en espiral produint-se així la cronificació de la situació de risc en general del menor, però específicament es desencadena el deteriorament de l'expedient jurídic-administratiu del menor, tal com queda palès al diagnòstic (dispersió de documentació anterior i /o obtinguda, diversos punts geogràfics amb fraccions de l'expedient jurídic-administratiu de l'infant o jove, inici de noves gestions, desconeixement de mesures anteriorment aplicades, ...), i, també, l'estat sòcio-jurídic del menor.**

2) CAUSA-EFECTE

La repatriació en general no s'erigeix, per tant, com a mesura jurídica que erradiqui, eviti o, en tot cas, pal·liï el conflicte sobre els menors immigrants indocumentats no acompanyats, sinó que fins i tot apareix com a causa de de la cronificació i del deteriorament de la situació del menor i, del seu expedient jurídic-administratiu.

Si tenim en compte els elements culturals juntament amb la mesura jurídica de la repatriació, en alguns casos aquesta apareix viscuda com a situació de fracàs per part del menor, especialment de cara a la seva família d'origen. D'altra banda, pel que fa al nivell col·lectiu, l'elevat Nombre de repatriacions qüestiona la pròpia actuació de l'estat de recepció, alhora que s'hi acumulen posteriors elements cronificadors i, per tant, de més difícil pal·liació posterior.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Segons es contempla a l'article 4.1 de la Resolució del Consell de la Unió Europea 97/C 221/03, de 23 de juny de 1997, relativa als menors no acompanyats nacionals de països tercers, dictada pel Consell de la Unió Europea, **tots els menors no acompanyats haurien de tenir dret a sol·licitar asil**. L'art. 4.2 d'aquesta norma, afegeix que els Estats membres haurien de donar un tractament d'urgència a la tramitació de les sol·licituds d'asil de menors no acompanyats ateses les necessitats específiques dels menors i la seva especial vulnerabilitat. I, d'altra banda, en l'art. 5.1 s'estableix **la conveniència de no procedir a la repatriació si a l'arribada del menor no acompanyat al país d'origen no es reuneixen condicions adequades d'acollida i assistència**; el mateix article continua establint línies de col·laboració genèrica pel que fa a la repatriació; per últim, en el paràgraf 4 s'estableix que, en cap cas, pot ser retornat un menor si s'incompleixen les Declaracions Universals de Drets Humans i Drets del Nen.

Aquesta actuació és abordada d'una forma global en la línia prevista a la Resolució de 17 de abril de 2001, de la Delegación del Gobierno para la Extranjería y la Inmigración, por la que se dispone la publicación del Acuerdo del Consejo de Ministros del día 30 de marzo de 2001, por el que se aprueba el Programa Global de Regulación y Coordinación de la Extranjería y la Inmigración" (BOE de 27 d'abril de 2001, Ref.: 8154), en el que es duu a terme: un "estudio del fenómeno migratorio en España, su evolución y previsiones"; la "determinación del número de inmigrantes que anualmente necesita España"; la "ordenación de la llegada de inmigrantes...", mediante la firma de Convenios que contemplen todos los aspectos del fenómeno migratorio"; la "integración de los residentes extranjeros y sus familiares que contribuyen activamente al crecimiento de España"; la "actuación concertada para la ejecución de medidas de integración con Administraciones Públicas y Organizaciones no Gubernamentales"; la "revisión de la estructura administrativa existente ..."; la "lucha contra el racismo y la xenofobia"; la "potenciación de los Consulados españoles"; etc ...

És de destacar-ne el capítol dedicat a la "mejora de los mecanismos existentes para la protección de los menores extranjeros no acompañados", en el que s'estableix la necessària mesura de coordinació de les diverses CCAA; en la secció del manteniment del sistema de protecció per als refugiats i desplaçats, destaca la necessitat de la imprescindible adaptació de la normativa d'asil a les directrius que emanen de la Unió Europea, amb les mesures següents: crear un procediment comú d'asil mitjançant el qual s'elaborarà i adaptarà la normativa nacional, s'incorporaran a la normativa espanyola els fixats a la Unió pel que fa a acollida dels sol·licitants d'asil, etc ... Així mateix continua un capítol referent a "mantenimiento del sistema de la protección para los refugiados y desplazados,

s'estableix al punt 4.2.b) la **constitució d'una xarxa de centres d'acollida per a menors estrangers sol·licitants d'asil**; així també en la secció de "mejora de los mecanismos existentes para la protección de los menores extranjeros no acompañados" s'estableix la **mesura de coordinació entre les diverses CCAA**. És important destacar la necessitat d'establir "condiciones de acogida de solicitantes de asilo en el territorio español, en especial para los menores no acompañados". Tot això en la línia de les resolucions europees esmentades i analitzades.

Per tant, el treball s'hauria de concentrar en coordinar esforços per part de tots els agents socials per donar compliment a les directrius dels articles 1, 2 i 3 de la Resolució del Consell 97/C 221/03 de 23 de juny de 1997, relativa als menors no acompanyats nacionals de països tercers, dictada pel Consell de la Unió Europea, en el sentit que els Estats membres han d'adoptar mesures per "*impedir l'entrada no autoritzada de menors no acompanyats i han de cooperar per a prevenir l'entrada i permanència il·legal de menors d'edat no acompanyats*". I en cas que això succeeixi, han de "*disposar de suport material i cura a la frontera i s'han de complir les garanties mínimes per a tots els menors no acompanyats*" (identitat, entrevista amb el menor, informació registrada "*eficaçment*" ---al respecte veure la disfunció de "necessitat d'incrementar l'eficàcia dels agents socials"---...), mesures encaminades a la "*reunificació dels menors amb els seus familiars al país d'origen o en un país tercer*" o a l'inici del procediment d'asil, si així ho sol·licita el menor.

Pel que fa a la prevenció a la que fa referència la Resolució del Consell relativa als menors no acompanyats nacionals de països tercers, i atesa la manifesta **expectativa laboral dels menors immigrants no acompanyats**, cal esmentar que durant la recerca s'han fet indagacions sobre possibles solucions. Una d'elles vol exposar la **possibilitat que empreses catalanes i espanyoles**, en general, que estan iniciant part de la seva producció al Marroc, **es transformin en possibles jaciments de treball** per aquestes situacions (si convé, mitjançant la signatura de convenis i la cooperació dels estats membres, tal com estableix la Resolució del Consell de la Unió Europea 97/C 221/03 en el seu art. 2.2) **pels casos de menors que han de ser retornats al país d'origen o en el seu cas repatriats des d'una CA**, (tal com es feia referència a la disfunció anterior). Aquesta actuació permetria alhora treballar en la línia de la **humanització en la cooperació de la promoció dels interessos econòmics** i de l'increment del comerç exterior i reforçament dels objectius polítics governamentals a l'Àfrica per part de les empreses espanyoles, i per tant també les catalanes, en el països del Sud, en la línia que apunta el sociòleg Rafael Díaz-Salazar

En relació a l'edat laboral al Marroc aquesta no ha de ser un impediment per tal proposta ja que, malgrat no s'ha pogut accedir a la normativa s'ha confirmat que l'edat laboral, segons la legislació marroquina, és de 16 anys, si bé d'altra banda els majors de 14 anys poden gaudir d'un contracte de pràctiques en referència a determinada formació de tipus professional (que és d'altra banda, l'expectativa dels menors immigrants no acompanyats que es troben a Espanya i a Catalunya, expectatives comprovables mitjançant l'AESJ).

Aquesta proposta s'ha d'examinar conjuntament amb la disfunció descrita anteriorment, així com en interconnexió amb la disfunció "mesures de contenció" que s'estudia més endavant.

Pel que fa a l'aplicació de la mesura de l'art. 3.1 de la Resolució del Consell de la Unió Europea 97/C 221/03, s'especifica en el següent paràgraf que *"con fines de reagrupación familiar, los Estados miembros deberían procurar encontrar lo antes posible a la familia del menor no acompañado, o localizar el lugar de residencia de sus familiares, independientemente del estatuto jurídico de los mismos y sin prejuzgar la fundamentación de una posible solicitud de residencia"*. Continua establint l'article que per aquesta finalitat es pot comptar amb l'orientació i el suport del Comité Internacional de la Creu Roja, amb el Comité Nacional de la Creu Roja o amb altres organitzacions, a fi de localitzar els seus familiars.

Així mateix, i d'acord amb el que estableix l'art. 5.1 de la Llei 37/91 de protecció de menors catalana, les mesures a adoptar són: Primera *"l'atenció en la pròpia família del menor, mitjançant ajuts de suport psico-social, de caire personal o econòmic, de l'Administració"*.

Aquestes normes conclouen que l'actuació jurídico-administrativa que correspon és l'encaminada a assolir la reintegració del menor a la seva pròpia família, amb tot l'ajut i suport que s'escaigui segons aplicació de la llei citada. Aquesta mesura és per tant aplicable en alguns dels casos analitzats al llarg de la recerca: segons els resultats del punt 5 del diagnòstic, el 34,8 % dels menors tenen referent familiar a Espanya, i d'aquests un 62 % es troba en situació regular. Cal destacar a aquests efectes el que disposa l'article 35.3 de la "Ley Orgánica 8/2000 de 22 de Diciembre de reforma de la Ley Orgánica 4/2000 sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social", en el sentit de preveure el principi de reagrupació familiar i de l'informe previ dels serveis de protecció del menor, tant pels casos de permanència a Espanya com els supòsits de retorn al seu país d'origen o país on es trobin els seus familiars.

Així mateix, seria ampliable la xifra si a més es contempla que alguns d'ells tenen familiars de referència a d'altres països de la Unió Europea (França, Itàlia, Bèlgica,...) als quals els hi és d'aplicació literal l'art. 3 de la Resolució Europea citada.

Les normes citades no especifiquen el grau de parentiu. Per tant s'entén aplicable tant en "primer grau" o nucli familiar del menor com pel que fa a "família extensa" en segon lloc, aplicable en tots els graus que consten en el punt número 6 del diagnòstic.

Val a dir, a més a més, que si s'apliqués l'anterior proposta de solució, i mitjançant la intervenció dels serveis socials del país d'origen, també s'obtidria més informació a l'efecte de l'aplicació d'aquesta mesura, tant al país tercer com als estats membres.

Aquesta proposta implica una coordinació eficaç i ordenada dels estats membres, totalment imprescindible en el vulnerable vessant dels drets dels infants.

Així mateix s'ha de tenir en compte novament el que estableix l'art. 5 de la Resolució del Consell de la Unió Europea 97/C 221/03: als efectes de prendre la mesura jurídica de la repatriació, el menor només pot ser retornat al país

d'origen si a l'arribada al país d'origen el menor tindrà l'assistència deguda; l'article fa referència a la necessària col.laboració d'entitats no governamentals, UNICEF, ACNUR, etc ... als efectes de complir el requisit i no vulnerar les lleis internacionals esmentades en el paràgraf 4 de la referida norma. Això implica **un treball de coordinació i un intercanvi amb el país d'origen**, en aquest cas el Marroc.

Els casos en què el retorn del menor ha d'ésser dut a terme sense cap mena de dilació és en aquells en els que el menor manifesta la seva voluntat de retorn al país d'origen. En algun cas en que això ha succeït acostuma a ser pel fet que el menor manifesta que ha patit situacions emocionalment dures o ha estat víctima d'abusos i maltractes diversos. En qualsevol cas és la materialització del dret del menor a ser escoltat, tal com s'analitza a la part dels "drets marc" la que dona sentit al retorn, transformant en directament aplicable el dret esmentat.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

El que es desprèn del diagnòstic és que **l'assumpció de la tutela com a mesura jurídica a prendre no és l'actuació jurídica majoritària.**

D'altra banda es detecta que, havent prè en algun cas la mesura de l'assumpció de la tutela, aquesta queda **paralitzada** en un moment posterior per **fugues dels menors dels centres**, quedant per tant invalidada tota actuació jurídica, desmotivant tota actuació jurídica posterior. Això es desprèn tant de l'itinerari que els menors segueixen a Catalunya com del que es pot veure en d'altres CCAA, concretament a Córdoba o Toledo on l'actuació jurídica majoritària va encaminada a la tutela.

2) CAUSA-EFECTE

La tutela com a mesura jurídica aplicable esdevé una porta oberta al treball sobre el menor, si bé pot produir sensació de fracàs del sistema quan es produeix una fuga d'un menor tutelat, generant el caos i la desmotivació dels agents socials i alimentant negativament tot el sistema.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

En aplicació de l'art. 3.1 de la Llei catalana 37/91, **la declaració de desemparament comporta l'assumpció automàtica de les funcions tutelars sobre el menor**, específicament, continua la norma, mentre no es constitueixi la tutela per les regles ordinàries. En aplicació de l'art. 2.1 i 2 de la mateixa llei es considera el menor desemparat quan manquen les persones a les quals per llei els correspon exercir funcions de guarda. Per tant, segons la llei catalana, **tots els menors que es troben en aquesta situació i en territori català** (art. 4 de la llei catalana 8/95) **han d'ésser tutelats per l'organisme competent**, en aquest caos la Direcció General d'Atenció al Menor. Com a complement d'aquesta regulació específica cal destacar l'article 35,4 de la "Ley Orgánica 8/2000 de 22 de Diciembre de reforma de la Ley Orgánica 4/2000 sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social" que posa de manifest que **els menors que són tutelats per l'Administració Pública es consideren regulars als efectes de la residència**, essent **oportuna la tramitació immediata del seu permís de residència**. Com es pot veure en el diagnòstic, només en un 34,8 % dels menors s'han dut a terme tràmits per a l'obtenció del permís de residència (veure punt 21 del diagnòstic).

Als efectes de tenir en compte aspectes que conformen la cultura jurídica marroquí en la protecció de menors, cal analitzar la legislació del país. El Moudawana (Codi de l'estatut personal i de successions marroquí) estableix en el capítol II "Del Menor", en l'art. 137, que **la majoria d'edat queda establerta als 20 anys** (edat que no coincideix amb la majoria d'edat legal espanyola contemplada a l'article 315 del Codi Civil, que és 18 anys. Tenint en compte les normes de dret

internacional privat establertes al capítol IV, del Títol Preliminar del Codi Civil, articles 8 i següents, s'ha de considerar especialment l'article 9.1 d'aquest: "... la ley personal correspondiente a las personas físicas es la determinada por su nacionalidad. Dicha ley regirá la capacidad y el estado civil, los derechos y deberes de familia", si bé en l'art. 138 estableix que als 12 anys es considera que tenen edat de discerniment als efectes legals. Als efectes de comprendre culturalment l'autonomia del menor **segons la legislació marroquí**, l'art. 140 del Moudawana estableix que el jutge, si ho estima oportú, pot confiar al major de 15 anys l'administració de part dels seus béns. Això indica fins a quin punt el menor pot prendre decisions amb transcendència jurídica. Per tant, segons l'anàlisi realitzat, es pot concloure que **la capacitat d'actuació del menor pot tenir rellevància jurídica**, éssent lògic que el seu rol en el sí de la família sigui ponderat, i per això la importància de la seva migració i de la seva voluntat d'"èxit" en aquest camí.

D'altra banda el Capítol IV "De la representació legal" del Moudawana, en el seu art. 147 estableix que la representació legal s'assumeix, entre d'altres, per la tutela legal i, d'altra banda, el menor no es pot emancipar fins l'edat dels 18 anys (art. 165 del Moudawana).

Per tant, **segons es desprèn de la legislació marroquí no sorprèn**, pel que fa a mesures de protecció, l'**assumpció de la tutela al menor de fins a 20 anys**; per tant no existeixen supòsits de cultura jurídica contradictòria en l'àmbit de protecció de menors, esdevenint la tutela una mesura harmònica i continuativa del país d'origen. Alhora aquesta concepció faria més accessible el treball entre ambdós estats en matèria de cooperació i col·laboració en matèria de protecció de menors.

La tutela ha de transformar-se en la mesura jurídica aplicable automàticament en tots els casos (aplicació literal de l'art. 3.1 de la llei catalana 37/91 i lleis concordants, i tal com consta en el Butlletí núm. 22 de Justidata emès pel Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya que té per títol "evolució i característiques dels menors en risc social").

En tot cas i, tenint en compte el conflicte d'alta intensitat existent a nivell social, **la tutela ordinària**, que ha d'ésser assumida mitjançant la declaració de desemparament, **hauria de recaure en un termini d'entre un i dos mesos màxim**, que és el que queda palès en el diagnòstic com a temps que els menors poden esperar que els sigui aplicada una mesura.

Una vegada resolta la tutela cal iniciar un pla de treball i uns objectius sobre el **menor de forma immediata**, en aplicació de l'art. 15 a) i c) del Reglament català 2/97. Perquè aquest pla i treball sobre objectius prosperi, i en harmonia amb la cultura jurídica del Marroc, segons la legislació civil analitzada, esdevé necessari que sigui el **propi menor el que pacti amb l'agent social competent el seu propi pla, d'acord amb els criteris educatius que corresponguin**, alhora que es produeix un intercanvi d'expectatives, afavorint el desenvolupament de la capacitat de raonar del menor (aplicació de l'harmonia que propugna l'exposició de motius de la Llei espanyola 1/96 de Protecció Jurídica del Menor) i afavorint el seu propi compromís jurídic per a la seva adaptació socio-jurídica al país de recepció i, amb ella, la integració social (a Catalunya consta com a antecedent, en un altre vessant social i en un altre context, l'aplicació de la tècnica del pacte amb el

beneficiari com a mètode de treball social; els seus resultats han estat considerats positius i han provocat evolucions importants, com és el cas de la pensió de la renda mínima d'inserció, PIRMI). En el cas que s'analitza **esdevindria una manera de materialitzar i donar efectes a l'autonomia del menor** a la que es refereix la Llei 1/96, i és precisament partint d'aquesta amb la que s'ha de treballar de forma innovadora i creativa.

Aquesta línia de treball faria possible la **realització del** que estableix l'art. 9 de la Llei 1/96 de Protecció Jurídica del Menor " **Dret a ésser escoltat**", en tot el que es refereix i afecti a la seva esfera personal, familiar o social, així com de l'art. 11, primer i segon paràgraf del Reglament català 2/97, quan estableix que **els tècnics, en la seva intervenció, han d'escoltar el menor de més de dotze anys**. Segons es pot veure en el punt núm. 21 del diagnòstic no consta -o no es té coneixement- d'haver escoltat el menor en cap cas dels seus itineraris.

Així mateix, la tutela esdevé, en l'àmbit de la resolució de conflictes, el "**guany**" a la **integració**, restant, si s'escau, el seu compromís honorífic amb la família d'origen, saldat.

D'altra banda es materialitzaria també la invitació feta en la Resolució del Parlament Europeu "*sobre malos tratos infligidos a los niños*" (DOCE, doc A 2-175/85, de 17 de gener de 1986), quan en la Invitació 1. c) advoca pel compliment del "*principio ... no al castigo, sí a la ayuda*".

D'altra banda cal una **coordinació entre les CCAA** als efectes de **donar continuïtat a la tutela iniciada en una CA** diferent a aquella en què es troba el menor a fi de complir el que estableix l'art. 12, 17 i 18 i concordants de la Llei espanyola 1/96 de Protecció Jurídica del Menor, que és d'aplicació a tot menor que es troba a territori espanyol (art. 1 de la referida llei), i que alhora ens remet als art. 172 i ss del Codi Civil. Tant en el Codi Civil com en la Llei 1/96 **s'estableix que sobre un menor desemparat l'assumpció de la tutela es produeix per ministeri de la llei**. En l'art. 172.1, segon paràgraf, del Codi Civil es defineix la situació de desamparament (també a la Disposició Final Cinquena de la Llei espanyola 1/96 de "Protección Jurídica del Menor").

Si no hi ha aquesta coordinació, es produeix un deteriorament de la mesura jurídica en si mateixa, i també del respecte per part dels menors a la figura jurídica de la tutela.

El mecanisme de continuïtat d'eficàcia de la resolució de desamparament amb la tutela incorporada permet abordar amb força el treball sobre el menor, revisar les mesures pactades per ells en l'altre CA i l'actualització, d'acord amb el canvi produït, del pla de treball i objectius, alhora que produeix un estalvi de temps d'anàlisi de la situació del menor i d'elaboració d'informes i estalvi de costos socials i també econòmics, i dóna pas a la continuïtat del treball en la línia de la mediació i resolució de conflictes, pel que fa als aspectes socio-educatius.

Aquesta línia d'actuació implica una comunicació directa i eficaç entre els organismes competents, així com l'estudi de traspassos d'expedients. Alhora es poden emprendre mesures de treball i disciplinàries comunes, d'acord amb el país d'origen, pel cas de vulneració reiterada dels pactes (continguts al pla de

treball i objectius , art. 15 del Reglament 2/97 i els concordants d'altres CCAA, sigui quina sigui la CA on es troba el menor). És de suposar que les normatives de les diverses CCAA contemplen aspectes similars. D'aquesta forma, els menors no es trobarien amb la dispersió del seu expedient jurídic-administratiu i amb les consegüents possibilitats de joc que brinda la descoordinació o dispersió de l'expedient.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Per causa del no compliment d'expectatives, o bé per un comportament altament conflictiu, o fins i tot delictual dels menors de referència, aquests es fuguen o són expulsats dels centres on són acollits. Segons el diagnòstic de l'AESJ **en la majoria de casos en què s'han constituït tuteles, els menors es troben actualment escapolits i/o vivint al carrer**; per tant els costos socials, econòmics i de responsabilitat tant a Catalunya com a la resta de l'Estat apareixen sense resultat efectiu (veure esquema visual/resum de dades, Itinerari II) del diagnòstic AESJ).

2) CAUSA-EFECTE

Aquest fet provoca l'increment de la dificultat de treball amb els menors immigrants indocumentats no acompanyats, el desànim sobre els agents socials que treballen amb ells, el reforçament de la idea que la mesura jurídica no és l'adient i, finalment, la desvaloració dels costos socials i econòmics dedicats als menors de referència. Alhora tot això repercuteix en els menors en la cronificació en espiral explicat a l'inici.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

El treball socio-educatiu sobre els menors immigrants indocumentats hauria de basar-se en els següents criteris: primer, d'acompliment de mesures encaminades a la seva integració, tenint en compte alhora les seves expectatives que, tal i com ha quedat palès en l'AESJ i d'acord amb la "normativa marc" esmentada al principi, nombroses vegades són de caràcter laboral; i, segon, haurien d'incloure un treball, pel que fa als aspectes tant jurídic com socio-educatiu en la línia de la mediació i resolució de conflictes, especialment pel que fa a la multiculturalitat, a fi de produir un tractament directe i eficaç en tots i cadascun dels problemes, disputes, comportaments conflictius, actituds desestructurades, etc.. i als efectes d'encaminar la seva futura integració social.

Finalment, com a conseqüència de l'aplicació de la Disposició Final Cinquena de la Llei 1/96 de "Protección Jurídica del Menor" es podria fer ús, en casos excepcionals que haurien de ser fixats de forma comuna per totes les CCAA, de la modificació prevista a l'art. 172 del Codi Civil quan estableix que *"si sorgeixen problemes greus de convivència entre el menor i persones a qui correspon la guarda poden sol·licitar la remoció d'aquesta"*. Aquesta norma té implicacions pel que fa a centres d'acolliment de menors i en alguns dels casos analitzats en l'AESJ, si bé no allibera a l'administració pública de la seva responsabilitat pel que fa a protecció de menors, per aquests casos sí que esdevé del tot necessari iniciar, quan abans millor, un treball en la línia esmentada de mediació i resolució de conflictes als efectes d'abordatge clar, eficaç i directe dels conflictes i d'estudiar la possibilitat d'elaborar un acord entre el país d'origen i el de recepció,

apuntat en la disfunció anterior i en la corresponent a la repatriació com a actuació jurídica.

La preparació dels agents socials que intervenen en els casos de menors immigrants indocumentats no acompanyats hauria d'incloure tant aspectes jurídics com espirituals (religiosos) que repercuteixen en els menors de referència, atesa la transcendència jurídica de determinades normes de tipus religiós, com és el cas de la limitació de determinades funcions de la dona segons el Moudawana (p.e. en l'art. 148 del Moudawana, i pel que fa a representació legal del menor, aquesta correspon en primer terme al pare i en segon a la mare, en cas de renúncia del pare o d'incapacitat d'aquest, si bé la mare no pot alienar els béns del menor sense l'autorització prèvia del jutge). Per mitjà d'aquest exemple jurídic es pot comprendre que a l'hora d'exercir la funció de guarda o tutela, una dona (p.e una educadora) pot provocar en algun cas un conflicte pel xoc jurídicocultural. Per això és necessari que l'educador/a tingui una base de preparació pel tractament d'aquest conflicte la gestió del qual l'encamini cap a la integració. Per completar aquesta anàlisi vegi's la qüestió "legislació i religió, el Corà com a component dels codis legislatius", així com la disfunció "necessitat d'incrementar l'eficàcia dels agents socials".

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Segons el diagnòstic de l'AESJ un **34,8 % dels menors tenen família pròpia i d'aquesta un 62% es troba en situació regular**; creuant aquestes dades amb les de situació actual, però, consta que en la seva majoria en l'actualitat no es troben integrats en el sí de la seva família en primer grau o en família extensa. Val a dir que d'aquests menors un 53,8 % tenen com a referent un germà en situació regular. De la totalitat dels menors sobre els que es basa l'AESJ un 30,7 % tenen a més a més del germà altres referents familiars (dels quals en un 50% són pare i/o mare que estan en la seva totalitat en situació regular).

2) CAUSA-EFECTE

Part dels conflictes podrien erradicar-se o pal·liar-se com a mínim, si s'actua sobre **la totalitat del nucli familiar**, dotant-lo de recursos suficients tècnics i econòmics, esdevenint alhora **motor de prevenció de conflictes**. En aquest sentit, aquesta mesura contemplada en les lleis produiria l'efecte de pal·liació dels conflictes i inclús de prevenció.

3) PROPOSTA DE RESOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Donar compliment a allò que s'estableix a l'art 14 del Reglament 2/97 de protecció de menors, en el que s'estableix que *" els equips tècnics prioritzaran la mesura de protecció d'atenció en la pròpia família quan el desemparament pugui ser modificable mitjançant l'acció de les intervencions tècniques adients "*. Aquesta disposició es troba en harmonia amb la resta de lleis autònomes, estatals, europees i declaracions universals dels drets humans i dels drets dels infants.

Decisió d'inversió d'esforç social en aplicar l'art. 5.1, primer de la Llei catalana 37/91 de protecció de menors, pel que fa a la mesura d'atenció del menor en la seva pròpia família, *" mitjançant ajuts de suport psico-social, de caire personal o econòmic, de l'Administració "*.

Si aquesta mesura es duu a terme en coordinació amb altres estats membres de la Unió Europea (aplicació de la Resolució del Consell 97/C 221/03), tal com s'ha analitzat més amunt i amb les autoritats competents a la resta de l'estat espanyol, on és de suposar que es troben altres familiars dels menors de referència, i en coordinació amb entitats públiques i privades d'iniciativa social que fan el seguiment i/o acompanyament a membres de la família, **els costos socials i econòmics que això suposaria serien menors que els que es produeixen amb el menor en el circuit conflictiu analitzat**.

En aquesta mateixa línia s'estableix en l'art. 22.2 de la Convenció de Nacions Unides sobre els drets del Nen de 20 de Novembre del 1989, que és necessari **localitzar els pares o altres membres de la família del menor i fer el que s'escaigui**

als efectes de recollir informació per a la localització o, en cas contrari, cal aplicar un sistema de protecció del menor.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Segons l'AESJ no consta cap menor immigrant indocumentat no acompanyat al que se li hagi aplicat la mesura de protecció de l'acolliment familiar en família aliena, ja sigui en família autòctona o marroquí, segons la resposta corresponent a situació actual del diagnòstic (punt Nombre 22).

S'ha constatat al llarg de l'AESJ un cas susceptible de ser considerat específicament: aquesta actuació va ser duta a terme per la pròpia família acollidora, no autòctona, a Andalusia; mentre el menor va estar convivint amb aquesta família i compartint treball i estudis duia a terme una vida normalitzada. En trencar-se l'estructura es troba al carrer cometent petits delictes.

2) CAUSA-EFECTE

L'acolliment familiar permet al menor gaudir d'un entorn apropiat per la cura de les seves necessitats.

En el cas de produir-se en família no autòctona, l'avantatge és que l'adaptació cultural pot ser acompanyada desde una major comprensió i experiència, i, per tant, des d'una igualtat d'experiència de vida.

En el cas de produir-se en família autòctona l'avantatge és que la integració cultural pot ser acompanyada des del propi sistema del país de recepció i l'intercanvi d'experiències de vida pot oferir al menor una obertura cap a la tolerància i la diversitat.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Donar compliment a allò que s'estableix en l'art 5.1. de la llei catalana 37/91 de protecció de menors, que estableix, com a segona mesura de protecció, "*l'acolliment simple del menor per una persona o una família que puguin substituir, provisionalment o definitivament, el seu nucli familiar natural*".

Dur a terme una sensibilització profunda i preparació específica de persones i/o famílies que estiguin disposades a assumir transitòriament o definitivament aquesta mesura. D'aquesta mateixa forma es generaria un fluxe entre els menors de referència i la societat de recepció que ajudaria alhora a pal·liar l'alarma social que s'ha generat entorn als menors immigrants indocumentats no acompanyats, tal com es pot veure en l'Annex corresponent al recull d'algunes de les notícies aparegudes durant el període de temps d'elaboració de l'AESJ i que s'adjunten a fi de mostrar el fort impacte i en sentit negatiu, que el conflicte està ocasionant, amb la consegüent estigmatització d'aquests menors.

Per reconduir l'alarmisme que s'ha creat, caldria treballar en la línia de la **pedagogia democràtica**, facilitant un **procés d'assimiliació** de la immigració, sabent que aquesta passa per períodes turbulents, com cita J. Ramoneda en un article aparegut a la premsa arrel de la qüestió de la immigració, i en el que continua especificant que el criteri de l'adaptació ha d'ésser mitjançant la llei, atès que aquesta obliga de manera igual tant l'immigrant com l'autòcton. Els menors són especialment receptius; per tant, si sobre ells s'actua en la línia de la **interacció entre drets i deures (aplicant noves i creatives metodologies d'aborgatge del conflicte)** el resultat és la integració amb la consegüent normalització i desestigmatització.

Una suposada mesura que sembla adient és l'acolliment "**temporal**" o **provisional** dels menors de referència atesa la seva experiència de vida, tal com queda palès al diagnòstic de l'AESJ; com que el 95,7% dels menors tenen referent familiar al país d'origen i aquest és relativament estable (en un 69,6% dels menors s'han pogut dur a terme gestions pel que fa a l'autorització dels pares - vegi's situació actual del diagnòstic- punt núm. 23).

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Els **agents socials** que intervenen en el conjunt dels menors de referència es troben **impedits per dur a terme una actuació ràpida i eficaç** a causa del gran Nombre de menors immigrants indocumentats no acompanyats així com per motiu del complex circuit que generen, la informació informal de la que parteixen, la pèrdua de contacte amb el menor, etc.

Es detecta segons el diagnòstic una **manca de coneixement**, per part dels **agents socials** que intervenen sobre un mateix menor, de **les actuacions jurídic-administratives dutes a terme en la mateixa CA o en altres CCAA**. Aquesta es veu reforçada per la **manca de coordinació i de traspàs d'informació i seguiment de l'actuació**, el que produeix un desconcert sobre la forma d'actuació escaient sobre el menor, provocant que l'únic control sobre la totalitat del seu cas el té única i exclusivament el propi menor. Aquesta informació no comprovada i només controlada per ell li otorga capacitat de poder sobre el seu propi cas, que, en tractar-se d'un menor, s'hauria d'anar transferint, o, si més no, compartint, amb els agents socials, als efectes de protecció efectiva del menor i d'alleugerar-lo d'aquesta càrrega impossible d'assumir per ell sol, portant-lo al precipici de l'estigmatització.

2) CAUSA-EFECTE

Per causa de l'alimentació dels circuits cronificadors esmentats, els **agents socials que intervenen** en el col·lectiu dels menors de referència **poden tenir la sensació de pèrdua d'eficàcia i de motivació**, de sensació de no avanç sobre les situacions dels menors que, en ser tant generalitzada i que causa alarma social com reflecteixen els mitjans de comunicació (tal com es pot veure a l'annex de recull d'algunes notes de premsa), que produeix l'efecte **amplificador del conflicte** sotmès a anàlisi i el reforçament dels menors en les seves actuacions. Alhora prospera el **deteriorament general sòcio-jurídic** dels menors immigrants indocumentats no acompanyats, i a més a més, produeix el **"burn out" dels professionals**, que dilatades en el temps poden produir situacions de conflicte d'alta intensitat com és el cas de les notícies recollides referides a tancament de centres, dimissions de directius de centres, baixes de professionals del camp del treball social, etc.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Tot això fa necessari **oferir als agents socials que intervenen amb els menors immigrants indocumentats no acompanyats una preparació específica, molt concreta i adaptada a aquesta problemàtica**, donant compliment al que estableixen les resolucions europees, així com una actuació urgent de suport i descongestió als efectes de normalitzar l'actual conflicte.

A aquests efectes esdevé totalment **necessària la col·laboració de les entitats d'iniciativa social**, doncs poden dur a terme un treball molt constant i un ampli ventall de suports en coordinació amb altres entitats, així com el seguiment i acompanyament individualitzat sobre els menors de referència. Aquest treball està també reconegut en les resolucions europees citades amb anterioritat.

Els organismes competents de totes les CCAA haurien de promoure i actuar amb criteris de confiança mutua i intercanviar informació amb les entitats d'iniciativa social per tal de pal·liar i **treballar sobre el conflicte social de forma conjunta i sincronitzada**. D'aquesta forma no es produirien situacions com les analitzades en l'AESJ en les que es coneix per part d'un agent social la fuga d'un menor d'un centre d'acollida o inclús d'un centre de justícia juvenil i no es pot dotar de continuïtat a l'actuació per desconeixement de qualsevol informació anterior o referència posterior. Aquesta situació és tan problemàtica com que s'ha constatat al llarg de l'AESJ, tenir coneixement que el menor s'ha fugat d'un centre de justícia juvenil i reapareix en un CRAE; o desaparèixer d'un CRAE i continuar al carrer, quan fins i tot hi ha ja una resolució de tutela. Si s'entrecreuen les dades que apareixen al diagnòstic, s'observa que un Nombre important de menors ha comès activitat delictiva i ha estat a un centre de justícia juvenil del qual s'han fugat i, en canvi, al punt que fa referència a la situació actual (punt núm. 22 del diagnòstic) no n'apareix cap menor en centre de justícia juvenil. A efectes de complitud vegi's punt "qüestió a tenir en compte: l'accés a la delinqüència ...".

Si no és possible aquesta **actuació conjunta i sincronitzada entre agents públics i privats** es pot arribar a incomplir allò que preveu establert en l'art. 2.3 de la llei catalana 37/91 i concordants quan estableix que *"tothom i especialment qui per raó de la seva professió tingui coneixement de l'existència de qualsevol maltractament a menors, ha de posar-ho en coneixement de l'autoritat judicial o de l'organisme competent"*, entenent per maltractament la situació que es produeix quan havent-hi resolució de guarda o tutela, que alhora és d'assumpció automàtica, i trobant-se els menors en situació de risc al límit de la seves necessitats de cura bàsica o a prop d'activitats delictives, aquests es troben al carrer, tal com apareix en el punt núm. 22 del diagnòstic. En els casos en que s'incumpleix el previst en les lleis esmentades es pot incórrer en el que es defineix en el butlletí núm. 25 de JUSTIDATA, editat pel Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada, del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, que té per títol "El maltractament d'infants a Catalunya ...", com a maltractament quan, en el seu punt 2 de la tipologia dels maltractaments, fa referència a la "negligència o abandó, no hi ha cura de la seva alimentació i/o roba d'abric, no hi ha cura pel seu tractament mèdic, no té horaris ni ritmes, es passa hores sense atenció protectora i/o educativa".

Des d'un punt de vista sòcio-jurídic seria necessari **fomentar la creació de pisos assistits i llars funcionals** (punts f) i g) de l'art. 43 del Reglament català 2/97 de protecció dels menors), així com el **foment de programes que poguessin ser duts a terme pels menors en centres de dia**.

També caldria **prendre les mesures de protecció i pla d'actuació i objectius** (punts a) i c) de l'art. 15 del Reglament 2/97) **en coordinació amb entitats públiques i privades que puguin oferir programes i seguiment i acompanyament als menors**

de referència, donant continuïtat així a les mesures socio-educatives alhora que a les jurídiques. En cas contrari, es produeix un trencament entre la realitat social i educativa del menor i la realitat jurídica, que actua com a factor de desorientació i deteriorament de la seva realitat i té com a conseqüència la deconstrucció de l'expectativa de futur (a través de la que construeix l'expectativa de present).

En connexió amb aquest punt és important **establir els mètodes relacionats amb la resolució de conflictes** proposats a la disfunció de la "desconexió dels subsistemes a l'entorn del menor immigrant indocumentat no acompanyat" (veure creació d'un expedient jurídic administratiu interautonòmic).

Finalment, cal esmentar la necessitat de l'aplicació eficaç de les mesures i normatives; per aquest motiu esdevé necessària una sincronitzada coordinació entre tots els agents socials que intervenen en el camp dels menors de referència tal com estableix el Decret català 372/ 2000 de 21 de novembre, d'estructuració de la Direcció General d'Atenció al Menor, en el que s'especifica i s'estructuren les actuacions segons les funcions de la DGAM. Aquest Decret defineix i estructura els diversos serveis amb que compta la DGAM, tot concretant les funcions i competències de cada un d'ells. Així: a) art. 2.2., Servei de Gestió Administrativa. Servei d'Urgències (veure p.e. art. 8.d, com a funcions de la Secció de Menors Indocumentats s'encomana "*fer les gestions necessàries perquè tots els menors nacionals i estrangers disposin de la documentació necessària* ", fet que provoca a Catalunya, al menys, la neutralització del buit legal que es podria considerar segons l'art. 10.4 de la "Ley 1/96 de Protección Jurídica del Menor"); b) Servei de Recursos (veure p.e. art. 10. c i d, a la Secció de Centres i Programes els encomana les funcions de "*dur a terme funcions d'avaluació, suport i coordinació en relació amb els centres d'urgència, d'acollida i residencials d'acció educativa*" i "*informar respecte a l'atenció i als serveis que ofereixen els centres diürns i altres recursos* "); c) Servei d'Assumptes Jurídics (veure p.e. art. 13. a i d, en que els encomana les funcions d'"*elaborar estudis i informes, propostes de resolucions administratives i altres activitats relacionades amb l'assessorament jurídic en matèria d'atenció als menors*" i "*coordinar davant l'autoritat judicial les actuacions relacionades amb la guarda i tutela de menors*"); i d) Secció de Registre i Inspecció.

En la línia apuntada a l'informe "Separated Children in Europe Program" elaborat per l'organització Save the Children, la Unió Europea i la United Nations High Commissioner for Refugees, els registres i anotacions i la documentació són essencials per protegir els menors no acompanyats , que anomenen "separats".

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

En el cas dels menors immigrants indocumentats no acompanyats, i als efectes de pal·liació del conflicte que s'ha generat, s'ha de considerar el fet de l'**agreujament de la problemàtica analitzada per la desconnexió entre els diversos subsistemes a l'entorn del menor**. El Marroc té el seu subsistema d'actuació desconnectat de cada un dels subsistemes d'Espanya. Alhora, Espanya té molts subsistemes, un per cada CA, desconnectat del subsistema català, en el cas que s'analitza. A més el subsistema europeu també es troba afectat per la problemàtica en qüestió. Cal destacar que cada subsistema es constitueix com a "sistema marc" degut a la complexitat del sistema principal, essent precis **analitzar les interaccions entre el macrosistema, els sistemes i els corresponents subsistemes**.

2) CAUSA-EFECTE

La **no actuació coordinada i continuativa d'aquests subsistemes** fa que el sistema, que és el que envolta la vida del menor, es retroalimenta de la mateixa descoordinació, el que provoca l'empitjorament de la situació socio-jurídica del menor, esdevenint causa i alhora efecte del deteriorament del conflicte.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

S'han de **crear interseccions entre els diversos subsistemes**. Cada una d'aquestes interseccions provocarà una modificació del sistema, doncs cada intersecció és un moviment, cada moviment és un canvi i cada canvi comporta una redefinició i redelimitació del problema. Sense aquest abordatge del conflicte no és possible pal·liar i normalitzar el circuit dels menors immigrants indocumentats no acompanyats. I **aquest cercles són directament aplicables als expedients jurídic-administratius dels menors de referència**.

Per donar resposta a aquestes interseccions i, en la línia de la intersecció jurídica administrativa, es proposa la **creació d'un expedient jurídic administratiu interautonòmic** dels menors immigrants indocumentats no acompanyats, als efectes de dur a terme una acció conjunta, coordinada i eficaç. A aquest efecte citem com a exemple de tracte el d'un expedient administratiu sobre el que es duu a terme un seguiment social a una altra CA, quan el beneficiari es trasllada de domicili; en aquest cas el beneficiari, es trobi on es trobi, rep una continuïtat de mesures que alhora l'obliguen a la continuïtat del que s'hagi resolt i/o acordat amb un altre tècnic d'una altra CA.

Pel que fa a la creació de interseccions entre els subsistemes legislatius espanyol i marroquí esdevindria necessària l'**elaboració d'un conveni específic entre ambós estats**, tal com consta en un antecedent trobat en matèria precisament de menors com és el Conveni signat en data 30 de maig de 1997, sobre "*assistència judicial*,

reconocimiento y ejecución de resoluciones judiciales en materia de derecho de custodia y derecho de visita y devolución de menores" , publicat al BOE en data 24 de juny de 1997, ref. 13738.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

D'acord amb l'AESJ, **durant els dos mesos de mitjana** que els menors immigrants indocumentats no acompanyats **es troben en programes o centres**, es produeix una contenció del conflicte que, de no afegir-se un moviment efectiu de presa de consciència del menor, i amb ella una presa de mesures el màxim d'acord possible amb les seves expectatives, produeix un **trencament del menor amb el programa o centre**, i recaiguda al circuit descrit a la primera disfunció estudiada.

2) CAUSA-EFECTE

En l'**abordatge del conflicte** que s'analitza és necessari **generar un moviment creatiu de mesures** que permeti la canalització del menor immigrant indocumentat no acompanyat. Tal com s'ha analitzat més amunt el menor ha assolit per la seva pròpia realitat un grau de maduresa i autonomia que implica, per part l'estat de recepció, la creació de mesures noves, creatives i diverses a les que s'apliquen habitualment als menors autòctons. Segons estudis sociològics l'adolescència dels menors autòctons tendeix a dilatar-se en el temps. L'adolescència dels menors immigrants indocumentats no acompanyats s'escurça per la necessitat de trobar respostes a la seva situació, tant al Marroc com al país de recepció, en aquest cas, al territori espanyol.

El tracte de **contenció**, que a més resulta no adaptat a les seves necessitats, actua com a **causa de cronificació i de deteriorament de la seva situació sòcio-jurídica**.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Les línies d'actuació han d'anar encaminades a **donar respostes a la seva autonomia**, generada no només pel seu entorn cultural i, amb ell, el sòcio-jurídic, sinó per la que es deriva del seu itinerari. En la majoria dels casos, la família d'origen del menor immigrant indocumentat no acompanyat és camperola que en ocasions es veu obligada a abandonar el camp al Marroc per manca de mitjans de supervivència (en ocasions causades per la creixent desertització), fet que provoca una micromigració cap a la ciutat, formant part aleshores d'una franja de població a la que li és difícil l'obtenció de recursos per sobreviure, el que provoca una migració cap a altres països. Per tant, **sovint la imatge de la vida al camp d'aquests menors no és un referent positiu** pel que fa a expectatives de vida i actua com "ombra" dels menors de referència que elaboren la imatge de vida a la ciutat i al camp, i a la fi, com diu el professor Tomàs Vidal, no hi ha millor vacuna que la ciutat ... a través d'ella els immigrants assimilien els valors de recepció.

En aquests casos, la seva integració mitjançant l'internament a centres de zones rurals o amb activitats rurals no respon a les seves expectatives, sinó que les

frustra i en el decurs de l'estada al centre els menors prenen decisions com la de fugar-se i tornar a intentar una sortida d'acord amb la idea inicial de viure a la ciutat. És necessari per tant **elaborar un pla d'actuació i objectius d'acord amb criteris educatius, escoltant el menor** (tal com estableixen les lleis marc i els articles de lleis esmentades, a més a més del que fa referència al principi generalitzat de l'interès superior del menor) **i possibilitant una actuació conjunta i a l'uníson entre agents socials i menors**, d'aquesta forma la mesura aplicada ja no esdevé únicament en caràcter de contenció.

És l'aprenentatge i la pràctica de l'equilibri entre les mesures educatives i les disciplinàries i de contenció que correspon al procés evolutiu de tot infant i jove, i que, a més a més, en aquest cas, actua com a enzim afavoridor de la integració.

S'ha observat al llarg de l'AESJ que en el cas d'un menor que treballa mentre estudia o es prepara per a una futura inserció laboral, segueix un ritme de vida en la línia de la integració. En un altre cas en el que s'ha trencat algun d'aquests punts s'ha desfet l'estabilitat de l'estructura social i educativa del menor, transformant-se en un menor en situació de risc i, fins i tot, en alguns casos, cometent petits delictes. Per tant és important reiterar que ha quedat palès al llarg del diagnòstic de l'AESJ que en el cas en el que a un menor se li ha aplicat un rigorós pla d'actuació encaminat cap a la inserció laboral, manté el seu equilibri estructural i estable i d'integració, en un període de temps relativament dilatat.

També s'ha de destacar la importància de fer ús de dinàmiques creatives i nous mètodes de treball en la línia que ofereix el Pla Interdepartamental per a majors de 18 anys, tal com es fa esment a la part final de l'anàlisi de les disfuncions de caire social i educatiu.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

En l'àmbit català el subsistema jurídic aplicable al menor és complexe i es troba regulat de forma fragmentada en diversos textos normatius que introdueixen elements d'enrevessament pel que fa a l'expedient jurídic-administratiu.

Alhora, el **sistema jurídic espanyol és complexe** donat que les CCAA assumeixen competències en l'àmbit de legislació de menors, el que provoca desajustaments conceptuals jurídics de complexa interacció.

Cal fer esment que als efectes d'aquest estudi i d'anàlisi d'expedients iniciats a altres CCAA no s'ha trobat un recull legislatiu actualitzat pel que fa a protecció de menors, on haurien d'estar inclosos els reglaments i normatives de les diverses CCAA, així com les dades d'ubicació i organigrames dels organismes competents.

D'altra banda la complexa terminologia i estructura jurídic-administrativa en relació a la normativa aplicable de protecció de menors a la que se li sobreposa l'embrollat itinerari dels menors de referència, juntament amb la manca de coordinació general tant a Catalunya com a les diverses CCAA, fa que **alguns agents socials que intervenen** en el camp dels menors immigrants indocumentats no acompanyats es trobin **desorientats en els aspectes jurídics i administratius** provocant desencaixos d'actuacions.

2) CAUSA-EFECTE

La dispersió normativa, la manca d'un recull legislatiu espanyol, la problemàtica de la complexitat del circuit i la dificultat que tot això comporta per a la coordinació general és causa de la **dificultat d'harmonització i ordenació de les actuacions en general, tant a Catalunya com a d'altres CCAA, i tant entre agents públics com privats.**

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Si s'elaborés un recull legislatiu de les diverses normatives on alhora es recollissin les dades dels organismes competents, possibilitaria una major eficàcia en l'actuació i aplicabilitat de les mesures en el vulnerable camp de la protecció de menors. Això assentaria les bases cap a la posterior continuïtat de mesures i de l'expedient jurídic administratiu interautonòmic, fent ús del que s'estableix en el Capítol III de la Llei 1/96 de Protección Jurídica del Menor "Medidas y principios rectores de la acción administrativa", del Título I "De los derechos de los menores". En aquest sentit es proposa l'**ampliació i actualització de la publicació "Legislació estatal i autonòmica sobre protecció dels menors en situació d'alt risc social" publicada pel Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya, edició de 1994.**

D'altra banda, caldria una **descripció molt simple i ordenada de l'actuació socio-jurídica a dur a terme** a fi de retornar la situació a un cert **ordre i clarificació jurídic-administrativa** als efectes de produir una distribució clara i eficaç de mesures entre tots els agents socials disponibles, així com d'objectius concrets, plans i programes per , en un primer moment, descongestionar el conflicte i, en un segon, treballar-lo "integrat" al circuit normalitzat de protecció de menors, desestigmatizant per tant el col·lectiu, ja que els menors immigrants indocumentats no acompanyats són infants que mereixen igual tracte segons la llei (art. 7 de la Llei catalana 8/95 de protecció de menors desemparats). En aquest sentit, i als efectes de clarificació i de coneixement de la situació jurídic-administrativa dels menors, tant per part de les administracions públiques com de institucions privades podria servir d'inspiració el punt núm. 21 del qüestionari que s'annexa a l'AESJ, i que ha estat realitzat en base a la legislació vigent.

En qualsevol cas, i tal com estableix l'art. 3.1 de la llei catalana 37/91 de protecció dels menors desemparats, **s'haurien de dictar automàticament les resolucions assumint la tutela dels menors desemparats, alhora que s'estudia la possibilitat d'assumir la tutela ordinària i es duen a terme indagacions tant al país d'origen com al de recepció**, permetent així l'abordatge directe de la situació del menor. Als efectes d'una visió completa, vegi's la disfunció "la tutela com a actuació jurídica". En aquest mateix sentit la Llei espanyola 1/96 de Protección Jurídica del Menor en concordància amb el Codi Civil.

Per tant, en el cas d'un menor procedent d'una altra CA el que escauria seria un **traspàs de funció tutelar**, es trobi la tutela en momet ordinari o no (depenent de la legislació autonòmica que correspongui). Per tant, es proposa la **creació d'un escrit de traspàs de funció tutelar interautonòmica** amb el corresponent **traspàs de l'expedient jurídic-administratiu** al que s'ha fet referència anteriorment (tal com succeeix amb els expedients generals d'intervenció social).

La legislació marroquí contempla específicament, en el Moudawana, segons constatació duta a terme en l'AESJ, aspectes en concordància amb el Corà. Estat i religió van units en la legislació marroquí, al tractar-se d'un estat confessional que respecta les religions monoteistes (islam, cristianisme i judaisme).

Per exemple es troba en el Moudawana, en el Llibre 1 "Del Matrimoni", del Capítol 1er. "Del Noviatge", en el seu art. 2 una remissió explícita al capítol 1er. del Corà. En l'art. 205 en matèria d'execució testamentària es fa referència explícita a Déu; en matèria de repudiació matrimonial l'estatut personal fa referència a les especificitats femenines pel que fa a determinar conseqüències civils (art. 47 Moudawana).

Alhora es troben en el Corà, tal com estableix J. Vernet en el pròleg, referències com : *"El texto revelado es el Corán; la tradición, la sunna, y los comentarios y discusiones de los primeros siglos de su existencia han cristalizado en los complicados sistemas jurídico-religiosos elaborados ... "* o *" Estas diferencias afectivas desaparecieron borradas por la legislación única con que reguló sus relaciones con las gentes del libro"* o *" el Corán tendría que ser el código fundamental que regulase la vida de los fieles, y, por consiguiente, había de desarrollar su parte legislativa; ... "*. Doncs en l'AZORA II, versicle 282 i ss. regula aspectes referits a deutes, testimonis i contractes; en l'AZORA IV, versicle 2 i ss. enumera disposicions sobre els orfes; en l'AZORA V, versicle 105 i ss. regula aspectes sobre els testaments; etc.

Aquests aspectes, que conformen la cultura jurídica marroquí, tenen transcendència jurídica sobre els menors immigrants indocumentats no acompanyats que fan més complex el treball sòcio-jurídic que recau sobre ells.

Aquest fet és d'importància clau en les actuacions socials, i amb elles les jurídico-administratives, dutes a terme a l'estat espanyol, ja que en ocasions aspectes del dia a dia dels menors, derivats de la legislació civil del país d'origen, poden ser considerades com a causa de no integració a l'estat de recepció i convertir-se en factors susceptibles de ser considerats d'augment de conflictivitat i, fins i tot, aparèixer com a motius d'expulsió d'un centre.

Es fa necessària per tant l'aplicació de la mateixa proposta de solució del conflicte que l'esmentada en la disfunció "necessitat d'incrementar l'eficàcia dels agents socials".

És important destacar que en la Disposició Adicional Primera, punt 4 de la Llei 37/91 de protecció de menors s'estableix que *" les necessitats de l'infant han d'ésser satisfetes, sempre que sigui possible, allà on viu i creix i entre aquells amb qui viu i creix, tenint presents, alhora, el seu benestar material i el seu benestar espiritual"*. És de destacar que la integració i desestigmatització general comporta també l'espiritual, latent en la seva cultura, incloent-hi aspectes d'integració jurídica i en conseqüència sòcio-educativa.

En aquesta mateixa línia, l'art. 27.3 del Conveni de Nacions Unides sobre els Drets del Nen de 20 de Novembre del 1989, que estableix la necessitat de prendre les mesures apropiades per ajudar els pares i a altres persones responsables del nen per donar efectivitat al dret del nivell de vida adequat per al seu desenvolupament físic, mental, social i espiritual ... ; en definitiva, també l'esfera jurídica del país de recepció contempla la integració en el camp espiritual.

QÜESTIÓ A TENIR EN COMPTE: l'accés a la delinqüència, una reflexió sobre les seves causes i les possibles solucions

1) EL CERCLE VICIÓS

El fet delinqüencial que va associat al conjunt de menors indocumentats que han estat objecte d'estudi en el present informe, és fruit bàsicament d'un cercle viciós que es va retroalimentant constantment.

Com apunta de forma exemplar l'informe d'evolució del Projecte Marhaba del Casal dels Infants del Raval, "la dinàmica generada per la presència del grup (de menors indocumentats) al carrer exerceix una socialització negativa en els nouvinguts i afavoreix la permanència al carrer i a la inadaptació conflictiva dels que ja hi són".

És a dir, els nois que arriben assimilen ràpidament els hàbits i *modus vivendi* (també en molts casos *operandi*) dels que ja hi són, perpetuant de retruc la situació existent d'aquests.

És en aquest cercle viciós on es troba la gènesi de tota la problemàtica, de manera que si s'aborda i es donen solucions reals i efectives als nois que estan actualment en el carrer es reduirien al màxim les possibles situacions de risc que afecten avui en dia als nouvinguts.

D'una manera certament simple i superficial si es vol, la solució passa per aquesta doble intervenció que ha de tenir lloc en dos moments diferenciats: en un primer moment cal donar resposta a la situació dels nois que ja es troben actualment visquent en la nostra ciutat per, en un segon moment acollir i derivar cap als serveis i

recursos que s'han dissenyat per al primer grup als que vagin arribant a partir d'aquest moment.

Amb això no es cerca evitar el contacte entre aquests dos grups, simplement s'aposta perquè aquest tingui lloc en un context i unes condicions completament diferents a les actuals. A més a més, si quan arriben els nouvinguts el primer grup ja es troba en una situació normalitzada/ legalitzada, el cercle viciós al qual es feia referència haurà quedat trencat i si encara es produeix qualsevol tipus d'activitat delictiva no es podrà atribuir a aquest.

2) UNA OPCIO EQUIVOCADAMENT FÀCIL

Quan un menor indocumentat arriba a la ciutat té un limitat ventall de possibilitats per subsistir.

Aquestes opcions consisteixen en fer caritat, treballar en feines d'economia submergida, acudir a serveis socials o entitats sensibilitzades amb la seva situació, o delinquir. És evident que no són les úniques però a grans trets són les més rellevants i interessants de cara a la present recerca.

Vist això, si en la majoria dels casos estudiats s'opta per la darrera opció és simplement perquè les altres vies no resulten efectives i en conseqüència són descartades. Així doncs:

Els autors no recorden haver vist mai a cap menor del col·lectiu objecte d'estudi de la present recerca demanant caritat. L'orgull propi, la cultura, la poca disposició a passar hores pidolant per unes poques monedes... poden ser alguns dels possibles motius que expliquin tot això.

En el cas del treball en economia submergida, la pròpia situació dels menors (sense vivenda, sense papers, en alguns casos sense l'edat legal per treballar al país) ja dificulten el seu accés a aquest. A més a més també resulta important la manca d'informació, desconeixent moltes vegades l'existència d'aquesta demanda.

La desconfiança en l'Administració i la desinformació (que ja era present en el punt anterior) són dos dels factors de més rellevància en l'explicació dels motius que impulsen al menor indocumentat a no

acudir a uns serveis públics que existeixen i que, amb totes les seves deficiències i punts foscos, li poden resultar útils.

Seria precipitat i fins i tot demagògic explicar l'accés a la delinqüència com a resultat de l'impossibilitat de subsistir mitjançant alguna de les altres opcions que han estat citades. No obstant, és evident que si hom compta amb cinc o sis vies per tirar endavant en el dia a dia i a priori ja en descarta la meitat, estarà jugant contra un mateix.

Si a tot això li sumem l'existència del cercle viciós que es detallava en el primer punt, comptarem amb els suficients arguments per defensar un discurs realista, moderat i coherent.

3) XIFRES PER A LA REFLEXIÓ

En la present recerca, a la part del diagnòstic de l'AESJ, s'ha detectat activitat delictiva en el 47,9% dels casos estudiats. La xifra ja és en ella mateixa suficientment rellevant, però també ho és el 39,1% dels casos en els quals no sabem si ha tingut lloc aquest tipus d'activitat. Només en un 13% del total es té la ferma convicció que no s'ha comès cap tipus de delictes.

És molt probable que dins d'aquest 39,1% s'ocultin alguns casos que es podrien sumar al ja de per si prou rellevant 47,9%. A manera d'exemple, només cal extrapolar els resultats obtinguts amb els que es citen en el ja indicat informe d'evolució del Projecte Marhaba el qual es basa en l'estudi d'una població completament idèntica a la nostra.

En dit estudi, el 88% del total de la població estudiada ha comès un delictes i el 43% d'aquests han reincidit. Resulta molt preocupant aquest alt índex de reincidència com també ho és la pobre actuació de les instàncies oficials davant del fenomen d'aquesta criminalitat.

Per a més detall sobre aquest aspecte cal veure el següent apartat.

4) L'ADMINISTRACIÓ (NO) MOU FITXA

La pobre actuació de les instàncies oficials que s'apuntava abans és producte de la deficient política d'immigració en general i de menors indocumentats en particular. Així, si és deficient ho és perquè no compta amb el marc legal actual que li permet afrontar des d'una altra perspectiva l'actual situació.

Al llarg de l'AESJ s'ha detectat que en els casos en que alguns dels nois han estat internats en un centre de justícia juvenil a resultes d'haver comès un delicte suficientment greu, no s'ha optat per procurar-los a aquests una transició a centres de protecció després de complir les seves respectives condemnes.

Ningú pot posar en dubte el fet que si no es fa absolutament res amb el noi durant i després del seu internament en un centre de justícia juvenil és molt probable que aquest pugui reincidir. Això encara es fa més evident quan hom s'adona que el subjecte tornarà amb amb tota probabilitat amb el seu grup d'iguals en el mateix barri del qual un dia en fou apartat, tornant a incorporar-se d'una forma conscient i interioritzada al etern cercle viciós.

En conseqüència, resultaria molt més positiu a nivell social i també a nivell del propi noi procurar-li durant la seva estada en un centre de justícia juvenil alternatives, alguna cosa en la que creure i il·lusionar-se. No només seria qüestió d'arrenjar-li els papers sinó que de manera simultània se l'hauria de derivar a un centre de protecció o fer-li un seguiment intensiu i posterior a la seva sortida per tal de facilitar-li el seu reingrés en la societat (i no deixar-lo sol en aquest pas vital com es fa actualment).

És a dir, el que cal és derribar aquestes contraproductes polítiques de *laissez faire, laissez passer* i substituir-les per unes actives i sensibilitzades que alhora defugin d'estèrils paternalismes.

És possible que en aquest procés alguns dels subjectes es mostrin rebels, poc col·laboradors o comprensiblement desconfiats. En aquests casos caldrà dissenyar uns programes de tractament en els quals es prioritzi la gradual conscienciació del noi defugint així del fàcil i poc efectiu recurs disciplinari (o limitant l'aplicació d'aquest al màxim per evitar que es transformi en un procés traumàtic).

5) THE DRUGS DON'T WORK

En el consum de drogues que s'ha detectat en l'AESJ, al tractar-se, en la majoria d'aquests, de substàncies inhalants no es pot parlar d'un factor criminògen donat el poc cost econòmic que comporta el seu consum.

A més a més, donat els efectes "passius" que van associats al seu consum resulta impossible (com sí que es fa en moltes altres drogues) al·legar en una causa judicial que el noi ha comés el delictes pel qual es troba processat estant sota els efectes de la substància o que l'origen del delictes es trobava en la necessitat de costejar-se aquesta.

Afortunadament, el procés de desintoxicació és bastant fàcil i poc traumàtic. En la població que s'estudia, aquest tractament només serà útil i efectiu si al mateix temps de realitzar-se s'aborden frontalment totes les altres problemàtiques que van que van associades a aquests nois. En cas contrari, només s'estarà tapant un forat i continuant deixant al descobert els altres.

6) UN CAMÍ A OBRIR, UN REpte DE FUTUR

El fet que la tipologia delictiva es centri fonamentalment en petits furts i robatoris posa en evidència que aquests són una font de subsistència en el dia a dia.

Es compta amb poques dades respecte a la naturalesa dels robatoris i les que consten no són gaire optimistes: la majoria d'ells són robatoris amb violència i intimidació (penes de 2 a 5 anys de presó sense perjudici de les que s'en puguin derivar d'altres delictes que concorrin amb el de robatori).

En la resta dels casos existeixen algunes causes de lesions i només dues de delictes contra la salut pública.

Donada les característiques i la situació actual del col·lectiu, creiem oportú fer constatar aquí la necessitat que les autoritats fomentin

l'aplicació de les mesures penals alternatives com a forma d'execució de la pena, aplicada conjuntament amb un tutelatge i seguiment del jove infractor.

Si el pas per un centre de justícia juvenil d'un menor autòcton ja és dubtosament útil i eficaç, encara ho serà menys en un subjecte forani que a més a més acostuma a no tenir casa, parents i recursos que l'esperin quan surti d'aquest (una altra qüestió seria, com ja s'ha vist, canviar les polítiques d'aquests centres).

En aquest sentit, resultaria indiscutiblement beneficiós per a totes les parts que l'Administració es posés en contacte amb entitats i associacions sensibilitzades amb temes d'immigració i joves (tals com ONG's, plataformes, moviments juvenils, associacions del barri, etc.) per tal que aquestes, mitjançant un conveni de cooperació o quelcom afí, puguin involucrar-se en l'execució de les mesures penals alternatives i en la reinserció dels menors.

Simplificant en excés, es pot concloure dient que la primera hauria d'ocupar-se de la part burocràtica i de crear i cercar recursos i infraestructures. Als segons els tocaria bàsicament garantir o facilitar l'accés a l'integració social del subjecte alhora que actuaria com a catalitzador de la conscienciació social inherent a aquest procés.

Només així, amb la participació de l'Administració i d'aquest conjunt d'agents socials podrem tenir una mínim d'esperança, quan la teòrica funció de la pena passi a la pràctica i l'etern cercle viciós es trenqui definitivament...

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Desajustament entre expectatives dels menors quan arriben a Europa, amb els recursos i les possibilitats existents en relació a la manca d'un treball previ en el país d'origen, per la preparació del menor a l'hora d'emigrar.

2) CAUSA-EFECTE

Al Marroc, famílies molt nombroses que provenen del medi rural, viatgen a la ciutat en busca de condicions millors de vida i una feina, concretament. Tanmateix aquestes expectatives no es compleixen i deleguen en els menors de referència les funcions parentals, com ara les de recerca d'una feina per tal d'aportar quelcom econòmic a la llar familiar.

Davant de la impossibilitat de complir els desitjos, aquests menors d'entre 15-17 anys decideixen embarcar-se en un viatge que els ha d'aportar tot el que el seu país no els dóna; decideixen emigrar a Europa. Es dirigeixen a França, però han de passar per Espanya.

L'arribada d'aquests menors a Espanya és traumàtica, no tenen referents, desconeixen el sistema, la llengua, perden el contacte amb les seves famílies i aquestes desconeixen l'estat, si més no el vertader estat, del seu fill.

Els seus objectius es veuen frustrats quan arriben a Espanya i troben la realitat de ser menors, amb el consegüent tràmit de tutela i ingrés en un centre.

Es produeix un xoc entre les necessitats del menor i el recurs que se'ls ofereix.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

La situació en la que ens trobem és la següent: front a aquesta arribada cal plantejar: com s'ha d'organitzar l'arribada del menor de referència, de manera que pogués ser controlada amb un mínim de coneixements del lloc on es dirigeixen, uns objectius i llocs on assolir-los.

Cal una **estructuració de recursos i serveis en relació amb el país d'origen** per preparar l'arribada d'aquests menors, dissenyant un **programa per dur a terme des del mateix Marroc**, de quins són els menors que volen viatjar, saber quins objectius, itinerari ha de seguir, programar la temporalitat de l'estada, els contactes amb la família, etc.

Per a la realització d'això cal establir **una via de comunicació i negociació amb els serveis que hi ha al país d'origen dels menors**, i posteriorment una **coordinació periòdica** per informar de la situació en que es troben aquests menors en cada fase del seu procés d'inserció socio-laboral.

Per això cal realitzar viatges i fer un programa des del mateix Marroc, com un programa d'intercanvis temporals per anar-se acoplant a una ciutat europea i amb uns mínims coneixements del sistema i de la llengua.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Manca d'una xarxa de suport familiar que enquadri un entorn de protecció, seguretat a aquests menors que es troben en un medi que els és desconegut. La no existència de xarxes de suport comunitàries de membres del mateix col·lectiu envers els menors no acompanyats.

2) CAUSA-EFECTE

Quan tots aquests menors decideixen emprendre un viatge amb l'objectiu de prosperar, inserir-se laboralment, perden en la majoria o en la totalitat dels casos, els contactes amb la família d'origen que es queda al Marroc amb l'esperança que aquest fill pugui assolir els seus objectius, i els pugui oferir suport econòmic, i en un futur, fins i tot, un sostre on reagrupar-se.

La família desconeix l'itinerari del menor desde l'arribada i alhora al menor li és molt difícil contactar-hi degut a la manca de recursos propis, econòmics i als provocats pel desconeixement del medi i entorn en el que es troba (llengua, circuit de serveis socials...).

La manca d'uns referents familiars que puguin oferir una protecció a aquest menor o en el seu cas el desconeixement de com gestionar les emocions dicotòmiques que aquest contacte pot despertar, fan que hagi de desenvolupar uns mecanismes d'autodefensa per subsistir en un medi que li és hostil, i que no li ofereix els recursos que ell creia que existien.

Aquests mecanismes van lligats al consum de substàncies tòxiques, actes delictius que els inclouen en un cercle de vida de carrer i una permanència d'exclusió, tal com és de veure a la " qüestió l'accés a la delinqüència ...", anteriorment exposat.

Un dels principals dubtes en la intervenció amb aquests menors és la poca influència que té la pròpia comunitat establerta al lloc d'immigració, així com el poc suport que aquests menors reben de la seva col·lectivitat. Moltes vegades aquests suport els rep de forma desviada i els menors entren en un procés d'explotació laboral per màfies establertes al territori de les CCAA, dificultant d'aquesta forma l'entrada del menor als recursos normalitzats d'atenció a la infància.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Facilitar els contactes familiars una vegada el menor està aquí. Servei de trucades a la família i acompanyament i suport per a la gestió emocional posterior de les mateixes. Aquests contactes familiars aportarien: afectivitat, suport emocional, sistema de creences, valors, arrels, sentit del viatge, de seguretat, autoestima...

Alhora, si es millora la **coordinació entre els agents socials** que intervinguin a les CCAA, tal com es tracta a la disfunció corresponent, i els **serveis del país d'origen** del menor, tal com s'explicita a la primera disfunció, es facilitaria la comunicació entre les famílies les quals sabrien quin és el procés del seu fill, on viu, què fa.

Treballant conjuntament amb les famílies marroquís ja residents a la ciutat, amb **representants culturals d'aquesta població**, educadors magrebís que esdevindrien referents vàlids per aquests menors, en una etapa inicial, ja que no els faria sentir desamparats i sense que ningú pugui entendre les seves intencions i experiències de vida.

Cal **contactar amb la comunitat de famílies magrebís que viuen a la ciutat**, perquè siguin possibles **acollidores d'aquests menors** en una primera etapa (tal com es tracta en disfuncions anteriors). Fer una **valoració del per què actualment no acullen a menors dels eu mateix país de procedència** (potser tenen por a no sentir-se recolzats per les administracions i l'entorn en general, mitjançant assessorament, suport en el procés d'integració del menor en la família, i econòmic), i en una segona etapa crear una **xarxa de famílies de procedència autòctona** per tal de facilitar la integració en la dinàmica de vida espanyola (tenint en compte l'anàlisi estrictament jurídic d'aplicabilitat d'aquestes mesures).

Cal realitzar un treball de **sensibilització sobre la problemàtica d'aquests menors en les comunitats establertes als territoris** de les CCAA, que serveixin com a **mesura de detecció, control i suport** pels menors nouvinguts. Aquestes **plataformes de suport del col·lectiu** facilitarien l'acollida del menor i la seva vinculació amb els serveis d'atenció al menor de cada CA.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Establiment dels menors en les diferents comunitats autònomes amb la consegüent dificultat que això suposa a l'hora de garantir la continuïtat d'un pla de treball individualitzat amb cada menor. Les actuacions socials que es realitzen sobre els menors de caràcter transitori, no hi possibilita d'intervenir de forma continuada amb ells.

2) CAUSA-EFECTE

En quan un menor és localitzat i identificat en una CA, ingressa en un centre on es realitza un estudi i diagnòstic de la seva situació psico-social, per tal d'accedir posteriorment a l'assumpció de la tutela per part de l'Administració.

Aquest procediment és lent i suposa: no es compleixen les expectatives del menor quan arriba a Espanya, és a dir, no aconsegueix l'objectiu immediat d'una inserció laboral i aquest fet contribueix a la desmotivació del menor, el qual no entén ni participa del procés o itinerari que s'ha dissenyat per ell. Com a conseqüència, aquest es fuga, apareixent posteriorment a una altra CA, en la que es desconeix l'intervenció que s'ha fet anteriorment i s'intenta començar de nou, amb l'aggravant que el menor ja ha desenvolupat mecanismes i té eines per fugir del sistema i submergir-se en la vida de carrer.

Els menors que inicien un procés migratori per la nostra península no s'estableixen definitivament en cap CCAA, al contrari, canvien de lloc de estada continuament i amb molta celeritat, el que dificulta una atenció continuada sobre les seves problemàtiques i necessitats. De la mateixa forma, aquests menors que han estat subjecte d'intervenció de les administracions en diverses vegades, arriben a dominar l'estructura de suport oferta i la fan servir pels seus interessos (tal com es descriu en disfuncions anteriors), dificultant doncs la intervenció educativa. La manca de criteris de coordinació entre les diferents CCAA, i les diferències entre la legislació de protecció a la infància entre cada una d'elles, encara dificulta més la intervenció, provocant que aquesta hagi d'iniciar-se cada cop que el menor entra en el circuit d'atenció a la infància, sense tenir en compte les anteriors intervencions que s'han dut a terme amb el mateix menor de referència.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Regular el trànsit migratori mitjançant la creació d'un únic expedient d'identificació del menor, el qual podria crear-se en el primer moment d'arribada. Això implica un esforç de **coordinació i comunicació** entre les diferents CCAA. Aquest fet contribuiria a més a més a l'estalvi d'inversió en tots els aspectes (metodològic i econòmic).

Les fugues provoquen que el menor hagi de viure una sèrie d'experiències en les quals ha de realitzar la recerca de recursos en el propi carrer per subsistir. La possibilitat de poder accedir a aquests menors, que s'agrupen per donar-se suport entre ells, davant la manca de vincles externs i/o familiars que els protegeixin, és molt difícil, ja que ells esdevenen referents per ells mateixos.

La imposició d'un referent extern pot crear rebuig, i és per aquest motiu que ha de ser un educador de procedència magrebí, que conegui bé les arrels dels menors, per connectar amb les seves vivències i que els pugui acompanyar i ajudar a codissenyar un pla de treball amb cadascun d'ells, establint una relació i vincle educatiu que permeti uns pactes i compromisos presos de comú acord.

És necessari crear una coordinació entre les diferents CCAA que es veuen afectades pel problema dels menors immigrants indocumentats no acompanyats, establint **estratègies conjuntes d'intervenció** sobre el col·lectiu, de forma que es realitzi una intervenció globalitzadora sobre el problema dels menors no acompanyats. La creació d'un **recurs d'atenció als menors ambulant** que pugui actuar sobre la **totalitat del territori espanyol** permetria realitzar un **seguiment dels menors** i una intervenció més íntegra sobre ells, aquest equip **multidisciplinar** podria observar l'evolució dels menors i de la seva problemàtica i agilitzar l'entrada en funcionament dels recursos més adients per a cada situació, doncs els menors que arriben a la CA de Catalunya provenen d'un procés migratori que ha passat per diferents intervencions en d'altres comunitats autònomes, una intervenció que queda paralitzada per la fuga del menor del recurs o per la seva migració a una altra CA. El coneixement d'aquestes intervencions pels agents socials que hi intervenen posteriorment és un dels elements necessaris per a una correcta intervenció sobre la situació del menor.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNKCIÓ

Per mitjà de tot el que s'ha exposat el menor desenvolupa una percepció negativa dels recursos que s'ofereixen, ja que més enllà d'aconseguir una inserció laboral, acaba essent el procés una mesura de contenció mancada d'un pla viable d'inserció.

2) CAUSA-EFECTE

Tan bon punt el menor de referència ingressa a centres veu mermdes les seves possibilitats d'expansió laboral, i les possibilitats d'obtenir uns ingressos amb els que oferir suport a la seva família, que està esperant notícies del seu èxit a la somniada "Europa de les possibilitats".

És molt probable que la vivència d'estar en un centre, més enllà de suposar tenir un sostre, una protecció del medi, és tancar les portes a una etapa del viatge.

Alhora, en aquest centre es realitza una observació i un diagnòstic de la seva situació i el procés, en moltes ocasions, és molt lent i no arriben a ser ni tan sols tutelats per l'organisme competent, donat que abans han optat de nou per la fuga.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNKCIÓ

Crear un Programa d'Inserció, que inclogui la formació, però que ofereixi possibilitats reals de feina en empreses i plans d'ocupació. Aquest programa ha d'estar coordinat amb el país d'origen, i incloure, per exemple, l'aprenentatge de la llengua.

Per altra banda, la idea anteriorment esmentada, del fet que l'educador sigui del mateix país d'origen que el menor, **facilitaria la comunicació i les possibilitats d'establir pactes i compromisos, treballant conjuntament per assolir l'objectiu d'inserció laboral**, tot realitzant la recerca d'una formació adequada als desitjos i les possibilitats de cadascun dels menors immigrants indocumentats no acompanyats.

El **vinde educatiu** que podria establir aquest referent, possibilitaria, alhora que pogués explicar al menor quin és el sistema del país on resideix actualment, quins recursos hi ha, com funcionen i perquè funcionen. Possiblement si el circuit és explicat per algú amb legitimitat, algú de confiança, la vivència la percepció negativa pugui transformar-se poc a poc en positiva, facilitant així la integració.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Manca o no adequació de recursos d'atenció a la infància en el país d'origen, no només pel que fa justícia sinó també, i especialment, pel que fa al sistema de protecció dels menors marroquís.

Inadequació dels recursos existents d'atenció als menors per acollir les necessitats expectatives dels menors no acompanyats.

De vegades no s'actua exercint una actuació educativa. La no possessió de papers que certifiquin l'edat real del menor, es presa en ocasions com a motiu per evitar una intervenció protectora.

2) CAUSA-EFECTE

Els menors que arriben de forma irregular al nostre país ho fan en base a unes característiques comunes, com és la necessitat de trobar una feina estable que els permeti aportar diners a l'economia familiar. Aquesta necessitat de prosperar econòmicament els porta a emprendre una aventura que en la majoria dels casos no té un final positiu.

En aquesta ideació de migració intervenen diferents factors que cal tenir en compte. El menor que emigra ho fa amb el propòsit d'establir-se laboralment, ja que la situació del mercat laboral al país d'origen no li permet fer-ho allí. Sovint es tracta de menors que provenen del món rural i que emigren a la ciutat a la recerca de feina, però que tampoc en troben allà. En aquest moment a la ciutat és quan comencen la vida al carrer i comparteixen amb d'altres menors la mateixa situació. Així s'inicia la ideació de l'emigració vers Europa, fomentada en gran part per l'imaginari cultural existent sobre una Europa rica i pròspera i amb facilitat per resposta laboral.

El grau de desorientació que pateixen els menors a l'arribada a Barcelona o a qualsevol altre punt de les diverses CCAA, junt amb la descoordinació dels recursos existents a la xarxa bàsica d'atenció al menor, provoca que moltes vegades aquests hagin d'anar d'un recurs a un altre, no poguent establir en cap d'ells un referent estable que els permeti acomodar la seva nova situació i la seva història. La impossibilitat de mantenir un treball educatiu individualitzat amb aquests menors (per la manca d'espais de relació, la inestabilitat dels menors en els recursos existents i la manca de recursos i figures educatives) provoca que aquests visquin els recursos d'atenció com un element que merma les seves possibilitats d'inserció laboral, acabant així com el perill de poder caure en mans de màfies que els poden explotar laboralment, o realitzant activitats d'economia submergida o, en el seu cas, activitats il·legals.

La inadequació o desajustament entre necessitats i recursos, provoca unes conseqüències a dues bandes. En primer lloc, la fuga dels menors dels recursos, en

quan veuen que aquell sistema no els permet assolir els objectius inicials del seu trànsit migratori i que dificulta les seves possibilitats per a inserir-se laboralment. Igualment la vivència que tenen els nois de les poques possibilitats que tenen els centres per a normalitzar i legalitzar la seva situació a Espanya, els fa desconfiar de les actuacions que es puguin dur a terme dintre d'aquest marc institucional.

Tanmateix, la impotència de les institucions per a normalitzar la situació dels menors, es veu incrementada quan aquests arriben a la majoria d'edat legal, i surten dels centres sense haver normalitzat la seva situació. Esdevenen de nou immigrants il·legals al nostre país, però aquesta vegada sense poder ser atesos sota un sistema de protecció de menors, i per tant, amb possibilitats de ser repatriat al seu país d'origen.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Per tal de **prevenir** des del mateix punt d'origen la possibilitat de que els infants i joves s'embarquin en un viatge que moltes vegades té per final la vida al carrer, cal **treballar de forma conjunta amb les administracions de serveis socials i atenció a la infància de les zones originàries dels menors.**

Aquesta coordinació entre els serveis d'ambdós països pot ajudar a minvar el Nombre d'infants que es veuen abocats a iniciar un procés migratori. **L'atenció a les necessitats de la infància en el propi medi** ha de ser una de les accions prioritàries en la intervenció sobre aquest fenomen migratori. Per això **cal dotar de recursos els canals de comunicació entre les diferents entitats** que treballen sobre aquest col·lectiu al mateix temps que s'intensifica l'aportació formativa sobre els agents socials que hi intervenen (tal com es fa referència tant en els "drets marc", com en altres disfuncions esmentades anteriorment).

Cal possibilitar la **coordinació dels esforços dels diferents agents educatius** en l'atenció als menors. Establir els **criteris de derivació del menor** als diferents serveis existents, així com **enfortir la xarxa de recursos de protecció al menor** per tal de poder donar una **resposta individualitzada** a cadascun dels casos que es presenten.

Cal establir un **expedient únic de cadascun dels menors**, tal com es fa referència a altres disfuncions esmentades, assignant de la mateixa forma **un referent únic i estable** en la intervenció amb els menors. Això demana una **major coordinació entre les Administracions i entitats** que hi treballen i una major mobilitat dels agents educatius que formen part del procés.

Cal que les **intervencions educatives** que es porten a terme des de les diferents entitats de protecció de menors, en referència als menors immigrants indocumentats no acompanyats, **incrementessin els esforços per regular la situació dels menors, oferint la possibilitat real de normalitzar els papers i aconseguir els permisos de treball i residència**, sempre abans que els menors hagi d'iniciar un procés de desinternament del centre. Aquesta mesura permetria oferir als menors una **alternativa real a la vida al carrer**, molt més lliure i amb recompenses molt més immediates. De no ser així no poden accedir a cursos ocupacionals reglats, no poden accedir a cap mena de feina, llogar un pis o una

habitació i estan constantment sotmesos al risc d'una detenció i de l'ingrés a una comisaria, que sovint acabarà amb la seva expulsió de l'Estat Espanyol. No tenir papers els fa també més vulnerables als abusos de poder i les agressions, abusos que, sovint, no són denunciats degut a la por i la indefensió que pateixen.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIO

Els menors es socialitzen a través de la vida al carrer.

2) CAUSA-EFECTE

La falta de recursos que facilitin l'acollida a l'arribada del menor a la CA, provoca que aquests estableixin punts d'informació sobre el territori. Aquest coneixement del territori es realitza a través de la visió d'altres menors arribats al mateix territori o d'adolescents i joves del mateix col·lectiu instal·lats a la CA. Aquest coneixement parcialitzat i desviat sobre la realitat del territori provoca que els menors comencin la vida al carrer, realitzant activitats delictives per tal de subsistir.

Aquests joves pernocten al carrer i sense documentació, això fa que siguin subjectes d'alt risc per a l'exclusió social, ja que cauen sota el control de màfies i entren de ple en el món de la delinqüència, que en una situació en que no poden treballar es perfila òbviament com la única possibilitat per a sobreviure. Un dels principals problemes de salut que pateixen és el consum de tòxics, en especial cola i dissolvents inhalats. Pensem que en aquestes circumstàncies el consum de tòxics té sovint una finalitat de tipus ansiolític en nois sotmesos a condicions de vida altament estressants i frustrants.

Als efectes de complitud vegi's "qüestió: l'accés a la delinqüència ...".

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIO

Cal iniciar un treball d'acollida i d'acompanyament amb aquests menors que arriben a les CCAA, per tal de facilitar el seu trànsit cap a la incorporació social i vital en els recursos normalitzats de la xarxa d'atenció a la infància. La figura de l'educador o l'educadora de carrer juga aquí un paper fonamental, per tal d'establir els vincles d'apropament al col·lectiu i iniciar un procés d'orientació vers la seva plena autonomia i integració social. Tota CA té un lloc d'arribada on els menors nouvinguts van a buscar informació sobre les possibilitats del territori (a nivell laboral, de regularització de papers...), és aquí on la figura educativa de l'acollida ha d'estar present per tal d'iniciar un procés educatiu amb els menors de referència.

L'acollida dels menors hauria de contemplar els següents passos:

1. Generar apropaments: intervenció/ mediació.
2. Pla d'atenció assistencial urgent, ràpida i gratuïta.
3. Trets identificadors bàsics:
 - a) Diferenciar entre major i menor de 18 anys
 - b) Diferenciar entre major i menor de 16 anys
 - c) Conèixer si té família, la seva posició i el nivell de relació.

4. Resolució de tutela si es tracta d'un menor sense referents familiars.
5. Plà de relació familiar i integració en nucli familiar.
6. de treball individual per aconseguir la integració social progressiva.
7. Integració social real: documentació i autonomia d'acord amb l'edat i la responsabilitat.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Absència de cap estructura d'ajuda que no passi pel desemparament.

2) CAUSA-EFECTE

Les mesures establertes per tal de poder intervenir sobre els menors de referència es basen en el principi del desemparament, no oferint-se en realitat cap altre tipus de possibilitat d'intervenció que l'ingrés d'aquest en un centre residencial d'acció educativa.

Tanmateix, el desemparament d'aquests menors pot ser vist com parcial i ambigu. Els menors es troben sense cap referent familiar, nuclear o extens, en el seu lloc de residència, però alhora les famílies d'origen són conscients i moltes vegades han recolzat la decisió del menor d'emigrar del país d'origen. **Aquests menors no tenen consciència d'haver patit un procés de desemparament ni de desprotecció, el que dificulta el treball educatiu en centres, on els agents educatius treballen a partir de la premisa de fer conscient de la història de desprotecció dels menors.**

Les actuacions dutes a terme pels educadors per tant no s'acomoden a la realitat històrico-biogràfica dels menors que atenen.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

En tot cas cal actuar paral·lelament en dues vies: una, **aplicant la diversitat de mesures contemplades en les lleis i exposades en anterior disfuncions, i la segona estudiant, estructurant i aplicant altres tipus de recursos que no contemplin forzosament el desemparament del menor, habilitant estructures de suport comunitari i institucional.**

En aquest últim sentit cal establir **programes que fomentin l'autonomia dels joves sense crear una dependència total de l'administració** tals com plans interdepartamentals, pisos assistits per a joves, etc... on aquests menors poguessin normalitzar la seva situació, adoptant les estructures mentals pròpies del context cultural d'on han emigrat i no ser tractats com a infants deseparats o maltractats quan en realitat no ho són o, com a mínim, no ho són en un primer moment.

ANNEX I

**PROJECTE D'ATENCIO JURIDICO-SOCIAL
D'INFANTS I JOVES IMMIGRATS
INDOCUMENTATS NO ACOMPANYATS**

PRIMER QÜESTIONARI

DADES PERSONALS

Nom

Data de naixement**Lloc de naixement**

Tanger Altres

Referent familiar a Espanya

Si

Grau de parentiu

Situació

regular
irregular

No

Referent familiar al país d'origen

Si

Grau de parentiu

Documentació

Certificat de naixement
Empadronament
Autorització pares
Passaport
Permis de residència

Observacions:

RECORREGUT

Arribada

Quan?

Com?

Per on?

Quantes vegades?

Centres d'acollida a altres CCAA

Si

Quin?

Quant temps?

Fuga del Centre?

Actuacions jurídiques? Si
No

No

Centres d'acollida a Catalunya

SI

Quin?

Quant temps?

Fuga del Centre?

No

Tràmits realitzats

Cap

Permís de residència

Tutela

Data

Data

SITUACIÓ ACTUAL

Alta al CASAL

Baixa al CASAL

data

motiu

S'ha pogut establir contacte amb el país d'origen? **Sí**
No

Situació del noi:

Observacions:

PROPOSTA D'ACTUACIÓ JURÍDICO-SOCIAL

Propostes jurídiques d'acord amb la legislació catalana

Propostes jurídiques d'acord amb la legislació d'altres CCAA

Propostes jurídiques d'acord amb la legislació internacional

Altres propostes jurídiques convenients

Proposta d'actuació amb autoritats competents

Proposta d'actuació jurídic-social a reforçar

Proposta d'actuació jurídic-social amb el país d'origen

**PROJECTE D'ATENCIO JURIDICO-SOCIAL
D'INFANTS I JOVES IMMIGRATS
INDOCUMENTATS NO ACOMPANYATS**

SEGON QÜESTIONARI

QÜESTIONARI :
INFANTS I JOVES IMMIGRATS INDOCUMENTATS NO ACOMPANYATS

Nº EXP : _____

DADES PERSONALS

1.- Nom _____

2.- Edat :

☐ 12- 14

☐ 15-16

☐ 17-18

☐ 19.....

3.- Gènere :

☐ Masculí

☐ Femení

4.- Lloc de naixement :

☐ Tànger

☐ Algèria

☐ Casablanca

☐ Tetuán

☐ Altres _____

5.- Referent familiar a Espanya :

☐ Sí

☐ No

☐ NS/NC

6.- En cas de resposta afirmativa , grau de parentiu:

☐ Pare / Mare

☐ Germà

☐ Oncle

☐ Cusí

☐ Altres _____

7.- Situació jurídica:

- ☐ Regular
- ☐ Irregular
- ☐ NS/NC

8.- Referent familiar al país d'origen:

- ☐ Sí
- ☐ No

9.- En cas de resposta afirmativa , grau de parentiu :

- ☐ Pare / Mare
- ☐ Germà
- ☐ Oncle
- ☐ Cusí
- ☐ Altres _____

10.- Documentació disponible:

- ☐ Certificat de naixement
- ☐ Empadronament
- ☐ Autorització pares
- ☐ Passaport
- ☐ Permís de residència
 - ☐ Vigent
 - ☐ Caducat
- ☐ NS/NC
- ☐ Altres _____

11.- Observacions :

RECORREGUT

12.- Any d'arribada a Espanya :

- ☐ 1994
- ☐ 1995
- ☐ 1996
- ☐ 1997
- ☐ 1998
- ☐ 1999
- ☐ 2000
- ☐ 2001
- ☐ NS/NC

13.- Mitjà d'arribada :

- ☐ Autocar
- ☐ Ferry
- ☐ Avió

14.- País de procedència diferent al país d'origen :

- ☐ França
- ☐ Itàlia
- ☐ Altres _____

15.- Primera localitat de referència a Espanya :

- ☐ Algeciras
- ☐ Alicante
- ☐ Barcelona
- ☐ Burgos
- ☐ Ceuta
- ☐ Córdova
- ☐ Girona
- ☐ Granada
- ☐ Madrid
- ☐ Málaga
- ☐ San Sebastián
- ☐ Sevilla
- ☐ NS/NC

16.- Nombre d'entrades a territori espanyol :

☐ Entrada única

☐ Dues entrades

Lloc _____ Motiu _____

Lloc _____ Motiu _____

☐ Tres entrades

Lloc _____ Motiu _____

Lloc _____ Motiu _____

Lloc _____ Motiu _____

☐ Quatre entrades.

Lloc _____ Motiu _____

Lloc _____ Motiu _____

Lloc _____ Motiu _____

Lloc _____ Motiu _____

☐ Diverses _____

17.- Ha estat a centres d'acollida a altres CCAA:

☐ Sí

☐ No

18.- En cas de resposta afirmativa detalli les següents variables:

☐ Madrid, Centro de Acogida Manzanares

Temps _____

Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____

Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí

¿ Quines?

☐ Passaport

☐ Permís de Residència

☐ Repatriació

☐ Tutela

☐ Altres _____

☐ Madrid , Centro de Concepción Arenas

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Ceuta, Centro de Menores San Antonio

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Burgos, Centro de Menores

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Algeciras, Centro de Cobra

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Màlaga, Centro de los Capuchinos y Torremoreno.

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Granada, Centro Bermúdez Castro

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Almería, Centro de Menores

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí _____
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Sevilla, Centro de Menores

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí _____
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ València, Centre de Menors

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí _____
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Córdoba, Centro de Menores

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Toledo, Centro de Menores

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Málaga, Casa Hermano

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

Temps total d'estada a centres d'acollida _____	
Nombre de centres totals en què ha estat _____	
Actuacions Jurídiques	☐ Sí ☐ No

19.- Ha estat a centres d'acollida a Catalunya :

- ☐ Sí
- ☐ No

20.- En cas de resposta afirmativa :

- ☐ Centre de Manresa -----
Temps d'estada -----
Sortida del Centre
 - ☐ Fuga
 - ☐ Trasllat a pensió
 - ☐ Acolliment en família pròpia
 - ☐ Acolliment en família aliena
 - ☐ Centre d'internament / Centre Penitenciari

- ☐ Centre de Collserola -----
Temps d'estada -----
Sortida del Centre
 - ☐ Fuga
 - ☐ Trasllat a pensió
 - ☐ Acolliment en família pròpia
 - ☐ Acolliment en família aliena
 - ☐ Centre d'internament / Centre Penitenciari

- ☐ Centre de -----
Temps d'estada -----
Sortida del Centre
 - ☐ Fuga
 - ☐ Trasllat a pensió
 - ☐ Acolliment en família pròpia
 - ☐ Acolliment en família aliena
 - ☐ Centre d'internament / Centre Penitenciari

- ☐ Centre de -----
Temps d'estada -----
Sortida del Centre
 - ☐ Fuga
 - ☐ Trasllat a pensió
 - ☐ Acolliment en família pròpia
 - ☐ Acolliment en família aliena
 - ☐ Centre d'internament / Centre Penitenciari

- ☐ Centre de _____
 Temps d'estada _____
 Sortida del Centre
☐ Fuga
☐ Trasllat a pensió
☐ Acolliment en família pròpia
☐ Acolliment en família aliena
☐ Centre d'internament / Centre Penitenciari

Temps total d'estada a Centres _____
Nombre de centres en que ha estat en total a Catalunya _____
Actuacions Jurídiques ☐ Sí ☐ No

21.- En el cas que hi hagi hagut actuació jurídica , especificar :

Persona / Entitat Instant

- ☐ Passaport / Visat _____
☐ Permís de Residència _____
☐ Permís de treball, en el seu cas _____
☐ Repatriació _____
☐ Expedient de desamparament **Data**
☐ Incoació de l'expedient _____
☐ Informes tècnics ☐ Mèdics _____
☐ Socials _____
☐ Educatius _____
☐ Psicològics _____
☐ Policials _____
☐ Estudi família pròpia _____
☐ Estudi família extensa _____
☐ Estudi família aliena _____
☐ S'ha escoltat al menor/jove ☐ Sí ☐ No
☐ Han comparegut pares/guardadors ☐ Sí ☐ No
☐ Proposta tècnica de mesures de protecció ☐ Sí ☐ No
Quines _____
☐ Declaració de desamparament
☐ Guarda administrativa temporal
☐ Acolliment simple en família
☐ Acolliment simple en institució ☐ DGAI ☐ Família
☐ Tutela
☐ NS/NC
☐ Altres _____

SITUACIÓ ACTUAL

22.- Actualment el menor/jove viu a:

- ☐ Centre d'acolliment
 - ☐ Centre d'acolliment de la DGAI. Quin? _____
 - ☐ Centre d'acolliment d'altres entitats públiques Quin? _____
 - ☐ Centre d'acolliment d'entitats privades Quin? _____
- ☐ Centre residencials d'acció educativa (CRAE)
 - ☐ CRAE de la DGAI Quin? _____
 - ☐ CRAE d'altres entitats públiques Quin? _____
 - ☐ CRAE d'altres entitats privades Quin? _____
 - ☐ Centres horitzontals/verticals
 - ☐ Pisos assistits
 - ☐ Llars funcionals
- ☐ Acolliment
 - ☐ Simple en família pròpia
 - ☐ Simple en família extensa
 - ☐ Simple en família aliena
 - ☐ Autòctona
 - ☐ Estrangera
- ☐ Pensió
- ☐ Carrer
- ☐ Centres d'internament / Centre penitenciari

23.- S'han realitzat gestions amb el país d'origen:

- ☐ Sí
- ☐ No

24.- En cas de resposta afirmativa,

- A) Amb qui
 - ☐ Família d'origen
 - ☐ Serveis Socials d'origen
 - ☐ Altres organismes _____
- B) Instant
 - ☐ DGAI
 - ☐ Serveis Socials de recepció
 - ☐ Entitats privades

25.- Acudeix a un Centre de Dia?

☐ Sí

☐ No

Quin? _____

26.- En el cas de que sigui el Casal dels Infants del Raval està en situació :

☐ D'alta al programa Màrhaba

Data de l'alta _____

☐ De baixa al programa Màrhaba

Data de la baixa _____

Motiu de la baixa _____

27.- S'ha objectivat activitat delictiva al llarg del procés?

☐ Sí

☐ No

☐ NS/NC

28.- En cas de resposta afirmativa,

A) Número de causes

☐ 1

☐ 2 a 4

☐ 5 a 7

☐ 8 o més

B) Tipologia delictiva

☐ Delictes contra les persones

☐ Delictes contra la propietat

☐ Delictes contra l'autoritat

☐ Altres _____

29.- Observacions :

PROPOSTA D'ACTUACIÓ JURÍDICO-SOCIAL

30.- Propostes jurídiques d'acord amb la legislació catalana:

31.- Propostes jurídiques d'acord amb la legislació d'altres CCAA:

32.- Propostes jurídiques d'acord amb la legislació internacional:

33.- Altres propostes jurídiques convenients:

34.- Proposta d'actuació amb autoritats competents:

35 Proposta d'actuació jurídic-socials a reforçar:

36.- Proposta d'actuació sòcio jurídica amb el país d'origen:

ANNEX II

EL PAIS 02/02/01 **Una asociación pide amparo legal para 60 menores que llevan dos años en Ceuta**

RODIO ABAD. Ceuta. La Asociación Pro Derechos de la Infancia ha solicitado a la Delegación del Gobierno en Ceuta que proporcione tarjetas de residencia a los más de 60 menores marroquíes que están acogidos en el centro especial San Antonio de la ciudad autónoma en espera de que las autoridades españolas faciliten a sus familiares en Marruecos y se inicien los trámites para su repatriación.

La petición de esta organización se ha cursado también a la institución autonómica, que se encargaría de las competencias en menores desde hace más de dos años, ya que, de hecho, las instalaciones en las que los niños están viviendo pertenecen a la ciudad autónoma.

La entidad ha denunciado que el hecho de que estos niños no tengan documentación, pese a que llevan residiendo en Ceuta en algunas casas dos y tres años, les imposibilita llevar una vida normal fuera del centro en el que están acogidos, ya que oficialmente están al margen de la ley, lo que supone que al cumplir los 18 años tendrán que expulsarse sin más a su país de origen.

Pro Derechos de la Infancia explica que las autoridades locales, al no darles papers, "están incumpliendo el derecho internacional y las leyes que afectan a los menores". Por ese motivo, la institución ha dado parte a la Fiscalía de Menores de Ceuta, que tutela directamente al colectivo. En Ceuta hay aproximadamente unos cien niños procedentes de pueblos del norte de Marruecos, que llegaron tras cruzar clandestinamente la frontera.

Esta asociación ya logró que en Melilla los menores obtuvieran la documentación que ahora reclaman para los de Ceuta. Próximamente miembros de Médecos sin Fronteras desplazados a esta última ciudad para prestar atención sanitaria a los más de 300 inmigrantes que duermen en chozas o a la intemperie, denunciaron ayer que precisan atención: "Como en lo que encontramos en la basura y carnes de cualquier condición higiénico-sanitaria".

EL PAIS 20/01/01 **Las entidades del Casc Antic piden al Ayuntamiento más guardias y educadores de calle**

A U. BARCELONA. Las entidades del Casc Antic y Berni Obús han planteado al Ayuntamiento de Barcelona su profunda preocupación por el deterioro creciente de la convivencia que perciben en sus barrios. Representantes del movimiento vecinal se reunieron el pasado jueves durante tres horas con el primer teniente de alcalde, Xavier Cases, y la concejal de Ciutat Vella, Katy Carreras. Los vecinos creen percibir falta de determinación para elevar algunas de las problemáticas de la zona.

Ante la sensación de inseguridad que tienen los residentes al padecer más equipamientos, más educadores de calle, aumentar el número de agentes de la Guardia Urbana y una política de vivienda social que incluya rehabilitar los más de 3.000 pisos vacíos que hay en ambos barrios.

La Federación de Asociaciones de Vecinos de Barcelona (FABV) insistió en la necesidad

de abordar la cuestión desde una perspectiva global y no sólo la policial y judicial.

Mientras se celebraba el encuentro, en la sede del distrito de Ciutat Vella, en la plaza de Bon Suport, en la calle se manifestaba de forma espontánea un grupo de vecinos contra la inseguridad.

Desde el Ayuntamiento, la evaluación que se hizo de la reunión fue optimista teniendo en cuenta la buena disposición expresada por las entidades para colaborar en la búsqueda de soluciones.

Un portavoz municipal destacó el esfuerzo de la FABV por ofrecer una visión global sin perder de vista el detalle. Al abordar la inseguridad de estos barrios, esto se atribuye fundamentalmente desde el gobierno municipal, "a un grupo de profesionales de diferentes disciplinas y extranjeros así como a un colectivo de menores desamparados que viven en la calle".

Cierra un centro de menores en Tenerife

La Laguna. El centro de menores de Valle Tabares en La Laguna (Tenerife) ha sido cerrado como consecuencia de los desperfectos causados en una revuelta provocada por un grupo de internos el pasado sábado. Uno de los internos huyó y dos fueron hospitalizados con heridas leves, según informó el Gobierno de Canarias.

La policia deté els 'nens del carrer' sis cops al mes

■ **Font Analysis**

La policía dice que han detenido a un sujeto que se encontraba en el interior de una vivienda de sus vecinas y lo entregó a la Brigada.

El mes següent i enfront a l'evolució del projecte Manilla clou-horari pel Casal dels Indis de l'Eixample, Aiguad desmentí també en una que el mateix Aiguad no vet ni menges ha començat a delictes i que un 15% delinqüents de forma habitual. A més, un 40% de la força amb discapacitat i altres substàncies tòxiques.

Some families do not

Les menaces. L'informe d'*Caspi* dels infants citats a *«El País»* de 4 gener de 1993, deia: «El menor de 14 anys: "M'ha p de acceptar la falta de recursos o la falta d'implementació d'un model com a argument per no donar resposta, protecció a aquestes problemàtics"», assegura, abans de denunciar, «el col·lapse dels recursos existents» o «l'ensenyament de "placet" als centres residencials de protecció dels menors, cala de protecció dels menors,

Volen formació i treball

El 27 de junio del corriente, un ciudadano, identificado como el señor Edmundo Linares, quien se encuentra en el cargo de jefe de la Sección de Vigilancia del Personal, me informó que el señor Linares, en su calidad de jefe de la Sección de Vigilancia del Personal, se encuentra en el cargo de jefe de la Sección de Vigilancia del Personal, y me informó que el señor Linares, en su calidad de jefe de la Sección de Vigilancia del Personal, se encuentra en el cargo de jefe de la Sección de Vigilancia del Personal.

NETKO 24/07/95
En menor vol que el
carquin per no robar

Reuniones. Un momento de figurar en la solitaria y la Facultad de Ciencias que el interior en algunas comunidades especializadas para seguir con el área de la zona. El adolecente ha estado trabajando en momentos ocasionales, pero no por participar una banda de jóvenes acusados de diversos actos como robo de coches, atracción con la alumnada de una escuela y así sucesivamente.

May 18 de 1994
Chucas contra
los del Menor

regulación. La directora general de Protección al Consumidor y la Policía de Comercio de Canadá, la ministra del Gobierno de Canadá, la diputada Susan, asegura que la ley del comercio ha creado "la plataforma social" en todas las comunidades autónomas y opina que las "contradicciones" la hacen "muy difícil de cumplir" en "el tipo de regulación" en

06 | **mirra directa**
JUEVES 15 DE MARZO DE 2001

La Llei del Menor col·lapsa els jutja

**Més de 2.000 causes
estan pendents
d'entrar als jutjats,
segons el Tribunal
Superior de Justícia**

La "falta de programari sordirell'anarquia" amb aplicat la Llei del Menor, segons el president del TSCJ, causen que han dut els col·lapse, juntament an excessiva autocensura nacional".

Segons consta en la llei durant el primer mes d'aplicació de la llei, el passat gener, els jats de menors van rebre sumptes, una mitjana d'11,16 en cada jata.

Una de les solucions q
sident del TSJC va prop
parlar aquesta situació
creació d'un cinquè jutj.
ports a la ciutat.

TRIBUNALS. L'entrada en vigor de la Llei del Menor ha provocat el col·lapse dels jutjats de Menors de Barcelona, va denunciar ahir el president del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, (TSJC), Guillem Vidal.

Vidal va explicar en la memòria anual d'activitats del TSJC que més de 2.000 causes relatives a menors barcelonins es troben encara a la fiscalia pendents d'a-

comunidades autónomas con mayor número de inmigrantes

A map of Spain with three locations marked. In the south, 'Andalucía' is marked with a telephone number '(77 223)'. In the center, 'Madrid' is marked with a telephone number '(190 179)'. In the northeast, 'Cataluña' is marked with a telephone number '(90 023)'.

**LOS PROBLEMAS DE LOS NIÑOS INMIGRANTES:
Autoridades y ONG,
desbordadas por la violencia
de los menores en Canarias**

[illegible]

ron de una piroña de balneario y d
varias armas blancas. Poco des
pués hubo un grito en otro cen
y se fueron 24 personas. El día
que asistió una educadora... So
cinos de la calle, algunos ante
el Ayuntamiento, y algunos en
contraídos. El Gobierno cen
esta impulsando la repatriación
una relación solo formal, y solo
reciente es material. Página 2

Tancaran els 'nens del carrer' per evitar que delinqueixin

El fiscal Mena diu que "no se'ls pot acollir perquè després robin"

■ J.M./M.R.

Fiscalia i Generalitat han endegat una ofensiva judicial per contrarestar l'activitat delictiva dels nens immigrants que malviuen pels carrers de Barcelona. Es tracta d'ordenar tancaments en centres de protecció de menors tant per la via penal com civil i suposa un enduriment de la Llei del menor.

Quant a la via penal, el fiscal en cap de Catalunya, José María Mena, va anunciar ahir que des de fa dues setmanes s'apliquen mesures d'internament per als menors immigrants que delinqueixen. El tancament ajudarà a "educar" aquells nens, segons Mena. "No té sentit que els paguem un domini perquè ens robin al mal", va advertir.

Amb el temps que porta aquesta mesura en vigor, molts dels nens "que no accepten estar tancats" marxen de Barcelona", va indicar Mena. Això comportarà "un descens dels delictes cometats pels menors" alhora que el fiscal es va mostrar preocupat que milloren la imatge de la justícia.

70 nens conflictius. Per la via civil, la Generalitat i la Fiscalia també estudien aplicar "mesures de contenció" per a la setmana de menors conflictius que són "nens conflictius", però que, a diferència de l'altre grup, no tenen delictes pendents i no estan subjectes a l'actual

Uns menors internats a les mesures de Mena, ahir, dimarts.

Llei de responsabilitat del menor.

El conseller de Justícia, Josep Delís Guàrdia, va explicar que la Generalitat pretén la "retenció" dels menors en centres on rebrien tractament psicològic per "intentar convèncer-los de la seva reinserció". No obstant això, va reconèixer que si no es produeix la reeducació i el pla fracassa, tornaran al carrer. "Els

gals no se'ls podrà retenir". Guàrdia va admetre el fracàs del pla de buscar famílies magnífiques a Catalunya per acollir els nens del carrer, ja que només una ha respost a la crida. A més, va avançar que estudia la possibilitat de reparar els menors i d'ajudar econòmicament les famílies d'origen com a compensació.

Els ingressos a presó s'han quadruplicat en 15 dies

El nombre de detinguts majors d'edat a Barcelona que han ingressat a presó provisional en els últims quinze dies gairebé s'ha quadruplicat. El fiscal en cap del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, José María Mena, va atribuir aquest espectacular augment "al major rigor dels fiscals" per demanar aquesta mesura preventiva i evitar així la inseguretat ciutadana.

En les darreres dues setmanes, els detinguts ingressats a

presó provisional han passat d'un 13 a un 41 %. Segons Mena, ara, si la policia deté una persona "investiga si té domicili fix" per evitar que eludeixin l'actuació judicial. El fiscal va admetre que "Barcelona no és tan segura com voldríem".

● Els membres del jurat popular que van parir una gastroenteritis es van reincorporar ahir a la vista que se segueix a l'Audiència de Lleida contra un home acusat d'assassinar-ne un altre.

Cursos d'autodefensa

El conseller de Justícia, Josep Delís Guàrdia, va anunciar ahir que la Generalitat potenciarà els cursos d'autodefensa i la formació integral dels funcionaris de presons per evitar que augmentin els incidents amb els reclusos als centres penitenciaris catalans.

Una altra de les mesures

que es posaran en pràctica és intentar mantenir més ocupats els interns amb activitats d'oci. A més a més, es preveu facilitar els contactes interns entre el pres i la seva parella.

Més de 1.300 funcionaris de presons participaran en aquests cursos de formació personal durant aquest any.

La CEAR asegura que el Gobierno central elude sus responsabilidades

La ONG que educa a niños extranjeros en Canarias achaca sus problemas a Interior

TOMÁS BARRILLO, Madrid
La presidenta de la Comisión Española de Ayuda al Refugiado (CEAR), Delia Blanco, acusó ayer al Gobierno central, Enrique Fernández Miranda, de haberse de sus responsabilidades para con los menores inmigrantes que llegan a Canarias. La organización que preside Blanco gestiona el 80% de las plazas de acogida a estos niños en el archipiélago. Frente a la actitud del Gobierno central, la presidenta de la CEAR alabó la labor del consejero de Asuntos Sociales del Ejecutivo autonómico, Marcial Morales.

responde al Gobierno canario y a los cabildos", añade. "El consejero de Asuntos Sociales, Marcial Morales, hace todo lo que está en su mano, pero no cuenta con la ayuda del Gobierno central", insiste.

Morales, por su parte, admite que algunos de los menores son problemáticos. Pero añade: "No podemos generalizar. Hay niños que crecen en un entorno de violencia respecto a los españoles. Eso hace que aborrecen la madurez y mucho más. Acaban la formación de como un proyecto educativo, pero cuando está vinculada directamente con el tráfico de drogas se producen problemas. Pero en cuanto se normalizan, muchos recuperan las relaciones que consideramos normales en un menor".

Morales recuerda además que la Federación de Cabildos ha llegado a un acuerdo para distribuir a los chicos en proporción al número de habitantes de cada isla, con el fin de facilitar su integración. "Al principio hubo rechazo hacia ellos en algunos lugares que soportan la realidad del problema. Ahora hay protestas en los ambientes en que se integran cuando se produce la reunificación familiar de alguno. Nuestra intención comienza a dar frutos".

Trabaja con las autonoías
La presidenta de la CEAR insiste en que la Ley de Extranjería hace referencia a los menores. "Por eso el Gobierno tiene la responsabilidad de trabajar con las comunidades autónomas y no lo está haciendo". También reconoce que su organización estudia retirarse de la gestión de los centros de acogida si no se dan las garantías necesarias que favorezcan la integración de los pequeños inmigrantes. "Su tutela y guarda co-

Durante los últimos meses se han producido varias denuncias de rejas con armas blancas, agresiones sexuales y fugas de los centros de acogida, que afectan a varias decenas de muchachos que viven en estas instituciones de régimen abierto. En las islas existen estos centros para menores inmigrantes, pero en Canarias, hasta ahora, no se han creado. La presidenta de la CEAR, Delia Blanco, con 30 años, es "blanca" y una de las niñas y jóvenes y uno de los menores de la misma capacidad. Cada uno depende de su respectivo cabildo insular. Los cinco grupos son gestionados por la CEAR, organización de gobierno municipal que mantiene fuertes vínculos con el Alto Comisionado de las Naciones Unidas para los Refugiados (ACNUR).

Blanco, presidenta de la CEAR y diputada del PSOE, reconoce que ha habido problemas con los menores inmigrantes, como no podía ser de otra manera", apostilla. Pero afirma que la ONG y la Consejería de Empleo y Asuntos Sociales del Gobierno autonómico trabajan "en conjunto" para solucionarlos. "El 90% de los muchachos son trabajadores, pero consiguiendo algunos permisos de integración".

A su juicio, los problemas se deben a la falta de infraestructu-

Un grupo musulmán se hará cargo de los menores de Ceuta

TOMAS BARBULO / ROCÍO ABAD

El Gobierno de Ceuta quiere firmar, "en el plazo de diez días", un convenio con una organización humanitaria local denominada Luna Blanca para que se haga cargo de los 300 menores que deambulan por las calles de la ciudad autónoma. El grupo, de carácter musulmán, se ocupará también de localizar a los familiares de los muchachos en Marruecos, con vistas a su repatriación.

La noticia ha sido confirmada a este periódico por el conserje de Burnet Social, Mohamed Chadi. Hasta hoy, Luis Bianchi era una institución desconocida. Ni la Administración central ni la delegación del Gobierno ni otras ONG, ni siquiera la Asociación de Trabajadores inmigrantes Marroquíes en España (ATIME), tenían noticia de su existencia.

Está vinculada al imam Hamad Linsid, máxima autoridad islámica de Coque. Se halla inscrita en el registro de asociaciones de la Delegación del Gobierno desde 1994, y desarrolla su labor en las mezquitas de la ciudad. En la planta baja del más importante de estos templos, el de Sidi Embarka, posee varias aulas de apoyo educativo, incluyendo islámico y aprendizaje de árabe.

El teniente Hamed Liazid declaró: "Será una tarea ardua, pero tenemos cargo de esos memoriales. Son niños muy difíciles, que han sufrido mucho y que no están integrados en la sociedad". El viernes, tras ser previsto visitar el centro de acogida de San Antonio, en donde se alojan 70 chavales de entre 10 y 17 años, para ver si esas instalaciones, que fueron la casa del antiguo comandante de Marina, "están tan mal como dicen".

El desembarco de Luis Manchón ha comenzado con mal pie. Los 181 inmigrantes embarcados del centro de San Antonio han recibido una carta, de después del Ayuntamiento. Su protesta ha despertado el interés en el que viven los inmigrantes que aprovechan las aglomeraciones en la frontera del Tercal, en donde hay un pueblo de policías y guardias civiles intentan controlar diariamente el paso de 25.000 personas por una colina en la ciudad.

Pagamento y colonia

La mayoría de estos chaveses se alimentan de sobras que encuentran en los basureros, viven en cuevas que excavan en las montañas y se drogan con pegamento guatemalteco. Cuando no lo tienen a mano, rompen los retrovisores de los coches y separan la cola que sujeta el espejo a la base. Para combatir el frío se orinan encima. El hedor que despiden les ha valido el calificativo de "moletores", que ellos asumen con orgullo. Forman pandillas pendenciosas en las que los jefes ejercen una autoridad feudal que en muchos casos incluye la sodomización de los más novatos.

Amparados en la impunidad
que las proporciones su edad, algunos tribunales de acariños para delincuentes de Cusma o de Marracuon. Otros en prescripción. En abril de 2000 la policía detuvo a tres adultos que habían hecho proposiciones delictivas a un grupo de entre 8 y 15 años, a los que ofrecían cantidades desde 300 a 3.000 pesos. El juicio aún está pendiente.

Cae una violenta banda juvenil que robaba a jóvenes en las zonas de ocio

Al grupo, liderado por inmigrantes menores sin papeles, se le imputan 20 delitos

© Toni Ayala

Una espectacular operacion policial en Santa Monica, dirigida por la Fiscalia de Medidas, ha permitido acercarse a la peligrosa banda juvenil conocida como Los de Babilon, un grupo muy organizado formado por entre 15 y 19 años, algunos de ellos, matriculados en universidades.

Después el pasado mayo, cuando precisaba de un transporte vehicular para comenzar a robar con intimidación y violencia —sobre todo los fines de semana—, en las presentaciones de la estación de Santa, entre las calles Cien Cien y la Carretera de Santa, así como en zonas de vicio de la parte alta de la ciudad como el triangular del

creado por las calles Rortboven,
Maurit Nicolaas y Gendhuat

Los carbocilios 13 muertos y tres jóvenes de entre 13 y 14 años ya han pasado a las puertas del infierno y otros de ellos están en el

ternados. La mayoría tienen antecedentes y se les imputa 20 delitos por robo, lesiones, vandalismo y tráfico de estupefacientes.

La investigación les dejó en evidencia que esta obra tenía

una estructura casita hecha de la autodinamización a un lado. Todo a base de operaciones en el paque de Cam Mianca. A la hora de actuar, se dividían en grupos según a sus 6. Juntas (chicos o chicas) 14 y 17 años de edad con dos días hasta un lugar apartado y les robaban los objetos de valor, los vocablos, amparándose con otros blancos.

Las Mujeres sabían cosas muy en circulación rápidamente: la mercancía robada, especialmente televisores movidos de última generación tipo de los que ya no se venden en el País de España Industrial. Auger fue el primero de muchos usuarios de bienes de largo recorrido que se convirtieron en sus clientes.

Peligrosos y calculadores

Los jóvenes integrantes de la banda de Los de Dadal están considerando la opción de arribar al Calamuchuca, porque saben muy bien que allí son sus víctimas y porque se encuentran en la máxima de estos para combatir sus delitos: según la policía, los dodeleros han hecho uso de "fuerza violenta desproporcionada y gratuita". Este grupo se destaca también ya según el primer plano de la actualidad el pasado mes de junio, cuando uno de sus miembros, el menor Santiago Salazar M., quedó en coma después de ser agredido por los miembros de la Guapira rival, Los de Chacra.

El proyecto de un albergue en el Raval de Barcelona crea recelo entre los vecinos

...tino, Joseph M. Lucchetti, para salir de dudas a propósito del equipamiento. La respuesta le llegó por escrito el pasado 19 de diciembre; en el comunicado, el agente se limita a señalar que la doctrina que se está transmitiendo dispone ya de un informe favorable de los bomberos y del Comité Comarcal del Barzón.

La intervención del organismo comarcal en un asunto que compete al Ayuntamiento, como es la concesión de la licencia de actividades, ha alimentado todavía más las sospechas de los ve-

El nombre del promotor del taller que circula con más insistencia en el Raval es el de la familia **Baró**, que tiene su sede social en el número 25 de la calle de San Pau, justo en la finca colindante de la que proyecta el albergue de San Embarco. El presidente de la entidad, Mohamed Labib, asegura que este distrito no es homogéneo, sino muy diverso, con un proyecto. De momento hay más preguntas que respuestas sobre el edificio.

...que respaldan a la "juventud".

Barcelona
Un libro que juvenil que que
una que que construye en
el barrio barcelonés del Raval ha
despertado reacciones entre los veci-
nos, especialmente en los habi-
tantes de la calle de **Sant Pau**
número 80, quienes desconfían
de los proyectos convencidos de que
en realidad se trata de un alibi

El Ayuntamiento ha dirigido cartas a los vecinos de la zona recabando su opinion sobre el equipamiento. La respuesta de la gran mayoría de los vecinarios es contraria a que se establezca un parque de recreo en la zona.

información de que disponen. Las razones en las que basan su rechazo es que contribuye a aumentar el flujo de personas foráneas en el Raval, lo cual entra en detrimento de la convivencia en esta parte de Barcelona que consideran ya demasiado multirracial.

La preocupación reinante es la de los alrededores de la calle de Puente de San Juan. En la Asociación de Vecinos del Rural, desde donde se dirige al gerente del distrito, se considera todo ello información confidencial.

06 | **sintra directa**
VIJONES 6 DE ABRIL DE 2001

Elis fiscals insten que siguin internats els 'nens del carrer'

Un acord entre la Generalitat i la Fiscalia permetrà controlar-los

SEGURETAT. Les institucions espanyoles decidides a acabar amb el problema de la inseguretat ciutadana, al centre de la ciutat, conomada pels "petits" delinqüents. Els coneguts com "mens del carrer", que habiten als carrers de Ciutat Vella i cometien petits furtis, seran internats en centres de menors.

al Menor de la Generalitat i la fiscalia del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya han elaborat una pla consensuada per a que els fiscals puguin demanar als jutges civils l'intermaternal "forçor" dels menors immigrants indocumentats. Fins ara aquests menors eren tutelats per la Generalitat, però no podien ser obligats a quedar acompanyats de menors.

Fuents de la Conselleria de Justícia van assenyalar abir que "en cara no s'ha decidir" en quin tipus de centres seran ingressats.

Resistant delinquents

Aquesta menura encara no s'ha començat a aplicar, segons el conseller de Justícia, Josep Delia Guàrdia, versió oposada a la que va donar ahir el fiscal en cap del TSJC, José María Méndez, que va afirmar que "aquesta experiència" es va iniciar "fa quinze dies".

Mena va explicar que la DGAM "s'ha compromès a posar més "llits" als centres, i que tindran "més mitjans i més possibilitats judicials". Mena va explicar que els menors que no volien ser sol-

Els 'nens de carrer' s'enternats

BARCELONA. Un acord entre el parlament de justícia i la llei de Catalunya permetrà que els delinqüents al·lucis que són reincidentis puguin tancar-se en els centres de detenció durant el temps que calgui per a la seva rehabilitació. La mesura reduirà l'elevat nombre de robatoris a la ciutat.

Aumentan las denuncias por reyertas, agresiones sexuales y fugas de los centros de acogida

Autoridades y ONG se muestran impotentes para controlar a los menores inmigrantes en Canarias

TOMÁS BARRULO, Las Palmas
Los tres menores que el día 11 arribaron a Tenerife, hechos con otros 108 subvenciones, a bordo del buque negro *Ashve* se han escapado del centro en el que fueron

internados. Éste es el último suceso en el que se han visto implicados los pequeños inmigrantes que llegan a Canarias. La lista incluye reyertas con armas blancas, agresiones sexuales y fugas masivas. Las ONG en-

cargadas de su custodia se muestran impotentes para afrontar la situación y debaten la posibilidad de abandonar la gestión de los centros. Durante el año pasado alcanzaron las listas 330 niños y adolescentes.

A primeros de mes el juzgado de Las Palmas recibió una denuncia anónima: tres policías nacionales afirmaban haber sido agredidos cuando intentaban sofocar una pelea en el centro de acogida de menores de La Montañeta. La dirección del lugar había requerido su ayuda ante la impotencia de los educadores para impedir que un grupo de marroquíes hiciera a un saharaui.

Cuando lograron poner fin al tumulto los agentes intervinieron varios trozos de cuchillo y una pistola de fabricación casera y cuatro gorras de fabricación casera: estas últimas, cuyo extremo había sido envuelto en papel de lija y atravesado por agujeros de alfileres. Además, el día 4 una educadora denunció haber sido agredida por cuatro chicos mientras esperaba el autobús para volver a su domicilio.

En La Montañeta están tres de los siete centros de acogida de menores inmigrantes que existen en el archipiélago. Entre todos suman 110 plazas: 60 en Gran Canaria, 30 en Fuerteventura, 10 en Lanzarote y 10 en Tenerife. Dependan del Cabildo de la isla, que ha encargado su gestión a la Comisión Española de Ayuda al Refugiado (CEAR).

Pero el personal de esta prestigiosa ONG está desbordado por las situaciones en las que se le colocan con frecuencia algunos de los 60 muchachos marroquíes, saharauis y subvenciones que viven allí. Sus responsables han pedido la repatriación de 31 de ellos. Consideran que su integración es prácticamente imposible y perjudicial a la de sus 32 compañeros, que se quejan de que por su culpa los "miran mal por la calle". Además de al consumo de drogas, algunos de los revoltosos son adictos a pegamentos y disolventes, que inhalan.

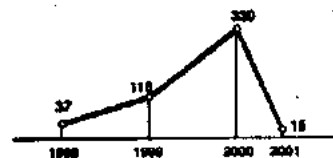
Más repatriaciones

El consejero de Asuntos Sociales del Cabildo, Mario Hernández Sanginés, ha declarado al diario *Canarias 7* que ha denunciado "por escrito" esta situación al Gobierno autónomo en 290 ocasiones. Sus quejas han sido atendidas por el consejero de Asuntos Sociales, Marcial Morales, que ha respondido con varias medidas, entre ellas el fomento de la política de "reagrupamiento" de los adolescentes con sus familias en Marruecos. Pero el proceso es complicado.

La ley establece que el Ejecutivo autónomo, que tiene la tutela de los menores, ha de localizar a sus familias. Después debe dirigirse a la Delegación del Gobierno para que ejecute el procedimiento. El mes pasado fueron devueltos cuatro del centro de Puerto del Rosario, gestionado también por CEAR. Atendidos por la posibilidad de ser los siguientes, sus 24 compañeros se unieron a la fuga. 15 de ellos

Menores inmigrantes en Canarias

Llegadas por año
De 1998 a 2001 (págs. 20-4)

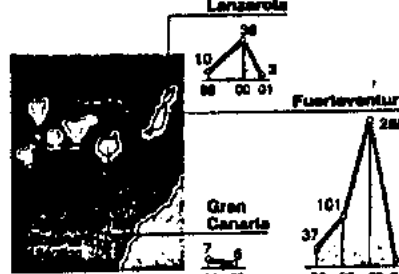
Distribución por sexo
De 1998 a 2001 (págs. 20-4)

Países de procedencia
De 1998 a 2001 (págs. 20-4)

	1998	1999	2000	2001
Marruecos	27	97	168	8
Egipto	1	0	0	0
Argelia	0	0	0	0
Sierra Leona	0	0	45	4
Liberia	0	1	0	0
Nigeria	0	1	60	4
Mauritania	0	3	10	0
Congo	0	0	1	0
Senegal	0	0	3	0
Palestina	0	0	1	0
Gambia	0	0	1	0
Ghana	0	0	2	0
Libia	0	0	0	1
Desconocido	0	2	3	0

Islands de llegada
De 1998 a 2001 (págs. 20-4)

Fuente: Delegación del Gobierno en Canarias

Un joven inmigrante, en un barco en Las Palmas en 1997. EFE

aún están en paradero desconocido. Entonces CEAR, la misma organización que denuncia la situación de La Montañeta, protestó por la actuación policial. La repatriación presenta un problema añadido: sólo es posible devolver a los hijos de Marruecos. Desde su toma de posesión, hace ya más de un año, el delegado del Gobierno para la Extranjería, Enrique Fernández Mirón, no ha logrado firmar un solo convenio con inmigrantes de África.

La actitud de la sociedad hacia el "reagrupamiento familiar" es además contradictoria. Una profesora que hace un año exigió al Ejecutivo canario que expulsara

a esos menores ("Tienen ustedes que echar de aquí a estos moros", escribió), firma ahora un documento en contra de la repatriación. "Se trata de un problema complejo", analiza Morales.

"No estamos hablando de niños como los entendemos en nuestra sociedad, sino de chicos de la calle, a los que se lucha por sobrevivir ha hecho mucho más avispados. La diferencia entre ellos y los españoles es la misma que había hace treinta años entre los españoles que tenían que buscar el pan y los franceses, que lo tenían garantizado". Aplica una política que permita ayudarles sin alarmar a la sociedad es tarea para equilibristas.

Una torre de Babel política

T. B., Las Palmas
Los menores inmigrantes llegados a Canarias en lo que va de año proceden de Marruecos, Nigeria, Sierra Leona y Liberia. Su diversidad de orígenes no facilita, desde luego, el trabajo de los educadores. Pero si los centros de acogida se parecen a una babel de idiomas y costumbres, la Administración no los anda a la zaga, si bien por motivos diferentes.

La inmigración de menores es una plata caliente desde cualquier punto de vista que se aborde. En no coinciden todos los implicados en el problema. Y también existen varias cuantas perspectivas para acercarse a él: más, para ser exactos. Las enumera Pedro Santana, coordinador de CEAR en Fuerteventura.

El responsable que aparece el Gobierno canario, que a través de la Delegación General del Menor tiene la tutela de los pequeños inmigrantes. Pero también opina, y actúa, la Escuela de Menores, que vive por sus derechos. El jefe de policía, a través del Centro de Menores, la Delegación del Gobierno, que decide sobre las repatriaciones y sobre los permisos de residencia; los abogados, responsables de la custodia, y las Organizaciones No Gubernamentales, que gestionan los centros de acogida.

"Cada una de estas instituciones suele discrepar de todas las demás", explica Santana. Por si esto fuera poco, las autoridades propenden a trasvasar a los menores de una isla a otra. Las indignas del consejero Marcial Morales a la solidaridad interinsular apenas son atendidas.

Dos asociaciones piden papeles para los niños que no se repatrien en seis meses

ROSARIO AGUIRRE, Madrid
SOS Racismo y Médicos sin Fronteras quieren que el Reglamento de la Ley de Extranjería, aún en fase de discusión, ponga plazo a los procesos de reagrupación familiar de los menores, la mayoría marroquíes, que emigran solos a España. Ambas ONG piden que se dé permiso de residencia a los chavales cuyas familias no sean localizadas en seis meses. Con esto pretenden evitar que estos muchachos, que a menudo caen en la delincuencia y la marginalidad, se conviertan en un papelito al cumplir los 18 años, cuando dejan de estar tutelados por las comisiones autonómicas.

Las dos organizaciones han comprobado que las instituciones que los tutelan "no están instando la documentación de estos muchachos, porque, ante todo, quieren intentar devolverlos con su familia". Para ello se aprovecha la actual Ley de Extranjería, que en su artículo 15 dice que una vez que haya quedado acreditada la imposibilidad de retornar al país de origen, el menor debe recibir un permiso de residencia.

Pero las repatriaciones no son fáciles, porque para poderlas es imprescindible haber localizado a su familia, y los mismos dicen que si el menor no desea retornar a su tierra, intentan dificultar esa búsqueda dando datos falsos.

Plazo de seis meses

Médicos sin Fronteras y SOS Racismo quieren que el Reglamento fije un plazo de seis meses para localizar a la familia en lugar de dejar abierta esa posibilidad. Las ONG también reclaman que, a través del servicio social internacional del Ministerio de Asuntos Exteriores, se comunique la situación socioeconómica y personal de la familia del menor en Marruecos para ver si está en condiciones de hacerse cargo del chico.

Hace algo más de un mes, la Fiscalía de Madrid reclamó el regreso a esta ciudad de Oumma T., un marroquí de 17 años que había sido devuelto a Tánger con su familia, porque "la reagrupación familiar había fracasado al no hacerse cargo del chico ni sus parientes ni los servicios marroquíes de menores". También destacó que este joven tenía arraigo en Madrid, donde podía vivir en la casa de un sacerdote y donde tenía una oferta de trabajo.

Según esas ONG, "las repatriaciones se realizan sin ninguna garantía respecto a las condiciones familiares del menor ni a su que se asegure su integridad física en caso de ser devuelto a Marruecos". Explican que "los chavales denuncian sistemáticamente su paso por calabozos en Marruecos y también hablan de violencia sexual como parte de la policía de dicho país". A menudo estos jóvenes, tras ser repatriados, regresan a la Península jugando la vida en la zona de los camiones, o por otros medios igual de peligrosos.

Piso de uno de los centros de acogida de menores de Barcelona. J. NAVA / G. GOMEZ

Los menores inmigrantes serán internados en centros oficiales

Barcelona endurece las acciones contra los 'niños de la calle' que delinquen

MANICA CIA, Barcelona
Barcelona endurece las medidas para intentar frenar la conflictividad que están generando los niños de la calle, menores inmigrantes que hasta ahora suelen cometer delitos no graves, como tiroteos y hurtos, y que volvían a la calle a

las pocas horas de ser detenidos. Son unos 150 niños, muchos de origen magrebí y con problemas de adicción a las drogas. La fiscalía del Tribunal Superior instará ahora el internamiento "educativo" si hay reincidencia en los delitos y si hay situación de desamparo.

Hasta ahora, la medida de internamiento sólo se recomendaba cuando se trataba de delitos graves; si no era así, se llevaba a los menores a centros abiertos de la Generalitat que podían abandonar cuando querían. Sin embargo, desde hace dos semanas, las fiscales de menores piden a los jueces el internamiento en centros públicos cuando las fechorías se cometen reiteradamente.

El fiscal jefe del Tribunal Superior de Cataluña, José María Mena, explicó ayer, al término de la reunión de la Junta de Seguridad de Barcelona, que el internamiento de este tipo de delincuentes menores se realiza no como medida de represión, sino de "educación" y, sobre todo, para facilitar que esos niños abandonen el hábito de vagar por las calles.

Hacia el verano pasado, ese colectivo de niños, que se renueva y cambia con rapidez, solía estar organizado para cometer

pequeños delitos en las zonas turísticas de Barcelona, sobre todo en el Cas. Anic. Pero últimamente, algunos grupos han cambiado de escenario y ahora asaltan a los turistas que pasean por la montaña de Montjuïc, un paraje más solitario y con menos policía. Además de cambiar de escenario, también han aumentado la violencia en sus asaltos, algo que denuncian entidades vecinales de la zona y operadores turísticos. Hace dos meses, una turista japonesa fue abordada por un grupo de cuatro niños que la robaron con un líquido y amenazaron con prenderle fuego. Hace unos días, un turista británico sufrió una paliza por parte de menores inmigrantes. Mena explicó que la media de detenciones de menores inmigrantes es de unas 10 diarias.

Fuentes policíacas explicaron que la noticia de que ahora los menores inmigrantes que de-

linican podrán ser internados hasta que un juez disponga lo contrario, ya ha empezado a correr y algunos de esos adolescentes han optado por irse de Barcelona. La reincidencia de este tipo de delincuencia y la alarma que está originando entre la ciudadanía es lo que ha motivado el cambio de actitud tanto de las autoridades judiciales como de las gubernativas.

"Estamos convencidos de que estas medidas se notarán", afirmó Mena, quien aseguró que la Generalitat se ha comprometido a aumentar el número de camas en sus centros. Desde Justicia, departamento del que dependen los centros de internamiento, se objeta que harán falta medidas. Los problemas ya han empezado a notarse en algunos centros de la Dirección de Asesoría al Menor, como en Els Til·lers, donde la junta directiva ha presentado la dimisión.

El consejero de Justicia anuncia dureza en la aplicación de la Ley del Menor a los niños inmigrantes que delinquen

Guipúzcoa. "Hasta un vacío legal en el caso de delincuentes de menores edad, o en el de aquellos que, siendo mayores de 14 años, cometen delitos que no han sido calificados como especialmente peligrosos por los jueces". En todos estos casos, la policía envía al menor a la Dirección General de Atención al Menor, dependencia del Departamento de Justicia, "para que se adopten las medidas pertinentes", agregó José Delgado.

Según el consejero de la Generalitat, el vacío legal que ha existido hasta el momento en torno a muchos casos de violencia protagonizada por menores hace más difícil afrontar problemas como los que protagonizan los llamados niños de la calle.

En una entrevista concedida a Catalunya Informació, Delgado explicó que ya se ha internado por la fuerza a un menor de 14 años para su readaptación, y recordó que la pasada semana la Administración catalana y la Fiscalía de la Audiencia de Barcelona llegaron a un acuerdo para combatir la delincuencia juvenil. Una delincuencia que se caracteriza por llevar una fuerte actividad social por sus continuados y reiterados delitos, ya que muchos de los menores actúan en bandas, perfectamente coordinadas y aplican violencia a sus acciones.

Este acuerdo entre los dos poderes supondrá, en especial, la aplicación de la Ley del Menor a los reincidentes, aunque no

En una entrevista concedida a Catalunya Informació, Delgado explicó que ya se ha internado por la fuerza a un menor de 14 años para su readaptación, y recordó que la pasada semana la Administración catalana y la Fiscalía de la Audiencia de Barcelona llegaron a un acuerdo para combatir la delincuencia juvenil. Una delincuencia que se caracteriza por llevar una fuerte actividad social por sus continuados y reiterados delitos, ya que muchos de los menores actúan en bandas, perfectamente coordinadas y aplican violencia a sus acciones.

Este acuerdo entre los dos poderes supondrá, en especial, la aplicación de la Ley del Menor a los reincidentes, aunque no

Este acuerdo entre los dos poderes supondrá, en especial, la aplicación de la Ley del Menor a los reincidentes, aunque no

Este acuerdo entre los dos poderes supondrá, en especial, la aplicación de la Ley del Menor a los reincidentes, aunque no

EL FOTO

SIVOSOMOS DUISIERS QUE NABIAIS DESDUBIENDO AMÉRICA, Y OS QUEDÁIS. ¿POR QUÉ NO PODÉIS DECIR NOSOTROS QUE HEMOS DESTUERTO EUROPA Y QUEDAMOS?

Unos 150 'niños de la calle' malviven en la ciudad autónoma sin que nadie se ocupe de ellos

Tres jóvenes inmigrantes queman en Ceuta a un chico marroquí de 14 años tras robarle la ropa

ROCÍO ABAD, Ceuta
Un niño marroquí de 14 años fue rociado con un disolvente y prendido fuego el pasado miércoles en Ceuta por tres jóvenes tras robarle la ropa. El menor padece quemadu-

ras de segundo y tercer grado. Algo muy similar le sucedió hace menos de un mes a otro adolescente marroquí. En Ceuta, unos 150 niños de la calle sobreviven con pequeños robos e inhalando pegamento, siendo

presa fácil para las mafias. El único centro de acogida de la ciudad, de régimen abierto, está repleto y las autoridades no son capaces de hacerse cargo de ellos ni pueden devolverlos a Marruecos, donde nadie los reclama.

Hamido C., un adolescente marroquí de 14 años, permanece ingresado en estado grave en el Hospital Civil de Ceuta con el 30% de su cuerpo quemado y sedado con morfina tras haber sido prendido fuego por tres individuos, uno de ellos un menor, según contó la víctima a la policía, en la tarde del pasado miércoles. Según José María García, jefe del Grupo de Menores de la Policía, el ataque se produjo cuando los agresores intentaron robar al chico. Tras quitarle la ropa y las zapatillas le rociaron con un disolvente y le prendieron fuego. El chico se dirigió a un policía local que se encontraba regulando el tráfico gritando: "¡Me han quemado, me han quemado! Una unidad del 061 le trasladó hasta el hospital, donde se le han diagnosticado quemaduras de segundo y tercer grado.

Los hechos sucedieron a plena luz del día en la barriada ceuti de Hudú en la calle de República de Argentina, en una zona muy transitada. A pesar de ello, la policía no ha podido encontrar a ningún testigo de lo sucedido. El chico vive en la calle desde que llegó a Ceuta, hace unas dos semanas, procedente del pueblo de M'diq (Rincón), a unos 15 kilómetros de Ceuta. En un par de ocasiones había sido llevado por la policía al único centro de internamiento de la ciudad, de donde se escapó.

Esta es la segunda vez en menos de un mes que a un menor marroquí se le prende fuego en Ceuta y la policía no descarta que exista una relación entre ambos sucesos. El anterior caso sucedió a mediados del pasado abril, cuando un marroquí de 22 años fue detenido tras intentar quemar a un chico de 14 años, cuando dormía entre unos cartones, por no haber repartido el botín de un robo.

En ambos casos, los menores dormían a la intemperie, ya que en Ceuta no existen instituciones de acogida de niños transfronterizos, salvo el centro de San Antonio, que con una capacidad de 40 plazas alberga normalmente a más del doble de chavales.

Los inmigrantes menores de edad (en la foto, dos de ellos) malviven en las calles de Ceuta. / PABLO JULIA

Las autoridades ceuties tienen censados unos 150 niños de entre 9 y 16 años que viven en la calle. Salvo que la policía los coja delinquiendo, sólo una orden de la Fiscalía de Menores puede autorizar el ingreso en un reformatorio. Si no, según la Ley del Menor, no se les puede ingresar en un centro cerrado. Cuando la policía localiza a estos niños en la calle los traslada hasta el centro de San Antonio, pero al ser de régimen abierto, los chicos escapan y muchos optan por pernoctar en la calle, donde la mendicidad, los pequeños hurtos y la inhalación de pegamento les ayudan a sobrevivir.

Según José Palazón, presidente de la asociación Pro Derechos de la Infancia (Prodein), la situación de Ceuta está "a años luz" de la de Melilla, ciudad con el mismo problema. "En Melilla tenemos a los niños escolarizados y documenta-

dos, un proceso que en Ceuta ni siquiera ha comenzado", por lo que estos niños, una vez que cumplen la mayoría de edad podrían ser expulsados. "Sería una aberración, pero lo cierto es que en Ceuta no se está aplicando la Ley de Protección al Menor", explica Palazón.

Lo único que ha comenzado en Ceuta, tímidamente, es un proceso de escolarización que están siguiendo 30 niños en el Colegio Juan Morejón, donde reciben cinco horas lectivas por la tarde desde el pasado mes de noviembre, a pesar de la fuerte oposición de los padres de alumnos españoles. Sin embargo, esto es una pequeña excepción. "Hay que ser consecuentes", subraya el responsable de Prodein, "es prioritario que duerman bajo techo y que inicien un proceso de normalización, luego ya se les enseñará a leer y escribir". En los mis-

mos términos se expresan los educadores de San Antonio, que trabajan con los niños en talleres para evitar que vuelvan a las calles a drogarse. Con algunos lo consiguen, pero la mayoría termina entre las escombros de la playa Benítez.

"Aquí no hay solución a corto y medio plazo y tampoco creemos que su regreso a Marruecos sea una opción", explican. Según estimaciones de las ONG, el 90% de los niños que atraviesan la frontera de Ceuta son, literalmente, expulsados de su casa. "Sus familias apenas tienen recursos para subsistir y echan a los niños a ganarse la vida. Por eso creemos que es erróneo devolverlos, porque a las pocas horas estarían de nuevo en Ceuta". De hecho, en muy pocos casos se puede localizar a sus familias, que no los reclaman, por lo que su repatriación tampoco es posible.

Los empresarios del transporte escriben a los ministros del Interior de Marruecos y España

La patronal mundial de camioneros exige a Rabat que impida que se cuelen emigrantes

L. CEMBRERO, Madrid
La Guardia Civil localizó el lunes a un joven inmigrante de 15 años y a un adulto entre la mercancía de un camión procedente de Argel que paró en una gasolinera de Granada. Ambos presentaban sinto-

mas de hipotermia y desnutrición. Para acabar con estos casos, la Unión Internacional de Transporte por Carretera ha exigido por carta a los ministros de Interior de España y de Marruecos que actúen y pongan coto a la infiltración de inmigrantes

en camiones y autobuses que cruzan de Tánger a Argel. Aunque la misiva ha sido enviada a los dos Gobiernos para no herir susceptibilidades, fuentes de la patronal indican que el problema reside casi exclusivamente en el puerto marroquí.

Martín Marmy, secretario general de la Unión Internacional de Transporte por Carretera (IRU, según sus siglas inglesas) envió el 8 de mayo una carta a los ministros del Interior de España, Mariano Rajoy, y Marruecos, Ahmed Mulawi, en la que se queja de la insuficiencia de los controles policiales en los puertos de Argel y Tánger. Marmy, que está al frente de una organización que agrupa a los principales transportistas del mundo por carretera, les pide que actúen para acabar con la infiltración de inmigrantes en autobuses, camiones y furgonetas en los puertos o a bordo de los ferrys.

Gracias a las redes de organizaciones criminales, un número creciente de inmigrantes se introduce en los vehículos poniendo en peligro, advierte Marmy, la cooperación económica entre España y Marruecos, el comercio internacional e incluso la vida de los chóferes profesionales.

Aunque para no herir susceptibilidades la misiva está dirigida a los ministros de ambos países, el problema, señalan fuentes del sector, se sitúa, en su totalidad, en Tánger. Es allí donde los inmigrantes entran sin grandes dificultades en el recinto portuario y se suben sigilosamente a los camiones estacionados a la espera de embarcar o en los ferrys. Cuando empieza la travesía entran en la bodega y abren los vehículos, cuyos conductores no han sido autorizados, por razones de seguridad, a permanecer al volante.

"No se puede decir que hay una negligencia activa y sistemática por parte de las autoridades marroquíes", declaró a este periódico Guy Willis, portavoz del IRU. "Se trata más bien de que, para ellos, este problema no es una gran prioridad y además carecen de los recursos suficientes para atacarlo", añadió.

"Pedimos", prosigue Willis, "que el acceso al recinto portuario esté mejor controlado, que se inspeccionen los vehículos antes de embarcar y que, una vez a bordo, no sea posible acercarse a ellos". El IRU no posee datos sobre los inmigrantes que transportan sin saberlo pero asegura que es un fenómeno en auge.

Puntos conflictivos

El enlace entre Tánger y Argel es uno de los tres puntos conflictivos en Europa para los transportistas por carretera. Los otros dos se sitúan, curiosamente, entre países miembros de la Unión Europea como los puertos griegos y del sur de Italia y entre el franco de Calais y el británico de Dover. Emigran de Francia al Reino Unido porque creen que en este país les resultará más fácil regularizar su situación.

Durante la visita que efectuaron a Madrid, a finales de abril,

Un funcionario del puerto saca a un joven marroquí de un camión en Melilla. / ANTONIO GIL

El Gobierno seguirá con las expulsiones pese a la crítica por repatriar nigerianos

LORETO SETIEN, Madrid
El delegado del Gobierno para la Extranjería, Enrique Fernández-Miranda, afirmó ayer en Munrea que España va a seguir con las expulsiones de inmigrantes indocumentados en "estricto cumplimiento de la ley" y "con todas las garantías judiciales para estas personas", informó Efeiría. "La Ley de Extranjería prevé como sanción administrativa la expulsión", explicó, "y por tanto vamos a seguir cumpliendo la ley".

Un día después de la deportación desde Málaga de los 37 nigerianos que llevaban cerca de ocho meses en un centro de internamiento de Ceuta, Fernández-Miranda explicó que se está "avanzando en la elaboración de un convenio" con Nigeria, con cuyo Gobierno habrá una reunión el mes próximo, para "facilitar los trámites administrativos" en los casos de expulsión. El hecho de que la deportación de estos 37 nigerianos se haya llevado a cabo sin que existiese tal convenio, que garantizaría la seguridad de los inmigrantes una vez en su país, ha desatado las críticas de parti-

dos políticos y organizaciones sociales.

Consuelo Rumi, secretaria de políticas sociales del PSOE, ha acusado al Gobierno de "carecer de criterio y actuar con precipitación" en la expulsión, una sanción que, según Rumi, "afecta a los derechos fundamentales y que, sin embargo, el Gobierno ejecuta con nocturnidad, sembrando dudas sobre si se han respetado sus derechos". Desde IU, Susana López, responsable de Inmigración, destacó que "la no existencia de un convenio con Nigeria que garantice el trato que estos inmigrantes van a recibir al llegar a su país, nos escandaliza". Y añadió: "No estamos de acuerdo con este tráfico de personas, ya sea por parte de las mafias o del Gobierno, que deciden sobre ellos".

Paloma López, secretaria de política social de CC OO, criticó el adelanto al martes de la repatriación, que estaba prevista para ayer, y la "forma en que se ha llevado a cabo, que sugiere algún tipo de razón oscura". Además, para López, el hecho grave de que no exista convenio

con Nigeria es uno de los que "para este experimento se haya elegido a un grupo que habían estado en un centro de integración y que, por tanto, estaba siendo preparado para quedarse y no para irse".

Las ONG también se manifestaron en contra. Desde SOS Racismo se ha acusado al Gobierno de "castigar con la expulsión a quienes las leyes han forzado a entrar de forma clandestina". Para esta ONG se está expulsando a "personas que hace tiempo que están en nuestro país, formadas por el Estado e incorporables al mercado laboral". La Asociación Pro Derechos Humanos destacó la excesiva presencia de policías (84), lo que, según ellos, estimula el pensamiento de que los nigerianos repatriados eran "personas peligrosas".

(En Las Palmas de Gran Canaria continúan las expulsiones de los inmigrantes llegados a bordo del buque *Ashra* el pasado 11 de abril y que comenzaron el viernes. Con los 11 senegaleses expulsados ayer, la cifra de inmigrantes expulsados asciende ya a 71).

los ministros marroquíes de Interior y de Asuntos Exteriores, sus homólogos españoles les exigieron un mayor esfuerzo en el control de sus fronteras para reducir

así la emigración ilegal hacia España y el tráfico de droga.

El rotativo socialista de Casablanca *Libération* se quejaba el pasado lunes de que, desde la

ruptura de las negociaciones preguerras, la Guardia Civil ha endurecido sus inspecciones de los camiones marroquíes que entran en España.

Media de edad por zonas geográficas

Variable de fertilidad media

	Media de edad (años)		
	1980	2000	2050
• Regiones más desarrolladas	26,6	27,4	28,4
• Regiones poco desarrolladas	21,4	24,3	35,0
• Países con mínimo desarrollo	19,6	18,2	26,5
• África	19,0	18,4	27,4
• Asia	22,0	26,2	36,3
• Europa	29,2	37,7	49,5
• América del Norte	28,8	35,6	41,0
• América del Sur y Centro	20,1	24,4	37,8
• Oceanía	27,8	30,9	38,1
TOTAL MUNDO	23,8	28,4	38,2

Fuente: ONU.

EL PAÍS

Una de cada cinco personas tendrá más de 60 años dentro de medio siglo

14 países pobres de África cuadruplicarán su número de habitantes

El PAÍS Madrid El 21% de la población mundial superará los 60 años de aquí a 2050. Un fenómeno que, según el estudio de la ONU, se ampliará en España, donde el 44,1% de los habitantes superará esa edad. Este envejecimiento de la población irá acompañado de una caída de la fertilidad. Todo ello desembocará en que en medio

siglo la edad media en el mundo será 36,2 años (55 en España), frente a los 23,8 años de 1950 y de 26,5 actuales.

Asimismo, los viejos serán más viejos. El segmento de población que más crece es precisamente el de mayores de 80 años, y lo va a hacer aún más espectacularmente: si en 2000 había en el mundo 69 millones de personas

que pasaban de esa edad, en 2050 llegarán a los 379 millones, lo que supone 5,5 veces más que ahora. De este modo, lo que suponía un 1% de la población del planeta, se convertirá dentro de 50 años en un 4%.

Donde más ancianos mayores de 80 años hay actualmente es en China (11,5 millones), seguida de Estados Unidos (9,2), India (8,1), Japón (4,8), y Alemania y Rusia (3). Estos países concentran el 54% de la población de más edad. Los más viejos suponen el 3,2% de la población de Norteamérica y el 3% de la de Europa.

Pero para 2050, habrá al menos 19 países en los que el 10% de la población alcanzará o superará los 80 años, entre ellos España, Francia, Grecia, Alemania, Suiza, Reino Unido, Bélgica, Austria y los escandinavos. Otra media docena de países llegará a contar cada uno con más de 10 millones de personas de más de 80 años: los chinos de esa edad serán 99 millones, los indios 48, los estadounidenses 30, Japón 17, y Brasil e Indonesia 10 cada uno. El conjunto de esos países reunirá el 57% de las personas más ancianas del planeta.

Nonagenarios

Los octogenarios serán 314 millones en 2050, lo que significa 3,2 veces más que en 2000. Los nonagenarios serán 61 millones, es decir 8 veces más que medio siglo antes. Y quienes lleguen a cumplir 100 años serán dentro de cinco décadas 18 veces más que hoy. Japón tendrá la proporción más alta de centenarios, un 0,88% de su población. Tras Japón, vendrán Finlandia, Francia, Singapur, Suecia y Suiza, con 0,2 centenarios por cada 100 habitantes.

La otra cara del informe estriba en el descenso mundial de la fertilidad. Mientras la proporción de mayores de 60 años se ha incrementado en los últimos 50 años del 8% al 10% de la población; la de menores de 14 años ha caído desde el 34% en 1950 al 30% a finales de siglo. De aquí al 2050, la proporción de niños seguirá su descenso hasta llegar al 21% de la población, mientras que el porcentaje de mayores será también del 21%, más del doble que la actual.

Ahora mismo, hay 64 países cuya tasa de fertilidad no alcanza para reponer la población: reúnen el 44% de los habitantes del mundo. Cuando hayan pasado 50 años, la población de los países con baja fertilidad se mantendrá casi estable, los países fértiles experimentarán un gran incremento demográfico y supondrán el 69% de los humanos.

De entre los países más fértiles en la actualidad, hay 16 que en 2050 seguirán por encima de la tasa de reemplazamiento de la población, y entre todos cuadruplicarán su número de habitantes. Aparte de Afganistán y Yemen, todos esos países son africanos y con graves problemas sociopolíticos y sanitarios: Angola, Burundi, Burkina Faso, Chad, los dos Congos, Etiopía,

ARREU / MINGOLAND

12/07/00

BCN activa un pla d'ajuda per als menors magribins

L'Ajuntament i la Generalitat invertiran 130 milions en la posada en marxa de 4 centres d'acolliment de 'sense papers'

L'ACOLLIMENT

El Govern va atendre 400 nòts durant el 1999

El 1999 prop de 400 menors marroquins sense papers venen passant pel centre d'urgència de la Generalitat, segons va explicar ahir la consellera de Justícia, Nura de Gaspert, de la Conselleria de Justícia.

Tres-cents dels 400 joves s'han integrat en el sistema d'atenció que proporciona la Conselleria de Justícia i estan acollits en centres residencials o en famílies i treballen o bé segueixen diversos cursos de formació ocupacional. La resta, un col·lectiu fluctuant format per entre 50 i 70 joves, de "refugit" a acollir-se a aquestes veles i "entren i surten dels centres i s'escapen" perquè són uns centres oberts i no poden ser retinguts.

EL GOVERN VA

La Conselleria de Justícia, l'Ajuntament de Barcelona i diverses entitats socials van fer ahir un conveni que permetrà reforçar l'atenció dels menors immigrants indocumentats que van als centres de Barcelona. L'acord, a què es destinaran 130 milions de pessetes anuals, preveu la posada en marxa de dos centres de nit, amb 25 places, i dos centres de dia, que atendran 24 adolescents magribins.

Segons les dades de la Conselleria de Justícia, durant aquesta última setmana s'han completat 71 menors que van als centres de la ciutat i que es relliquen a penjar en els sistemes d'atenció a la infància de la Generalitat.

Un dels centres de nit, que també funciona de dia, va obrir el mes de març passat sota la gestió de Caritas per poder atendre menors que s'han incorporat a "l'entrenament d'insertió", però que es mostren reacios a continuar sota la tutela de la Generalitat. El segon establiment serà controlat per la Creu Roja i s'obrirà l'octubre vinent en un espai cedit per

Dones dormen sota un pont de Barcelona, l'any passat.

per facilitar la mediació amb els menors. Una altra entitat col·laboradora, l'associació 'No sabem si dir-ho', encaminarà a alguns dels menors a centres, ho veurem d'aquí a uns quants mesos, va manifestar la consellera de Justícia.

De Gaspert i Nura Carrera van

EL PAÍS 28/02/01

INFORME DEMOGRÁFICO DE LA ONU

España perderá el 22% de su población en 50 años

El número de habitantes se reducirá a 31,2 millones y la media de edad se situará en 55 años, la más alta del mundo

ISABEL PIQUER, Nueva York
En el 2050 España será el país más viejo del mundo y habrá perdido el 21,8% de su población actual. Esta es sólo una de las estremecedoras conclusiones que regu-

larmente recuerda la División de Población de Naciones Unidas cuando actualiza sus estudios demográficos. Sin embargo, el organismo ha rebajado su pesimismo respecto al año pasado, cuando pro-

yectó un declive del 25% de la población española en el medio siglo siguiente. Entonces, calculó que sería preciso acoger a 12 millones de inmigrantes durante ese periodo para mantener la fuerza de

trabajo actual. Numerosas demógrafos e instituciones descartaron la viabilidad o la necesidad de aquella medida. La ONU destaca también el crecimiento desequilibrado de la población mundial.

Las últimas perspectivas de la ONU, que se darán a conocer hoy en Nueva York, presentan un panorama revelador en el que las naciones desarrolladas perderán cada vez más población frente al Tercer Mundo, emergente pese al sida.

En una cuestión de desequilibrio. Las potencias económicas aquejadas por una baja natalidad perderán peso en el cómputo global, mientras que los países más desfavorecidos seguirán creciendo. Esto acarrea todo tipo de problemas que los gobiernos de Europa, Japón o EE.UU. tienen que plantearse. ¿Cómo se mantendrá la población activa? ¿A cuánta inmigración habrá que recurrir? ¿Quién pagará las pensiones? ¿Cómo vivirá una sociedad más vieja?

Unas preguntas que volverán a surgir hoy cuando la ONU presente su nuevo informe de previsiones demográficas para los próximos 50 años. "Nuestras proyecciones han mejorado porque ahora disponemos de más datos, las tendencias siguen siendo las mismas que estos últimos años y apuntan a un posible envejecimiento", dice Joseph Chamie, director de la División de Población de Naciones Unidas que presentará hoy el informe.

Pese a la mejora con respecto a las previsiones anteriores, las cifras españolas figuran entre las más pesimistas. Dentro de medio siglo, España, cuya tasa de fecundidad es más baja que la del resto de la Unión Europea, será el país más viejo del mundo, con una edad media de 55 años, incluso con las actuales cifras de inmigración, la población pasará de los actuales 40 millones a tan sólo 31,2, una caída del 21,8%. Hay casos peores. Rusia perderá el 28% de habitantes (41 millones de personas) y Ucrania el 40% (20 millones).

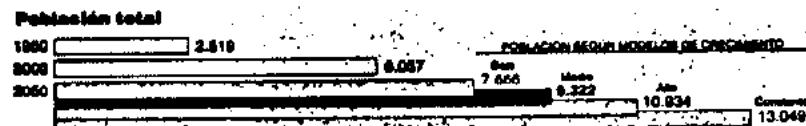
"Los dos países más viejos del mundo ahora son Japón, con una edad media de 41 años e Italia, con 40 años. España les quitará el primer puesto dentro de 50 años. Los países más jóvenes, Yemen, Nigeria y Uganda, cuya población tiene una edad media de 16 años, seguirán siendo los mismos aunque la media será de cinco años más", dice Chamie.

Riesgo para las pensiones

Esto planteará serios problemas para mantener la población activa y el actual sistema de pensiones. De seguir así la relación entre activos y retirados pondrá en peligro las jubilaciones. Los países ricos están abocados a abrir sus puertas a una inmigración masiva, unos dos millones de personas al año en las próximas 5 décadas, según las estimaciones de la ONU. Entre las posibilidades que también deberán contemplar los gobiernos figura medidas tan impopulares como retrasar la jubilación y promover sistemas privados de pensiones.

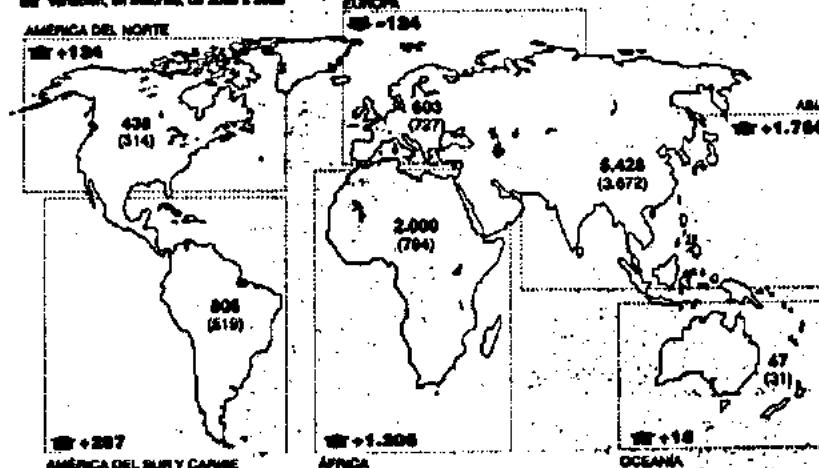
Europa deberá convertirse en una sociedad multicultural, un poco al estilo norteamericano, si quiere sobrevivir. Lo resalta

Tendencias de población para 2050

Población en 2050 por zonas geográficas

En millones de habitantes. Entre paréntesis, la población en 2000

Mayores pérdidas de población

Variedad de fertilidad media. En millones de habitantes.

	2000	2050	Variedad	%
1 Rusia	145,4	104,2	-41,2	-28,3
2 Ucrania	49,8	28,8	-19,8	-39,8
3 Japón	127,0	100,2	-26,8	-21,1
4 Italia	57,5	42,9	-14,6	-25,3
5 Alemania	82,0	70,5	-11,5	-13,7
6 España	39,8	31,2	-8,6	-21,6
7 Polonia	36,6	33,3	-3,3	-9,0
8 Rumanía	22,4	18,1	-4,3	-19,1
9 Bulgaria	7,9	4,5	-3,4	-43,0
10 Hungría	9,3	7,4	-1,9	-20,4

Crecimiento absoluto

Países con menor tasa de crecimiento

	2000	2050
1 Estonia	-1,14	-1,51
2 Bulgaria	-0,98	-1,48
3 Ucrania	-0,94	-1,30
4 Rusia	-0,84	-1,25
5 Letonia	-0,68	-0,99
6 Georgia	-0,63	-0,85
7 Hungría	-0,50	-0,80
8 Bielorrusia	-0,40	-0,65
9 Kazajistán	-0,37	-0,59
10 Moldavia	-0,26	-0,41
Media mundo	1,23	0,47

Países con población más envejecida

Edad media, en años, de los países con población más vieja

	2000	2050
1 Japón	41,2	55,2
2 Italia	40,2	54,1
3 Suiza	40,2	54,1
4 Alemania	40,1	53,7
5 Suecia	39,7	53,4
6 Finlandia	38,4	53,1
7 Bulgaria	38,1	52,4
8 Bélgica	38,1	52,3
9 Grecia	38,1	52,0
10 Dinamarca	38,7	51,9

Países con menor tasa de fertilidad

Variedad de fertilidad media. En hijos por mujer.

	2000	2050
1 Lituania	1,10	1,01
2 Armenia	1,10	1,01
3 Bulgaria	1,10	1,01
4 México	1,10	1,01
5 Ucrania	1,10	1,01
6 España	1,10	1,01
7 Eslovenia	1,14	1,01
8 Rusia	1,14	1,01
9 Rep. Checa	1,16	1,01
10 Hong Kong	1,17	1,01
Media mundo	2,54	2,18

Crecimiento natural

Países con menor tasa de crecimiento

	2000	2050
1 Ucrania	-0,73	-1,12
2 Bulgaria	-0,72	-1,04
3 Rusia	-0,67	-0,97
4 Lituania	-0,55	-0,83
5 Bielorrusia	-0,50	-0,83
6 Hungría	-0,46	-0,83
7 Estonia	-0,44	-0,80
8 Alemania	-0,26	-0,87
9 Suecia	-0,24	-0,87
10 Lituania	-0,24	-0,82
Media mundo	1,23	0,47

Esperanza de vida

Esperativa de vida al nacer, en años.

	2000	2050
Media mundo	65,0	76,0
África	51,4	66,5
Asia	66,6	77,1
América del Sur y Caribe	66,3	77,8
Europa	73,2	80,8
América del Norte	76,7	82,7
Oceania	73,5	80,8

hacer poco el responsable de migraciones internacionales de la OCDE, Jean Pierre Gerson. "Hablar de la fortaleza europea, como lo hacen algunos es absurdo. Sólo hay que mirar las cifras. A los políticos no les gusta enfrentarse a este tipo de preguntas, por miedo a perder votos, pero los hechos están aquí: la inmigración cero es pura utopía".

Con todo, en el 2050, en general, habrá muchos más viejos. El número total de personas mayores de 60 años se verá multiplicado por tres en los próximos 50 años, de los 606 millones actuales a 2.000 millones en el 2050. "Los efectos del envejecimiento se van a notar mucho antes de lo previsto. En un caso teórico, si ahora mismo los países desarrollados, Europa, Norteamérica y Japón, cerraran sus puertas a la inmigración, empezarían a perder población a partir del 2003 y en el 2050 se quedarían con 126 millones de personas menos", asegura Chamie.

Crecimiento africano

Estos cambios afectan profundamente a los equilibrios regionales. "Después de la Segunda Guerra Mundial, Europa representaba el 22% de la población y África tan sólo 8%. Ahora las dos zonas tienen el mismo peso, el 13%. Sin embargo, en 2050, África estará tres veces más poblada que Europa", dice Chamie. En un ejemplo más concreto, subraya: "Hace 50 años, España tenía tres veces más población que Marruecos, mientras que dentro de medio siglo, Marruecos tendrá un 60% más de habitantes".

En total, las nuevas proyecciones estiman que la población mundial será de 9.300 millones de personas, 413 más de las estimadas hace dos años. Ahora hay unos 6.000 millones de seres humanos. Pero los equilibrios cambiarán. Los países desarrollados se mantendrán a duras penas en sus actuales 1.200 millones, mientras que los en vías de desarrollo casi doblarán en número: de 4.900 a 8.200 millones de personas.

El sida mantendrá un efecto demográfico devastador. Aunque las probabilidades de contraer la enfermedad se reducirán drásticamente, sobre todo a partir del 2015, el informe asegura que las repercusiones de la epidemia se seguirán sintiendo en el próximo medio siglo.

"La situación de las poblaciones afectadas de sida va de mal en peor. La epidemia se extiende a gran velocidad. En 1998, 34 países estaban gravemente afectados, dos años más tarde ya son 45 [35 en África subsahariana]. Se calcula que dentro de cinco años 15,5 millones de personas morirán a consecuencia del sida", explica Chamie.

La gran mortandad no afectará al ímpetu demográfico de estas naciones, que seguirán creciendo gracias a sus altas tasas de natalidad. Esto ocurrirá incluso en Botswana o Zimbabue, donde más del 25% de la población está infectada por el sida.

La Comisión pide a los países una lista de cupos

La UE aborda un plan de inmigración ante el envejecimiento de Europa

CARLOS YARNOZ, Bruselas

Europa está convencida de que el problema de la inmigración debe ser abordado por la UE en su conjunto, porque ninguno de los Quince es capaz de resolverlo aisladamente. Así lo cree la Comisión Europea, que ayer abrió el gran debate sobre la inmigración, con el objetivo de elaborar una legislación común al año que viene. De entrada, Bruselas pide que cada país comunique cuántos inmigrantes está dispuesto a aceptar y para qué tipo de trabajos.

Bruselas reconoce que cada país europeo seguirá manteniendo sus propias competencias a la hora de delimitar y concretar sus necesidades a la hora de fijar la cifra de inmigrantes que aceptaría en el futuro, pero considera necesario abrir "un nuevo proceso" basado en el intercambio de información entre los Quince.

Para ello, la Comisión quiere que los Gobiernos de la UE preparen periódicamente dos tipos de informes. En uno de ellos, se recogerían datos sobre el impacto registrado durante los meses anteriores en el país correspondiente derivado de la política de inmigración que se está aplicando. En ese informe, dice Bruselas, habría que anotar la cifra de inmigrantes admitidos "clasificados en varias categorías", así como "su situación en el mercado laboral".

En el segundo informe periódico, cada país debería hacer constar "sus futuras intenciones", incluyendo "una proyección de los inmigrantes que desearían admitir, con una indicación de sus niveles de preparación". Para Bruselas, no sería aceptable hablar en este caso de "cuotas" o cupos, pero sí de "objetivos indicativos".

La Comisión Europea considera que esta información será vital a la hora de confeccionar unas directivas que recojan los principios de una política común ante el fenómeno migratorio. A la hora de defender la necesidad de esa política común, Bruselas destaca que las distintas legislaciones existen-

tes entre los diferentes países europeos están provocando "fenómenos de migración secundaria en el interior de la propia Unión", hecho que a su vez hace más difícil "la lucha contra las redes criminales que explotan a seres humanos que buscan mejores condiciones de vida".

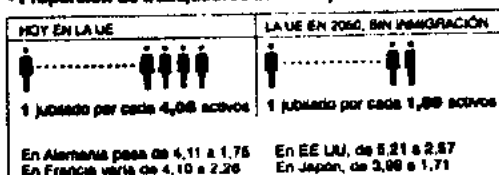
Aperturas positivas

De otro lado, la Comisión hace hincapié en que el previsto envejecimiento de la población europea hace necesario un flujo de entrada de inmigrantes en la UE. "Aunque la inmigración no será una solución en sí misma a los problemas del mercado laboral", señala en un informe aprobado ayer, "los inmigrantes pueden suponer una aportación positiva a ese mercado laboral, al crecimiento económico y al mantenimiento de los sistemas de protección social".

Pero la Comisión Europea también defiende que Europa desarrolle una política conjunta para que los inmigrantes se incorporen de pleno derecho a los países que les acogen y para ello propone "una especie de contrato" entre ambas partes. Según ese contrato, "las sociedades deberán aceptar las diferencias, que también son fuente de riqueza cultural", pero también "los inmigrantes deberán respetar los valores comunes propios de la sociedad europea, como el respeto a los derechos humanos, las reglas del sistema democrático, la igualdad entre

La necesidad de nuevos inmigrantes en la UE

• Preparación de trabajadores activos / jubilados

• Inmigrantes necesarios en la UE

Para que en 2025 haya la misma población que había en 1998: 16.300.000
 Para que en 2025 se garantice el nivel de vida de la población como en 1998: 47.480.000
 Para que en 2025 haya la misma población activa que en 1998: 78.600.000
 Para que en 2025 haya el mismo ratio de activos / jubilados que en 1998: 123.000.000

• Necesidades según la ONU

	Proyecciones	
	ONU	Quince
Francia (Hasta 2025)	23.000.000	65.000
España (Hasta 2025)	12.000.000	30.000
Alemania (Hasta 2025)	44.000.000	8.300.000
Italia (Hasta 2025)	26.000.000	320.000
Total UE (Hasta 2025)	123.000.000	

• Evolución de la población si no hay nuevos inmigrantes

	Población en millones de habitantes			Variación absoluta 2000-2025	Variación relativa 2000-2025
	1998	2000	2025		
Francia	58,8	61,1	59,3	-1,8	-3,0
España	36,8	38,5	30,3	-8,2	-22,3
Japón	125,7	121,1	104,9	-20,8	-16,6
Alemania	80,9	72,6	58,6	-22,3	-27,6
Rusia	144,9	131,8	114,2	-30,7	-21,2
EE UU	274,3	286,8	290,8	4,0	1,4
Europa	723,4	684,0	600,4	-123,0	-17,0
UE	372,4	354,5	310,8	-61,8	-16,8

Fuente: ONU

hombres y mujeres, el pluralismo..."

A lo largo de la comunicación presentada ayer al Ejecutivo comunitario por el comisario Antonio Vitorino, encargado de la Cartera de Justicia e Interior, se insiste en que a la hora de fijar una política común sobre emigración o de determinar las necesidades de mano de obra concreta para unos sectores, será "determinante" el papel que jueguen las administraciones locales y regionales de cada país.

El debate europeo sobre la inmigración y el asilo se efectuará a lo largo del año próximo, para concluirlo en diciembre al término de la presidencia de turno de Bélgica.

Durante la visita que ayer realizó a Bruselas, el canciller alemán, Gerhard Schröder, también se refirió al fenómeno de la inmigración y afirmó que Alemania, el país con más inmigrantes de la UE, apuesta por "una racionalidad económica" porque Berlín necesita "una inmigración selectiva y adecuada".

Con respecto a la política de asilo, el Ejecutivo comunitario considera que debe adoptarse unos principios claros que garanticen absolutamente el derecho a buscar asilo en Europa, a la vez que pide a los países que adopten normas para determinar en breve tiempo y con garantías a quienes se debe conceder el derecho de asilo.

Bruselas reconoce que su política de "inmigración 0" fue un error

C. Y., Bruselas

Bruselas entonó ayer un mea culpa por la política de inmigración que la UE ha aplicado en el pasado. "Europa debe evitar repetir ciertos errores del pasado relacionados con la opción de inmigración cero", que dio paso a "las contradicciones entre unas leyes restrictivas que no han frenado los flujos migratorios clandestinos y a los planes de regularización de inmigrantes ilegales".

Los datos estadísticos sobre los cambios demográficos previstos en Europa ponen de relieve la necesidad de que la UE reaccione adecuadamente antes de que sea tarde. Las tendencias son claras: el crecimiento global de la población será muy reducido, pero aumentará en una gran proporción el porcentaje de europeos con más de 65 años.

Según Eurostat, entre 1975 y 1995, la población de la UE pasó de 349 millones de personas (el 13% de 60 años o más) a 372 millones (el 15,4% con 60 años o más). Entre 1995 y 2025, Eurostat estima que la población de la UE crecerá muy poco: de 372 millones a 386, pero la población en edad laboral (de 20 a 64 años) incluso disminuirá. De hecho, en 1995 había en Europa una población en edad laboral de 225 millones de personas y en el año 2025 habrá 223 millones.

Por el contrario, la cifra de personas con 60 o más años crecerá considerablemente en los próximos años, hasta el punto de que en 2025 los europeos con 60 años o más representarán el 22,4% de la población.

Bruselas se niega a difundir cifra alguna sobre el número de inmigrantes en Europa, con el argumento de que es imposible contabilizarlos. De entrada, porque muchos no están inscritos en ningún organismo. Pero también porque cada país aplica criterios estadísticos diferentes. Según la ONU, unos 150 millones de personas, el 2,5% de la población mundial, vive fuera de sus países de origen.

ANNEX III

REFERÈNCIES

1.-LEGISLACIÓ

Llei 9/1988, de 15 de Juliol, del Codi de Família .

LLei 37/1991, de 30 de Desembre, sobre mesures de protecció dels menors desemparats i de l'adopció.

Llei 8/95, de 27 de Juliol, d'atenció i protecció dels Infants i els Adolescents i de modificació de la LLei 37/1991, de 30 de Desembre, sobre mesures de protecció dels menors desemparats i de l'adopció.

Decret 372/2000, de 21 de novembre, d'estructuració de la Direcció General de l'Atenció al Menor .

Decret 62/ 2001, de 20 de Febrer, de modificació parcial del Decret 2/1997 , de 7 de Gener, pel qual s'aprova el Reglament de Protecció dels Menor Desemparats y de l'adopció

Decret 2/1997,de 7 de Gener, pel qual s'aprova el Reglament de Protecció dels Menors Desemparats i de l'Adopció

Ley Orgánica 1/ 1996, de 15 de Enero, de Protección Jurídica del Menor, de modificación parcial del Código Civil y de la Ley de Enjuiciamiento Civil .

Ley Orgánica 4/2000, de 11 de Enero , sobre Derechos y Libertades de los Extranjeros en España y su Integración Social .

Ley Orgánica 8/2000, de 22 de Diciembre , de reforma de la Ley Orgánica 4/2000, de 11 de Enero, sobre Derechos y Libertades de los Extrajeros en España y su Integración Social .

Ley Orgánica 5 /2000, de 12 de Enero , reguladora de la Responsabilidad Penal de los Menores .

Resolución de 17 de Abril de 2001, de la Delegación del Gobierno , para la Extranjería y la Emigración , por la que se dispone la publicación del acuerdo del Consejo de Ministros del día 30 de Marzo de 2001, por el que se aprueba el programa global de regulación y coordinación de la Extranjería y la Emigración .

Convención sobre los Derechos del Niño , Nueva York 20 de noviembre de 1989.

Convenio Europeo sobre el ejercicio de los Derechos de los Niños , Estrasburgo, 25 de Enero de 1996.

Resolución del Consejo de la Unión Europea 97/ C 221/ 03, de 26 de Junio de 1997, relativa a los menores no acompañados nacionales de países terceros

Resolución del Parlamento Europeo referente a la Convención sobre los Derechos del Niño, 1990.

Resolución del Parlamento Europeo sobre una Carta Europea de Derechos del Niño, 1992.

Resolución del Parlamento Europeo sobre Medidas de Protección de Menores en la Unión Europea, 1997.

Resolución del Parlamento Europeo sobre los Derechos del Niño, 1997.

Resolución Parlamento Europeo, sobre malos tratos infligidos a los menores, 1986 .

MOUDAWANA, Codi de l'Estatut Personal i de Successions, editat per Sochepress- Université, 2000-2001.

2.- DOCUMENTACIÓ

Butlletí nº 22 de Justidata , " Evolució i Característiques dels Menors en Risc Social", editat pel Centre d'Estudis Jurídics i formació especialitzada, del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya .

Butlletí nº 25 de Justidata , " El Maltractament d'Infants a Catalunya . Quants . Com. Per què ", editat pel Centre d'Estudis Jurídics i formació especialitzada, del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya .

Informe del Síndic de Greuges al Parlament, de 27 de Març de 2001 , Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya nº 165 .

Proposició no de Llei sobre l'establiment de mesures per tutelar tots els menors desemparats a Catalunya, Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya nº 161.

Informe d'Evolució del Projecte Marhaba, del Casal dels Infants del Raval, Gener de 2001 .

Informe que presenten les organitzacions SOS Racisme i Médicos Sin Fronteras, sobre la situació de los Menores no Acompañados , según la regulación establecida en la Legislación de extranjería y en la Ley del Menor, y propuesta para la inclusión en el Reglamento del desarrollo de la Ley Orgánica 8/2000 de reforma de la Ley

4/2000 , sobre Derechos y Libertades de los Extranjeros en España y su Integración Social

Legislació Estatal i Autònoma sobre Protecció dels Menors en situació d'Alt Risc Social, Directora , Eulàlia Creus i Farré , Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya , febrer de 1994.

Conceptes bàsic de la pàgina d'Internet de la Generalitat de Catalunya del Departament de Justícia, d'atenció al menor .

El CORAN, prólogo y traducción de J.Vernet , editorial Optima , edición de1999.

Guidelines on Policies and Procedures in dealing with, Unaccompanied Children Seeking Asylum.

Separated Children in Europe Programme Statement of Good Practice, editado por Save the Children y la UNHCR.

(Report)
Num 1265

**ANÀLISI ESTRATÈGIC SÒCIO - JURÍDIC
D'INFANTS I JOVES IMMIGRATS I INDOCUMENTATS
NO ACOMPANYATS**

**Recerca realitzada per la
Coordinadora:
Col.laboradors:**

**FUNDACIÓ FICAT
Irma Rognoni Viader
Ruth Garcia
Jessica Monge
Xavier Hernández
Jordi Palou
Olga Felis
Josep Mª Garcia
Mònica Nadal
Borja Morodo**

**Dades cedides pel
Amb el suport de la**

**CASAL DELS INFANTS DEL RAVAL
FUNDACIÓ BOFILL**

Juny 2001

ÍNDEX

Anàlisi Estratègic Sòcio-Jurídic	1
Informe de diagnòstic sistèmic	1
Informe de propostes de solució	51
 Annex I - Qüestionaris	 115
Primer qüestionari	116
Segon qüestionari	120
 Annex II - Recull de Premsa	 135
 Annex III - Referències	 148
Legislació	149
Documentació	150

ANÀLISI ESTRATÈGIC SOCIO-JURÍDIC (AESJ)

INFORME DE DIAGNÒSTIC SISTÈMIC

METODOLOGIA

Factors:

- ✓ gran nombre de menors immigrants indocumentats, no acompanyats, en situació de risc.
- ✓ gran nombre de menors immigrants indocumentats no acompanyats que es troben al carrer en una relació molt propera a possibles activitats delictives i que, en molts casos, utilitzen la cola com a substància tòxica.
- ✓ gran volum de menors immigrants indocumentats no acompanyats que reiteren nombroses vegades l'ús de recursos disponibles i la seva situació personal i d'entorn es va deteriorant i tornant crònica.
- ✓ gran volum de menors immigrants indocumentats no acompanyats que es converteixen en beneficiaris d'un recurs però aquests recursos es troben impossibilitats de produir efectes per fugues dels menors de programes i recursos.
- ✓ creació d'un cercle de risc a l'entorn del qual es troben els menors immigrants indocumentats, no acompanyats, en què la situació es va agreujant a mesura que transcorre el temps, transformant-se en una població d'alt risc social.
- ✓ incidència d'un factor multiplicador sobre el primer cercle de menors immigrants indocumentats no acompanyats, format per la incorporació de germans o altres familiars o amics provinents d'altres punts d'Espanya o de l'estranger.
- ✓ gran volum de menors immigrants indocumentats, no acompanyats, que no disposen d'un expedient jurídic clarificat.
- ✓ gran volum de menors immigrants indocumentats no acompanyats amb mancança d'expedient jurídic clarificat la qual cosa actua com a factor d'incertesa en l'abordatge socio-jurídic de cada un dels expedients i per part de cada un dels agents socials que intervenen sobre aquests expedients, i que exerceix de factor incrementador de la cronificació de la situació en la que es troben els menors de referència.
- ✓ gran volum de menors immigrants indocumentats, no acompanyats, amb mancança d'expedient jurídic clarificat, i, per tant, amb incertesa jurídica cronificada, que provoca un efecte contaminant sobre la resta d'elements socials a l'entorn del menor.

- ✓ dispersió i desconeixement de dades, especialment pel que fa a l'expedient jurídic-administratiu dels menors.
- ✓ dades d'estudi basades majoritàriament en informacions i manifestacions informals dels menors.
- ✓ la dispersió, el desconeixement i l'obtenció informal de la informació a partir dels menors, crea incertesa jurídica des de l'inici dels expedients juridico-administratius dels menors, cosa que dificulta la intervenció dels diferents agents socials.
- ✓ necessitat urgent de paliació i treball sobre la prevenció i el tractament del conflicte.

Actuació:

- ✓ creació d'un sistema per possibilitar l'anàlisi de les dades conegudes sobre els expedients dels menors.
- ✓ creació d'un sistema per possibilitar l'anàlisi del conflicte en el màxim abast possible i amb VISIO D'ITINERARI, al'efecte de circularitat, cosa que implica una anàlisi estàtic-present-actual, aquest informe de diagnòstic estructural el resultat del primer "cercle d'anàlisi".

Delimitació:

- ✓ realització dels qüestionaris i posterior anàlisi dels 50 (46) expedients que formen o han format part del programa Màrhaba, essent el Casal dels Infants del Raval l'entitat que ha ofert les dades, referides a la totalitat dels expedients presents (TEP) en visió estàtic-present-actual com a primer "cercle d'anàlisi"

Posibilitat de futur (curt-mig-llarg termini):

- ✓ susceptible de ser ampliat -a un o més "cercles d'anàlisi"- en un futur.

Objectiu:

- ✓ descripció de l'estat del col·lectiu de referència i detecció de les possibles disfuncions del sistema i subsistemes a l'entorn del col·lectiu, aportant elements a partir dels quals els agents socials que intervenen sobre el col·lectiu puguin procedir a la construcció de bases de futur (CBF) servint aquest document com a instrument de treball per a la gestió i resolució dels conflictes existents en el col·lectiu a través de la resolució jurídica dels expedients i la gestió dels conflictes jurídics i socials.

Procediment:

- ✓ unió de tota la informació donada per la TEP, a fi de descriure l'estat actual del col·lectiu, estructurada en dos eixos: numèric, per variables predeterminades, i buidat, per anotacions textuais.

Mètode:

- ✓ anàlisi global amb visió sòcio-jurídica, sistèmica i de resolució de conflictes en sentit ampli.

ANÀLISI ESTRATÈGIC SÒCIO-JURÍDIC (AESJ)

ANÀLISI QÜESTIONARI : INFANTS I JOVES IMMIGRATS INDOCUMENTATS NO ACOMPANYATS

Qüestionaris realitzats: 50
Qüestionaris completats: 46

DADES PERSONALS

1.- Nom

2.- Edat :

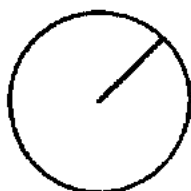
🍏 12-14 anys:	2
🍏 15-16 anys:	18
🍏 17-18 anys:	17
🍏 19-... anys:	9

■ 12-14 anys (4,3%)
▣ 15-16 anys (39,1%)
■ 17-18 anys (37,9%)
■ 19- ... (19,6%)

3.- Gènere :

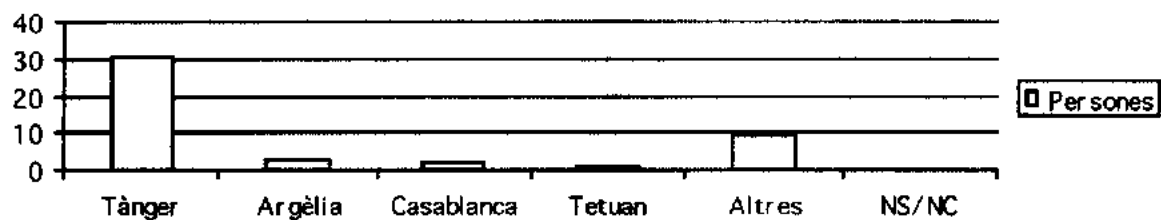
🍏 Femení	0
🍏 Masculí	46

▣ Masculí (100%)

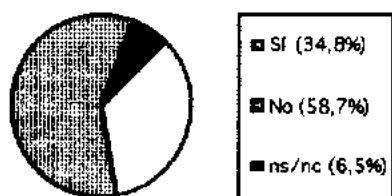
4.- Lloc de naixement :

🍏 Tànger	31
🍏 Argèlia	3
🍏 Casablanca	2
🍏 Tetuan	1
🍏 Altres	9
🍏 NS/NC	0

5.- Referent familiar a Espanya :

🍏 Sí	16
🍏 No	27
🍏 NS/NC	3

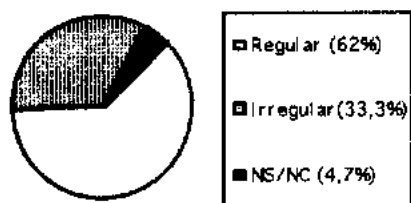
6.- En cas de resposta afirmativa, grau de parentiu:

🍏 Pare / Mare	3
🍏 Germà	13
🍏 Oncle	2
🍏 Cosí	2
🍏 Altres	1

7.- Situació jurídica:

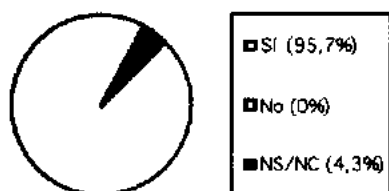
Regular	13
Irregular	7
NS/NC	1

Observacions: Dels 16 infants o joves que tenen referent familiar a Espanya un 81,2 % tenen com a referent un germà (53,8 % dels quals estan en situació regular). Del percentatge inicial un 30,7 % tenen, a més a més, altres referents familiars (dels quals el 50 % són pare i/o mare, que estan en la seva totalitat en situació regular).

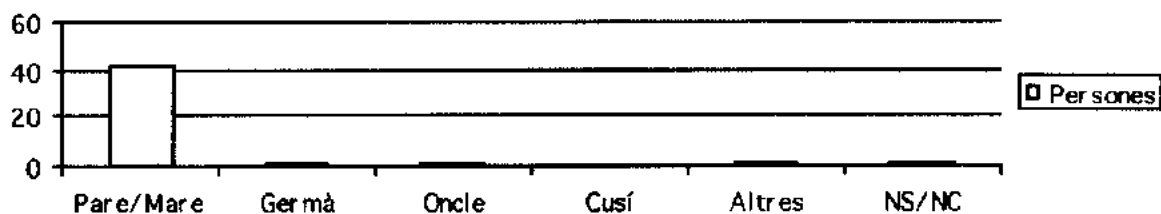
8.- Referent familiar al país d'origen:

Sí	44
No	0
NS/NC	2

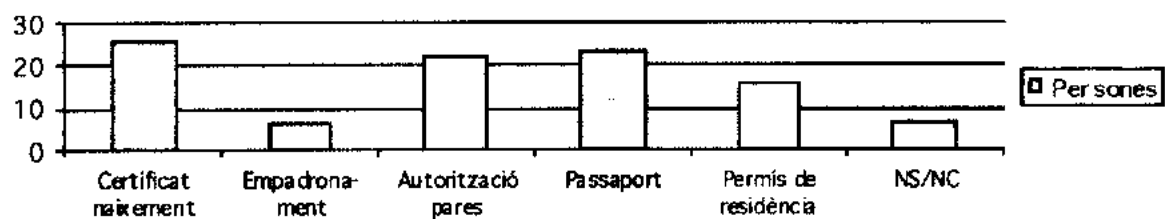
9.- En cas de resposta afirmativa , grau de parentiu :

Pare / Mare	42
Germà	1
Oncle	1
Cosí	0
Altres	1
NS/NC	1

10.- Documentació disponible:

• Certificat de naixement	26
• Empadronament	6
• Autorització pares	22
• Passaport	23
• Permís de residència	16
• Vigent ?	
• Caducat ?	
• NS/NC	6
• Altres: documentació altres centres	

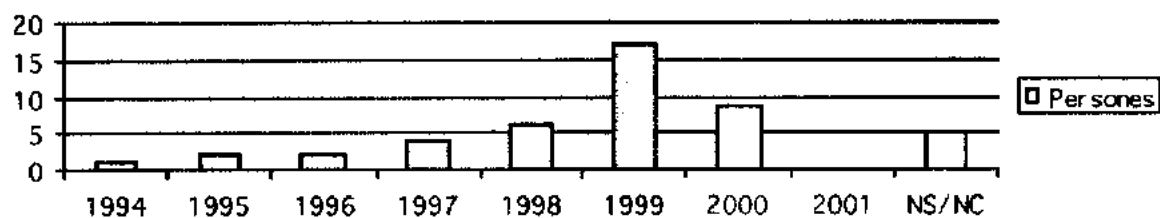

11.- Observacions :

ITINERARI

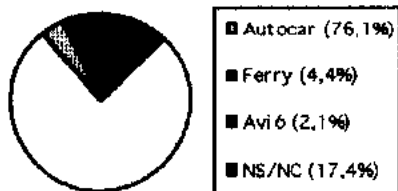
12.- Any d'arribada a Espanya :

1994	1
1995	2
1996	2
1997	4
1998	6
1999	17
2000	9
2001	0
NS/NC	5

13.- Mitjà d'arribada :

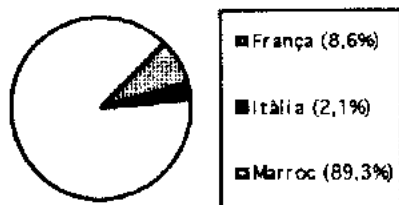
Autocar	35
Ferry	2
Avió	1
NS/NC	0

Observacions: Els infants o joves que han arribat per mitjà d'autocar ho han fet amagats entre la carrosseria. Els que ho han fet per mitjà de ferry ha estat com a polissons.

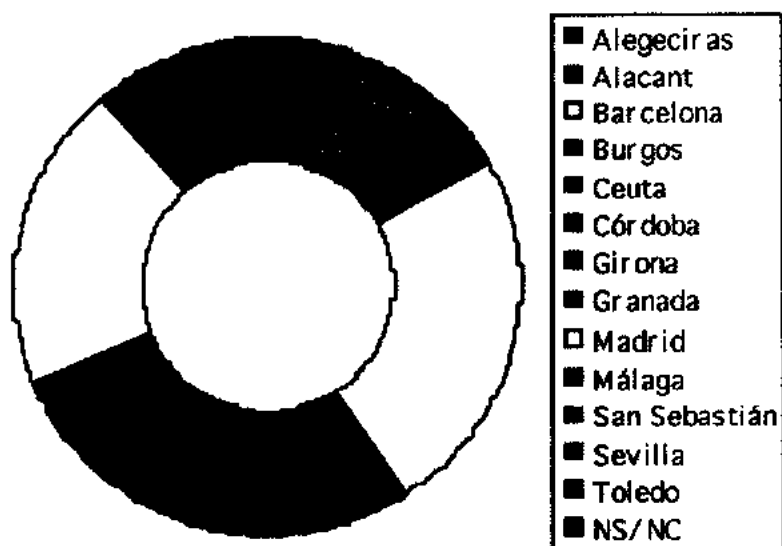
14.- País de procedència, prèvia entrada a Espanya:

🍏 França	4
🍏 Itàlia	1
🍏 Marroc	41
🍏 Altres	0

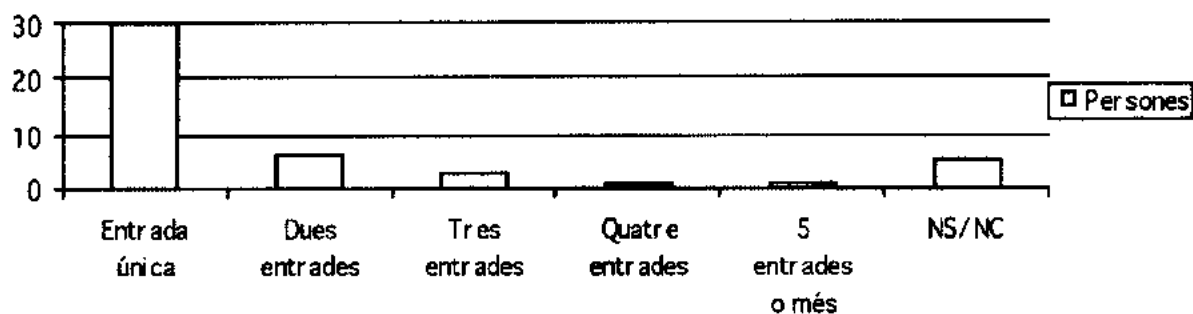
15.- Primera localitat de referència a Espanya :

🍏 Algeciras	1
🍏 Alacant	1
🍏 Barcelona	11
🍏 Burgos	1
🍏 Ceuta	4
🍏 Córdoba	5
🍏 Girona	1
🍏 Granada	2
🍏 Madrid	9
🍏 Málaga	3
🍏 San Sebastián	1
🍏 Sevilla	1
🍏 Toledo	1
🍏 NS/NC	5

16.- Nombre d'entrades en territori espanyol :

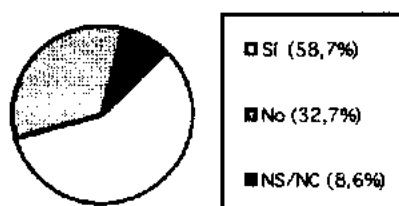
● Entrada única	30
● Dues entrades	6
● Tres entrades	3
● Quatre entrades	1
● Diverses	1
● NS/NC	5

Observacions: El 24 % d'infants i joves han realitzat dues entrades o més, que majoritàriament es produeixen a causa de repatriacions i expulsions. D'aquest percentatge, quasi la meitat (45,5 %) realitzen més de dues entrades.

17.- Ha estat a centres d'acollida a d'altres CCAA diferents als de Catalunya:

● Sí	27
● No	15
● NS/NC	4

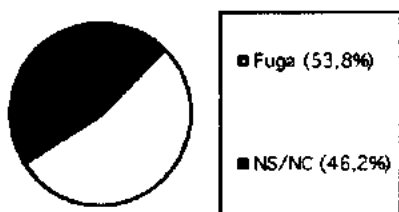
ITINERARI (I) : CENTRES DE COMUNITATS AUTÒNOMES DIFERENTS ALS DE CATALUNYA

18.- En cas de resposta afirmativa (detallar les següents variables):

- ♣ Madrid, Centro de Acogida Manzanares
- ♣ Madrid, Centro de Concepción Arenas

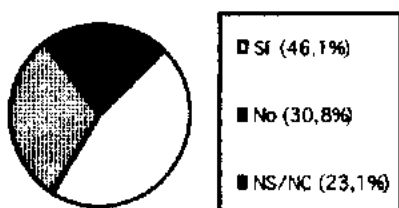
♦ Nombre d'estades als Centres	13
♦ Temps total d'estada	2505 dies (83,5 mesos)
♦ Temps mitjà d'estada	192,6 dies (6 mesos i 13 dies)
♦ Sortida del Centre	

♦ Fuga	7 (53,8 %)
♦ NS/NC	6 (46,2 %)

♦ Actuació Jurídica:

♦ Sí	6
♦ No	4
♦ NS/NC	3

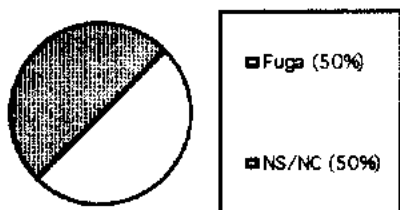
♦ En cas de resposta positiva, quines?

♦ Passaport	1
♦ Permís de Residència	0
♦ Repatriació	6
♦ Tutela	1

📍 Ceuta, Centro de Menores San Antonio

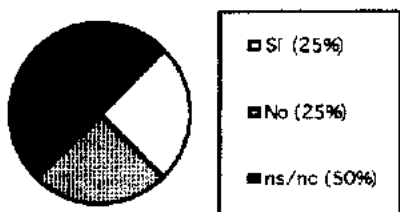
◆ Nombre d'estades al Centre	4
◆ Temps total d'estada	240 dies (8 mesos+5 anys esporàd.)
◆ Temps mitjà d'estada	60 dies (2 mesos)
◆ Sortida del Centre	

◆ Fuga	2 (50 %)
◆ NS/NC	2 (50 %)

◆ Actuació Jurídica:

◆ Sí	1
◆ No	1
◆ NS/NC	2

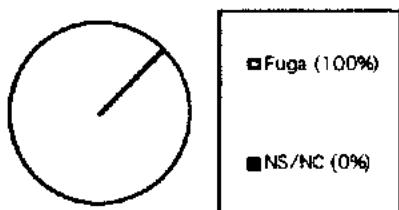

◆ En cas de resposta positiva, quines?

◆ Passaport	0
◆ Permís de Residència	0
◆ Repatriació	1
◆ Tutela	0

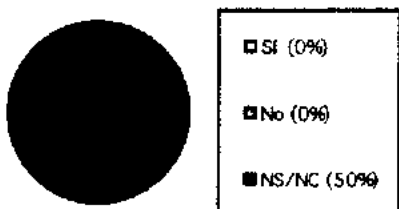
🍏 Burgos, Centro de Menores

◆ Nombre d'estades al Centre	1
◆ Temps total d'estada	45 dies (1 mes i 15 dies)
◆ Temps mitjà d'estada	45 dies (1 mes i 15 dies)
◆ Sortida del Centre	
◆ Fuga	1 (100 %)
◆ NS/NC	0

◆ Actuació Jurídica:

◆ Sí	0
◆ No	0
◆ NS/NC	1

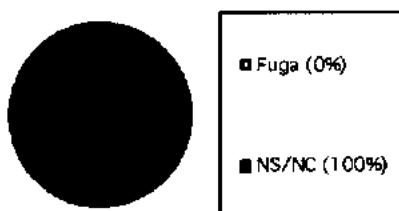
◆ En cas de resposta positiva, quines?

◆ Passaport	0
◆ Permís de Residència	0
◆ Repatriació	0
◆ Tutela	0

Algeciras, Centro de Cobra

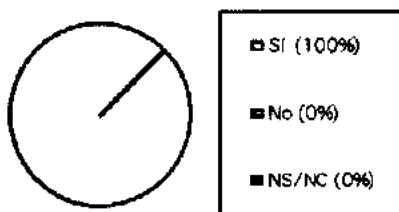
◆ Nombre d'estades al Centre	1
◆ Temps total d'estada	7 dies
◆ Temps mitjà d'estada	7 dies
◆ Sortida del Centre	

◆ Fuga	0 (0 %)
◆ NS/NC	1 (100 %)

◆ Actuació Jurídica:

◆ Sí	1
◆ No	0
◆ NS/NC	0

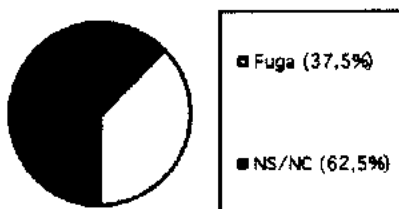
◆ En cas de resposta positiva, quines?

◆ Passaport	0
◆ Permís de Residència	0
◆ Repatriació	1
◆ Tutela	0

- ♣ Málaga, Centro de los Capuchinos y Torremoreno
- ♣ Málaga, Casa Hermano

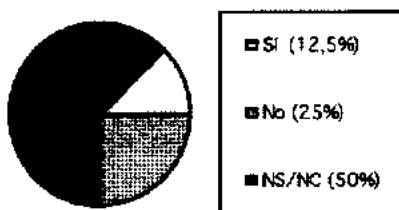
♦ Nombre d'estades als Centres	8
♦ Temps total d'estada	660 dies (22 mesos)
♦ Temps mitjà d'estada	82,5 dies (2 mesos i 20 dies)
♦ Sortida del Centre	

♦ Fuga	3 (37,5 %)
♦ NS/NC	4 (62,5 %)

♦ Actuació Jurídica:

♦ Sí	1
♦ No	2
♦ NS/NC	5

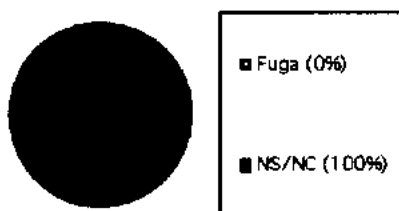
♦ En cas de resposta positiva, quines?

♦ Passaport	0
♦ Permís de Residència	1
♦ Repatriació	0
♦ Tutela	0

🍏 Granada, Centro Bermúdez Castro

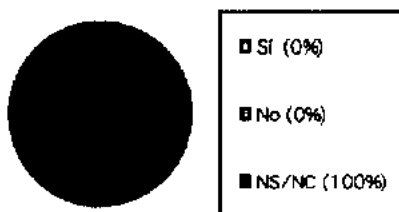
◆ Nombre d'estades al Centre	3
◆ Temps total d'estada	130 dies (4 mesos i 10 dies)
◆ Temps mitjà d'estada	43,3 dies (1 mes i 13 dies)
◆ Sortida del Centre	

◆ Fuga	0 (0 %)
◆ NS/NC	3 (100 %)

◆ Actuació Jurídica:

◆ Sí	0
◆ No	0
◆ NS/NC	3

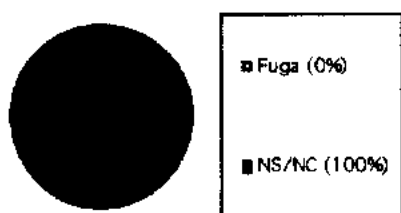
◆ En cas de resposta positiva, quines?

◆ Passaport	0
◆ Permís de Residència	0
◆ Repatriació	0
◆ Tutela	0

Almería, Centro de Menores

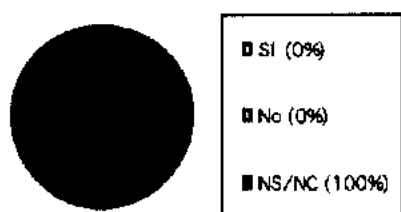
◆ Nombre d'estades al Centre	1
◆ Temps total d'estada	...
◆ Temps mitjà d'estada	...
◆ Sortida del Centre	

◆ Fuga	0 (0 %)
◆ NS/NC	1 (100 %)

◆ Actuació Jurídica:

◆ Sí	0
◆ No	0
◆ NS/NC	1

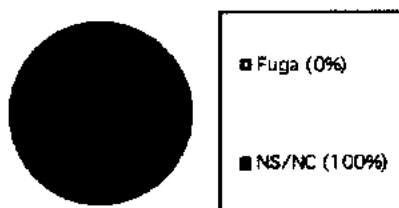
◆ En cas de resposta positiva, quines?

◆ Passaport	0
◆ Permís de Residència	0
◆ Repatriació	0
◆ Tutela	0

🍏 Sevilla, Centro de Menores

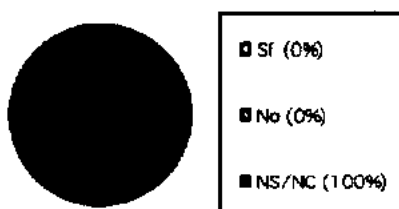
◆ Nombre d'estades al Centre	2
◆ Temps total d'estada	...
◆ Temps mitjà d'estada	...
◆ Sortida del Centre	

◆ Fuga	0 (0 %)
◆ NS/NC	2 (100 %)

◆ Actuació Jurídica:

◆ Sí	0
◆ No	0
◆ NS/NC	2

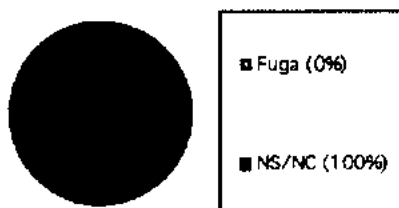
◆ En cas de resposta positiva, quines?

◆ Passaport	0
◆ Permís de Residència	0
◆ Repatriació	0
◆ Tutela	0

🍏 València, Centre de Menors

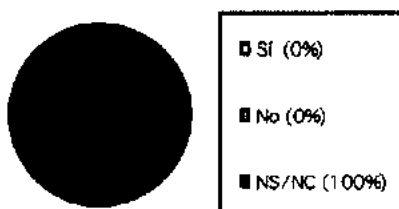
♦ Nombre d'estades al Centre	2
♦ Temps total d'estada	...
♦ Temps mitjà d'estada	...
♦ Sortida del Centre	

♦ Fuga	0 (0 %)
♦ NS/NC	2 (100 %)

♦ Actuació Jurídica:

♦ Sí	0
♦ No	0
♦ NS/NC	2

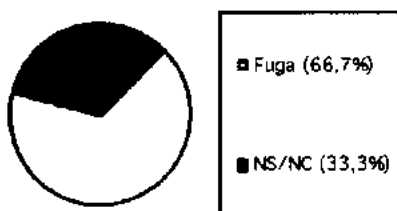

♦ En cas de resposta positiva, quines?

♦ Passaport	0
♦ Permís de Residència	0
♦ Repatriació	0
♦ Tutela	0

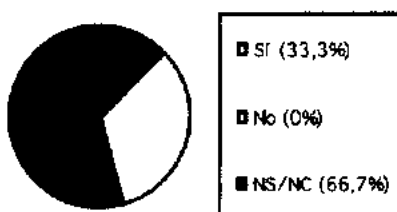
Córdoba, Centro de Menores

◆ Nombre d'estades al Centre	6
◆ Temps total d'estada	1470 dies (49 mesos)
◆ Temps mitjà d'estada	245 dies (8 mesos i 3 dies)
◆ Sortida del Centre	
◆ Fuga	4 (66,7 %)
◆ NS/NC	2 (33,3 %)

◆ Actuació Jurídica:

◆ Sí	2
◆ No	0
◆ NS/NC	4

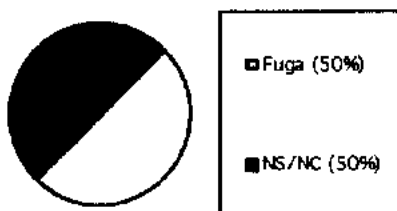
◆ En cas de resposta positiva, quines?

◆ Passaport	0
◆ Permís de Residència	0
◆ Repatriació	0
◆ Tutela	2

Toledo, Centro de Menores

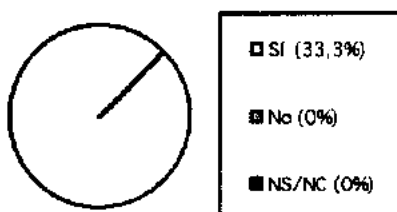
◆ Nombre d'estades al Centre	2
◆ Temps total d'estada	900 dies (30 mesos)
◆ Temps mitjà d'estada	450 dies (15 mesos)
◆ Sortida del Centre	

◆ Fuga	1 (50 %)
◆ NS/NC	1 (50 %)

◆ Actuació Jurídica:

◆ Sí	2
◆ No	0
◆ NS/NC	0

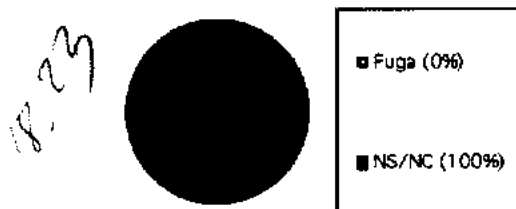
◆ En cas de resposta positiva, quines?

◆ Passaport	0
◆ Permís de Residència	1
◆ Repatriació	0
◆ Tutela	2

🍏 Alicante, Centro de Menores

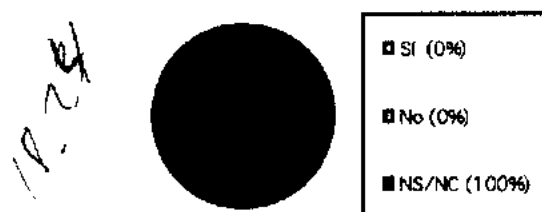
◆ Nombre d'estades al Centre	1
◆ Temps total d'estada	...
◆ Temps mitjà d'estada	...
◆ Sortida del Centre	

◆ Fuga	0 (0 %)
◆ NS/NC	1 (100 %)

◆ Actuació Jurídica:

◆ Sí	0
◆ No	0
◆ NS/NC	1

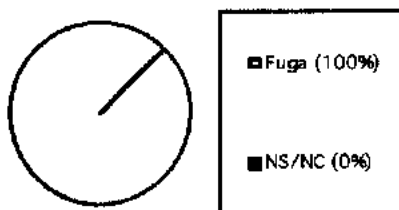
◆ En cas de resposta positiva, quines?

◆ Passaport	0
◆ Permís de Residència	0
◆ Repatriació	0
◆ Tutela	0

🍏 Centro de Menores (sense lloc ni nom de referència)

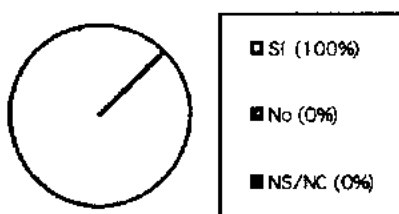
♦ Nombre d'estades al Centre	1
♦ Temps total d'estada	90 dies (3 mesos)
♦ Temps mitjà d'estada	90 dies (3 mesos)
♦ Sortida del Centre	

♦ Fuga	1 (100 %)
♦ NS/NC	0 (0 %)

♦ Actuació Jurídica:

♦ Sí	1
♦ No	0
♦ NS/NC	0

♦ En cas de resposta positiva, quines?

♦ Passaport	0
♦ Permís de Residència	0
♦ Repatriació	1
♦ Tutela	0

ESQUEMA VISUAL • RESUM DE DADES

Nombre d'infants/joves que han estat en centres: 27 infants/joves

Nombre d'estades totals que hi han estat: 44 estades en centres

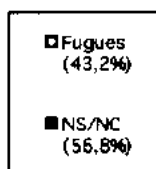
Nombre mitjà d'estades a centres en què han estat: 1,6 estades

Temps total d'estada a centres d'acollida: 198,6 mesos (5.957 dies)

Temps mitjà d'estada a centres d'acollida: 8,6 mesos (259 dies)

Motiu de sortida en les 44 estades a centres: 19 fugues i en
25 casos no es disposen de
dades

8,6

Cost mitjà per dia d'estada a centres d'acollida:

Cost total d'estada a centres d'acollida:

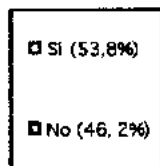
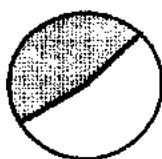
Cost d'estada mitjà per infant o jove a centres d'acollida:

Actuacions jurídiques (sobre un total de 26 expedients d'infants/joves) :

🍏 Sí 14

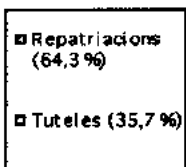
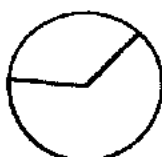
🍏 No 12

18,24

Tipus d'actuacions jurídiques endegades pels centres:

18,24

OBSERVACIONS GENERALS D'ITINERARI (I) : De forma complementària a les anteriors dades i pel que fa al temps total d'estada a centres d'acollida a d'altres Comunitats Autònomes, consta que un jove ha estat cinc anys de forma esporàdica en els referits centres i en tres expedients no es coneix aquesta dada; aquestes dades, per tant, no han estat comptabilitzades ni en els valors totals ni en els valors mitjans.

Pel que fa nombre de centres totals en què han estat els infants o joves en el resultat no es comptabilitza un dels expedients atès que no consten les dades de referència.

Dels 44 Centres d'estada arreu de l'Estat, excepte Catalunya, s'han produït 19 fugues, el que representa un 43,2 % de fugues en centres.

Pel que fa al nombre d'actuacions jurídiques realitzades en els centres, en el resultat no es comptabilitza un dels expedients atès que no consten les dades de referència.

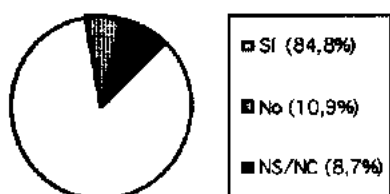
Dels 14 expedients on consta la realització d'actuacions jurídiques, s'han objectivat un total de 17 actuacions jurídiques.

En relació a aquests 14 expedients, en 9 casos l'actuació jurídica que s'ha dut a terme ha estat la repatriació, el que representa el 64,3 % dels casos, més de la meitat de les quals s'han produït als Centres de Madrid.

D'aquests 14 expedients, 5 han estat encaminats a la tutela, el que representa el 35,7%, concentrats bàsicament als Centres de Córdoba i Toledo, i en un cas a Madrid.

19.- Ha estat a centres d'acollida a Catalunya :

● Sí	39
● No	3
● NS/NC	4

Observacions: S'han considerat a l'efecte d'aquesta pregunta tant Centres de Justícia Juvenil com Centres de Dia o de Nit, a més a més de la tipologia de centres pròpiament dits, atesa la complexa realitat en la que es troben immersos tots els agents implicats en el conflicte de la immigració d'infants i/o joves.

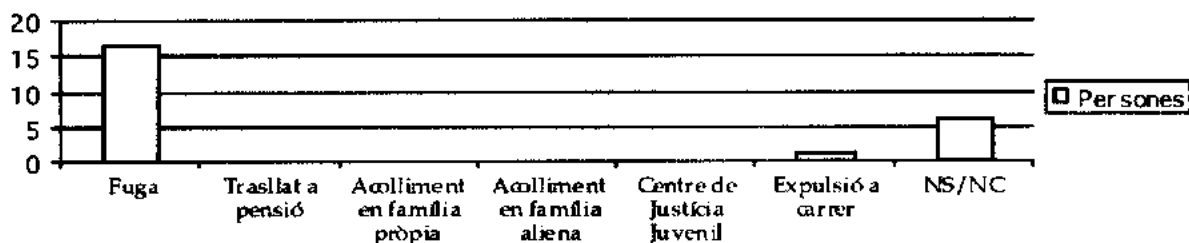
ITINERARI (II) : CENTRES D'ACOLLIDA A CATALUNYA

20.- En cas de resposta afirmativa :

Centre CENTRE D'ACOLLIMENT-ESTREP

◆ Nombre d'estades al Centre	24
◆ Temps total d'estada	2595 dies (86 mesos i 15 dies)
◆ Temps mitjà d'estada	108,1 dies (3 mesos i 17 dies)
◆ Sortida del Centre	

◆ Fuga	17	(70,8 %)
◆ Trasllet a pensió	0	(0 %)
◆ Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
◆ Acolliment en família aliena	0	(0 %)
◆ Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
◆ Expulsió al carrer	1	(4,2 %)
◆ NS/NC	6	(25 %)

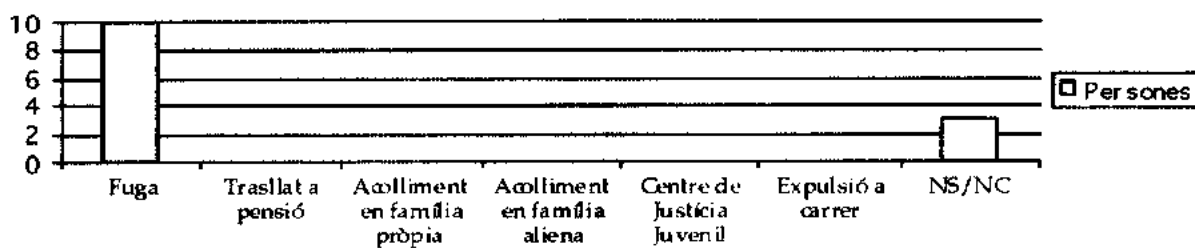

Observacions: En aquest cas les 23 estades al Centre ESTREP corresponen a 23 infants i/o joves. En un dels casos es produeix una expulsió del Centre per conducta agressiva manifestada per l'infant o jove. En un altre cas es produeix una expulsió del Centre per problemes amb un educador. En un altre cas la sortida de centre es produeix per majoria d'edat, remetent el jove directament al carrer.

🍎 Centre EMERGÈNCIES-LLEDONERS

◆ Nombre d'estades al Centre	13
◆ Temps total d'estada	351 dies + esporàd. (11 m./21 d.)
◆ Temps mitjà d'estada	27 dies + esporàdiques
◆ Sortida del Centre	

◆ Fuga	10	(76,9 %)
◆ Trasllat a pensió	0	(0 %)
◆ Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
◆ Acolliment en família aliena	0	(0 %)
◆ Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
◆ Expulsió al carrer	0	(0 %)
◆ NS/NC	3	(23,1 %)

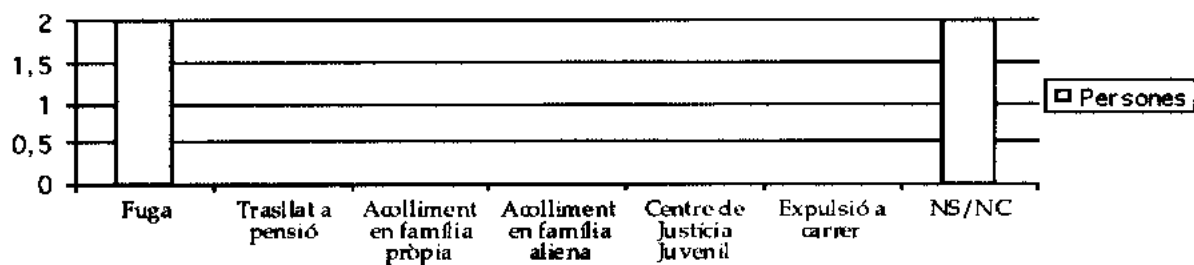

Observacions: En uncas l'infant o jove fuig a causa de sentir-se "fora de lloc". En altre cas fuig perquè es troba "desplaçat". El 50 % dels infants o joves que entren en aquest Centre fan entrades esporàdiques a més a més del temps mitjà.

🍏 Centre URGÈNCIES-(ROURE?)

◆ Nombre d'estades al Centre	4
◆ Temps total d'estada	45 dies + esporàd.(1 m./15 d.)
◆ Temps mitjà d'estada	11,2 dies + esporàdiques
◆ Sortida del Centre	

◆ Fuga	2	(50 %)
◆ Trasllat a pensió	0	(0 %)
◆ Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
◆ Acolliment en família aliena	0	(0 %)
◆ Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
◆ Expulsió al carrer	0	(0 %)
◆ NS/NC	2	(50 %)

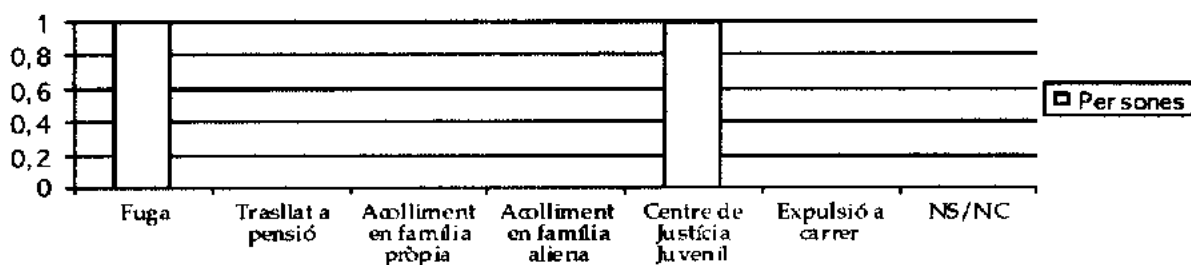

Observacions: El 50 % dels infants o joves que entren en aquest Centre fan entrades esporàdiques a més a més del temps mitjà.

🍎 Centre CRAE (sense lloc ni nom de referència)

Nombre d'estades al Centre	2
Temps total d'estada	240 dies (8 mesos)
Temps mitjà d'estada	120 dies
Sortida del Centre	

🍎 Fuga	1	(50 %)
🍎 Trasllat a pensió	0	(0 %)
🍎 Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
🍎 Acolliment en família aliena	0	(0 %)
🍎 Centre de Justícia Juvenil	1	(50 %)
🍎 Expulsió al carrer	0	(0 %)
🍎 NS/NC	0	(0 %)

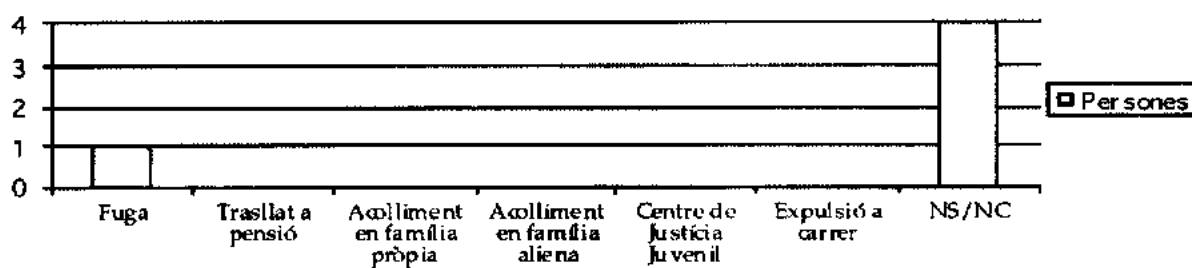

Observacions: Les dades recollides en aquest gràfic corresponen al mateix infant o jove; s'ha de destacar que ha fugit del Centre de Justícia Juvenil al que va ser derivat.

🍎 Centre C. JUSTÍCIA JUVENIL-TIL.LERS

◆ Nombre d'estades al Centre	5
◆ Temps total d'estada	180 dies (6 mesos)
◆ Temps mitjà d'estada	36 dies (1 mes i sis dies)
◆ Sortida del Centre	

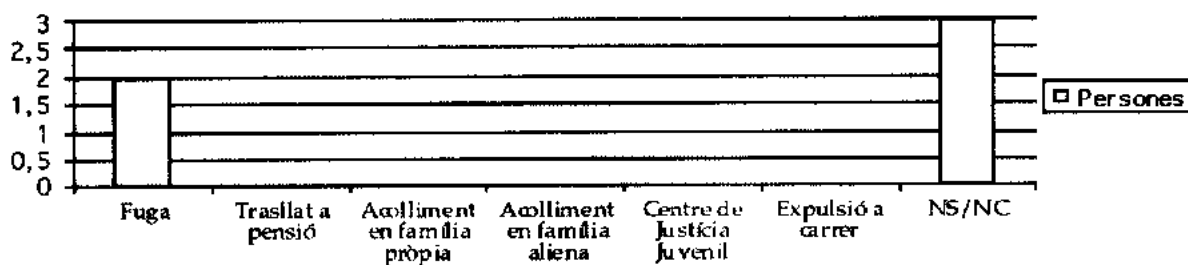
◆ Fuga	1	(20 %)
🍎 Trasllat a pensió	0	(0 %)
🍎 Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
🍎 Acolliment en família aliena	0	(0 %)
🍎 Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
🍎 Expulsió al carrer	0	(0 %)
🍎 NS/NC	4	(80 %)

🍏 Centre C.DE NIT-ALBERG DE LA CREU ROJA

◆ Nombre d'estades al Centre	5
◆ Temps total d'estada	230 dies (7 mesos i 20 dies)
◆ Temps mitjà d'estada	46 dies (1 mes i setze dies)
◆ Sortida del Centre	

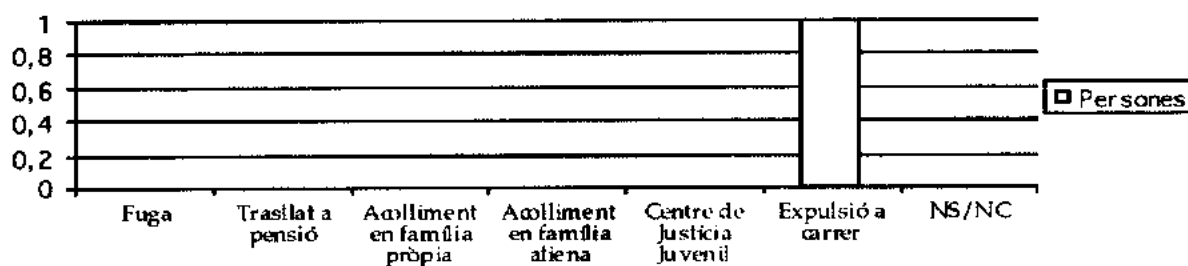
🍏 Fuga	2	(40 %)
🍏 Trasllat a pensió	0	(0 %)
🍏 Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
🍏 Acolliment en família aliena	0	(0 %)
🍏 Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
🍏 Expulsió al carrer	0	(0 %)
🍏 NS/NC	3	(60 %)

Observacions: En dos casos de fugida els infants o menors es dirigeixen a una altra Comunitat Autònoma (País Basc). Entre dos casos continuen dormint a l'Alberg.

Centre PROGRAMA-SAEEMI

◆ Nombre d'estades al Centre	1	
◆ Temps total d'estada	150 dies (5 mesos)	
◆ Temps mitjà d'estada	150 dies (5 mesos)	
◆ Sortida del Centre		
◆ Fuga	0	(0 %)
◆ Trasllat a pensió	0	(0 %)
◆ Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
◆ Acolliment en família aliena	0	(0 %)
◆ Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
◆ Expulsió al carrer	1	(100 %)
◆ NS/NC	0	(0 %)

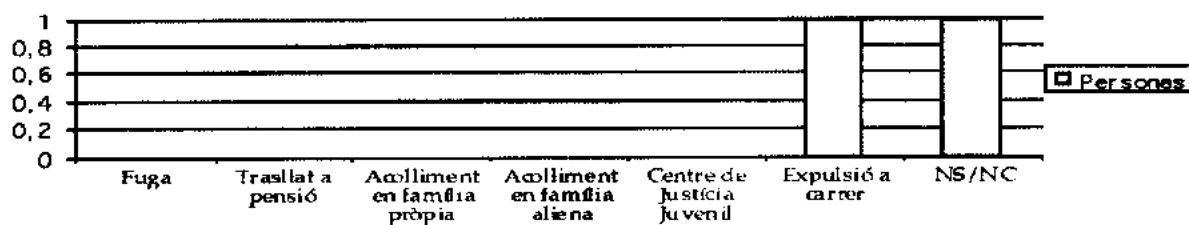

Observacions: Aquesta expulsió al carrer es produeix per expulsió de l'infant o jove, suposadament a causa de la seva conducta conflictiva.

🍀 Centre CEL-CARITAS

◆ Nombre d'estades al Centre	2
◆ Temps total d'estada	60 dies (2 mesos)
◆ Temps mitjà d'estada	30 dies (1 mes)
◆ Sortida del Centre	

◆ Fuga	0	(0 %)
◆ Trasllat a pensió	0	(0 %)
◆ Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
◆ Acolliment en família aliena	0	(0 %)
◆ Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
◆ Expulsió al carrer	1	(50 %)
◆ NS/NC	1	(50 %)

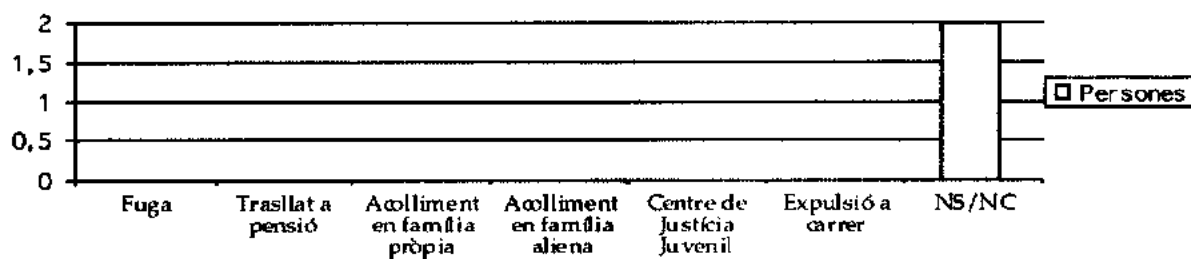

Observacions: Aquesta expulsió al carrer es produeix per expulsió de l'infant o jove, a causa de la seva conducta conflictiva i manca de respecte.

🍏 Centre C. DE DIA- GAVINA

◆ Nombre d'estades al Centre	2
◆ Temps total d'estada	...
◆ Temps mitjà d'estada	...
◆ Sortida del Centre	

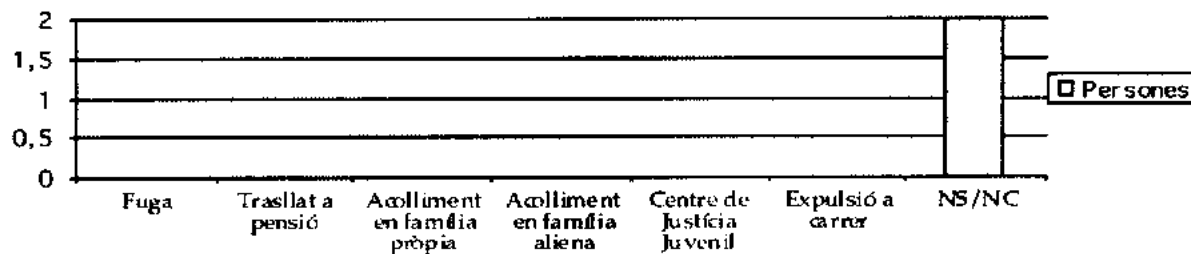
◆ Fuga	0	(0 %)
◆ Trasllat a pensió	0	(0 %)
◆ Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
◆ Acolliment en família aliena	0	(0 %)
◆ Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
◆ Expulsió al carrer	0	(0 %)
◆ NS/NC	2	(100 %)

🍎 Centre (es desconeixen les seves dades)

◆ Nombre d'estades al Centre	2
◆ Temps total d'estada	...
◆ Temps mitjà d'estada	...
◆ Sortida del Centre	

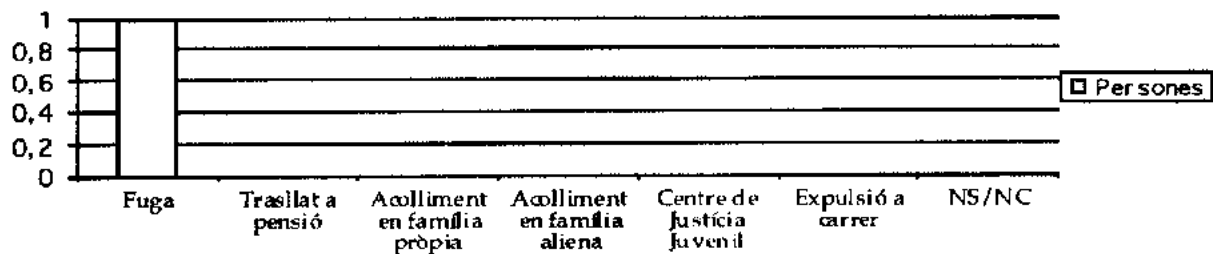
◆ Fuga	0	(0 %)
◆ Trasllat a pensió	0	(0 %)
◆ Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
◆ Acolliment en família aliena	0	(0 %)
◆ Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
◆ Expulsió al carrer	0	(0 %)
◆ NS/NC	2	(100 %)

Centre CRAE -RUBÍ

◆ Nombre d'estades al Centre	1
◆ Temps total d'estada	120 dies (4 mesos)
◆ Temps mitjà d'estada	120 dies (4 mesos)
◆ Sortida del Centre	

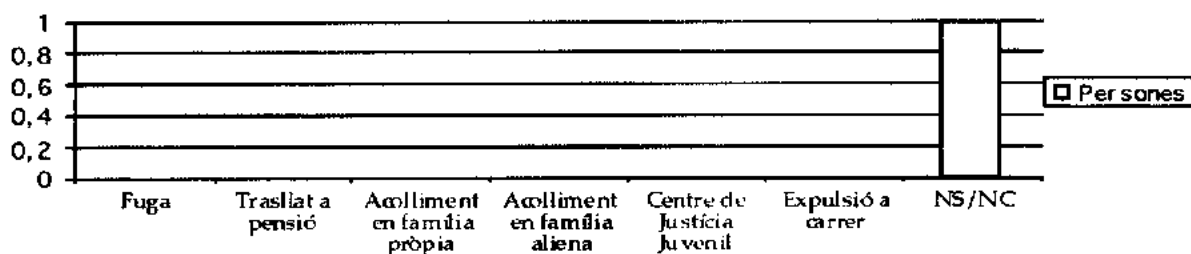
◆ Fuga	1	(100 %)
◆ Trasllat a pensió	0	(0 %)
◆ Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
◆ Acolliment en família aliena	0	(0 %)
◆ Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
◆ Expulsió al carrer	0	(0 %)
◆ NS/NC	0	(0 %)

🍏 Centre GIRONA (?)

◆ Nombre d'estades al Centre	1
◆ Temps total d'estada	...
◆ Temps mitjà d'estada	...
◆ Sortida del Centre	

◆ Fuga	0	(0 %)
◆ Trasllat a pensió	0	(0 %)
◆ Acolliment en família pròpia	0	(0 %)
◆ Acolliment en família aliena	0	(0 %)
◆ Centre de Justícia Juvenil	0	(0 %)
◆ Expulsió al carrer	0	(0 %)
◆ NS/NC	1	(100 %)

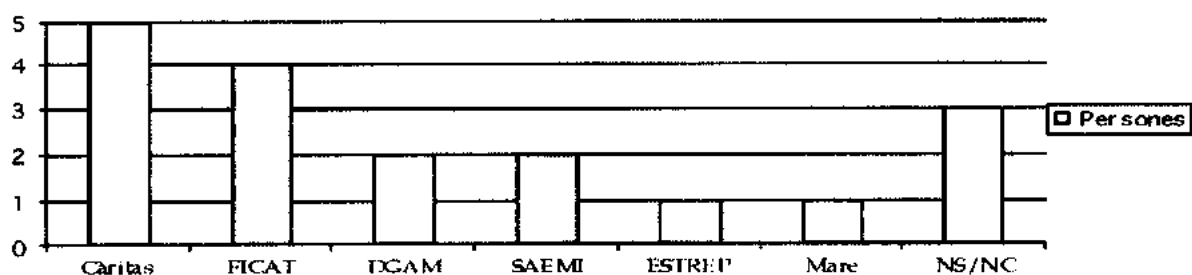
21.- En el cas que hi hagi hagut actuació jurídica , especificar :

🍏 Passaport

18

Persona / Entitat Instant

🍏 Càritas	5
🍏 FICAT	4
🍏 DGAM	2
🍏 SATEMI	2
🍏 ESTREP	1
🍏 Per mare	1
🍏 NS/NC	3

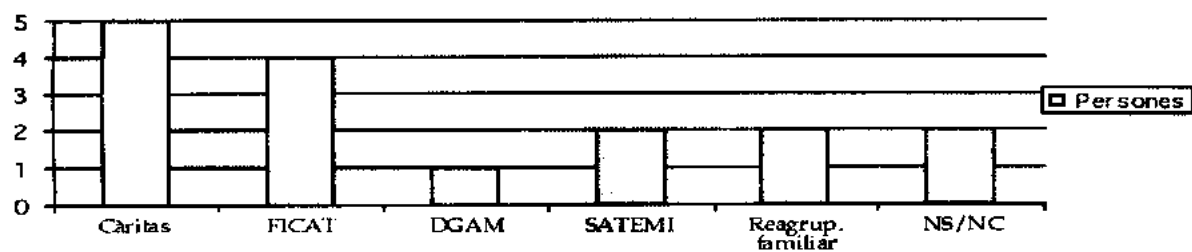

🍏 Permís de residència

16

Persona / Entitat Instant

🍏 Càritas	5
🍏 FICAT	4
🍏 DGAM	1
🍏 SATEMI	2
🍏 Reagrupació familiar	2
🍏 NS/NC	2

🍏 Permís de treball (en el seu cas) 0

🍏 Repatriació 4 (una paràlitzada per fugida)

🍏 Expedient de desamparament (*)

◆ Incoació de l'expedient

◆ Informes tècnics

- ◆ Mèdics
- ◆ Socials
- ◆ Educatius
- ◆ Psicològics
- ◆ Policials
- ◆ Estudi família pròpia
- ◆ Estudi família extensa
- ◆ Estudi família aliena

◆ S'ha escoltat al menor/jove ☐ Sí ☐ No

◆ Han comparegut pares/guardadors ☐ Sí ☐ No

◆ Proposta tècnica de mesures de protecció **1**
Quines: (paralitzada per problemes entre tècnics)

◆ Declaració de desamparament

◆ Guarda administrativa temporal **7**
(5 Càritas i 2 DGAM)

◆ Acolliment simple en família

◆ Acolliment simple en institució

◆ Tutela **15**
◆ DGAM 15
◆ Família 0

🍏 Altres: en 6 casos les actuacions jurídiques dutes a terme han estat per ingressar els menors en Centres de Justícia Juvenil (dels quals, en alguns casos, s'han escapolit, constant alguns d'ells com a readmesos en CRAE). 2 menors estan en llista d'espera per tal de realitzar un futur diagnòstic, desconeixent si s'ha procedit a la incoació de l'expedient de desamparament.

🍏 NS/NC **4**

ESQUEMA VISUAL • RESUM DE DADES

Nombre total de centres d'acollida: 12 centres

Nombre d'estades totals que hi han estat: 62 estades en centres

Nombre mitjà d'estades a centres: 5,2 estades per centre

Nombre total d'infants/joves que han estat en centres: 39 infants/joves

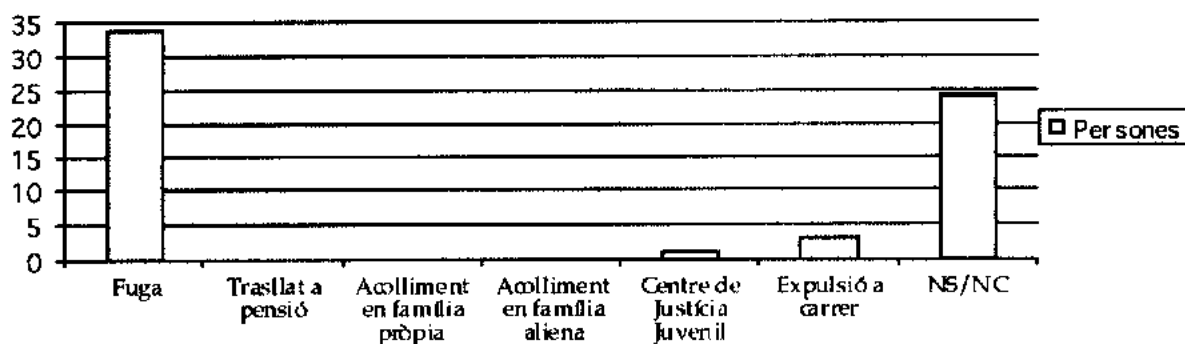
Nombre mitjà d'estades per infant: 1,5 estades a centre per infant

Temps total d'estada a centres d'acollida: 132,4 mesos (3971 dies)

Temps mitjà d'estada a centres d'acollida per infant: 3,4 mesos (101 dies)

Sortida del Centre (valors totals per estades) :

🍎 Fuga	34
🍎 Trasl·lat a pensió	0
🍎 Acolliment en família pròpia	0
🍎 Acolliment en família aliena	0
🍎 Centre de Justícia Juvenil	1
🍎 Expulsió al carrer	3
🍎 NS/NC	24

Cost mitjà de dia d'estada a centres d'acollida:

Cost total d'estada a centres d'acollida:

Cost mitjà per infant o jove d'estada a centres d'acollida:

Actuacions Jurídiques a Catalunya:

♣ Sí		24
♦ repatriacions	3	
♦ tuteles	15	
♦ pendent d'assignació de plaça	1	
♦ pendent de diagnòstic	5	
♣ No		16
♣ NS/NC		4
♣ Ingrés a Centre de Justícia Juvenil		2

■ Sí (52,2%)
■ No (34,8%)
■ NS/NC (8,7%)
■ Ingrés a Centre (4,3%)

OBSERVACIONS GENERALS ITINERARI (II) : Els valors mitjans d'estada a centres d'acollida cal destacar que són valors a la baixa atès que en alguns casos no es coneix el temps d'estada en el centre. D'altra banda s'ha de tenir en compte que no estan comptabilitzades les estades esporàdiques reiterades als centres.

No es té coneixement si s'han realitzat actuacions administratives en relació a la incoació d'expedients de desamparament.

En relació als informes tècnics, l'única informació de què es disposa és la següent: en 4 casos resta pendent la realització del diagnòstic, desconeixent-se si s'han sol·licitat els informes socials, mèdics, psicològics, pedagògics, policials, de la família pròpia, extensa i/o aliena (article 10 del Decret 2/1997 de 7 de Gener de protecció de menors desemparats i de l'adopció).

Es desconeix en tots els casos si s'ha escoltat el menor o jove, o si hi han comparegut els pares o guardadors, en el seu cas.

En un cas s'ha objectivat una proposta tècnica de mesura de protecció, si bé aquesta es troba paralitzada per causa de divergències de criteri per part dels tècnics sobre el tipus de mesures a adoptar.

(*) Pel que fa a declaracions de desamparament, si bé no consten de forma explícita, les dades en referència a la tutela fan suposar que s'ha procedit a declarar formalment el desamparament al menys en 14 casos.

En relació a la guarda administrativa temporal, que el reglament preveu que es decideixi mitjançant resolució de la DGAM (article 21 de l'anteriorment referit Decret), s'han comptabilitzat en aquest apartat 7 casos en els quals se suposa que s'ha dictat resolució; en cas de no ser així, s'haurien de comptabilitzar com a guardes de fet. D'aquestes 7 guardes administratives, la majoria es troben invalidades per causa de l'expulsió dels menors del centre per conflictes relacionals amb els educadors.

No s'han objectivat casos d'acolliment simple en família o en institució (article 23 del referit Decret).

Pel que fa a les resolucions de tutela, s'han tramitat 15 expedients, dels quals 1 es troba paralitzat per fuga, 1 es troba paralitzat per expulsió del centre, 1 ha quedat invalidat pel compliment de 18 anys del jove, 1 està suspès per ingrés en un Centre de Justícia Juvenil.

Per últim, s'han objectivat 16 casos d'ingresos en centres d'urgència els quals, malgrat que l'estada s'estén d'un dia a 7 mesos, s'han considerat, als efectes de la recerca, com a guardes de fet, desconeixent si s'ha articulat o no la notificació prevista en l'article 254 del Codi de Família. D'aquests 16 expedients, en dos casos ha quedat invalidada la guarda de fet pel compliment de 18 anys.

SITUACIÓ ACTUAL

22.- Actualment el menor/jove viu a:

🍎 Centre d'acolliment	2
◆ Centre d'acolliment de la DGAI	Quin? _____
◆ Centre d'acolliment d'altres entitats públiques	Quin? _____
◆ Centre d'acolliment d'entitats privades	Quin? _____

Observacions: No es pot concretar en quin tipus de centre es troben aquests dos menors.

🍎 Centre residencials d'acció educativa (CRAE)	4
◆ CRAE de la DGAI	Quin? _____
◆ CRAE d'altres entitats públiques	Quin? _____
◆ CRAE d'altres entitats privades	Quin? _____
◆ Centres horitzontals/verticals	
◆ Pisos assistits	
◆ Llars funcionals	

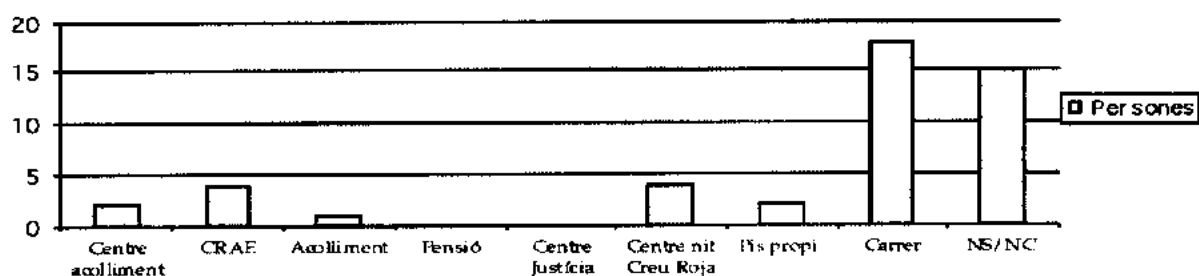
Observacions: No es pot concretar en quin tipus de centre es troben aquests menors, si bé es coneix que un d'ells es troba en un pis assistit.

🍎 Acolliment	1
◆ Simple en família pròpia	
◆ Simple en família extensa	
◆ Simple en família aliena	
◆ Autòctona (1)	
◆ Estrangera	

Observacions: Aquest menor que es troba en acolliment en família aliena autòctona, es troba pendent d'entrar en un pis assistit o una llar funcional.

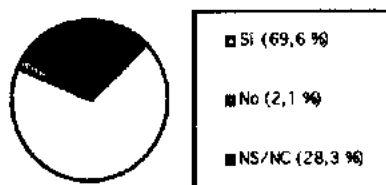
🍎 Pensió	0
🍎 Centre de Justícia Juvenil	0
🍎 Centre de nit Creu Roja	4

🍏 Pis propi compartit	2
🍏 Carrer	18
🍏 NS/NC	15

23.- S'han realitzat gestions amb el país d'origen:

🍏 Sí	32 (*)
🍏 No	1
🍏 NS/NC	13

Observacions: (*) En tots els casos en els quals figura una resposta positiva, s'ha considerat com a a gestió amb el país d'origen el contacte que han fet els menors amb la seva família al Marroc per tal d'aconseguir l'autorització dels pares a l'efecte de tramitar el passaport. Només en un cas s'ha objectivat la demanda d'informe psico-social, que ha estat a l'efecte de repatriació.

24.- En cas de resposta afirmativa,

A) Amb qui

🍏 Família d'origen	31
🍏 Serveis Socials d'origen	1
🍏 Altres organismes	0

B) Instant

🍏 DGAM	1*
🍏 Serveis Socials de recepció	
🍏 Entitats privades	1*

Observacions: * En relació a l'organisme instant, s'ha de fer constar que es tracta de peticions sobre el mateix expedient.

25.- Va a un Centre de Dia?

🍏 Sí	14
🍏 No	21
🍏 NS/NC	11

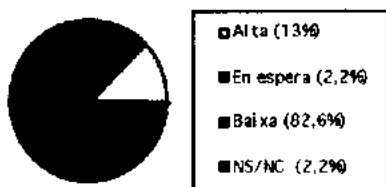
■ Sí (30,4%)
■ No (46,6%)
■ NS/NC (24%)

Quin?

🍏 Casal dels Infants del Raval	10
🍏 Gavina	4

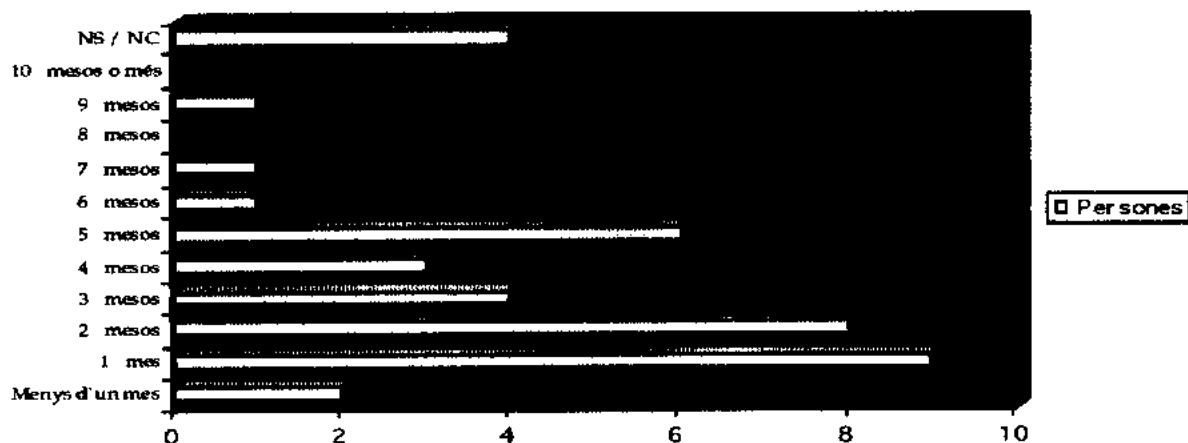
26.- En el cas que sigui el Casal dels Infants del Raval, està en situació :

🍏 D'alta actual al Programa Màrhaba	6
🍏 En espera d'alta al Programa Màrhaba	1
🍏 De baixa al Programa Màrhaba	38
🍏 NS/NC	1

🍏 Temps d'estada al Programa Màrhaba (s/ 38 menors de baixa+1 ns/nc)

🍏 Menys d'un mes	2
🍏 1 mes	9
🍏 2 mesos	8
🍏 3 mesos	4
🍏 4 mesos	3
🍏 5 mesos	6
🍏 6 mesos	1
🍏 7 mesos	1
🍏 8 mesos	0
🍏 9 mesos	1
🍏 10 mesos o més	0
🍏 NS/NC	4

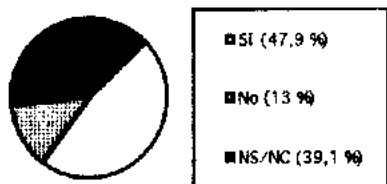
🍏 Temps mitjà d'estada al Programa Màrhaba 2,9 mesos

🍏 Motiu de la baixa

Derivació circuit DGAM (15), un d'ells fora de perfil per problemes psiquiàtrics, derivació a DGAM i Fiscalia • Derivació Càritas (6) • Derivació a Gavina (2) • Derivació al servei d'inserció social de l'Ajuntament • Per entrada a Centre Penitenciari Trinitat • Per entrada a Tilers (6) • Marxa a Alemanya • Marxa a Bilbao • Torna a Còrdoba (2), un d'ells per recollir permís de residència • Per majoria d'edat • Perfil diferent • Per iniciar formació ocupacional • No se sap.

27.- S'ha objectivat activitat delictiva al llarg del procés?

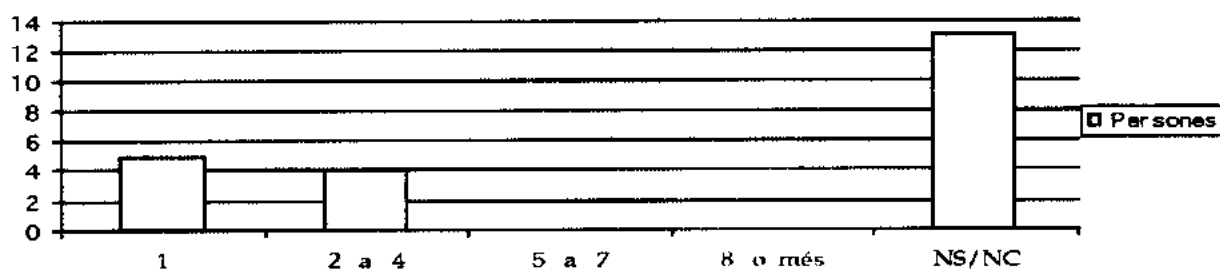
🍏 Sí	22
🍏 No	6
🍏 NS/NC	18

28.- En cas de resposta afirmativa,

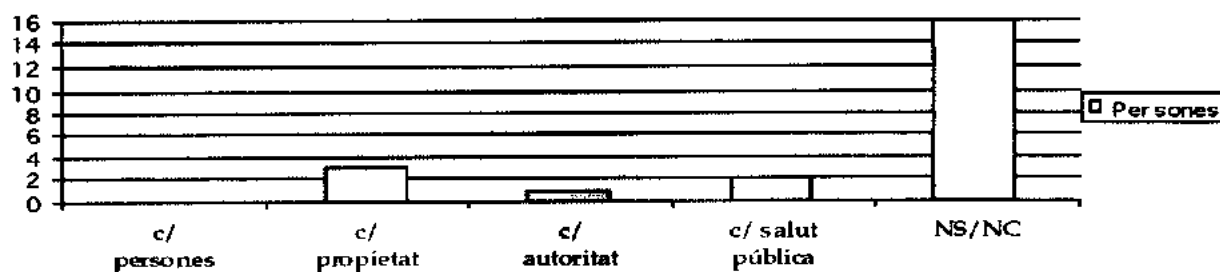
A) Número de causes

🍏 1	5
🍏 2 a 4	4
🍏 5 a 7	0
🍏 8 o més	0
🍏 NS/NC	13

B) Tipologia delictiva

🍏 Delictes contra les persones	0
🍏 Delictes contra la propietat	3
🍏 Delictes contra l'autoritat	1
🍏 Delictes contra la salut pública	2
🍏 NS/NC	16

29.- Observacions en relació a l'activitat delictiva dels menors/joves:

Consum esporàdic de tòxics • Problemes d'alcoholisme • Comportament conflictiu que ha suposat expulsió de centre (3) • Pateix brots d'esquizofrènia que es manifesten en conductes agressives; no existeix constància d'activitats delictives; no rep tractament; atès per la Policia • Activitat delictiva acompanyat per adult.

OBSERVACIONS GENERALS COMPLEMENTÀRIES : Nombrosos documents que se sol·liciten s'extravien al llarg de l'itinerari del menor/jove • S'objectiva discussió i conflictes amb educadors/es, amb posteriors fugides o expulsions • En el moment en què el menor/jove s'assabenta de repatriacions de companys es produeixen fugides • Es constata que una vegada el menor entra al circuit DGAM, les entitats privades de referència deixen de tenir coneixement sobre la situació del menor • Es constata que molts expedients de repatriació no es poden executar per les fugides que es produeixen • Es constata un buit d'actuació en relació al cas de faceta patològica • Es constata l'absència de traspàs d'informació entre centres i entitats de referència • Es constaten dificultats d'integració bilateral per motius culturals i d'expectatives als centres • Es constata que es produeixen tramitacions molt llargues de les llistes d'espera de centres i serveis

ANÀLISI ESTRATÈGIC SÒCIO - JURÍDIC (AESJ)
INFORME DE PROPOSTES DE SOLUCIÓ
Instrument utilitzat: diagnòstic sistèmic AESJ

1) DESCRIPCIÓ DEL DRET MARC

Interès del menor

2) APLICACIÓ DEL DRET

Per a qualsevol actuació jurídica que es realitzi prevaldrà l'interès superior del menor sobre qualsevol altre interès legítim. Les mesures que s'adoptin tindran un caràcter educatiu.

Aquest Dret bàsic el trobem en els següents articles:

Article 2 llei 1/96

Article 3 llei 8/95

Article 4 decret 2/97

Article 1.v recomenació 1286

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ

Aquest principi bàsic s'ha d'aplicar des del moment en que es detecta una situació de risc del menor. S'ha observat als expedients, que en molts casos, la desprotecció del noi continua durant mesos malgrat s'hagi efectuat una actuació d'urgència sobre l'inmigrant, en la mesura en que s'espera tenir finalitzat el diagnòstic per tal d'aplicar aquestes mesures educatives.

L'aplicació d'aquest article s'aplica de forma molt subjectiva, depenent del territori on es troba el noi, sense que en la pràctica es demostrï un criteri uniforme a nivell estatal, que realment beneficiï els interessos del menor, de manera que es garanteixin en tot moment els seus drets fonamentals.

Aquesta discrepància de pautes a seguir, el que provoca és una confusió en la actitud del noi, que es dirigeix a aquell territori on se li donen més facilitats per la seva integració.

D'aquesta manera, en els casos de l'AESJ queda palès com en determinades CCAA, com per exemple a Madrid, s'opta per la via de la repatriació massiva, com a solució a l'acolliment dels menors indocumentats, mentre que Andalusia, la pràctica s'inclina més per la regularització dels nois.

Per tal de que els interessos del menor quedin garantits des d'un principi, en el moment de la detecció del menor, ja s'ha d'aplicar un programa de treball bàsic que consisteix en :

- 1.- cobrir unes necessitats bàsiques : allotjament i alimentació.
- 2.- formació educativa, cultural i social.

D'aquesta manera s'evitaria que el noi continués en una situació de desemparament, i s'aplicaria en tot el seu contingut aquest article.

1) DESCRIPCIÓ DEL DRET MARC

Dret a la informació
Dret a ser escoltat

2) APLICACIÓ DEL DRET

Els menors tenen dret a buscar, rebre i utilitzar la informació adequada al seu desenvolupament.

El menor té dret a ser escoltat en qualsevol procediment administratiu o judicial que impliqui una decisió que l'afecti de forma directa.

Dret a l'informació

Article 5 llei 1/96
Article 11 llei 8/95
Article 8 recomenació 1286

Dret a ser escoltat

Article 5 llei 9/96
Article 3 llei 8/96
Article 18 decret 2/97
Article 8 vii recomenació 1286

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ

En l'expedient s'ha observat que en molts casos no s'ha informat al noi de quines són les seves expectatives de futur, ni quin pla de treball està previst realitzar amb ell i tampoc el calendari o la previsió de temps que se li proposa.

Davant aquesta situació d'incertesa i la por a l'aplicació d'una política de repatriació, els nois opten per fugir dels centres on estan temporalment acollits, a l'espera d'una resolució que triga mesos en arribar. D'altra banda des del moment en que el menor s'escapoleix d'un d'aquests centres el seu

expedient queda paralitzat, així com tots els tràmits que s'han fet fins el moment en el seu cas.

Per això, considerem que és molt important donar al noi una sèrie d'expectatives reals respecte quin serà el seu destí, i mantenir al noi en tot moment informat de totes les pases que es duent a terme.

D'aquesta manera queda palès que en moltes ocasions un cop el noi ha passat pel llarg procediment que li permet una plaça en un Centre Residencial, sorgeixen conflictes que tenen com a resultat l'expulsió del noi.

Sent conscients de que els menors provenen d'una realitat socio-cultural molt diferent a la nostra, així com el fet de que es troben en plena adolescència, el dret a ser escoltat es considera com a vital pel desenvolupament personal del noi.

A partir d'aquí, deduïm que els nois necessiten un seguiment individualitzat que permeti detectar des d'un principi les petites desavenences que puguin sorgir, abans de que aquestes donin lloc a una solució dràstica. Un cop s'han determinat quines seran les mesures de protecció, aquestes s'han de mantenir sempre i quan donin un resultat positiu en l'evolució del noi. En cas contrari, cal conèixer l'opinió del noi en relació al conflicte, i modificar aquelles mesures que han provocat la desviació conductual.

1) DESCRIPCIÓ DEL DRET MARC

Dret a participació, associació i reunió

2) APLICACIÓ DEL DRET

Els menors tenen dret a participar en la vida social, cultural, artística i recreativa, aixó com una incorporació progressiva a la ciutadania activa.

Els poders públics promouran la constitució d'òrgans de participació dels menors i de les organitzacions socials d'infància.

Article 7 llei 1/96

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ

A l'hora d'avaluar els AESJ s'ha observat com en el pla de treball previst pels menors es tracten aspectes educatius i socio-laborals fonamentals per a la integració del noi.

Amb tot, també es considera bàsic pel desenvolupament personal del noi, que aquest treballi l'àrea d'ocupació de temps d'oci, mitjançant sortides recreatives i culturals.

Aquestes sortides programades, que haurien de tenir un caràcter col·lectiu, es podrien incloure dins el pla de treball inicial, un cop el menor té un primer contacte amb els serveis d'urgència.

En aquest tipus de tasques, és fonamental la coordinació entre entitats públiques i privades, actuant en equip i sota la premisa de treballar a favor de l'interès del menor.

Les sortides recreatives i culturals permetran conèixer al noi quina és la manera en que es diverteixen els nois de la seva edat en un país com el nostre, evitant al mateix temps que aprenguin hàbits d'altres companys, que impliquin conductes conflictives.

DRET MARC: obligació dels ciutadans de comunicar una situació de risc i actuació immediata de les AAPP.

1) DESCRIPCIÓ DEL DRET MARC

Obligació dels ciutadans de comunicar una situació de risc.
Actuació immediata de les AAPP.

2) APLICACIÓ DEL DRET

Tota persona o autoritat i especialment aquells que treballen en el sector, detectin una situació de risc o possible desemparament del menor ho comunicarà a l'autoritat per prestar-li l'auxili immediat que precisi.

Article 13 llei 1/96

Article 14 llei 1/96

Article 16 llei 1/96

Article 6 decret 2/97

Article 8 decret 2/97

Article 34 decret 2/97

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ

Considerant que el conflicte dels menors immigrants forma part de l'actualitat social i està en boca de tots els ciutadans, cal recordar que l'Administració pública s'ha d'encarregar de sensibilitzar a la població en relació a aquesta qüestió, informant a les persones del carrer com han d'actuar en el cas de que coneixin la situació de desemparament d'un menor.

Amb l'aportació de les entitats públiques, les institucions privades i els particulars podem contribuir a la reducció de la proporció de nois que viuen al carrer, i ajudar-los a aconseguir un nivell de vida òptim per a la seva integració.

D'altra banda, en vista als expedients s'han detectat en molts casos es donen com a "perduts", quan amb anterioritat han fracassat en un primer intent de protecció, quedant llavors aquest noi en una situació de desassistència intemporal. Un cop a l'Administració Pública se li ha

comunicat l'existència d'un possible cas de desemparament, aquesta ha de confirmar si realment es tracta d'una situació de risc.

A partir d'aquí ha de posar en marxa un pla de protecció, adoptant les mesures necessàries i bàsiques, independentment de que el noi hagi pasat pel circuit de protecció donant resultats negatius.

L'actuació immediata de l'administració, permetrà començar a treballar amb el noi, mitjançant un pla d'actuació inicial, que suposarà l'eliminació de la llista d'espera per la realització del diagnòstic.

D'altra banda, l'observació de la conducta del noi en diferents àmbits d'actuació, fora de les institucions Públiques, ens proporcionarà més elements de judici a l'hora de realitzar el diagnòstic final, de manera que aquest serà més adequat al perfil del noi.

Des del moment de la primera detecció, les entitats Públiques han d'incoar un expedient del menor, on consti una informació completa de la seva situació actual i també la seva trajectòria passada, confirmant en tot cas el testimoni del noi. Això, suposa que l'actuació immediata de l'Administració implica també una col·laboració propera amb les altres CCAA on ha estat el noi, o en el seu cas, comunicar amb el Centre d'on ha fugit.

El seguiment d'aquest expedient permetrà analitzar l'evolució del noi i modificar aquelles mesures que dificulten la seva integració.

D'acord amb l'article 34 del decret 2/97 els Centres d'Estància Limitada (CEL) són centres on s'ha de donar una resposta immediata i transitòria d'acollida dels menors.

Malgrat el que estableix aquest article en els expedients analitzats al llarg de l'AESJ s'ha observat com per ingressar en aquests Centres els nois han de passar per una llista d'espera. No es compleix el criteri d'immediatesa del qual parla la norma.

1) DESCRIPCIO DEL DRET MARC

Actuacions de protecció

2) APLICACIÓ DEL DRET

La protecció del menor consistirà en la prevenció i reparació de la situació de risc del menor. Establiran els serveis adequats per aquest fi amb l'exercici de la guarda i la tutela.

Article 12 llei 1/96

Article 19 llei 8/95

Article 5 decret 2/97

Article 9. h i k decret 2/97

Article 11 decret 2/97

Article 13 decret 2/97

Article 15 decret 2/97

Article 21 decret 2/97

Article 7.v i vi recomenació 1286

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ

En la recerca s'ha observat que en la majoria de casos la situació de risc s'inicia des del moment en què el menor entra al nostre país, ja que aquest es troba al carrer totalment desemparat, sense un lloc on allotjar-se, sense documentació que l'identifiqui, sense feina, o realitzant treballs amb una veritable situació d'explotació i precarietat, i exposat a tots els perills que aquest tipus de vida comporta.

Aquesta situació continua durant tota la seva trajectòria per totes les CCAA, sense que hi hagi una actuació efectiva i continuada en la mateixa línia, per part de les Administracions Públiques, que evitin que aquesta situació s'allargui més del compte, garantint al mateix temps els drets i interessos del menor.

A partir de la lectura d'aquests articles es dedueix que les AAPP han d'actuar de manera urgent i coordinada en quant es detecta un cas de

desempament, evitant al màxim haver de reparar danys que es podien haver previst.

Per tal d'arribar a aquesta fita és important que es realitzi un seguiment individual de la trajectòria del noi. L'ordenament jurídic preveu diversos mecanismes que permeten que el noi pugui sentir-se protegit i prevenir que el menor torni a caure en el cercle viciós del desempament.

Un d'aquests mecanismes és la guarda temporal per part d'una entitat pública o privada, una família acollidora, un recurs social o bé un pis assistit, que s'encarregui de l'empament del noi, mentre es tramita el diagnòstic i es decideix quin serà el destí permanent d'aquell noi, mentre l'administració pública no assumeix la tutela ordinària.

És molt important que aquest acolliment temporal, vagi acompanyat d'una sèrie de mesures educatives i socials que permetin que el menor comenci a relacionar-se amb d'altres professionals i altres nois que es troben en la mateixa situació.

El decret 2/97 descriu quins són els factors que s'han de valorar com a situació de risc, i analitzant els expedients es pot observar com el 100% dels casos es poden incloure al que estableix l'article 9 h i k:

“ Es consideren factors d'alt risc social:(...)

- casos on s'indueix al menor a la delinqüència, mendicitat o a la prostitució.
- quan s'objectivin altres factors que impossibilitin el desenvolupament integral del menor.

Per tal d'el.laborar la declaració de desempament que dóna lloc a la tutela, és important que totes les entitats que fins el moment hagin estat en contacte amb el noi puguin aportar la informació que tenen sobre ell i adequar així el pla de millora al perfil del noi.

D'altre banda, també és interessant que el noi continui col.laborant amb les entitats amb les que ha tingut relació fins el moment, sempre i quant els resultats hagin estat positius, tot i que a partir d'un moment determinat es trobi tutelat per l'entitat pública.

1) DESCRIPCIÓ DEL DRET MARC

Partida pressupuestària

2) APLICACIÓ DEL DRET

La Generalitat de Catalunya ha de procurar que els seus presupostos tinguin en compte les activitats d'atenció, formació, promoció, reinserció, protecció, integració i oci dels menors.

Article 16 llei 8/95

Article 27 a 29 decret 2/97

Article 44 decret 2/97

Article 3 recomenació 1286

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ

L'atenció als immigrants indocumentats passa per la creació de recursos que disposin dels mitjans adequats per atendre les necessitats bàsiques d'aquests nois i, al mateix temps, garantir els seus drets fonamentals.

És un tema a tenir present per part de l'Administració Pública en la mesura en què les partides pressupuestàries han d'estar destinades de forma equilibrada i proporcional a les mancances detectades en cada moment.

Tal i com queda palès al llarg de l'AESJ, un dels problemes més greus amb el que ens trobem és una manca de centres residencials on poder derivar als nois. És lògic, doncs, que sent aquest un dels focus principal del problema es resolgui amb la creació de nous centres, que poden ser de caràcter públic o privat.

Al final de l'anàlisi dels expedients, es pot concloure que la solució a la situació dels menors immigrants indocumentats està en evitar les llargues llistes d'espera que han de passar els nois per a ser derivats a un centre, de manera que amb la creació de nous centres i amb l'aplicació de les diverses mesures de protecció, aquesta llista pot reduir-se considerablement.

Això permetrà també oferir al menor unes expectatives al seu futur molt més realistes, que motivaran al noi per seguir el pla de treball suggerit pels professionals que elaboren el seu diagnòstic.

1) APLICACIÓ DEL DRET MARC

Llibertat ideològica

2) APLICACIÓ DEL DRET

El menor té dret a la llibertat d'ideològica, consciència i religió.

Les Administracions Públiques tenen el deure de cooperar per a que el menor exerceixi aquesta llibertat de manera que ajudi al seu desenvolupament integral.

Article 6 llei 1/96

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ

És important destacar el fet de que aquests nois provenen d'una situació cultural molt diferent a la nostra, amb un sistema de valors de caràcter religiós i patriarcal.

Es tracta doncs, d'un factor a atendre a l'hora de planificar les mesures d'educació més edients per aquell noi.

El menor ha d'arribar a comprendre aspectes com, per exemple, comptar amb més presència femenina al seu entorn.

1) DESCRIPCIÓ DEL DRET MARC

Principis rectors de l'acció administrativa

2) APLICACIÓ DEL DRET

Les Administracions Públiques facilitaran als menors l'assistència adequada per a l'exercici dels seus drets.

Realitzarà polítiques compensatòries dirigides a corregir les desigualtats socials.

El contingut essencial dels drets del menor no pot quedar afectat per la manca de recursos socials bàsics.

Els principis rectors són els següents:

- **supremacia dels drets del menor.**
- **integració familiar i social**
- **prevenció de situacions que perjudiquin el seu desenvolupament personal.**
- **sensibilitzar a la població davant situacions d'indefensió del menor.**
- **promoure la participació i la seguretat social.**

Article 11 llei 1/96

Article 20 llei 8/95

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ

En la vida de qualsevol persona, i especialment del menor, han de regir una sèrie de principis elementals que han d'estar en tot moment garantits.

És obligació de les Administracions Públiques actuar en base a uns criteris que permetin l'exercici d'aquests drets fonamentals, sense que el fet de la manca de recursos sigui un impediment. En aquesta qüestió cal insistir en que la col.laboració de les entitats públiques i les privades, és una de les

solucions més viables, tal i com es pot comprovar amb els resultats de l'AESJ.

Aspectes com l'educació, la formació socio-laboral, l'alimentació, l'allotjament o fins i tot la regularització jurídica dels nois immigrants, es poden treballar des d'altres entitats dedicades exclusivament a aquest tipus de tasques, sense que això impliqui una derivació del seguiment o de la tutela que es realitzi sobre el noi.

En aquest sentit, s'ha de recordar que l'Administració Pública ha d'actuar sempre sota uns principis elementals com són donar prioritat a l'interès del menor en qualsevol actuació que es faci sobre el manteix.

En base a l'experiència adquirida en aquest camp, hi ha situacions que potser es poden preveure a major facilitat. S'ha d'intentar evitar que aquestes perjudiquin al noi i obstaculitzin el camí cap a la tutela.

L'Administració Pública ha d'actuar sempre sota una premissa de protecció del noi, oferint tots els recursos socials que tingui al seu abast, i en el cas que no fós possible, buscant alternatives impedint que la situació en que es troba el noi empitjori o es cronifiqui.

Per això és important que l'acció administrativa sigui el més ràpida possible, deixant de banda aspectes com les llistes d'espera o que els diagnòstics tinguin una durada més llarga del que es necessari.

DRET MARC: mesures de les Administracions Públiques per facilitar l'exercici dels drets.

1) DESCRIPCIÓ DEL DRET MARC

Mesures de les Administracions Públiques per facilitar l'exercici dels drets.

2) APLICACIÓ DEL DRET

Els menors tenen dret a rebre de les AAPP l'assistència adequada per l'efectiu exercici dels seus drets.

Per la defensa i garantia dels seus drets el menor pot:

- sol·licitar protecció i tutela de l'entitat pública.
- Posar en coneixement del Ministeri Fiscal situacions que atenten al seu dret.
- Queixes davant el Defensor del Poble o el Síndic de Greuges.
- Sol·licitar recursos socials disponibles de les AAPP.

En el cas dels menors estrangers que es troben a Espanya tenen dret a l'educació. Els menors que es troben en una situació de risc o sota la tutela de l'AAPP tenen dret a l'assistència sanitària i accés a la resta de serveis públics.

Es facilitarà als menors tutelats la documentació acreditativa de la seva situació.

Article 10 llei 1/96

Article 4.2 llei 8/95

Article 6 llei 8/95

Article 11.4 llei 8/95

Article 23 llei 8/95

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ

Queda palès al llarg de l' AESJ que aquests articles no sempre es compleixen en tot el seu contingut. Des del moment en que l'AP té coneixement de la situació de risc d'un menor, ha de posar en marxa una

sèrie de mecanismes que garantitzin el compliment d'una sèrie de drets fonamentals com són:

- el dret a l'educació.
- El dret a l'assistència sanitària.
- Altres serveis públics com l'allotjament i l'alimentació.

L'AP és l'encarregada de donar al menor els recursos socials adients per cobrir totes aquestes necessitats.

D'altra banda, i relacionat amb el dret d'informació, el menor està en el seu dret a saber davant de quines institucions pot interposar les queixes relacionades amb la seva situació.

Pel que fa a l'exercici de la tutela, les AAPP tenen la obligació de realitzar tots els tràmits pertinents a la regularització del menor des del seu inici fins a la seva finalització, independentment de la relació que pugui existir entre el noi i els professionals amb els que tracta.

S'ha d'evitar que el noi es trobi davant una situació de desprotecció, donada la legislació amb la que comptem al nostre país i a Catalunya concretament.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Segons queda palès a la recerca, no s'han objectivat intervencions dels serveis socials del país d'origen ni abans de la decisió dels menors de referència d'efectuar l'entrada a Espanya, per la previsió de possible conflictivitat social a l'entorn del menor, ni una vegada efectuada la repatriació, en el seu cas, procedint aleshores a una actuació d'urgència sobre el nucli familiar del menor i sobre el menor mateix.

2) CAUSA-EFECTE

Buit d'actuació dels agents socials d'origen, especialment serveis socials del país d'origen, per pal·liar la conflictivitat social del menor de referència, així com la posterior pal·liació de la situació de repatriació, als efectes disminuir o contenir en un primer moment, i reconduir en un segon, la situació del menor. Quan no es produeix aquesta actuació jurídic-administrativa l'efecte és la cronificació de la situació de desprotecció del menor es torna crònica i el risc social del menor, augmenta.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

En qualsevol cas, ha de ser el propi país, el Marroc, el que **iniciï dispositius per protegir la població més vulnerable** com són els menors; així mateix, ha de donar compliment al Conveni de les Nacions Unides dels Drets Dels Nens, que va ser ratificat pel Marroc el 26 de gener del 1990. A fi i efecte que les autoritats europees, espanyoles i catalanes promoguin l'aplicació real i efectiva de l'art. 2.2 de la Resolució del Consell de la Unió Europea 97/C 221/03, de 23 de juny de 1997, relativa als menors no acompanyats nacionals de països tercers, dictada pel Consell de la Unió Europea, seria indicada la mateixa línia d'actuació.

En els casos de repatriació duta a terme des de la Comunitat Autònoma de Catalunya, és necessari donar compliment a l'art. 1 i 7 de la Llei 8/95 d'atenció i protecció dels menors desemparats i dels art. 1 i ss. de la llei 37/91, sobre mesures de protecció dels menors desemparats, així com l'art. 4 i 5 del Reglament 2/97 de protecció els menors i, per tant, atès que el menor estranger que es troba a Catalunya ha de rebre igual protecció, aquesta comporta **disposar dels informes als que es refereix l'art 10 i concordants del Reglament 2/97** a fi i efecte d'apreciar la procedència de la declaració de la situació de desemparament, així com la proposta tècnica de mesura de protecció i l'estudi de la possible reintegració familiar del menor a la seva família o entorn.

En aplicació d'aquest article, les autoritats competents al país d'origen haurien d'assegurar l'obtenció d'aquests informes en tots i cada un dels casos, sigui quina sigui la mesura que esdevingués aplicable, de forma que s'iniciés el treball social

en el país d'origen. Aquest esforç hauria de ser dut a terme per part de les entitats públiques així com potenciat des de les entitats privades col·laboradores de la Direcció General d'Atenció al Menor (en endavant DGAM) i alhora promocionat mitjançant les entitats i serveis públics i privats del país d'origen.

Aquesta línia d'actuació hauria d'ésser **coordinada de forma conjunta i per a totes les Comunitats Autònomes** (en endavant, CCAA), la qual cosa produiria la desestigmatització de tipologia d'actuació jurídica en funció de cada CCAA (tal com queda palès a l'itinerari del diagnòstic), trencant el circuit susceptible de ser redissenyat pels propis menors en funció de l'actuació jurídica.

Val a dir que al llarg de l'elaboració de l'AESJ només s'ha conegut explícitament un cas en que s'hagi sol·licitat l'elaboració d'un informe psico-social al país d'origen, si bé aquest hauria de ser sol·licitat en tots i cada un dels casos, encara que fossin amb finalitat de repatriació a fi de valorar la possible assistència del menor en cas de ser retornat (art. 5 de la Resolució del Consell de la Unió Europea 97/C 221/03 i concordants de les lleis catalanes, citats anteriorment).

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

En el cas de repatriació, la descripció del circuit jurídic dels menors immigrants no acompanyats que es desprèn del diagnòstic, en els casos en els que l'actuació jurídica és la repatriació ---que és la majoritària pel que fa a l'actuació jurídica, destacant Madrid com a CA en l'actuació jurídica majoritària, i en un grau quantitativament inferior, però amb el mateix criteri, Ceuta i Algeciras ---, és la següent:

***Queda palès que, al mínim coneixement d'aplicació de la mesura de repatriació, pròpia o aliena dels companys (o inclús com a política de centre o CA), els menors procedeixen a la fugida immediata dels centres on es troben, anant a viure al carrer i fins i tot canviant de CA, tal com consta a l'itinerari del diagnòstic, passant a tenir contacte proper amb activitats delictives de companys o adults. Tal com queda palès al diagnòstic, inclús havent-hi repatriació efectiva, els menors efectuen una nova entrada al país i pel mateix medi que l'anterior.**

***Així s'inicia doncs el subsegüent cercle de vida al carrer, passant, en la majoria dels casos, períodes intermitjos de, en general, fins a un màxim dos mesos, en centres o programes (mitjana aproximada tant a la resta d'Espanya com a Catalunya, segons el diagnòstic), per procedir a continuació al retorn al carrer formant-se doncs el següent cercle. En aquest darrer cas, els menors són ja més coneixedors de la realitat en què es troben, inicien l'ús de la cola com a medi de pal·liar la consciència de la situació, alhora que els facilita la no ingestió d'aliments ---més complexes d'obtenir en la durada de les estades al carrer, però per a l'obtenció de la qual han de cometre furt, tal com s'analitza més endavant---**

***Aquest procés és successiu i en espiral produint-se així la cronificació de la situació de risc en general del menor, però específicament es desencadena el deteriorament de l'expedient jurídic-administratiu del menor, tal com queda palès al diagnòstic (dispersió de documentació anterior i /o obtinguda, diversos punts geogràfics amb fraccions de l'expedient jurídic-administratiu de l'infant o jove, inici de noves gestions, desconeixement de mesures anteriorment aplicades, ...), i, també, l'estat sòcio-jurídic del menor.**

2) CAUSA-EFECTE

La repatriació en general no s'erigeix, per tant, com a mesura jurídica que erradiqui, eviti o, en tot cas, pal·liï el conflicte sobre els menors immigrants indocumentats no acompanyats, sinó que fins i tot apareix com a causa de de la cronificació i del deteriorament de la situació del menor i, del seu expedient jurídic-administratiu.

Si tenim en compte els elements culturals juntament amb la mesura jurídica de la repatriació, en alguns casos aquesta apareix viscuda com a situació de fracàs per part del menor, especialment de cara a la seva família d'origen. D'altra banda, pel que fa al nivell col·lectiu, l'elevat **Nombre de repatriacions qüestiona la pròpia actuació de l'estat de recepció**, alhora que s'hi acumulen posteriors elements cronificadors i, per tant, de més difícil pal·liació posterior.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Segons es contempla a l'article 4.1 de la Resolució del Consell de la Unió Europea 97/C 221/03, de 23 de juny de 1997, relativa als menors no acompanyats nacionals de països tercers, dictada pel Consell de la Unió Europea, **tots els menors no acompanyats haurien de tenir dret a sol·licitar asil**. L'art. 4.2 d'aquesta norma, afegeix que els Estats membres haurien de donar un tractament d'urgència a la tramitació de les sol·licituds d'asil de menors no acompanyats ateses les necessitats específiques dels menors i la seva especial vulnerabilitat. I, d'altra banda, en l'art. 5.1 s'estableix **la conveniència de no procedir a la repatriació si a l'arribada del menor no acompanyat al país d'origen no es reuneixen condicions adequades d'acollida i assistència**; el mateix article continua establint línies de col·laboració genèrica pel que fa a la repatriació; per últim, en el paràgraf 4 s'estableix que, en cap cas, pot ser retornat un menor si s'incompleixen les Declaracions Universals de Drets Humans i Drets del Nen.

Aquesta actuació és abordada d'una forma global en la línia prevista a la Resolució de 17 de abril de 2001, de la Delegación del Gobierno para la Extranjería y la Inmigración, por la que se dispone la publicación del Acuerdo del Consejo de Ministros del día 30 de marzo de 2001, por el que se aprueba el Programa Global de Regulación y Coordinación de la Extranjería y la Inmigración" (BOE de 27 d'abril de 2001, Ref.: 8154), en el que es duu a terme: un "estudio del fenómeno migratorio en España, su evolución y previsiones"; la "determinación del número de inmigrantes que anualmente *necesita España*"; la "*ordenación de la llegada de inmigrantes...*, mediante la *firma de Convenios* que contemplen todos los aspectos del fenómeno migratorio"; la "integración de los residentes extranjeros y sus familiares *que contribuyen activamente al crecimiento de España*"; la "actuación concertada para la ejecución de medidas de integración con *Administraciones Públicas y Organizaciones no Gubernamentales*"; la "*revisión de la estructura administrativa existente ...*"; la "lucha contra el racismo y la xenofobia"; la "potenciación de los Consulados españoles"; etc ...

És de destacar-ne el capítol dedicat a la "mejora de los mecanismos existentes para la protección de los menores extranjeros no acompañados", en el que s'estableix **la necessària mesura de coordinació de les diverses CCAA**; en la secció del manteniment del sistema de protecció per als refugiats i desplaçats, destaca la necessitat de la **imprescindible adaptació de la normativa d'asil a les directrius que emanen de la Unió Europea**, amb les mesures següents: crear un procediment comú d'asil mitjançant el qual s'elaborarà i adaptarà la normativa nacional, s'incorporaran a la normativa espanyola els fixats a la Unió pel que fa a acollida dels sol·licitants d'asil, etc ... Així mateix continua un capítol referent a "mantenimiento del sistema de la protección para los refugiados y desplazados,

s'estableix al punt 4.2.b) la **constitució d'una xarxa de centres d'acollida per a menors estrangers sol·licitants d'asil**; així també en la secció de "mejora de los mecanismos existentes para la protección de los menores extranjeros no acompañados" s'estableix la **mesura de coordinació entre les diverses CCAA**. És important destacar la necessitat d'establir "condiciones de acogida de solicitantes de asilo en el territorio español, en especial para los menores no acompañados". Tot això en la línia de les resolucions europees esmentades i analitzades.

Per tant, el treball s'hauria de concentrar en coordinar esforços per part de tots els agents socials per donar compliment a les directrius dels articles 1, 2 i 3 de la Resolució del Consell 97/C 221/03 de 23 de juny de 1997, relativa als menors no acompanyats nacionals de països tercers, dictada pel Consell de la Unió Europea, en el sentit que els Estats membres han d'adoptar mesures per "*impedir l'entrada no autoritzada de menors no acompanyats i han de cooperar per a prevenir l'entrada i permanència il·legal de menors d'edat no acompanyats*". I en cas que això succeeixi, han de "*disposar de suport material i cura a la frontera i s'han de complir les garanties mínimes per a tots els menors no acompanyats*" (identitat, entrevista amb el menor, informació registrada "*eficaçment*" —al respecte veure la disfunció de "necessitat d'incrementar l'eficàcia dels agents socials"—...), mesures encaminades a la "*reunificació dels menors amb els seus familiars al país d'origen o en un país tercer*" o a l'inici del procediment d'asil, si així ho sol·licita el menor.

Pel que fa a la prevenció a la que fa referència la Resolució del Consell relativa als menors no acompanyats nacionals de països tercers, i atesa la manifesta **expectativa laboral dels menors immigrants no acompanyats**, cal esmentar que durant la recerca s'han fet indagacions sobre possibles solucions. Una d'elles vol exposar la **possibilitat que empreses catalanes i espanyoles**, en general, que estan iniciant part de la seva producció al Marroc, **es transformin en possibles jaciments de treball** per aquestes situacions (si convé, mitjançant la signatura de convenis i la cooperació dels estats membres, tal com estableix la Resolució del Consell de la Unió Europea 97/C 221/03 en el seu art. 2.2) **pels casos de menors que han de ser retornats al país d'origen o en el seu cas repatriats des d'una CA**, (tal com es feia referència a la disfunció anterior). Aquesta actuació permetria alhora treballar en la línia de la **humanització en la cooperació de la promoció dels interessos econòmics** i de l'increment del comerç exterior i reforçament dels objectius polítics governamentals a l'Àfrica per part de les empreses espanyoles, i per tant també les catalanes, en el països del Sud, en la línia que apunta el sociòleg Rafael Díaz-Salazar

En relació a l'edat laboral al Marroc aquesta no ha de ser un impediment per tal proposta ja que, malgrat no s'ha pogut accedir a la normativa s'ha confirmat que l'edat laboral, segons la legislació marroquís, és de 16 anys, si bé d'altra banda els majors de 14 anys poden gaudir d'un contracte de pràctiques en referència a determinada formació de tipus professional (que és d'altra banda, l'expectativa dels menors immigrants no acompanyats que es troben a Espanya i a Catalunya, expectatives comprovables mitjançant l'AESJ).

Aquesta proposta s'ha d'examinar conjuntament amb la disfunció descrita anteriorment, així com en interconnexió amb la disfunció "mesures de contenció" que s'estudia més endavant.

Pel que fa a l'aplicació de la mesura de l'art. 3.1 de la Resolució del Consell de la Unió Europea 97/C 221/03, s'especifica en el següent paràgraf que *"con fines de reagrupación familiar, los Estados miembros deberían procurar encontrar lo antes posible a la familia del menor no acompañado, o localizar el lugar de residencia de sus familiares, independientemente del estatuto jurídico de los mismos y sin prejuzgar la fundamentación de una posible solicitud de residencia"*. Continua establint l'article que per aquesta finalitat es pot comptar amb l'orientació i el suport del Comité Internacional de la Creu Roja, amb el Comité Nacional de la Creu Roja o amb altres organitzacions, a fi de localitzar els seus familiars.

Així mateix, i d'acord amb el que estableix l'art. 5.1 de la Llei 37/91 de protecció de menors catalana, les mesures a adoptar són: Primera *"l'atenció en la pròpia família del menor, mitjançant ajuts de suport psico-social, de caire personal o econòmic, de l'Administració"*.

Aquestes normes conclouen que l'actuació jurídic-administrativa que correspon és l'encaminada a assolir la reintegració del menor a la seva pròpia família, amb tot l'ajut i suport que s'escaigui segons aplicació de la llei citada. Aquesta mesura és per tant aplicable en alguns dels casos analitzats al llarg de la recerca: segons els resultats del punt 5 del diagnòstic, el 34,8 % dels menors tenen referent familiar a Espanya, i d'aquests un 62 % es troba en situació regular. Cal destacar a aquests efectes el que disposa l'article 35.3 de la "Ley Orgánica 8/2000 de 22 de Diciembre de reforma de la Ley Orgánica 4/2000 sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social", en el sentit de preveure el principi de reagrupació familiar i de l'informe previ dels serveis de protecció del menor, tant pels casos de permanència a Espanya com els supòsits de retorn al seu país d'origen o país on es trobin els seus familiars.

Així mateix, seria ampliable la xifra si a més es contempla que alguns d'ells tenen familiars de referència a d'altres països de la Unió Europea (França, Itàlia, Bèlgica,...) als quals els hi és d'aplicació literal l'art. 3 de la Resolució Europea citada.

Les normes citades no especifiquen el grau de parentiu. Per tant s'entén aplicable tant en "primer grau" o nucli familiar del menor com pel que fa a "família extensa" en segon lloc, aplicable en tots els graus que consten en el punt número 6 del diagnòstic.

Val a dir, a més a més, que si s'apliqués l'anterior proposta de solució, i mitjançant la intervenció dels serveis socials del país d'origen, també s'obtindria més informació a l'efecte de l'aplicació d'aquesta mesura, tant al país tercer com als estats membres.

Aquesta proposta implica una coordinació eficaç i ordenada dels estats membres, totalment imprescindible en el vulnerable vessant dels drets dels infants.

Així mateix s'ha de tenir en compte novament el que estableix l'art. 5 de la Resolució del Consell de la Unió Europea 97/C 221/03: als efectes de prendre la mesura jurídica de la repatriació, el menor només pot ser retornat al país

d'origen si a l'arribada al país d'origen el menor tindrà l'assistència deguda; l'article fa referència a la necessària col·laboració d'entitats no governamentals, UNICEF, ACNUR, etc ... als efectes de complir el requisit i no vulnerar les lleis internacionals esmentades en el paràgraf 4 de la referida norma. Això implica **un treball de coordinació i un intercanvi amb el país d'origen**, en aquest cas el Marroc.

Els casos en què el retorn del menor ha d'ésser dut a terme sense cap mena de dilació és en aquells en els que el menor manifesta la seva voluntat de retorn al país d'origen. En algun cas en que això ha succeït acostuma a ser pel fet que el menor manifesta que ha patit situacions emocionalment dures o ha estat víctima d'abusos i maltractes diversos. En qualsevol cas és la materialització del dret del menor a ser escoltat, tal com s'analitza a la part dels "drets marc" la que dona sentit al retorn, transformant en directament aplicable el dret esmentat.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

El que es desprèn del diagnòstic és que **l'assumpció de la tutela com a mesura jurídica a prendre no és l'actuació jurídica majoritària.**

D'altra banda es detecta que, havent prè en algun cas la mesura de l'assumpció de la tutela, aquesta queda **paralitzada** en un moment posterior per **fugues dels menors dels centres**, quedant per tant invalidada tota actuació jurídica, desmotivant tota actuació jurídica posterior. Això es desprèn tant de l'itinerari que els menors segueixen a Catalunya com del que es pot veure en d'altres CCAA, concretament a Córdoba o Toledo on l'actuació jurídica majoritària va encaminada a la tutela.

2) CAUSA-EFECTE

La tutela com a mesura jurídica aplicable esdevé una porta oberta al treball sobre el menor, si bé pot produir sensació de fracàs del sistema quan es produeix una fuga d'un menor tutelat, generant el caos i la desmotivació dels agents socials i alimentant negativament tot el sistema.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

En aplicació de l'art. 3.1 de la Llei catalana 37/91, **la declaració de desemparament comporta l'assumpció automàtica de les funcions tutelars sobre el menor**, específicament, continua la norma, mentre no es constitueixi la tutela per les regles ordinàries. En aplicació de l'art. 2.1 i 2 de la mateixa llei es considera el menor desemparat quan manquen les persones a les quals per llei els correspon exercir funcions de guarda. Per tant, segons la llei catalana, **tots els menors que es troben en aquesta situació i en territori català** (art. 4 de la llei catalana 8/95) **han d'ésser tutelats per l'organisme competent**, en aquest cas la Direcció General d'Atenció al Menor. Com a complement d'aquesta regulació específica cal destacar l'article 35,4 de la "Ley Orgánica 8/2000 de 22 de Diciembre de reforma de la Ley Orgánica 4/2000 sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social" que posa de manifest que **els menors que són tutelats per l'Administració Pública es consideren regulars als efectes de la residència**, essent oportuna la tramitació immediata del seu permís de residència. Com es pot veure en el diagnòstic, només en un 34,8 % dels menors s'han dut a terme tràmits per a l'obtenció del permís de residència (veure punt 21 del diagnòstic).

Als efectes de tenir en compte aspectes que conformen la cultura jurídica marroquí en la protecció de menors, cal analitzar la legislació del país. El Moudawana (Codi de l'estatut personal i de successions marroquí) estableix en el capítol II "Del Menor", en l'art. 137, que la **majoria d'edat queda establerta als 20 anys** (edat que no coincideix amb la majoria d'edat legal espanyola contemplada a l'article 315 del Codi Civil, que és 18 anys. Tenint en compte les normes de dret

internacional privat establertes al capítol IV, del Títol Preliminar del Codi Civil, articles 8 i següents, s'ha de considerar especialment l'article 9.1 d'aquest: "... la ley personal correspondiente a las personas físicas es la determinada por su nacionalidad. Dicha ley regirá la capacidad y el estado civil, los derechos y deberes de familia", si bé en l'art. 138 estableix que als 12 anys es considera que tenen edat de discerniment als efectes legals. Als efectes de comprendre culturalment l'autonomia del menor **segons la legislació marroquí**, l'art. 140 del Moudawana estableix que el jutge, si ho estima oportú, pot confiar al major de 15 anys l'administració de part dels seus béns. Això indica fins a quin punt el menor pot prendre decisions amb transcendència jurídica. Per tant, segons l'anàlisi realitzat, es pot concloure que **la capacitat d'actuació del menor pot tenir rellevància jurídica**, éssent lògic que el seu rol en el si de la família sigui ponderat, i per això la importància de la seva migració i de la seva voluntat d'"èxit" en aquest camí.

D'altra banda el Capítol IV "De la representació legal" del Moudawana, en el seu art. 147 estableix que la representació legal s'assumeix, entre d'altres, per la tutela legal i, d'altra banda, el menor no es pot emancipar fins l'edat dels 18 anys (art. 165 del Moudawana).

Per tant, **segons es desprèn de la legislació marroquí no sorprèn**, pel que fa a mesures de protecció, **l'assumpció de la tutela al menor de fins a 20 anys**; per tant no existeixen supòsits de cultura jurídica contradictòria en l'àmbit de protecció de menors, esdevenint la tutela una mesura harmònica i continuativa del país d'origen. Alhora aquesta concepció faria més accessible el treball entre ambdós estats en matèria de cooperació i col·laboració en matèria de protecció de menors.

La tutela ha de transformar-se en la mesura jurídica aplicable automàticament en tots els casos (aplicació literal de l'art. 3.1 de la llei catalana 37/91 i lleis concordants, i tal com consta en el Butlletí núm. 22 de Justidata emès pel Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya que té per títol "evolució i característiques dels menors en risc social").

En tot cas i, tenint en compte el conflicte d'alta intensitat existent a nivell social, **la tutela ordinària**, que ha d'ésser assumida mitjançant la declaració de desemparament, **hauria de recaure en un termini d'entre un i dos mesos màxim**, que és el que queda palès en el diagnòstic com a temps que els menors poden esperar que els sigui aplicada una mesura.

Una vegada resolta la tutela cal **iniciar un pla de treball i uns objectius sobre el menor de forma immediata**, en aplicació de l'art. 15 a) i c) del Reglament català 2/97. Perquè aquest pla i treball sobre objectius prosperi, i en harmonia amb la cultura jurídica del Marroc, segons la legislació civil analitzada, esdevé necessari que sigui **el propi menor el que pacti amb l'agent social competent el seu propi pla**, d'acord amb els criteris educatius que corresponguin, alhora que es produeix **un intercanvi d'expectatives, afavorint el desenvolupament de la capacitat de raonar del menor** (aplicació de l'harmonia que propugna l'exposició de motius de la Llei espanyola 1/96 de Protección Jurídica del Menor) i afavorint el seu propi compromís jurídic per a la seva adaptació socio-jurídica al país de recepció i, amb ella, la integració social (a Catalunya consta com a antecedent, en un altre vessant social i en un altre context, l'aplicació de la tècnica del pacte amb el

beneficiari com a mètode de treball social; els seus resultats han estat considerats positius i han provocat evolucions importants, com és el cas de la pensió de la renda mínima d'inserció, PIRMI). En el cas que s'analitza **esdevindria una manera de materialitzar i donar efectes a l'autonomia del menor** a la que es refereix la Llei 1/96, i és precisament partint d'aquesta amb la que s'ha de treballar de forma innovadora i creativa.

Aquesta línia de treball faria possible la **realització del que estableix l'art. 9 de la Llei 1/96 de Protección Jurídica del Menor " Dret a ésser escoltat "**, en tot el que es refereix i afecti a la seva esfera personal, familiar o social, així com de l'art. 11, primer i segon paràgraf del Reglament català 2/97, quan estableix que **els tècnics, en la seva intervenció, han d'escoltar el menor de més de dotze anys**. Segons es pot veure en el punt núm. 21 del diagnòstic no consta -o no es té coneixement- d'haver escoltat el menor en cap cas dels seus itineraris.

Així mateix, la tutela esdevé, en l'àmbit de la resolució de conflictes, el **"guany" a la integració**, restant, si s'escau, el seu compromís honorífic amb la família d'origen, saldat.

D'altra banda es materialitzaria també la invitació feta en la Resolució del Parlament Europeu *"sobre malos tratos infligidos a los niños"* (DOCE, doc A 2-175/85, de 17 de gener de 1986), quan en la Invitació 1. c) advoca pel compliment del **" principio ... no al castigo, sí a la ayuda "**.

D'altra banda cal una **coordinació entre les CCAA als efectes de donar continuïtat a la tutela iniciada en una CA diferent a aquella en què es troba el menor** a fi de complir el que estableix l'art. 12, 17 i 18 i concordants de la Llei espanyola 1/96 de Protección Jurídica del Menor, que és d'aplicació a tot menor que es troba a territori espanyol (art. 1 de la referida llei), i que alhora ens remet als art. 172 i ss del Codi Civil. Tant en el Codi Civil com en la Llei 1/96 **s'estableix que sobre un menor desemparat l'assumpció de la tutela es produeix per ministeri de la llei**. En l'art. 172.1, segon paràgraf, del Codi Civil es defineix la situació de desemparament (també a la Disposició Final Cinquena de la Llei espanyola 1/96 de "Protección Jurídica del Menor").

Si no hi ha aquesta coordinació, es produeix un deteriorament de la mesura jurídica en si mateixa, i també del respecte per part dels menors a la figura jurídica de la tutela.

El mecanisme de **continuitat d'eficàcia de la resolució de desemparament amb la tutela incorporada** permet abordar amb força el treball sobre el menor, revisar les mesures pactades per ells en l'altre CA i l'actualització, d'acord amb el canvi produït, del pla de treball i objectius, alhora que produeix un estalvi de temps d'anàlisi de la situació del menor i d'elaboració d'informes i estalvi de costos socials i també econòmics, i dóna pas a la continuïtat del treball en la línia de la mediació i resolució de conflictes, pel que fa als aspectes socio-educatius.

Aquesta línia d'actuació implica una comunicació directa i eficaç entre els organismes competents, així com l'estudi de traspassos d'expedients. Alhora es poden emprendre mesures de treball i disciplinàries comunes, d'acord amb el país d'origen, pel cas de vulneració reiterada dels pactes (continguts al pla de

treball i objectius , art. 15 del Reglament 2/97 i els concordants d'altres CCAA, sigui quina sigui la CA on es troba el menor). És de suposar que les normatives de les diverses CCAA contemplen aspectes similars. D'aquesta forma, els menors no es trobarien amb la dispersió del seu expedient jurídic-administratiu i amb les consegüents possibilitats de joc que brinda la descoordinació o dispersió de l'expedient.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Per causa del no compliment d'expectatives, o bé per un comportament altament conflictiu, o fins i tot delictual dels menors de referència, aquests es fuguen o són expulsats dels centres on són acollits. Segons el diagnòstic de l'AESJ en la majoria de casos en què s'han constituït tuteles, els menors es troben actualment escapolits i/o vivint al carrer; per tant els costos socials, econòmics i de responsabilitat tant a Catalunya com a la resta de l'Estat apareixen sense resultat efectiu (veure esquema visual/resum de dades, Itinerari II) del diagnòstic AESJ).

2) CAUSA-EFECTE

Aquest fet provoca l'increment de la dificultat de treball amb els menors immigrants indocumentats no acompanyats, el desànim sobre els agents socials que treballen amb ells, el reforçament de la idea que la mesutra jurídica no és l'adient i, finalment, la desvaloració dels costos socials i econòmics dedicats als menors de referència. Alhora tot això repercuteix en els menors en la cronificació en espiral explicat a l'inici.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

El treball socio-educatiu sobre els menors immigrants indocumentats hauria de basar-se en els següents criteris: primer, **d'acompliment de mesures encaminades a la seva integració**, tenint en compte alhora les seves expectatives que, tal i com ha quedat palès en l'AESJ i d'acord amb la "normativa marc" esmentada al principi, nombroses vegades són **de caràcter laboral**; i, segon, haurien d'incloure **un treball**, pel que fa als aspectes tant jurídic com socio-educatiu **en la línia de la mediació i resolució de conflictes**, especialment pel que fa a la multiculturalitat, a fi de produir un tractament directe i eficaç en tots i cadascun dels problemes, disputes, comportaments conflictius, actituds desestructurades, etc.. i als efectes d'encaminar la seva futura integració social.

Finalment, com a conseqüència de l'aplicació de la Disposició Final Cinquena de la Llei 1/96 de "Protección Jurídica del Menor" es podria fer ús, en casos excepcionals que haurien de ser fixats de forma comuna per totes les CCAA, de la modificació prevista a l'art. 172 del Codi Civil quan estableix que *"si surgen problemas graves de convivencia entre el menor y personas a qui correspon la guarda pueden solicitar la remoción de aquésta"*. Aquesta norma té implicacions pel que fa a centres d'acolliment de menors i en alguns dels casos analitzats en l'AESJ, si bé no allibera a l'administració pública de la seva responsabilitat pel que fa a protecció de menors, per aquests casos sí que esdevé del tot necessari iniciar, quan abans millor, un treball en la línia esmentada de mediació i resolució de conflictes als efectes d'abordatge clar, eficaç i directe dels conflictes i d'estudiar la possibilitat d'elaborar un acord entre el país d'origen i el de recepció,

apuntat en la disfunció anterior i en la corresponent a la repatriació com a actuació jurídica.

La preparació dels agents socials que intervenen en els casos de menors immigrants indocumentats no acompanyats **hauria d'incloure tant aspectes jurídics com espirituals (religiosos)** que repercuteixen en els menors de referència, atesa la transcendència jurídica de determinades normes de tipus religiós, com és el cas de la limitació de determinades funcions de la dona segons el Moudawana (p.e. en l'art. 148 del Moudawana, i pel que fa a representació legal del menor, aquesta correspon en primer terme al pare i en segon a la mare, en cas de renúncia del pare o d'incapacitat d'aquest, si bé la mare no pot alienar els béns del menor sense l'autorització prèvia del jutge). Per mitjà d'aquest exemple jurídic es pot comprendre que a l'hora d'exercir la funció de guarda o tutela, una dona (p.e una educadora) pot provocar en algun cas un conflicte pel xoc jurídicocultural. Per això és necessari que l'educador/a tingui una base de preparació pel tractament d'aquest conflicte la gestió del qual l'encamini cap a la integració. Per completar aquesta anàlisi vegi's la qüestió "legislació i religió, el Corà com a component dels codis legislatius", així com la disfunció "necessitat d'incrementar l'eficàcia dels agents socials".

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Segons el diagnòstic de l'AESJ un **34,8 % dels menors tenen família pròpia i d'aquesta un 62% es troba en situació regular**; creuant aquestes dades amb les de situació actual, però, consta que en la seva majoria en l'actualitat no es troben integrats en el sí de la seva família en primer grau o en família extensa. Val a dir que d'aquests menors un **53,8 % tenen com a referent un germà en situació regular**. De la totalitat dels menors sobre els que es basa l'AESJ un **30,7 % tenen a més a més del germà altres referents familiars** (dels quals en un 50% són pare i/o mare que estan en la seva totalitat en situació regular).

2) CAUSA-EFECTE

Part dels conflictes podrien erradicar-se o pal·liar-se com a mínim, si s'actua sobre **la totalitat del nucli familiar**, dotant-lo de recursos suficients tècnics i econòmics, esdevenint alhora **motor de prevenció de conflictes**. En aquest sentit, aquesta mesura contemplada en les lleis produiria l'efecte de pal·liació dels conflictes i inclús de prevenció.

3) PROPOSTA DE RESOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Donar compliment a allò que s'estableix a l'art 14 del Reglament 2/97 de protecció de menors, en el que s'estableix que *" els equips tècnics prioritzaran la mesura de protecció d'atenció en la pròpia família quan el desamparament pugui ser modificable mitjançant l'acció de les intervencions tècniques adients "*. Aquesta disposició es troba en harmonia amb la resta de lleis autònomes, estatals, europees i declaracions universals dels drets humans i dels drets dels infants.

Decisió d'inversió d'esforç social en aplicar l'art. 5.1, primer de la Llei catalana 37/91 de protecció de menors, pel que fa a la mesura d'atenció del menor en la seva pròpia família, *" mitjançant ajuts de suport psico-social, de caire personal o econòmic, de l'Administració "*.

Si aquesta mesura es duu a terme en coordinació amb altres estats membres de la Unió Europea (aplicació de la Resolució del Consell 97/C 221/03), tal com s'ha analitzat més amunt i amb les autoritats competents a la resta de l'estat espanyol, on és de suposar que es troben altres familiars dels menors de referència, i en coordinació amb entitats públiques i privades d'iniciativa social que fan el seguiment i/o acompanyament a membres de la família, **els costos socials i econòmics que això suposaria serien menors que els que es produeixen amb el menor en el circuit conflictiu analitzat**.

En aquesta mateixa línia s'estableix en l'art. 22.2 de la Convenció de Nacions Unides sobre els drets del Nen de 20 de Novembre del 1989, que és necessari **localitzar els pares o altres membres de la família del menor i fer el que s'escaigui**

als efectes de recollir informació per a la localització o, en cas contrari, cal aplicar un sistema de protecció del menor.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Segons l'AESJ no consta cap menor immigrant indocumentat no acompanyat al que se li hagi aplicat la mesura de protecció de l'acolliment familiar en família aliena, ja sigui en família autòctona o marroquí, segons la resposta corresponent a situació actual del diagnòstic (punt Nombre 22).

S'ha constatat al llarg de l'AESJ un cas susceptible de ser considerat específicament: aquesta actuació va ser duta a terme per la pròpia família acollidora, no autòctona, a Andalusia; mentre el menor va estar convivint amb aquesta família i compartint treball i estudis duia a terme una vida normalitzada. En trencar-se l'estructura es troba al carrer cometent petits delictes.

2) CAUSA-EFECTE

L'acolliment familiar permet al menor gaudir d'un entorn apropiat per la cura de les seves necessitats.

En el cas de produir-se en família no autòctona, l'avantatge és que l'adaptació cultural pot ser acompanyada desde una major comprensió i experiència, i, per tant, des d'una igualtat d'experiència de vida.

En el cas de produir-se en família autòctona l'avantatge és que la integració cultural pot ser acompanyada des del propi sistema del país de recepció i l'intercanvi d'experiències de vida pot oferir al menor una obertura cap a la tolerància i la diversitat.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Donar compliment a allò que s'estableix en l'art 5.1. de la llei catalana 37/91 de protecció de menors, que estableix, com a segona mesura de protecció, "*l'acolliment simple del menor per una persona o una família que puguin substituir, provisionalment o definitivament, el seu nucli familiar natural*".

Dur a terme una sensibilització profunda i preparació específica de persones i/o famílies que estiguin disposades a assumir transitòriament o definitivament aquesta mesura. D'aquesta mateixa forma es generaria un fluxe entre els menors de referència i la societat de recepció que ajudaria alhora a pal·liar l'alarma social que s'ha generat entorn als menors immigrants indocumentats no acompanyats, tal com es pot veure en l'Annex corresponent al recull d'algunes de les notícies aparegudes durant el període de temps d'elaboració de l'AESJ i que s'adjunten a fi de mostrar el fort impacte i en sentit negatiu, que el conflicte està ocasionant, amb la consegüent estigmatització d'aquests menors.

Per reconduir l'alarmisme que s'ha creat, caldria treballar en la línia de la **pedagogia democràtica**, facilitant un **procés d'assimiliació** de la immigració, sabent que aquesta passa per períodes turbulents, com cita J. Ramoneda en un article aparegut a la premsa arrel de la qüestió de la immigració, i en el que continua especificant que el criteri de l'adaptació ha d'ésser mitjançant la llei, atès que aquesta obliga de manera igual tant l'immigrant com l'autòcton. Els menors són especialment receptius; per tant, si sobre ells s'actua en la línia de la **interacció entre drets i deures (aplicant noves i creatives metodologies d'aborgatge del conflicte)** el resultat és la integració amb la consegüent normalització i desestigmatització.

Una suposada **mesura** que sembla adient és l'**acolliment "temporal" o provisional** dels menors de referència atesa la seva experiència de vida, tal com queda palès al diagnòstic de l'AESJ; com que el 95,7% dels menors tenen referent familiar al país d'origen i aquest és relativament estable (en un 69,6% dels menors s'han pogut dur a terme gestions pel que fa a l'autorització dels pares - vegi's situació actual del diagnòstic- punt núm. 23).

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Els agents socials que intervenen en el conjunt dels menors de referència es troben **impedits per dur a terme una actuació ràpida i eficaç** a causa del gran Nombre de menors immigrants indocumentats no acompanyats així com per motiu del complex circuit que generen, la informació informal de la que parteixen, la pèrdua de contacte amb el menor, etc.

Es detecta segons el diagnòstic una **manca de coneixement**, per part dels agents socials que intervenen sobre un mateix menor, de les actuacions jurídic-administratives dutes a terme en la mateixa CA o en altres CCAA. Aquesta es veu reforçada per la **manca de coordinació i de traspàs d'informació i seguiment de l'actuació**, el que produeix un desconcert sobre la forma d'actuació escaient sobre el menor, provocant que l'únic control sobre la totalitat del seu cas el té única i exclusivament el propi menor. Aquesta informació no comprovada i només controlada per ell li otorga capacitat de poder sobre el seu propi cas, que, en tractar-se d'un menor, s'hauria d'anar transferint, o, si més no, compartint, amb els agents socials, als efectes de protecció efectiva del menor i d'alleugerar-lo d'aquesta càrrega impossible d'assumir per ell sol, portant-lo al precipici de l'estigmatització.

2) CAUSA-EFECTE

Per causa de l'alimentació dels circuits cronificadors esmentats, els agents socials que intervenen en el col·lectiu dels menors de referència **poden tenir la sensació de pèrdua d'eficàcia i de motivació**, de sensació de no avanç sobre les situacions dels menors que, en ser tant generalitzada i que causa alarma social com reflecteixen els mitjans de comunicació (tal com es pot veure a l'annex de recull d'algunes notes de premsa), que produeix l'efecte **amplificador del conflicte** sotmès a anàlisi i el reforçament dels menors en les seves actuacions. Alhora prospera el **deteriorament general sòcio-jurídic** dels menors immigrants indocumentats no acompanyats, i a més a més, produeix el **"burn out" dels professionals**, que dilatades en el temps poden produir situacions de conflicte d'alta intensitat com és el cas de les notícies recollides referides a tancament de centres, dimissions de directius de centres, baixes de professionals del camp del treball social, etc.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Tot això fa necessari **oferir als agents socials que intervenen amb els menors immigrants indocumentats no acompanyats una preparació específica, molt concreta i adaptada a aquesta problemàtica**, donant compliment al que estableixen les resolucions europees, així com una actuació urgent de suport i descongestió als efectes de normalitzar l'actual conflicte.

A aquests efectes esdevé totalment **necessària la col·laboració de les entitats d'iniciativa social**, doncs poden dur a terme un treball molt constant i un ampli ventall de suports en coordinació amb altres entitats, així com el seguiment i acompanyament individualitzat sobre els menors de referència. Aquest treball està també reconegut en les resolucions europees citades amb anterioritat.

Els organismes competents de totes les CCAA haurien de promoure i actuar amb criteris de confiança mutua i intercanviar informació amb les entitats d'iniciativa social per tal de pal·liar i **treballar sobre el conflicte social de forma conjunta i sincronitzada**. D'aquesta forma no es produirien situacions com les analitzades en l'AESJ en les que es coneix per part d'un agent social la fuga d'un menor d'un centre d'acollida o inclús d'un centre de justícia juvenil i no es pot dotar de continuïtat a l'actuació per desconeixement de qualsevol informació anterior o referència posterior. Aquesta situació és tan problemàtica com que s'ha constatat al llarg de l'AESJ, tenir coneixement que el menor s'ha fugat d'un centre de justícia juvenil i reapareix en un CRAE; o desaparèixer d'un CRAE i continuar al carrer, quan fins i tot hi ha ja una resolució de tutela. Si s'entrecreuen les dades que apareixen al diagnòstic, s'observa que un Nombre important de menors ha comès activitat delictiva i ha estat a un centre de justícia juvenil del qual s'han fugat i, en canvi, al punt que fa referència a la situació actual (punt núm. 22 del diagnòstic) no n'apareix cap menor en centre de justícia juvenil. A efectes de complitud vegi's punt "qüestió a tenir en compte: l'accés a la delinqüència ...".

Si no és possible aquesta actuació conjunta i sincronitzada entre agents públics i privats es pot arribar a incomplir allò que preveu establert en l'art. 23 de la llei catalana 37/91 i concordants quan estableix que *"tothom i especialment qui per raó de la seva professió tingui coneixement de l'existència de qualsevol maltractament a menors, ha de posar-ho en coneixement de l'autoritat judicial o de l'organisme competent"*, entenent per maltractament la situació que es produeix quan havent hi resolució de guarda o tutela, que alhora és d'assumpció automàtica, i trobant-se els menors en situació de risc al límit de la seves necessitats de cura bàsica o a prop d'activitats delictives, aquests es troben al carrer, tal com apareix en el punt núm. 22 del diagnòstic. En els casos en que s'incumpleix el previst en les lleis esmentades es pot incórrer en el que es defineix en el butlletí núm. 25 de JUSTIDATA, editat pel Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada, del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, que té per títol "El maltractament d'infants a Catalunya ...", com a maltractament quan, en el seu punt 2 de la tipologia dels maltractaments, fa referència a la "negligència o abandó, no hi ha cura de la seva alimentació i/o roba d'abric, no hi ha cura pel seu tractament mèdic, no té horaris ni ritmes, es passa hores sense atenció protectora i/o educativa".

Des d'un punt de vista sòcio-jurídic seria necessari **fomentar la creació de pisos assistits i llars funcionals** (punts f) i g) de l'art. 43 del Reglament català 2/97 de protecció dels menors), així com el **foment de programes que poguessin ser duts a terme pels menors en centres de dia**.

També caldria **prendre les mesures de protecció i pla d'actuació i objectius** (punts a) i c) de l'art. 15 del Reglament 2/97) **en coordinació amb entitats públiques i privades que puguin oferir programes i seguiment i acompanyament als menors**

de referència, donant continuïtat així a les mesures socio-educatives alhora que a les jurídiques. En cas contrari, es produeix un trencament entre la realitat social i educativa del menor i la realitat jurídica, que actua com a factor de desorientació i deteriorament de la seva realitat i té com a conseqüència la deconstrucció de l'expectativa de futur (a través de la que construeix l'expectativa de present).

En connexió amb aquest punt és important **establir els mètodes relacionats amb la resolució de conflictes** proposats a la disfunció de la "desconnexió dels subsistemes a l'entorn del menor immigrant indocumentat no acompanyat" (veure creació d'un expedient jurídic administratiu interautonòmic).

Finalment, cal esmentar la necessitat de l'aplicació eficaç de les mesures i normatives; per aquest motiu esdevé necessària una sincronitzada coordinació entre tots els agents socials que intervenen en el camp dels menors de referència tal com estableix el Decret català 372/ 2000 de 21 de novembre, d'estructuració de la Direcció General d'Atenció al Menor, en el que s'especifica i s'estructuren les actuacions segons les funcions de la DGAM. Aquest Decret defineix i estructura els diversos serveis amb que compta la DGAM, tot concretant les funcions i competències de cada un d'ells. Així: a) art. 2.2., Servei de Gestió Administrativa, Servei d'Urgències (veure p.e. art. 8.d, com a funcions de la Secció de Menors Indocumentats s'encomana "*fer les gestions necessàries perquè tots els menors nacionals i estrangers disposin de la documentació necessària* ", fet que provoca a Catalunya, al menys, la neutralització del buit legal que es podria considerar segons l'art. 10.4 de la "Ley 1/96 de Protección Jurídica del Menor"); b) Servei de Recursos (veure p.e. art. 10. c i d, a la Secció de Centres i Programes els encomana les funcions de "*dur a terme funcions d'avaluació, suport i coordinació en relació amb els centres d'urgència, d'acollida i residencials d'acció educativa*" i "*informar respecte a l'atenció i als serveis que ofereixen els centres diürns i altres recursos* "); c) Servei d'Assumptes Jurídics (veure p.e. art. 13. a i d, en que els encomana les funcions d'"*elaborar estudis i informes, propostes de resolucions administratives i altres activitats relacionades amb l'assessorament jurídic en matèria d'atenció als menors*" i "*coordinar davant l'autoritat judicial les actuacions relacionades amb la guarda i tutela de menors*"); i d) Secció de Registre i Inspecció.

En la línia apuntada a l'informe "Separated Children in Europe Program" elaborat per l'organització Save the Children, la Unió Europea i la United Nations High Commissioner for Refugees, els registres i anotacions i la documentació són essencials per protegir els menors no acompanyats , que anomenen "separats".

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

En el cas dels menors immigrants indocumentats no acompanyats, i als efectes de pal·liació del conflicte que s'ha generat, s'ha de considerar el fet de l'agreujament de la problemàtica analitzada per la desconexió entre els diversos subsistemes a l'entorn del menor. El Marroc té el seu subsistema d'actuació desconectat de cada un dels subsistemes d'Espanya. Alhora, Espanya té molts subsistemes, un per cada CA, desconectat del subsistema català, en el cas que s'analitza. A més el subsistema europeu també es troba afectat per la problemàtica en qüestió. Cal destacar que cada subsistema es constitueix com a "sistema marc" degut a la complexitat del sistema principal, essent precis analitzar les interaccions entre el macrosistema, els sistemes i els corresponents subsistemes.

2) CAUSA-EFECTE

La no actuació coordinada i continuativa d'aquests subsistemes fa que el sistema, que és el que envolta la vida del menor, es retroalimenta de la mateixa descoordinació, el que provoca l'empitjorament de la situació socio-jurídica del menor, esdevenint causa i alhora efecte del deteriorament del conflicte.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

S'han de crear interseccions entre els diversos subsistemes. Cada una d'aquestes interseccions provocarà una modificació del sistema, doncs cada intersecció és un moviment, cada moviment és un canvi i cada canvi comporta una redefinició i redelimitació del problema. Sense aquest abordatge del conflicte no és possible pal·liar i normalitzar el circuit dels menors immigrants indocumentats no acompanyats. I aquest cercles són directament aplicables als expedients jurídic-administratius dels menors de referència.

Per donar resposta a aquestes interseccions i, en la línia de la intersecció jurídica administrativa, es proposa la creació d'un expedient jurídic administratiu interautonòmic dels menors immigrants indocumentats no acompanyats, als efectes de dur a terme una acció conjunta, coordinada i eficaç. A aquest efecte citem com a exemple de tracte el d'un expedient administratiu sobre el que es duu a terme un seguiment social a una altra CA, quan el beneficiari es trasllada de domicili; en aquest cas el beneficiari, es trobi on es trobi, rep una continuïtat de mesures que alhora l'obliguen a la continuïtat del que s'hagi resolt i/o acordat amb un altre tècnic d'una altra CA.

Pel que fa a la creació de interseccions entre els subsistemes legislatius espanyol i marroquí esdevindria necessària l'elaboració d'un conveni específic entre ambdós estats, tal com consta en un antecedent trobat en matèria precisament de menors com és el Conveni signat en data 30 de maig de 1997, sobre "assistència judicial,

reconocimiento y ejecución de resoluciones judiciales en materia de derecho de custodia y derecho de visita y devolución de menores" , publicat al BOE en data 24 de juny de 1997, ref. 13738.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

D'acord amb l'AESJ, **durant els dos mesos de mitjana** que els menors immigrants indocumentats no acompanyats **es troben en programes o centres**, es produeix una contenció del conflicte que, de no afegir-se un moviment efectiu de presa de consciència del menor, i amb ella una presa de mesures el màxim d'acord possible amb les seves expectatives, **produeix un trencament del menor amb el programa o centre, i recaiguda al circuit descrit a la primera disfunció estudiada.**

2) CAUSA-EFECTE

En l'**abordatge del conflicte** que s'analitza és necessari **generar un moviment creatiu de mesures** que permeti la canalització del menor immigrant indocumentat no acompanyat. Tal com s'ha analitzat més amunt el menor ha assolit per la seva pròpia realitat un grau de maduresa i autonomia que implica, per part l'estat de recepció, la creació de mesures noves, creatives i diverses a les que s'apliquen habitualment als menors autòctons. Segons estudis sociològics l'adolescència dels menors autòctons tendeix a dilatar-se en el temps. L'adolescència dels menors immigrants indocumentats no acompanyats s'escurça per la necessitat de trobar respostes a la seva situació, tant al Marroc com al país de recepció, en aquest cas, al territori espanyol.

El tracte de **contenció**, que a més resulta no adaptat a les seves necessitats, actua com a **causa de cronificació i de deteriorament de la seva situació sòcio-jurídica.**

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Les línies d'actuació han d'anar encaminades a **donar respostes a la seva autonomia**, generada no només pel seu entorn cultural i, amb ell, el sòcio-jurídic, sinó per la que es deriva del seu itinerari. En la majoria dels casos, la família d'origen del menor immigrant indocumentat no acompanyat és camperola que en ocasions es veu obligada a abandonar el camp al Marroc per manca de mitjans de subsistència (en ocasions causades per la creixent desertització), fet que provoca una micromigració cap a la ciutat, formant part aleshores d'una franja de població a la que li és difícil l'obtenció de recursos per sobreviure, el que provoca una migració cap a altres països. Per tant, **sovint la imatge de la vida al camp d'aquests menors no és un referent positiu** pel que fa a expectatives de vida i actua com "ombra" dels menors de referència que elaboren la imatge de vida a la ciutat i al camp, i a la fi, com diu el professor Tomàs Vidal, no hi ha millor vacuna que la ciutat ... a través d'ella els immigrants assimilien els valors de recepció.

En aquests casos, la seva integració mitjançant l'internament a centres de zones rurals o amb activitats rurals no respon a les seves expectatives, sinó que les

frustra i en el decurs de l'estada al centre els menors prenen decisions com la de fugar-se i tornar a intentar una sortida d'acord amb la idea inicial de viure a la ciutat. És necessari per tant elaborar un pla d'actuació i objectius d'acord amb criteris educatius, escoltant el menor (tal com estableixen les lleis marc i els articles de lleis esmentades, a més a més del que fa referència al principi generalitzat de l'interès superior del menor) i possibilitant una actuació conjunta i a l'uníson entre agents socials i menors, d'aquesta forma la mesura aplicada ja no esdevé únicament en caràcter de contenció.

És l'aprenentatge i la pràctica de l'equilibri entre les mesures educatives i les disciplinàries i de contenció que correspon al procés evolutiu de tot infant i jove, i que, a més a més, en aquest cas, actua com a enzim afavoridor de la integració.

S'ha observat al llarg de l'AESJ que en el cas d'un menor que treballa mentre estudia o es prepara per a una futura inserció laboral, segueix un ritme de vida en la línia de la integració. En un altre cas en el que s'ha trencat algun d'aquests punts s'ha desfet l'estabilitat de l'estructura social i educativa del menor, transformant-se en un menor en situació de risc i, fins i tot, en alguns casos, cometent petits delictes. Per tant és important reiterar que ha quedat palès al llarg del diagnòstic de l'AESJ que en el cas en el que a un menor se li ha aplicat un rigorós pla d'actuació encaminat cap a la inserció laboral, manté el seu equilibri estructural i estable i d'integració, en un període de temps relativament dilatat.

També s'ha de destacar la importància de fer ús de dinàmiques creatives i nous mètodes de treball en la línia que ofereix el Pla Interdepartamental per a majors de 18 anys, tal com es fa esment a la part final de l'anàlisi de les disfuncions de caire social i educatiu.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

En l'àmbit català el subsistema jurídic aplicable al menor és complexe i es troba regulat de forma fragmentada en diversos textos normatius que introdueixen elements d'enrevessament pel que fa a l'expedient jurídic-administratiu.

Alhora, el sistema jurídic espanyol és complexe donat que les CCAA assumeixen competències en l'àmbit de legislació de menors, el que provoca desajustaments conceptuals jurídics de complexa interacció.

Cal fer esment que als efectes d'aquest estudi i d'anàlisi d'expedients iniciats a altres CCAA no s'ha trobat un recull legislatiu actualitzat pel que fa a protecció de menors, on haurien d'estar inclosos els reglaments i normatives de les diverses CCAA, així com les dades d'ubicació i organigrames dels organismes competents.

D'altra banda la complexa terminologia i estructura jurídic-administrativa en relació a la normativa aplicable de protecció de menors a la que se li sobreposa l'embrollat itinerari dels menors de referència, juntament amb la manca de coordinació general tant a Catalunya com a les diverses CCAA, fa que **alguns agents socials que intervenen en el camp dels menors immigrants indocumentats no acompanyats es trobin desorientats en els aspectes jurídics i administratius** provocant desencaixos d'actuacions.

2) CAUSA-EFECTE

La dispersió normativa, la manca d'un recull legislatiu espanyol, la problemàtica de la complexitat del circuit i la dificultat que tot això comporta per a la coordinació general és causa de la **dificultat d'harmonització i ordenació de les actuacions en general, tant a Catalunya com a d'altres CCAA, i tant entre agents públics com privats.**

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Si s'elaborés un recull legislatiu de les diverses normatives on alhora es recollissin les dades dels organismes competents, possibilitaria una major eficàcia en l'actuació i aplicabilitat de les mesures en el vulnerable camp de la protecció de menors. Això assentaria les bases cap a la posterior continuïtat de mesures i de l'expedient jurídic administratiu interautonòmic, fent ús del que s'estableix en el Capítol III de la Llei 1/96 de Protección Jurídica del Menor "Medidas y principios rectores de la acción administrativa", del Título I "De los derechos de los menores". En aquest sentit es proposa **l'ampliació i actualització de la publicació "Legislació estatal i autonòmica sobre protecció dels menors en situació d'alt risc social" publicada pel Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya, edició de 1994.**

D'altra banda, caldria una **descripció molt simple i ordenada de l'actuació socio-jurídica a dur a terme** a fi de retornar la situació a un cert ordre i **clarificació jurídico-administrativa** als efectes de produir una distribució clara i eficaç de mesures entre tots els agents socials disponibles, així com d'objectius concrets, plans i programes per , en un primer moment, descongestionar el conflicte i, en un segon, treballar-lo "integrat" al circuit normalitzat de protecció de menors, desestigmatitzant per tant el col·lectiu, ja que els menors immigrants indocumentats no acompanyats són infants que mereixen igual tracte segons la llei (art. 7 de la Llei catalana 8/95 de protecció de menors desemparats). En aquest sentit, i als efectes de clarificació i de coneixement de la situació jurídico-administrativa dels menors, tant per part de les administracions públiques com de institucions privades podria servir d'inspiració el punt núm. 21 del qüestionari que s'annexa a l'AESJ, i que ha estat realitzat en base a la legislació vigent.

En qualsevol cas, i tal com estableix l'art. 3.1 de la llei catalana 37/91 de protecció dels menors desemparats, **s'haurien de dictar automàticament les resolucions assumint la tutela dels menors desemparats, alhora que s'estudia la possibilitat d'assumir la tutela ordinària i es duen a terme indagacions tant al país d'origen com al de recepció**, permetent així l'abordatge directe de la situació del menor. Als efectes d'una visió completa, vegi's la disfunció "la tutela com a actuació jurídica". En aquest mateix sentit la Llei espanyola 1/96 de Protección Jurídica del Menor en concordància amb el Codi Civil.

Per tant, en el cas d'un menor procedent d'una altra CA el que escauria seria un **traspàs de funció tutelar**, es trobi la tutela en momet ordinari o no (depenent de la legislació autonòmica que correspongui). Per tant, es proposa la **creació d'un escrit de traspàs de funció tutelar interautonòmica** amb el corresponent **traspàs de l'expedient jurídic-administratiu** al que s'ha fet referència anteriorment (tal com succeeix amb els expedients generals d'intervenció social).

La legislació marroquí contempla específicament, en el Moudawana, segons constatació duta a terme en l'AESJ, aspectes en concordància amb el Corà. Estat i religió van units en la legislació marroquí, al tractar-se d'un estat confessional que respecta les religions monoteistes (islam, cristianisme i judaisme).

Per exemple es troba en el Moudawana, en el Llibre 1 "Del Matrimoni", del Capítol 1er. "Del Noviatge", en el seu art. 2 una remissió explícita al capítol 1er. del Corà. En l'art. 205 en matèria d'execució testamentària es fa referència explícita a Déu; en matèria de repudiació matrimonial l'estatut personal fa referència a les especificitats femenines pel que fa a determinar conseqüències civils (art. 47 Moudawana).

Alhora es troben en el Corà, tal com estableix J. Vernet en el pròleg, referències com : *"El texto revelado es el Corán; la tradición, la sunna, y los comentarios y discusiones de los primeros siglos de su existencia han cristalizado en los complicados sistemas jurídico-religiosos elaborados ... "* o *" Estas diferencias afectivas desaparecieron borradas por la legislación única con que reguló sus relaciones con las gentes del libro"* o *" el Corán tendría que ser el código fundamental que regulase la vida de los fieles, y, por consiguiente, había de desarrollar su parte legislativa; ... "*. Doncs en l'AZORA II, versicle 282 i ss. regula aspectes referits a deutes, testimonis i contractes; en l'AZORA IV, versicle 2 i ss. enumera disposicions sobre els orfes; en l'AZORA V, versicle 105 i ss. regula aspectes sobre els testaments; etc.

Aquests aspectes, que conformen la cultura jurídica marroquí, tenen transcendència jurídica sobre els menors immigrants indocumentats no acompanyats que fan més complex el treball sòcio-jurídic que recau sobre ells.

Aquest fet és d'importància clau en les actuacions socials, i amb elles les jurídico-administratives, dutes a terme a l'estat espanyol, ja que en ocasions aspectes del dia a dia dels menors, derivats de la legislació civil del país d'origen, poden ser considerades com a causa de no integració a l'estat de recepció i convertir-se en factors susceptibles de ser considerats d'augment de conflictivitat i, fins i tot, aparèixer com a motius d'expulsió d'un centre.

Es fa necessària per tant l'aplicació de la mateixa proposta de solució del conflicte que l'esmentada en la disfunció "necessitat d'incrementar l'eficàcia dels agents socials".

És important destacar que en la Disposició Adicional Primera, punt 4 de la Llei 37/91 de protecció de menors s'estableix que *" les necessitats de l'infant han d'ésser satisfetes, sempre que sigui possible, allà on viu i creix i entre aquells amb qui viu i creix, tenint presents, alhora, el seu benestar material i el seu benestar espiritual "*. És de destacar que la integració i desestigmatització general comporta també l'espiritual, latent en la seva cultura, incloent-hi aspectes d'integració jurídica i en conseqüència sòcio-educativa.

En aquesta mateixa línia, l'art. 27.3 del Conveni de Nacions Unides sobre els Drets del Nen de 20 de Novembre del 1989, que estableix la necessitat de prendre les mesures apropiades per ajudar els pares i a altres persones responsables del nen per donar efectivitat al dret del nivell de vida adequat per al seu desenvolupament físic, mental, social i espiritual ... ; en definitiva, també l'esfera jurídica del país de recepció contempla la integració en el camp espiritual.

QÜESTIÓ A TENIR EN COMPTE: l'accés a la delinqüència, una reflexió sobre les seves causes i les possibles solucions

1) EL CERCLE VICIÓS

El fet delinqüencial que va associat al conjunt de menors indocumentats que han estat objecte d'estudi en el present informe, és fruit bàsicament d'un cercle viciós que es va retroalimentant constantment.

Com apunta de forma exemplar l'informe d'evolució del Projecte Marhaba del Casal dels Infants del Raval, "la dinàmica generada per la presència del grup (de menors indocumentats) al carrer exerceix una socialització negativa en els nouvinguts i afavoreix la permanència al carrer i a la inadaptació conflictiva dels que ja hi són".

És a dir, els nois que arriben assimilen ràpidament els hàbits i *modus vivendi* (també en molts casos *operandi*) dels que ja hi són, perpetuant de retruc la situació existent d'aquests.

És en aquest cercle viciós on es troba la gènesi de tota la problemàtica, de manera que si s'aborda i es donen solucions reals i efectives als nois que estan actualment en el carrer es reduirien al màxim les possibles situacions de risc que afecten avui en dia als nouvinguts.

D'una manera certament simple i superficial si es vol, la solució passa per aquesta doble intervenció que ha de tenir lloc en dos moments diferenciats: en un primer moment cal donar resposta a la situació dels nois que ja es troben actualment visquent en la nostra ciutat per, en un segon moment acollir i derivar cap als serveis i

recursos que s'han dissenyat per al primer grup als que vagin arribant a partir d'aquest moment.

Amb això no es cerca evitar el contacte entre aquests dos grups, simplement s'aposta perquè aquest tingui lloc en un context i unes condicions completament diferents a les actuals. A més a més, si quan arriben els nouvinguts el primer grup ja es troba en una situació normalitzada/ legalitzada, el cercle viciós al qual es feia referència haurà quedat trencat i si encara es produeix qualsevol tipus d'activitat delictiva no es podrà atribuir a aquest.

2) UNA OPCIO EQUIVOCADAMENT FÀCIL

Quan un menor indocumentat arriba a la ciutat té un limitat ventall de possibilitats per subsistir.

Aquestes opcions consisteixen en fer caritat, treballar en feines d'economia submergida, acudir a serveis socials o entitats sensibilitzades amb la seva situació, o delinquir. És evident que no són les úniques però a grans trets són les més rellevants i interessants de cara a la present recerca.

Vist això, si en la majoria dels casos estudiats s'opta per la darrera opció és simplement perquè les altres vies no resulten efectives i en conseqüència són descartades. Així doncs:

Els autors no recorden haver vist mai a cap menor del col·lectiu objecte d'estudi de la present recerca demanant caritat. L'orgull propi, la cultura, la poca disposició a passar hores pidolant per unes poques monedes... poden ser alguns dels possibles motius que expliquin tot això.

En el cas del treball en economia submergida, la pròpia situació dels menors (sense vivenda, sense papers, en alguns casos sense l'edat legal per treballar al país) ja dificulten el seu accés a aquest. A més a més també resulta important la manca d'informació, desconeixent moltes vegades l'existència d'aquesta demanda.

La desconfiança en l'Administració i la desinformació (que ja era present en el punt anterior) són dos dels factors de més rellevància en l'explicació dels motius que impulsen al menor indocumentat a no

acudir a uns serveis públics que existeixen i que, amb totes les seves deficiències i punts foscos, li poden resultar útils.

Seria precipitat i fins i tot demagògic explicar l'accés a la delinqüència com a resultat de l'impossibilitat de subsistir mitjançant alguna de les altres opcions que han estat citades. No obstant, és evident que si hom compta amb cinc o sis vies per tirar endavant en el dia a dia i a priori ja en descarta la meitat, estarà jugant contra un mateix.

Si a tot això li sumem l'existència del cercle viciós que es detallava en el primer punt, comptarem amb els suficients arguments per defensar un discurs realista, moderat i coherent.

3) XIFRES PER A LA REFLEXIÓ

En la present recerca, a la part del diagnòstic de l'AESJ, s'ha detectat activitat delictiva en el 47,9% dels casos estudiats. La xifra ja és en ella mateixa suficientment rellevant, però també ho és el 39,1% dels casos en els quals no sabem si ha tingut lloc aquest tipus d'activitat. Només en un 13% del total es té la ferma convicció que no s'ha comès cap tipus de delictes.

És molt probable que dins d'aquest 39,1% s'ocultin alguns casos que es podrien sumar al ja de per si prou rellevant 47,9%. A manera d'exemple, només cal extrapolar els resultats obtinguts amb els que es citen en el ja indicat informe d'evolució del Projecte Marhaba el qual es basa en l'estudi d'una població completament idèntica a la nostra.

En dit estudi, el 88% del total de la població estudiada ha comès un delictes i el 43% d'aquests han reincidit. Resulta molt preocupant aquest alt índex de reincidència com també ho és la pobre actuació de les instàncies oficials davant del fenomen d'aquesta criminalitat.

Per a més detall sobre aquest aspecte cal veure el següent apartat.

4) L'ADMINISTRACIÓ (NO) MOU FITXA

La pobre actuació de les instàncies oficials que s'apuntava abans és producte de la deficient política d'immigració en general i de menors indocumentats en particular. Així, si és deficient ho és perquè no compta amb el marc legal actual que li permet afrontar des d'una altra perspectiva l'actual situació.

Al llarg de l'AESJ s'ha detectat que en els casos en que alguns dels nois han estat internats en un centre de justícia juvenil a resultes d'haver comès un delictes suficientment greu, no s'ha optat per procurar-los a aquests una transició a centres de protecció després de complir les seves respectives condemnes.

Ningú pot posar en dubte el fet que si no es fa absolutament res amb el noi durant i després del seu internament en un centre de justícia juvenil és molt probable que aquest pugui reincidir. Això encara es fa més evident quan hom s'adona que el subjecte tornarà amb amb tota probabilitat amb el seu grup d'iguals en el mateix barri del qual un dia en fou apartat, tornant a incorporar-se d'una forma conscient i interioritzada al etern cercle viciós.

En conseqüència, resultaria molt més positiu a nivell social i també a nivell del propi noi procurar-li durant la seva estada en un centre de justícia juvenil alternatives, alguna cosa en la que creure i il·lusionar-se. No només seria qüestió d'arrenjar-li els papers sinó que de manera simultània se l'hauria de derivar a un centre de protecció o fer-li un seguiment intensiu i posterior a la seva sortida per tal de facilitar-li el seu reingrés en la societat (i no deixar-lo sol en aquest pas vital com es fa actualment).

És a dir, el que cal és derribar aquestes contraproductes polítiques de *laissez faire, laissez passer* i substituir-les per unes actives i sensibilitzades que alhora defugin d'estèrils paternalismes.

És possible que en aquest procés alguns dels subjectes es mostrin rebels, poc col·laboradors o comprensiblement desconfiats. En aquests casos caldrà dissenyar uns programes de tractament en els quals es prioritzi la gradual conscienciació del noi defugint així del fàcil i poc efectiu recurs disciplinari (o limitant l'aplicació d'aquest al màxim per evitar que es transformi en un procés traumàtic).

5) THE DRUGS DON'T WORK

En el consum de drogues que s'ha detectat en l'AESJ, al tractar-se, en la majoria d'aquests, de substàncies inhalants no es pot parlar d'un factor criminògen donat el poc cost econòmic que comporta el seu consum.

A més a més, donat els efectes "passius" que van associats al seu consum resulta impossible (com sí que es fa en moltes altres drogues) al·legar en una causa judicial que el noi ha comés el delictes pel qual es troba processat estant sota els efectes de la substància o que l'origen del delictes es trobava en la necessitat de costejar-se aquesta.

Afortunadament, el procés de desintoxicació és bastant fàcil i poc traumàtic. En la població que s'estudia, aquest tractament només serà útil i efectiu si al mateix temps de realitzar-se s'aborden frontalment totes les altres problemàtiques que van que van associades a aquests nois. En cas contrari, només s'estarà tapant un forat i continuant deixant al descobert els altres.

6) UN CAMÍ A OBRIR, UN REpte DE FUTUR

El fet que la tipologia delictiva es centri fonamentalment en petits furtis i robatoris posa en evidència que aquests són una font de subsistència en el dia a dia.

Es compta amb poques dades respecte a la naturalesa dels robatoris i les que consten no són gaire optimistes: la majoria d'ells són robatoris amb violència i intimidació (penes de 2 a 5 anys de presó sense perjudici de les que s'en puguin derivar d'altres delictes que concorrin amb el de robatori).

En la resta dels casos existeixen algunes causes de lesions i només dues de delictes contra la salut pública.

Donada les característiques i la situació actual del col·lectiu, creiem oportú fer constatar aquí la necessitat que les autoritats fomentin

l'aplicació de les mesures penals alternatives com a forma d'execució de la pena, aplicada conjuntament amb un tutelatge i seguiment del jove infractor.

Si el pas per un centre de justícia juvenil d'un menor autòcton ja és dubtosament útil i eficaç, encara ho serà menys en un subjecte forani que a més a més acostuma a no tenir casa, parents i recursos que l'esperin quan surti d'aquest (una altra qüestió seria, com ja s'ha vist, canviar les polítiques d'aquests centres).

En aquest sentit, resultaria indiscutiblement beneficiós per a totes les parts que l'Administració es posés en contacte amb entitats i associacions sensibilitzades amb temes d'immigració i joves (tals com ONG's, plataformes, moviments juvenils, associacions del barri, etc.) per tal que aquestes, mitjançant un conveni de cooperació o quelcom afí, puguin involucrar-se en l'execució de les mesures penals alternatives i en la reinserció dels menors.

Simplificant en excés, es pot concloure dient que la primera hauria d'ocupar-se de la part burocràtica i de crear i cercar recursos i infraestructures. Als segons els tocaria bàsicament garantir o facilitar l'accés a l'integració social del subjecte alhora que actuaria com a catalitzador de la conscienciació social inherent a aquest procés.

Només així, amb la participació de l'Administració i d'aquest conjunt d'agents socials podrem tenir una mínim d'esperança, quan la teòrica funció de la pena passi a la pràctica i l'etern cercle viciós es trenqui definitivament...

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Desajustament entre expectatives dels menors quan arriben a Europa, amb els recursos i les possibilitats existents en relació a la manca d'un treball previ en el país d'origen, per la preparació del menor a l'hora d'emigrar.

2) CAUSA-EFECTE

Al Marroc, famílies molt nombroses que provenen del medi rural, viatgen a la ciutat en busca de condicions millors de vida i una feina, concretament. Tanmateix aquestes expectatives no es compleixen i deleguen en els menors de referència les funcions parentals, com ara les de recerca d'una feina per tal d'aportar quelcom econòmic a la llar familiar.

Davant de la impossibilitat de complir els desitjos, aquests menors d'entre 15-17 anys decideixen embarcar-se en un viatge que els ha d'aportar tot el que el seu país no els dona; decideixen emigrar a Europa. Es dirigeixen a França, però han de passar per Espanya.

L'arribada d'aquests menors a Espanya és traumàtica, no tenen referents, desconeixen el sistema, la llengua, perden el contacte amb les seves famílies i aquestes desconeixen l'estat, si més no el vertader estat, del seu fill.

Els seus objectius es veuen frustrats quan arriben a Espanya i troben la realitat de ser menors, amb el consegüent tràmit de tutela i ingrés en un centre.

Es produeix un xoc entre les necessitats del menor i el recurs que se'ls ofereix.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

La situació en la que ens trobem és la següent: front a aquesta arribada cal plantejar: com s'ha d'organitzar l'arribada del menor de referència, de manera que pugués ser controlada amb un mínim de coneixements del lloc on es dirigeixen, uns objectius i llocs on assolir-los.

Cal una **estructuració de recursos i serveis en relació amb el país d'origen** per preparar l'arribada d'aquests menors, dissenyant un programa per dur a terme des del mateix Marroc, de quins són els menors que volen viatjar, saber quins objectius, itinerari ha de seguir, programar la temporalitat de l'estada, els contactes amb la família, etc.

Per a la realització d'això cal establir **una via de comunicació i negociació amb els serveis que hi ha al país d'origen dels menors**, i posteriorment una **coordinació periòdica** per informar de la situació en que es troben aquests menors en cada fase del seu procés d'inserció socio-laboral.

Per això cal realitzar viatges i fer un programa des del mateix Marroc, com un programa d'intercanvis temporals per anar-se acoplant a una ciutat europea i amb uns mínims coneixements del sistema i de la llengua.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Manca d'una xarxa de suport familiar que enquadri un entorn de protecció, seguretat a aquests menors que es troben en un medi que els és desconegut. La no existència de xarxes de suport comunitàries de membres del mateix col·lectiu envers els menors no acompanyats.

2) CAUSA-EFECTE

Quan tots aquests menors decideixen emprendre un viatge amb l'objectiu de prosperar, inserir-se laboralment, perden en la majoria o en la totalitat dels casos, els contactes amb la família d'origen que es queda al Marroc amb l'esperança que aquest fill pugui assolir els seus objectius, i els pugui oferir suport econòmic, i en un futur, fins i tot, un sostre on reagrupar-se.

La família desconeix l'itinerari del menor desde l'arribada i alhora al menor li és molt difícil contactar-hi degut a la manca de recursos propis, econòmics i als provocats pel desconeixement del medi i entorn en el que es troba (llengua, circuit de serveis socials...).

La manca d'uns referents familiars que puguin oferir una protecció a aquest menor o en el seu cas el desconeixement de com gestionar les emocions dicotòmiques que aquest contacte pot despertar, fan que hagi de desenvolupar uns mecanismes d'autodefensa per subsistir en un medi que li és hostil, i que no li ofereix els recursos que ell creia que existien.

Aquests mecanismes van lligats al consum de substàncies tòxiques, actes delictius que els iclouen en un cercle de vida de carrer i una permanència d'exclusió, tal com és de veure a la "qüestió l'accés a la delinqüència ...", anteriorment exposat.

Un dels principals dubtes en la intervenció amb aquests menors és la poca influència que té la pròpia comunitat establerta al lloc d'immigració, així com el poc suport que aquests menors reben de la seva col·lectivitat. Moltes vegades aquests suport els rep de forma desviada i els menors entren en un procés d'explotació laboral per màfies establertes al territori de les CCAA, dificultant d'aquesta forma l'entrada del menor als recursos normalitzats d'atenció a la infància.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Facilitar els contactes familiars una vegada el menor està aquí. **Servei de trucades a la família i acompanyament i suport per a la gestió emocional** posterior de les mateixes. Aquests contactes familiars aportarien: afectivitat, suport emocional, sistema de creences, valors, arrels, sentit del viatge, de seguretat, autoestima...

Alhora, si es millora la **coordinació entre els agents socials** que intervinguin a les CCAA, tal com es tracta a la disfunció corresponent, i els **serveis del país d'origen del menor**, tal com s'explicita a la primera disfunció, es facilitaria la comunicació entre les famílies les quals sabrien quin és el procés del seu fill, on viu, què fa.

Treballant conjuntament amb les famílies marroquís ja residents a la ciutat, amb **representants culturals d'aquesta població, educadors magrebís** que esdevindrien referents vàlids per aquests menors, en una etapa inicial, ja que no els faria sentir desamparats i sense que ningú pugui entendre les seves intencions i experiències de vida.

Cal **contactar amb la comunitat de famílies magrebís que viuen a la ciutat**, perquè siguin possibles **acollidores d'aquests menors** en una primera etapa (tal com es tracta en disfuncions anteriors). Fer una **valoració del per què actualment no acullen a menors dels eu mateix país de procedència** (potser tenen por a no sentir-se recolzats per les administracions i l'entorn en general, mitjançant assessorament, suport en el procés d'integració del menor en la família, i econòmic), i en una segona etapa crear una **xarxa de famílies de procedència autòctona** per tal de facilitar la integració en la dinàmica de vida espanyola (tenint en compte l'anàlisi estrictament jurídic d'aplicabilitat d'aquestes mesures).

Cal realitzar un treball de **sensibilització sobre la problemàtica d'aquests menors en les comunitats establertes als territoris** de les CCAA, que serveixin com a **mesura de detecció, control i suport** pels menors nouvinguts. Aquestes **plataformes de suport del col·lectiu** facilitarien l'acollida del menor i la seva vinculació amb els serveis d'atenció al menor de cada CA.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Establiment dels menors en les diferents comunitats autònomes amb la consegüent dificultat que això suposa a l'hora de garantir la continuïtat d'un pla de treball individualitzat amb cada menor. Les actuacions socials que es realitzen sobre els menors de caràcter transitori, no hi possibilitat d'intervenir de forma continuada amb ells.

2) CAUSA-EFECTE

En quan un menor és localitzat i identificat en una CA, ingressa en un centre on es realitza un estudi i diagnòstic de la seva situació psico-social, per tal d'accedir posteriorment a l'assumpció de la tutela per part de l'Administració.

Aquest procediment és lent i suposa: no es compleixen les expectatives del menor quan arriba a Espanya, és a dir, no aconsegueix l'objectiu immediat d'una inserció laboral i aquest fet contribueix a la desmotivació del menor, el qual no entén ni participa del procés o itinerari que s'ha dissenyat per ell. Com a conseqüència, aquest es fuga, apareixent posteriorment a una altra CA, en la que es desconeix l'intervenció que s'ha fet anteriorment i s'intenta començar de nou, amb l'aggravant que el menor ja ha desenvolupat mecanismes i té eines per fugir del sistema i submergir-se en la vida de carrer.

Els menors que inicien un procés migratori per la nostra península no s'estableixen definitivament en cap CCAA, al contrari, canvien de lloc de estada continuament i amb molta celeritat, el que dificulta una atenció continuada sobre les seves problemàtiques i necessitats. De la mateixa forma, aquests menors que han estat subjecte d'intervenció de les administracions en diverses vegades, arriben a dominar l'estructura de suport oferta i la fan servir pels seus interessos (tal com es descriu en disfuncions anteriors), dificultant doncs la intervenció educativa. La manca de criteris de coordinació entre les diferents CCAA, i les diferències entre la legislació de protecció a la infància entre cada una d'elles, encara dificulta més la intervenció, provocant que aquesta hagi d'iniciar-se cada cop que el menor entra en el circuit d'atenció a la infància, sense tenir en compte les anteriors intervencions que s'han dut a terme amb el mateix menor de referència.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Regular el trànsit migratori mitjançant la creació d'un únic expedient d'identificació del menor, el qual podria crear-se en el primer moment d'arribada. Això implica un esforç de **coordinació i comunicació entre les diferents CCAA**. Aquest fet contribuiria a més a més a l'estalvi d'inversió en tots els aspectes (metodològic i econòmic).

Les fugues provoquen que el menor hagi de viure una sèrie d'experiències en les quals ha de realitzar la recerca de recursos en el propi carrer per subsistir. La possibilitat de poder accedir a aquests menors, que s'agrupen per donar-se suport entre ells, davant la manca de vincles externs i/o familiars que els protegeixin, és molt difícil, ja que ells esdevenen referents per ells mateixos.

La imposició d'un referent extern pot crear rebuig, i és per aquest motiu que ha de ser un educador de procedència magrebí, que conegui bé les arrels dels menors, per connectar amb les seves vivències i que els pugui acompanyar i ajudar a codissenyar un pla de treball amb cadascun d'ells, establint una relació i vincle educatiu que permeti uns pactes i compromisos presos de comú acord.

És necessari crear una coordinació entre les diferents CCAA que es veuen afectades pel problema dels menors immigrants indocumentats no acompanyats, establint estratègies conjuntes d'intervenció sobre el col·lectiu, de forma que es realitzi una intervenció globalitzadora sobre el problema dels menors no acompanyats. La creació d'un recurs d'atenció als menors ambulant que pugui actuar sobre la totalitat del territori espanyol permetria realitzar un seguiment dels menors i una intervenció més íntegra sobre ells, aquest equip multidisciplinar podria observar l'evolució dels menors i de la seva problemàtica i agilitzar l'entrada en funcionament dels recursos més adients per a cada situació, doncs els menors que arriben a la CA de Catalunya provenen d'un procés migratori que ha passat per diferents intervencions en d'altres comunitats autònomes, una intervenció que queda paralitzada per la fuga del menor del recurs o per la seva migració a una altra CA. El coneixement d'aquestes intervencions pels agents socials que hi intervenen posteriorment és un dels elements necessaris per a una correcta intervenció sobre la situació del menor.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Per mitjà de tot el que s'ha exposat el menor desenvolupa una percepció negativa dels recursos que s'ofereixen, ja que més enllà d'aconseguir una inserció laboral, acaba essent el procés una mesura de contenció mancada d'un pla viable d'inserció.

2) CAUSA-EFECTE

Tan bon punt el menor de referència ingressa a centres veu mermades les seves possibilitats d'expansió laboral, i les possibilitats d'obtenir uns ingressos amb els que oferir suport a la seva família, que està esperant notícies del seu èxit a la somniada "Europa de les possibilitats".

És molt probable que la vivència d'estar en un centre, més enllà de suposar tenir un sostre, una protecció del medi, és tancar les portes a una etapa del viatge.

Alhora, en aquest centre es realitza una observació i un diagnòstic de la seva situació i el procés, en moltes ocasions, és molt lent i no arriben a ser ni tan sols tutelats per l'organisme competent, donat que abans han optat de nou per la fuga.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Crear un Programa d'Inserció, que inclogui la formació, però que ofereixi possibilitats reals de feina en empreses i plans d'ocupació. Aquest programa ha d'estar **coordinat amb el país d'origen**, i incloure, per exemple, l'aprenentatge de la llengua.

Per altra banda, la idea anteriorment esmentada, del fet que l'educador sigui del mateix país d'origen que el menor, **facilitaria la comunicació i les possibilitats d'establir pactes i compromisos, treballant conjuntament per assolir l'objectiu d'inserció laboral**, tot realitzant la recerca d'una formació adequada als desitjos i les possibilitats de cadascun dels menors immigrants indocumentats no acompanyats.

El **vincle educatiu** que podria establir aquest referent, possibilitaria, alhora que pogués explicar al menor quin és el sistema del país on resideix actualment, quins recursos hi ha, com funcionen i perquè funcionen. Possiblement si **el circuit és explicat per algú amb legitimitat, algú de confiança**, la vivència la percepció negativa pugui transformar-se poc a poc en positiva, facilitant així la integració.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Manca o no adequació de recursos d'atenció a la infància en el país d'origen, no només pel que fa justícia sinó també, i especialment, pel que fa al sistema de protecció dels menors marroquís.

Inadequació dels recursos existents d'atenció als menors per acollir les necessitats expectatives dels menors no acompanyats.

De vegades no s'actua exercint una actuació educativa. La no possessió de papers que certifiquin l'edat real del menor, es presa en ocasions com a motiu per evitar una intervenció protectora.

2) CAUSA-EFECTE

Els menors que arriben de forma irregular al nostre país ho fan en base a unes característiques comunes, com és la necessitat de trobar una feina estable que els permeti aportar diners a l'economia familiar. Aquesta necessitat de prosperar econòmicament els porta a emprendre una aventura que en la majoria dels casos no té un final positiu.

En aquesta ideació de migració intervenen diferents factors que cal tenir en compte. El menor que emigra ho fa amb el propòsit d'establir-se laboralment, ja que la situació del mercat laboral al país d'origen no li permet fer-ho allà. Sovint es tracta de menors que provenen del món rural i que emigren a la ciutat a la recerca de feina, però que tampoc en troben allà. En aquest moment a la ciutat és quan comencen la vida al carrer i comparteixen amb d'altres menors la mateixa situació. Així s'inicia la ideació de l'emigració vers Europa, fomentada en gran part per l'imaginari cultural existent sobre una Europa rica i pròspera i amb facilitat per resposta laboral.

El grau de desorientació que pateixen els menors a l'arribada a Barcelona o a qualsevol altre punt de les diverses CCAA, junt amb la descoordinació dels recursos existents a la xarxa bàsica d'atenció al menor, provoca que moltes vegades aquests hagin d'anar d'un recurs a un altre, no poguent establir en cap d'ells un referent estable que els permeti acomodar la seva nova situació i la seva història. La impossibilitat de mantenir un treball educatiu individualitzat amb aquests menors (per la manca d'espais de relació, la inestabilitat dels menors en els recursos existents i la manca de recursos i figures educatives) provoca que aquests visquin els recursos d'atenció com un element que merma les seves possibilitats d'inserció laboral, acabant així com el perill de poder caure en mans de màfies que els poden explotar laboralment, o realitzant activitats d'economia submergida o, en el seu cas, activitats il·legals.

La inadequació o desajustament entre necessitats i recursos, provoca unes conseqüències a dues bandes. En primer lloc, la fuga dels menors dels recursos, en

quan veuen que aquell sistema no els permet assolir els objectius inicials del seu trànsit migratori i que dificulta les seves possibilitats per a inserir-se laboralment. Igualment la vivència que tenen els nois de les poques possibilitats que tenen els centres per a normalitzar i legalitzar la seva situació a Espanya, els fa desconfiar de les actuacions que es puguin dur a terme dintre d'aquest marc institucional.

Tanmateix, la impotència de les institucions per a normalitzar la situació dels menors, es veu incrementada quan aquests arriben a la majoria d'edat legal, i surten dels centres sense haver normalitzat la seva situació. Esdevenen de nou immigrants il·legals al nostre país, però aquesta vegada sense poder ser atesos sota un sistema de protecció de menors, i per tant, amb possibilitats de ser repatriat al seu país d'origen.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Per tal de prevenir des del mateix punt d'origen la possibilitat de que els infants i joves s'embarquin en un viatge que moltes vegades té per final la vida al carrer, cal treballar de forma conjunta amb les administracions de serveis socials i atenció a la infància de les zones originàries dels menors.

Aquesta coordinació entre els serveis d'ambdós països pot ajudar a minvar el Nombre d'infants que es veuen abocats a iniciar un procés migratori. L'atenció a les necessitats de la infància en el propi medi ha de ser una de les accions prioritàries en la intervenció sobre aquest fenomen migratori. Per això cal dotar de recursos els canals de comunicació entre les diferents entitats que treballen sobre aquest col·lectiu al mateix temps que s'intensifica l'aportació formativa sobre els agents socials que hi intervenen (tal com es fa referència tant en els "drets marc", com en altres disfuncions esmentades anteriorment).

Cal possibilitar la coordinació dels esforços dels diferents agents educatius en l'atenció als menors. Establir els criteris de derivació del menor als diferents serveis existents, així com enfortir la xarxa de recursos de protecció al menor per tal de poder donar una resposta individualitzada a cadascun dels casos que es presenten.

Cal establir un expedient únic de cadascun dels menors, tal com es fa referència a altres disfuncions esmentades, assignant de la mateixa forma un referent únic i estable en la intervenció amb els menors. Això demana una major coordinació entre les Administracions i entitats que hi treballen i una major mobilitat dels agents educatius que formen part del procés.

Cal que les intervencions educatives que es porten a terme des de les diferents entitats de protecció de menors, en referència als menors immigrants indocumentats no acompanyats, incrementessin els esforços per regular la situació dels menors, oferint la possibilitat real de normalitzar els papers i aconseguir els permisos de treball i residència, sempre abans que els menors hagi d'iniciar un procés de desinternament del centre. Aquesta mesura permetria oferir als menors una alternativa real a la vida al carrer, molt més lliure i amb recompenses molt més immediates. De no ser així no poden accedir a cursos ocupacionals reglats, no poden accedir a cap mena de feina, llogar un pis o una

habitació i estan constantment sotmesos al risc d'una detenció i de l'ingrés a una comisaria, que sovint acabarà amb la seva expulsió de l'Estat Espanyol. No tenir papers els fa també més vulnerables als abusos de poder i les agressions, abusos que, sovint, no són denunciats degut a la por i la indefensió que pateixen.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Els menors es socialitzen a través de la vida al carrer.

2) CAUSA-EFECTE

La falta de recursos que facilitin l'acollida a l'arribada del menor a la CA, provoca que aquests estableixin punts d'informació sobre el territori. Aquest coneixement del territori es realitza a través de la visió d'altres menors arribats al mateix territori o d'adolescents i joves del mateix col·lectiu instal·lats a la CA. Aquest coneixement parcialitzat i desviat sobre la realitat del territori provoca que els menors comencin la vida al carrer, realitzant activitats delictives per tal de subsistir.

Aquests joves pernocten al carrer i sense documentació, això fa que siguin subjectes d'alt risc per a l'exclusió social, ja que cauen sota el control de màfies i entren de ple en el món de la delinqüència, que en una situació en que no poden treballar es perfila òbviament com la única possibilitat per a sobreviure. Un dels principals problemes de salut que pateixen és el consum de tòxics, en especial cola i dissolvents inhalats. Pensem que en aquestes circumstàncies el consum de tòxics té sovint una finalitat de tipus ansiolític en nois sotmesos a condicions de vida altament estressants i frustrants.

Als efectes de complitud vegi's "qüestió: l'accés a la delinqüència ...".

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Cal iniciar un treball d'acollida i d'acompanyament amb aquests menors que arriben a les CCAA, per tal de facilitar el seu trànsit cap a la incorporació social i vital en els recursos normalitzats de la xarxa d'atenció a la infància. La figura de l'educador o l'educadora de carrer juga aquí un paper fonamental, per tal d'establir els vincles d'apropament al col·lectiu i iniciar un procés d'orientació vers la seva plena autonomia i integració social. Tota CA té un lloc d'arribada on els menors nouvinguts van a buscar informació sobre les possibilitats del territori (a nivell laboral, de regularització de papers...), és aquí on la figura educativa de l'acollida ha d'estar present per tal d'iniciar un procés educatiu amb els menors de referència.

L'acollida dels menors hauria de contemplar els següents passos:

1. Generar apropaments: intervenció/ mediació.
2. Pla d'atenció assistencial urgent, ràpid i gratuït.
3. Trets identificadors bàsics:
 - a) Diferenciar entre major i menor de 18 anys
 - b) Diferenciar entre major i menor de 16 anys
 - c) Conèixer si té família, la seva posició i el nivell de relació.

4. Resolució de tutela si es tracta d'un menor sense referents familiars.
5. Pla de relació familiar i integració en nucli familiar.
6. de treball individual per aconseguir la integració social progressiva.
7. Integració social real: documentació i autonomia d'acord amb l'edat i la responsabilitat.

1) DESCRIPCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

Absència de cap estructura d'ajuda que no passi pel desemparament.

2) CAUSA-EFECTE

Les mesures establertes per tal de poder intervenir sobre els menors de referència es basen en el principi del desemparament, no oferint-se en realitat cap altre tipus de possibilitat d'intervenció que l'ingrés d'aquest en un centre residencial d'acció educativa.

Tanmateix, el desemparament d'aquests menors pot ser vist com parcial i ambigu. Els menors es troben sense cap referent familiar, nuclear o extens, en el seu lloc de residència, però alhora les famílies d'origen són conscients i moltes vegades han recolzat la decisió del menor d'emigrar del país d'origen. **Aquests menors no tenen consciència d'haver patit un procés de desemparament ni de desprotecció, el que dificulta el treball educatiu en centres, on els agents educatius treballen a partir de la premissa de fer conscient de la història de desprotecció dels menors.**

Les actuacions dutes a terme pels educadors per tant no s'acomoden a la realitat històrico-biogràfica dels menors que atenen.

3) PROPOSTA DE SOLUCIÓ DE LA DISFUNCIÓ

En tot cas cal actuar paral·lelament en dues vies: una, aplicant la diversitat de mesures contemplades en les lleis i exposades en anterior disfuncions, i la segona estudiant, estructurant i aplicant altres tipus de recursos que no contemplin forzosament el desemparament del menors, habilitant estructures de suport comunitari i institucional.

En aquest últim sentit cal establir programes que fomentin l'autonomia dels joves sense crear una dependència total de l'administració tals com plans interdepartamentals, pisos assistits per a joves, etc... on aquests menors poguessin normalitzar la seva situació, adoptant les estructures mentals pròpies del context cultural d'on han emigrat i no ser tractats com a infants deseparats o maltractats quan en realitat no ho són o, com a mínim, no ho són en un primer moment.

ANNEX I

**PROJECTE D'ATENCIÓ JURÍDICO-SOCIAL
D'INFANTS I JOVES IMMIGRATS
INDOCUMENTATS NO ACOMPANYATS**

PRIMER QÜESTIONARI

DADES PERSONALS

Nom

Data de naixement

Lloc de naixement **Tanger**
Altres

Referent familiar a Espanya	Sí	Grau de parentiu
	Situació	regular
		irregular
	No	

Referent familiar al país d'origen	Si	Grau de parentiu
------------------------------------	----	------------------

Documentació	Certificat de naixement
	Empadronament
	Autorització pares
	Passaport
	Permis de residència

Observacions:

RECORREGUT

Aribada **Quan?**
 Com?
 Per on?
 Quantes vegades?

Centres d'acollida a altres CCAA	Si	Quin? Quant temps? Fuga del Centre? Actucions jurídiques?	Si No
	No		

Centres d'acollida a Catalunya	Si	Quin?
		Quant temps?
	No	Fuga del Centre?

Tràmits realitzats

Cap

Permís de residència

Tutela

Data

Data

SITUACIÓ ACTUAL

Alta al CASAL

Baixa al CASAL

data

motiu

S'ha pogut establir contacte amb el país d'origen? Si
No

Situació del noi:

Observacions:

PROPOSTA D'ACTUACIÓ JURÍDICO-SOCIAL

Propostes jurídiques d'acord amb la legislació catalana

Propostes jurídiques d'acord amb la legislació d'altres CCAA

Propostes jurídiques d'acord amb la legislació internacional

Altres propostes jurídiques convenientes

Proposta d'actuació amb autoritats competents

Proposta d'actuació jurídico-social a reforçar

Proposta d'actuació jurídico-social amb el país d'origen

**PROJECTE D'ATENCIO JURIDICO-SOCIAL
D'INFANTS I JOVES IMMIGRATS
INDOCUMENTATS NO ACOMPANYATS**

SEGON QÜESTIONARI

QÜESTIONARI :
INFANTS I JOVES IMMIGRATS INDOCUMENTATS NO ACOMPANYATS

Nº EXP : _____

DADES PERSONALS

1.- Nom _____

2.- Edat :

- ☐ 12- 14
- ☐ 15-16
- ☐ 17-18
- ☐ 19.....

3.- Gènere :

- ☐ Masculí
- ☐ Femení

4.- Lloc de naixement :

- ☐ Tànger
- ☐ Algèria
- ☐ Casablanca
- ☐ Tetuán
- ☐ Altres _____

5.- Referent familiar a Espanya :

- ☐ Sí
- ☐ No
- ☐ NS/NC

6.- En cas de resposta afirmativa , grau de parentiu:

- ☐ Pare / Mare
- ☐ Germà
- ☐ Oncle
- ☐ Cusí
- ☐ Altres _____

7.- Situació jurídica:

- ☐ Regular
- ☐ Irregular
- ☐ NS/NC

8.- Referent familiar al país d'origen:

- ☐ Sí
- ☐ No

9.- En cas de resposta afirmativa , grau de parentiu :

- ☐ Pare / Mare
- ☐ Germà
- ☐ Oncle
- ☐ Cusí
- ☐ Altres _____

10.- Documentació disponible:

- ☐ Certificat de naixement
- ☐ Empadronament
- ☐ Autorització pares
- ☐ Passaport
- ☐ Permís de residència
 - ☐ Vigent
 - ☐ Caducat
- ☐ NS/NC
- ☐ Altres _____

11.- Observacions :

RECORREGUT

12.- Any d'arribada a Espanya :

- ☐ 1994
- ☐ 1995
- ☐ 1996
- ☐ 1997
- ☐ 1998
- ☐ 1999
- ☐ 2000
- ☐ 2001
- ☐ NS/NC

13.- Mitjà d'arribada :

- ☐ Autocar
- ☐ Ferry
- ☐ Avió

14.- País de procedència diferent al país d'origen :

- ☐ França
- ☐ Itàlia
- ☐ Altres _____

15.- Primera localitat de referència a Espanya :

- ☐ Algeciras
- ☐ Alicante
- ☐ Barcelona
- ☐ Burgos
- ☐ Ceuta
- ☐ Córdova
- ☐ Girona
- ☐ Granada
- ☐ Madrid
- ☐ Málaga
- ☐ San Sebastián
- ☐ Sevilla
- ☐ NS/NC

16.- Nombre d'entrades a territori espanyol :

☐ Entrada única

☐ Dues entrades

Lloc _____ Motiu _____

Lloc _____ Motiu _____

☐ Tres entrades

Lloc _____ Motiu _____

Lloc _____ Motiu _____

Lloc _____ Motiu _____

☐ Quatre entrades.

Lloc _____ Motiu _____

Lloc _____ Motiu _____

Lloc _____ Motiu _____

Lloc _____ Motiu _____

☐ Diverses _____

17.- Ha estat a centres d'acollida a altres CCAA:

☐ Sí

☐ No

18.- En cas de resposta afirmativa detalli les següents variables:

☐ Madrid, Centro de Acogida Manzanares

Temps _____

Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____

Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí

¿ Quines?

☐ Passaport

☐ Permís de Residència

☐ Repatriació

☐ Tutela

☐ Altres _____

☐ Madrid , Centro de Concepción Arenas

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Ceuta, Centro de Menores San Antonio

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Burgos, Centro de Menores

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Algeciras, Centro de Cobra

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Màlaga, Centro de los Capuchinos y Torremoreno.

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Granada, Centro Bermúdez Castro

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Almería, Centro de Menores

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Sevilla, Centro de Menores

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ València, Centre de Menors

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Córdoba, Centro de Menores

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Toledo, Centro de Menores

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

☐ Málaga, Casa Hermano

Temps _____
Sortida del Centre ☐ Fuga ☐ Altres _____
Actuació Jurídica ☐ No ☐ Sí
¿ Quines?
☐ Passaport
☐ Permís de Residència
☐ Repatriació
☐ Tutela
☐ Altres _____

Temps total d'estada a centres d'acollida _____		
Nombre de centres totals en què ha estat _____		
Actuacions Jurídiques	☐ Sí	☐ No

19.- Ha estat a centres d'acollida a Catalunya :

- ☐ Sí
- ☐ No

20.- En cas de resposta afirmativa :

- ☐ Centre de Manresa -----
Temps d'estada -----
Sortida del Centre
 - ☐ Fuga
 - ☐ Trasllat a pensió
 - ☐ Acolliment en família pròpia
 - ☐ Acolliment en família aliena
 - ☐ Centre d'internament / Centre Penitenciari
- ☐ Centre de Collserola -----
Temps d'estada -----
Sortida del Centre
 - ☐ Fuga
 - ☐ Trasllat a pensió
 - ☐ Acolliment en família pròpia
 - ☐ Acolliment en família aliena
 - ☐ Centre d'internament / Centre Penitenciari
- ☐ Centre de -----
Temps d'estada -----
Sortida del Centre
 - ☐ Fuga
 - ☐ Trasllat a pensió
 - ☐ Acolliment en família pròpia
 - ☐ Acolliment en família aliena
 - ☐ Centre d'internament / Centre Penitenciari
- ☐ Centre de -----
Temps d'estada -----
Sortida del Centre
 - ☐ Fuga
 - ☐ Trasllat a pensió
 - ☐ Acolliment en família pròpia
 - ☐ Acolliment en família aliena
 - ☐ Centre d'internament / Centre Penitenciari

- ☐ Centre de _____
 Temps d'estada _____
 Sortida del Centre
☐ Fuga
☐ Trasllat a pensió
☐ Acolliment en família pròpia
☐ Acolliment en família aliena
☐ Centre d'internament / Centre Penitenciari

Temps total d'estada a Centres _____
Nombre de centres en que ha estat en total a Catalunya _____
Actuacions Jurídiques ☐ Sí ☐ No

21.- En el cas que hi hagi hagut actuació jurídica , especificar :

Persona / Entitat Instant

- ☐ Passaport / Visat _____
☐ Permís de Residència _____
☐ Permís de treball, en el seu cas _____
☐ Repatriació _____
☐ Expedient de desamparament **Data** _____
☐ Incoació de l'expedient _____
☐ Informes tècnics ☐ Mèdics _____
☐ Socials _____
☐ Educatius _____
☐ Psicològics _____
☐ Policials _____
☐ Estudi família pròpia _____
☐ Estudi família extensa _____
☐ Estudi família aliena _____
☐ S'ha escoltat al menor/jove ☐ Sí ☐ No
☐ Han comparegut pares/guardadors ☐ Sí ☐ No
☐ Proposta tècnica de mesures de protecció ☐ Sí ☐ No
Quines _____
☐ Declaració de desamparament
☐ Guarda administrativa temporal
☐ Acolliment simple en família
☐ Acolliment simple en institució
☐ Tutela ☐ DGAI ☐ Família
☐ NS/NC
☐ Altres _____

SITUACIÓ ACTUAL

22.- Actualment el menor/jove viu a:

- ☐ Centre d'acolliment
 - ☐ Centre d'acolliment de la DGAI. Quin? _____
 - ☐ Centre d'acolliment d'altres entitats públiques Quin? _____
 - ☐ Centre d'acolliment d'entitats privades Quin? _____
- ☐ Centre residencials d'acció educativa (CRAE)
 - ☐ CRAE de la DGAI Quin? _____
 - ☐ CRAE d'altres entitats públiques Quin? _____
 - ☐ CRAE d'altres entitats privades Quin? _____
 - ☐ Centres horitzontals/verticals
 - ☐ Pisos assistits
 - ☐ Llars funcionals
- ☐ Acolliment
 - ☐ Simple en família pròpia
 - ☐ Simple en família extensa
 - ☐ Simple en família aliena
 - ☐ Autòctona
 - ☐ Estrangera
- ☐ Pensió
- ☐ Carrer
- ☐ Centres d'internament / Centre penitenciari

23.- S'han realitzat gestions amb el país d'origen:

- ☐ Sí
- ☐ No

24.- En cas de resposta afirmativa,

- A) Amb qui
 - ☐ Família d'origen
 - ☐ Serveis Socials d'origen
 - ☐ Altres organismes _____
- B) Instant
 - ☐ DGAI
 - ☐ Serveis Socials de recepció
 - ☐ Entitats privades

25.- Acudeix a un Centre de Dia?

☐ Sí

☐ No

Quin? _____

26.- En el cas de que sigui el Casal dels Infants del Raval està en situació :

☐ D'alta al programa Màrhaba

Data de l'alta _____

☐ De baixa al programa Màrhaba

Data de la baixa _____

Motiu de la baixa _____

27.- S'ha objectivat activitat delictiva al llarg del procés?

☐ Sí

☐ No

☐ NS/NC

28.- En cas de resposta afirmativa,

A) Número de causes

☐ 1

☐ 2 a 4

☐ 5 a 7

☐ 8 o més

B) Tipologia delictiva

☐ Delictes contra les persones

☐ Delictes contra la propietat

☐ Delictes contra l'autoritat

☐ Altres _____

29.- Observacions :

PROPOSTA D'ACTUACIÓ JURÍDICO-SOCIAL

30.- Propostes jurídiques d'acord amb la legislació catalana:

31.- Propostes jurídiques d'acord amb la legislació d'altres CCAA:

32.- Propostes jurídiques d'acord amb la legislació internacional:

33.- Altres propostes jurídiques convenients:

34.- Proposta d'actuació amb autoritats competents:

35 Proposta d'actuació jurídic-socials a reforçar:

36.- Proposta d'actuació sòcio jurídica amb el país d'origen:

ANNEX II

EL PAIS 02/02/01

Una asociación pide amparo legal para 60 menores que llevan dos años en Ceuta

RODOLFO ABAD. Ceuta. La Asociación Pro Derechos de la Infancia ha solicitado a la Delegación del Gobierno en Ceuta que proporcione tarjetas de identidad a los más de 60 menores marroquíes que están acogidos en el centro especial San Antonio de la ciudad autónoma en espera de que las autoridades españolas localicen a sus familiares en Marruecos y se inicien los trámites para su repatriación.

La creación de esta organización se ha cursado también a la institución autonómica, que tiene transferidas las competencias en menores desde hace más de dos años, ya que, de hecho, las instalaciones en las que los niños están viviendo pertenecen a la ciudad autónoma.

La entidad ha denunciado que el hecho de que estos niños no tengan documentación, pese a que llevan residiendo en Ceuta en algunos casos dos y tres años, les imposibilita llevar una vida normal fuera del centro en el que están acogidos, ya que oficialmente están al margen de la ley, lo que supone que al cumplir los 18 años puedan ser expulsados sin más a su país de origen.

Pro Derechos de la Infancia explica que las autoridades locales, al no darles papeles, "están incumpliendo el derecho internacional y las leyes que aplican a los menores". Por este motivo, la institución ha dado parte a la Fiscalía de Menores de Ceuta, que tutela directamente al colectivo. En Ceuta hay aproximadamente unos cien niños procedentes de pueblos del norte de Marruecos, que llegaron tras escapar clandestinamente la frontera.

Esta asociación ya logró que en Melilla los menores obtuvieran la documentación que ahora reclaman para los de Ceuta. Precisamente miembros de Médicos sin Fronteras desplazados a esta misma ciudad para prestar atención sanitaria a los más de 300 inmigrantes que duermen en chabolas o a la intemperie, denunciaron ayer que se crea una situación: "Como de lo que encuentran en la basura y carecen de cualquier protección burocrático-sanitaria".

EL PAIS 20/01/01

Las entidades del Casc Antic piden al Ayuntamiento más guardias y educadores de calle

J. U. BERNABEU. Las entidades del Casc Antic y Barri Obrer han planteado al Ayuntamiento de Barcelona su profunda preocupación por el deterioro creciente de la convivencia que perciben en sus barrios. Representantes del movimiento vecinal se reunieron el pasado jueves durante una hora con el primer teniente de alcalde, Xavier Cases, y la concejal de Ciudad Vella, Katy Carreras. Los vecinos creen percibir falta de determinación para atacar algunos de los problemas de la zona.

Ante la sensación de inseguridad que tienen los residentes se piden más equipamientos, más educadores de calle, aumentar el número de agentes de la Guardia Urbana y una policía de vivienda social que incluya rehabilitar los más de 3.000 pisos vacíos que hay en ambos barrios.

La Federación de Asociaciones de Vecinos de Barcelona (FAVB) insiste en la necesidad

de abordar la cuestión desde una perspectiva global y no sólo lo policial y judicial.

Mientras se celebraba el encuentro, en la sede del distrito de Ciudad Vella, en la plaza de Sant Simeó, en la calle se manifestaban de forma espontánea un grupo de vecinos contra la inseguridad.

Desde el Ayuntamiento, la evaluación que se hizo de la reunión fue optimista teniendo en cuenta la buena disposición expresada por las entidades participadoras en la búsqueda de soluciones.

Un portavoz municipal destacó el esfuerzo de la FAVB por ofrecer una visión global sin perder en el detalle. Al abordar la inseguridad de estos barrios, este se atribuye fundamentalmente desde el gobierno municipal, "a un grupo de profesionales de las ciencias sociales y extranjeras así como a un colectivo de menores desamparados que viven en la calle".

09/07/01 MARCA

Cierra un centro de menores en Tenerife

La Laguna. El centro de menores de Valle Tabares en La Laguna (Tenerife) ha sido cerrado como consecuencia de los desperfectos causados en una revuelta provocada por un grupo de internos el pasado sábado. Uno de los internos huyó y dos fueron hospitalizados con heridas leves, según informó el Gobierno de Canarias.

La policia deté els 'nens del carrer' sis cops al mes

'Buit legal' a la Llei del Menor

JUSTIÇA. El conseller de Justícia de la Generalitat, Josep Deladell, va lamentar ahir el "buit legal" per a tractar als menors de la seva violència. A més, va acusar el conseller d'Educació d'afavorir el fenomen dels "nens del carrer", menors immigrats que malviuen pels carrers de Barcelona.

El conseller va assegurar que "quan un major de la seva comunitat activa delictiva, la solució és buscar el culpable i no pas la víctima en la llei del menor". Els problemes sorgents "en aquells menors que tenen accions de la seva comunitat de la seva activitat, tenint en compte el delictiu i no pas el culpable", és el que ha de ser el focus de la intervenció.

El conseller va assegurar que "quan un major de la seva comunitat activa delictiva, la solució és buscar el culpable i no pas la víctima en la llei del menor". Els problemes sorgents "en aquells menors que tenen accions de la seva comunitat de la seva activitat, tenint en compte el delictiu i no pas el culpable", és el que ha de ser el focus de la intervenció.

Volen formació i treball

El 77% dels menors del carrer de "un gran útil", segons la formació i el treball. Un total de 82% ha estat treballant el seu treball de manera de viure en zones abandonades i sense cap tipus d'estructura de protecció. Segons l'informe del Casal dels Menors del Casal dels Menors, "es tracta d'un col·lectiu difícil de treballar en la seva majoria, interessats a resoldre la seva situació de manca de treball i de viure. Per fer, inclús un 15% del total de menors del carrer es troba dins del grup de risc, format per alguns dels menors, però amb altres menors grans "molt derivats", delinqüents habituals.

Un menor pide que le encierren para no seguir delinquendo

Un menor de l'informe ha sol·licitat a la Fiscalia de Girona que le encierren para no seguir delinquendo.

Un menor pide que le encierren para no seguir delinquendo

Un menor de l'informe ha sol·licitat a la Fiscalia de Girona que le encierren para no seguir delinquendo.

comunidades

Autónomas con mayor número de inmigrantes

Andalucía (177.223)

Madrid (190.179)

Valencia (160.023)

Cataluña (150.943)

LOS PROBLEMAS DE LOS NIÑOS INMIGRANTES: Autoridades y ONG, desbordadas por la violencia de los menores en Canarias

Algunos menores extranjeros bajo custodia de las instituciones en Canarias tienen en la ley a las autoridades y a la justicia. El día de ayer, una autoridad... Son muchos los que se encuentran de un grupo de menors que se encuentran en un centro de la familia cuando intentaban... La familia cuando intentaban... Se trata de un grupo de menors que se encuentran en un centro de la familia cuando intentaban... Se trata de un grupo de menors que se encuentran en un centro de la familia cuando intentaban...

06 | DIRECTO
VIÉNES 15 DE MARZO DE 2001

La Llei del Menor col·lapsa els jutja

Més de 2.000 causes estan pendents d'entrar als jutjats, segons el Tribunal Superior de Justícia

TRIBUNALS. L'entrada en vigor de la Llei del Menor ha provocat el col·lapse dels jutjats de Menors de Barcelona, va denunciar ahir el president del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, (TSJC) Guillem Vidal.

Vidal va explicar en la memòria anual d'activitats del TSJC que més de 2.000 causes relatives a menors barcelonins es troben encara a la fiscalia pendents d'entrar als jutjats.

La "falta de programa, sordre i l'anarquia" amb aplicació de la Llei del Menor, segons el president del TSJC, les causes que han dut els jutjats de menors van rebre sumptes, una mitjana d'un cas en cada jutjat.

Una de les solucions que el president del TSJC va proposar per a aquesta situació és la creació d'un cinquè jutjat, però a la ciutat.

Tancaran els 'nens del carrer' per evitar que delinqueixin

El fiscal Mena diu que "no se'ls pot acollir perquè després robin"

de J.M. / M.R.

Fiscalia i Generalitat han endegat una ofensiva judicial per contrarestar l'activitat delictiva dels nens immigrants que malviuen pels carrers de Barcelona. Es tracta d'ordenar tancaments en centres de protecció de menors tant per la via penal com civil i suposar un enduriment de la llei del menor.

Quant a la via penal, el fiscal en cap de Catalunya, José María Mena, va anunciar ahir que des de fa dues setmanes s'apliquen mesures d'intervenció per als menors immigrants que delinqueixen. El tancament ajudarà a "educar" aquests nens, segons Mena. "No té sentit que els paguem un domini perquè estem no bé al men", va subvertir.

Amb el temps que porta aquesta mesura en vigor, molta dels nens "que no accipien estar tancats menys de Barcelona", va indicar Mena. Així comportarà "un descens dels delictes començats pels menors" alhora que el fiscal es va mostrar convençut que millorarà la imatge de la ciutat.

70 nens conflictius. Per la via civil, la Generalitat i la Fiscalia també estudien aplicar "mesures de contenció" per a la setantena de menors magnífics que són "nens conflictius", però que, a diferència de l'altre grup, no tenen delictes pendents greus i no estan subjectes a l'actual

Des menors tancaments a les escoles de Montjuïc, diuen.

Llei de responsabilitat del menor.

El conseller de Justícia, Josep Delfi Guàrdia, va explicar que la Generalitat preveu la "retenció" dels menors en centres on rebrien tractament psicològic per "intenció contenció de la seva reinserció". No obstant això, va reconèixer que si no es produeix la reinserció i el pla fracassa, tornaran al carrer. Tle-

palmeria no se la podrà retenir.

Guàrdia va admetre el fracàs del pla de buscar famílies magnífiques a Catalunya per acollir els nens del carrer, ja que només una ha respost a la crida. A més, va avançar que estudia la possibilitat de repatriar els menors i d'ajudar econòmicament les famílies d'origen com a compensació.

Els ingressos a presó s'han quadruplicat en 15 dies

El nombre de detinguts majors d'edat a Barcelona que han ingressat a presó provisional en els últims quinze dies gairebé s'ha quadruplicat. El fiscal en cap del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, José María Mena, va atribuir aquest espectacular augment "al major rigor dels fiscals" per demanar aquesta mesura preventiva i evitar així la inseguretat ciutadana.

En les darreres dues setmanes, els detinguts ingressats a

presó provisional han passat d'un 11 a un 41 %. Segons Mena, ara, si la policia deté una persona "investiga si té domicili fix" per evitar que estudeixin l'actuació judicial. El Fiscal va admetre que "Barcelona no és tan segura com voldríem".

● Els membres del jurat popular que van patir una gastroenteritis es van reincorporar ahir a la vista que se segueix a l'Audiència de Lleida contra un home acusat d'assassinar-ne un altre.

Cursos d'autodefensa

El conseller de Justícia, Josep Delfi Guàrdia, va anunciar ahir que la Generalitat potenciarà els cursos d'autodefensa i la formació integral dels funcionaris de presons per evitar que augmentin els incidents amb els reclusos als centres penitenciaris catalans.

Una altra de les mesures

que es posaran en pràctica és intentar mantenir més ocupats els interns amb activitats d'oci. A més a més, es preveu facilitar els contactes íntims entre el pres i la seva parella.

Més de 1.300 funcionaris de presons participaran en aquests cursos de formació personal durant aquest any.

La CEAR assegura que el Govern central eludeix les seves responsabilitats

La ONG que educa a nens estrangers en Canaries achaca sus problemas a Interior

TOMÁS BARBULO, Madrid
La presidenta de la Comisión Española de Ayuda al Refugiado (CEAR), Delfi Blanco, acusó ayer al delegado para la Extranjería, Enrique Fernández-Miranda, de inhibir de sus responsabilidades para con los menores inmigrantes que llegan a Canarias. La organización que preside Blanco gestiona el 80% de las plazas de acogida a estos chicos en el archipiélago. Frente a la sede del Gobierno central, la presidenta de la CEAR aludó a la labor del consejero de Asuntos Sociales del Ejecutivo autonómico, Marcel Molas.

Durante los últimos meses se han producido varias denuncias de explotación por parte de bandas blancas agresoras con armas blancas y fugas de los centros de acogida, que afectan a varias decenas de muchachos que viven en estas instalaciones de régimen abierto. En las últimas semanas, los centros para menores inmigrantes en Canarias, Andalucía, Cataluña y Madrid. El delegado del Gobierno para la Extranjería, Enrique Fernández-Miranda, se está prohibiendo de sus responsabilidades en un asunto que cree que es a día y que no se resuelve con la rapidez que merece.

Los menores inmigrantes de familias que los maltratan en Marruecos, Blanco alude a la reciente repatriación de cuatro adolescentes del centro de acogida de Fuerteventura. "Los nos han llamado para decirnos que allí nadie se ocupaba de ellos".

Trabajar con las autocomunidades
La presidenta de la CEAR insiste en que la Ley de Extranjería hace referencia a los menores. "Por eso el Gobierno tiene la responsabilidad de trabajar con las comunidades autónomas y no lo está haciendo". También reconoce que su organización estudia el retiro de la gestión de los centros de acogida a no se dan las garantías necesarias que favorezcan la integración de los pequeños inmigrantes. "Su tutela y guarda co-

29/3/01

BARCELONA MAS 02/03/01

Un grupo
usulmán se hará
cargo de los
menores de Ceuta

TOMAS BARBULO / SOCIO ABAD

Madrid / Ceuta
Gobierno de Ceuta quiere
que "en el plazo de diez días", un
grupo de una organización hu-
manitaria local denominada Luna
Blanca para que se haga cargo de
200 menores que desambulan
por las calles de la ciudad autónoma.
El grupo, de carácter musul-
mán, se ocupará también de localizar
a los familiares de los muchachos
en Marruecos, con vistas a su
situación.

La noticia ha sido confirmada
por el periódico por el consejero de
Asuntos Sociales, Mohamed
asid. Hasta hoy, Luna Blanca
era una institución desconocida.
La Administración central ni la
región del Gobierno ni otras
IG, ni siquiera la Asociación de
Inmigrantes Inmigrantes Marro-
queños en España (ATIME), tienen
nada de su existencia.

Está vinculada al imam Ha-
d Liazid, máxima autoridad is-
láica de Ceuta. Se halla inscrita
el registro de asociaciones de la
legislación del Gobierno desde
1994, y desarrolla su labor en las
afueras de la ciudad. En la plan-
ta del más importante de es-
tamentos, el de Sidi Embarek,
se ven varias aulas de apoyo educa-
tivo, formación islámica y aprendi-
zaje de árabe.

El imam Hamed Liazid de-
claró: "Será una tarea ardua, ha-
rán cargo de esos menores. Son
de muy difícil, que han sufrido
mucho y que no están integra-
dos en la sociedad". El viernes im-
previsto visitar el centro de ac-
ción de San Antonio, en donde es-
tán 70 chavales de entre 10 y 17
años, para ver a sus instalaciones,
y fueron la casa del antiguo co-
ordinador de Marina, "están tan
bien como de casa".

El desembarco de Luna Blanca
comenzando con mal pie. Los 18
autores encargados del centro
Antonio han recibido una carta
después del Ayuntamiento.
protesta ha despertado el inter-
és de los vecinos, que ven los menores
que viven las aglomeraciones en
los alrededores del Tajal, en donde
pueden de policías y guardias
las mismas controlar durante
el paso de 25.000 personas,
a cotizar en la ciudad.

Alimento y modernidad

La mayoría de estos chavales se
nutren de sobras que encuentran
en los basureros, viven en cue-
vas que excavan en las montañas y
llegan con peregrinos gamitos,
sando no lo comen a mano, son-
do los retrovisores de los coches y
con la cola que sujeta el espejo
bajo. Para combatir el frío se
usan encinas. El calor que des-
pués les ha valido el calificativo de
"citas", que ellos asumen con
orgullo. Formas pandillas penden-
das en las que los jefes ejercen
la autoridad feudal que en mu-
chos casos incluye la sodomiza-
ción de los más pequeños.

Amparados en la impunidad
de las proporciones su edad, algu-
nos trabajan de señores para delin-
dones de Ceuta o de Marruecos
se as pretenden. En abril de
90 la policía derivó a una edad
que habían hecho proporcio-
desembarco a un grupo de en-
8 y 15 años, a los que ofreció
asistencia desde 300 a 3.000 pes.
El juicio aún está pendiente.

Cae una violenta banda juvenil que robaba a jóvenes en las zonas de ocio

Al grupo, liderado por inmigrantes menores sin papeles, se le imputan 20 delitos

En Toni Ayala

Una espectacular operación po-
licial en Santa Miquel, dirigida
por la Fiscalía de Menores, ha
permiso desmantelar a la pe-
ligrosa banda juvenil conocida como
Los de Dada, un grupo de 12
organizadas formadas por entre 30
jóvenes de etnia árabe, de entre
15 y 19 años, algunos de ellos,
cuadrando sus desplazamientos.

Desde el pasado mayo, estas
pequeñas delincuentes venían com-
metiendo robos con intimidación
y violencia sobre todo los fines
de semana, en las proximidades
de la estación de Santa, en
las calles Cruz Cuberta y la Ca-
rretera de Santa, así como en zo-
nas de ocio de la parte alta de la
ciudad, como el triangle de

estado por las calles Rerthoven,
Mestre Nizal y Gaudinac.

Los cabecillas, 13 menores y
tres jóvenes de entre 18 y 19
años, ya han pasado a disposición
judicial y uno de ellos ha sido in-

ternado. La mayoría tienen aso-
ciaciones y se les imputan 20 delitos
por robo, lesiones, vandalismo y
tráfico de estupefacientes.

La investigación ha dejado al
descubierto que esta banda tenía

una estructura estable basada en
la subordinación a un líder. Ten-
en base de operaciones en el pa-
que de Can Masieca. A la bar-
de actuar, se dividían en grupo-
según a sus víctimas (clases o
entre 14 y 17 años de clase me-
dia-alta) hasta un lugar oportuno
y los robaban los objetos de va-
lor, en ocasiones, electrónicos
con arma blanca.

Los líderes se iban como po-
der en circulación rápidamente
la mercancía robada, especial-
mente teléfonos móviles de últi-
ma generación. Uno de los me-
jores puntos de venta era el Pa-
de l'Esplanade Industrial. Lugar o-
paso de muchos usuarios de tren
de largo recorrido que se
convertían en sus clientes.

Peligrosos y calculadores

Los jóvenes integrantes de la banda de Los de Dada están consi-
derados como delincuentes calculadores, porque sabían escoger
may bien a sus víctimas y porque se preparaban en su mayoría de
calles para cometer sus delitos. Según la policía, los dadas no
hacen uso de "una violencia desproporcionada y gratuita". Este
grupo de delincuentes ya usó el primer plano de la actualidad el
pasado mes de mayo, cuando uno de sus miembros, el menor Ma-
rques Amos Al, quedó en coma después de ser agredido por los
jóvenes de la facción rival de Los del Ombro.

El proyecto de un albergue en el Raval de Barcelona crea recelo entre los vecinos

10/03/01

Inte. Josep M. Luchetti, para
salir de dudas a propósito del
equipo. La respuesta la
Bego por escrito el pasado 19 de
febrero, en el comunicado, el ge-
rente se limita a señalar que la
licencia que se está tramitando
dispone ya de un informe favora-
ble de los bomberos y del Con-
sejo Comarcal del Barcelonès.

La intervención del organiza-
mo comarcal en un asunto que
compete al Ayuntamiento, como
es la concesión de la licencia de
actividades, ha alimentado toda-
via más las sospechas de los ve-
cinos.

El nombre del promotor del
albergue que circula con más in-
sistencia en el Raval es el de la
asociación cultural marroquí
"El Beldi", que tiene su sede so-
ficial en el número 23 de la calle de
Sant Pau, junto a la finca ro-
bada de la que proyecta el alber-
gue. Sin embargo, el presidente
de la entidad, Mohamed El Chab,
negó a este diario que tuviera
relación alguna con el proyecto.

De momento hay más pregun-
tas que respuestas sobre el equi-
pamiento que se quiere levantar
en un sector del territorio bar-
celonés, donde algunos vecinos
coinciden con el presidente de la
entidad vecinal, Pep Garcia, al
afirmar: "Damos que es un alber-
gue para la juventud, y nosotros
preguntamos: ¿para qué tipo de
juventud?"

El Ayuntamiento ha dirigido
cartas a los vecinos de la zona
recabando su opinión sobre el
equipo. La respuesta de la
gran mayoría de los vecinarios
no es contraria pero la falta de
información de que disponen.

Las razones en las que basan su
rechazo es que contribuiría a au-
mentar el flujo de personas for-
neas en el Raval, lo cual una en
decremento de la convivencia en
esta parte de Barcelona, que con-
sideran ya demasiado maliciosa.

El Distrito de Sant Pau no
quiere desvirtuar el nombre del
proyecto, que al fin y al cabo es
primario el albergue que la lo-
licencia de la correspondiente ho-
pital de actividades en el número
de plazas que tendrá, ni tam-
po en las características de la edifi-
cación, por considerar todo ello in-
formación confidencial.

La preocupación reñida en
los alrededores de la calle de
Sant Pau llegó a la Asociación
de Vecinos del Raval, desde don-
de se dirigió al gerente del dis-

06 | directo
VIERNES 9 DE ABRIL DE 2001

Els fiscals insten que siguin internats els 'nens del carrer'

Un acord entre la
Generalitat i la Fiscalia
permetrà controlar-los

SEGURETAT. Les institucions es-
tan decidides a acabar amb el pro-
blema de la inseguretat ciutadana,
al centre de la ciutat, ocu-
pada pels "petits delinqüents".
Els coneguts com "nens del car-
rer", que habiten als carrers de
Ciutat Vella i cometes petits
furt, seran internats en centres
de menors.

Al Menor de la Generalitat i la fi-
scalía del Tribunal Superior de Ju-
sticia de Catalunya han elaborat un
pla començant per a que els fi-
scals puguin demandar als jutjats ci-
vils l'internament "forçós" dels
menors immigrants indocumen-
tats. Fins ara aquesta menors eren
tutelats per la Generalitat, però no
podien ser obligats a quedar-se en
un centre de menors.

Pots de la Conselleria de Ju-
sticia van assenyalar abur que "en-
cara no s'ha decidit" en quin ti-
pus de centres seran ingressats

menors delinqüents.

Aquesta mesura encara no s'ha
començat a aplicar, segons el co-
nseller de Justícia, Josep-Dell Gual-
dia, vertió oposada a la que va do-
nar abir el fiscal en cap del TSJC,
Josep Maria Mena, que va afirmar
que "aquesta experiència" es va
iniciar "fa quinze dies".

Mena va explicar que la DGAM
"s'ha compromès a posar més
llits als centres, i que tindrán
"més mitjans i més possibilitats
judicials". Mena va explicar que
els menors que no volien ser sot-

Els 'nens de carrer' se'n internats

BARCELONA. Un acord entre
parlament de justícia i la
la de Catalunya permetrà
nens que delinqueixen al
que són reincidents pugu-
tancils en els centres de
durant el temps que cal-
va reeducació. La mesura
reduirà l'elevat nombre d-
robatoris a la ciutat.

Aumentan las denuncias por reyertas, agresiones sexuales y fugas de los centros de acogida

Autoridades y ONG se muestran impotentes para controlar a los menores inmigrantes en Canarias

TOMÁS BARRALO, Las Palmas
Los tres menores que el día 11 arribaron a Tenerife, hechos con otros 108 subaharianos, a bordo del buque agarrero *Atlevo* se han escapado del centro en el que fueron

internados. Este es el último suceso en el que se han visto implicados los pequeños inmigrantes que llegan a Canarias. La lista incluye reyertas con armas blancas, agresiones sexuales y fugas masivas. Las ONG con-

cargadas de su custodia se muestran impotentes para afrontar la situación y debaten las posibilidades de abandonar el territorio, las ley. Durante el año pasado alcanzaron las 330 niños y adolescentes.

A primeros de mes el juzgado de Las Palmas recibió una denuncia anónima: tres policías nacionales afirmaban haber sido agredidos cuando intentaban sacar una pila en el centro de acogida de menores de La Montañeta. La dirección del lugar había requerido su ayuda ante la impotencia de los educadores para impedir que un grupo de marroquíes se fuera a un submarino.

Cuando lograron poner fin al tumulto los agentes entrevistaron varios chicos de la zona, una pila de 11 años, dos de 10 y cuatro de 9, de diferentes países: etíope, libanés, marroquí, egipcio, libanés y libanés. Este último, cuyo extremo había sido envuelto en papel de lija y aligado por decenas de clavos. Además, el día 4 una educadora denunció haber sido agredida por cuatro chicos mientras esperaba el autobús para volver a su domicilio.

En La Montañeta están tres de los siete centros de acogida de menores inmigrantes que existen en el archipiélago. Entre todos suman 110 plazas: 60 en Gran Canaria, 30 en Fuerteventura, 10 en Lanzarote y 10 en Tenerife. Dependan del Cabildo de la isla, que ha encargado su gestión a la Comisión Española de Ayuda al Refugiado (CEAR).

Pero el personal de esta prestigiosa ONG está desbordado por las situaciones en las que se colocan con frecuencia algunos de los 60 muchachos marroquíes, saharauíes y subaharianos que viven allí. Sus responsables han pedido la repatriación de 23 de ellos. Consideran que su integración es prácticamente imposible y perjudica la de sus 32 compañeros, que se quejan de que por su culpa los "miran mal por la calle". Además de al consumo de drogas, algunos de los revoltosos son adictos a pegamentos y disolventes, que inhalan.

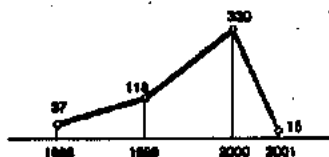
Más repatriaciones

El consejo de Asuntos Sociales del Cabildo, Mario Hernández Sanginés, ha declarado al diario *Canarias 7* que ha denunciado "por escrito" esta situación al Gobierno autónomo en 290 ocasiones. Sus quejas han sido atendidas por el consejo de Asuntos Sociales, Marcial Morales, que ha respondido con varias medidas, entre ellas el fomento de la política de "reagrupamiento" de los adolescentes con sus familias en Marruecos. Pero el proceso es complicado.

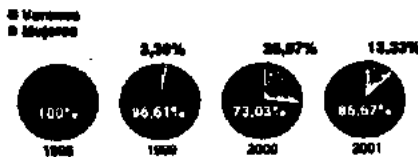
La ley establece que el Ejecutivo autonómico que tiene la tutela de los menores debe localizar a sus familias. Después debe dirigirse a la Delegación del Gobierno para que ejecute el procedimiento. El mes pasado fueron devueltos cuatro del centro de Puerto del Rosario, gestionado también por CEAR. Atendidos por la posibilidad de ser repatriados sus 24 compañeros se fueron a la fuga. Ya se ellos

Menores inmigrantes en Canarias

Llegadas por año
De 1998 a 2001 (págs. 20-4)

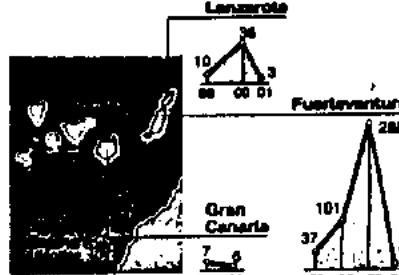
Distribución por sexo
De 1998 a 2001 (págs. 20-4)

Países de procedencia
De 1998 a 2001 (págs. 20-4)

	1998	1999	2000	2001
Marruecos	27	97	188	8
Egipto	1	0	0	0
Argelia	0	0	0	0
Sierra Leona	0	0	45	4
Libia	0	0	0	0
Nigeria	0	0	68	4
Mauritania	0	0	10	0
Congo	0	0	0	0
Senegal	0	0	0	0
Pakistán	0	0	0	0
Gambia	0	0	0	0
Guinea	0	0	0	0
Libia	0	0	0	0
Desconocido	0	0	0	0

Islas de llegada
De 1998 a 2001 (págs. 20-4)

Fuente: Delegación del Gobierno en Canarias

Un joven polaco, en un barco en Las Palmas en 1997. A. A. A.

aún están en paradero desconocido. Entonces CEAR, la misma organización que denuncia la situación de La Montañeta, protestó por la actuación policial. La repatriación presenta un problema añadido: sólo es posible devolver a los hijos de los marroquíes. Desde su toma de posesión, hace ya más de un año, el Departamento del Gobierno para la Extranjería, Enrique Fernández-Miranda, no ha logrado firmar un solo convenio con Marruecos de África.

La actitud de la sociedad hacia el "reagrupamiento familiar" es además contradictoria. Una profesora que hace un año exigió al Ejecutivo canario que expulsara

a esos menores ("Tienen ustedes que saber de aquí a estos moros", escribió), firma ahora un documento en contra de la repatriación. "Se trata de un problema complejo", analiza Morales.

"No estamos hablando de niños como los entendemos en nuestra sociedad, sino de chicos de la calle, a los que se lucha por sobrevivir ha hecho mucho más avisados. La diferencia entre ellos y los españoles es la misma que había hace treinta años entre los españoles que vendían que buscarse el pan y los franceses, que lo tenían garantizado". Aplica una política que permita ayudarles sin alarmar a la sociedad es tarea para equilibrar.

Una torre de Babel política

T. B., Las Palmas
Los menores inmigrantes llegados a Canarias en lo que va de año proceden de Marruecos, Nigeria, Sierra Leona y Liberia. Esta diversidad de origen no facilita, desde luego, el trabajo de los educadores. Pero si los centros de acogida se parecen a una babel de idiomas y costumbres, la Administración no los anda a la zaga, si bien por motivos diferentes.

La inmigración de menores es una patata caliente desde cualquier punto de vista que se aborde. En eso coinciden todos los implicados en el problema. Y especialmente existen dificultades perspectivas para acercarse a él: siete, para ser exactos. Las enumera Pedro Santana, coordinador de CEAR en Fuerteventura.

La primera responsable aparece el Gobierno canario, que a través de la Delegación General del Menor tiene la tutela de los pequeños inmigrantes. Pero también opinan, y actúan, la Fiscalía de Menores, que vela por sus derechos; el Juzgado de Menores, que vela por sus derechos; el Grupo de Menores, la Delegación del Gobierno, que decide sobre las repatriaciones y sobre los permisos de residencia; los tribunales, responsables de la guarda custodia, y las Organizaciones No Gubernamentales, que gestionan los centros de acogida.

"Cada una de estas instituciones suele discrepar de todas las demás", explica Santana. Por al lado fuera poco, las autoridades propenden a trasladar a los menores de una isla a otra. Las llamadas del consejero Marcial Morales a la solidaridad interinsular apenas son atendidas.

Dos asociaciones piden papeles para los niños que no se repatrien en seis meses

BECORA AGUIRRE, Madrid
SOS Racismo y Médicos sin Fronteras quieren que el Reglamento de la Ley de Extranjería, aún en fase de discusión, ponga plazo a los procesos de reagrupación familiar de los menores, la mayoría marroquíes, que emigran solos a España. Ambas ONG piden que se dé permiso de residencia a los chavales cuyas familias no sean localizadas en seis meses. Con esto pretenden evitar que estos muchachos, que a menudo caen en la delincuencia y la marginalidad, se conviertan en sin papeles al cumplir los 18 años, cuando dejan de estar tutelados por las organizaciones benéficas.

Las dos organizaciones han comprobado que las instituciones que los tutelan "no están haciendo la documentación de estos muchachos, porque, ante todo, quieren intentar devolverlos con su familia". Para ello se basan en la actual Ley de Extranjería, que en su artículo 5 dice que "una vez que haya quedado acreditada la imposibilidad de reanudar la estancia en el país de origen, el menor será admitido en el país de residencia".

Pero las repatriaciones no son fáciles, porque para ello es imprescindible haber localizado a la familia, y los menores dicen que si han sido no desean retornar a su tierra, intentan dificultar esa búsqueda dando datos falsos.

Plazo de seis meses

Médicos sin Fronteras y SOS Racismo quieren que el Reglamento fije un plazo de seis meses para localizar a la familia en lugar de dejar abierta esa posibilidad. Las ONG también reclaman que, a través del servicio social internacional del Ministerio de Asuntos Exteriores, se compruebe la situación socioeconómica y personal de la familia del menor en Marruecos para ver si está en condiciones de hacerse cargo del chico.

Hace algo más de un mes, la Fiscalía de Madrid reclamó el regreso a esta ciudad de Omar T., un marroquí de 17 años que había sido devuelto a Tánjer con su familia, porque "la reagrupación familiar había fracasado al no hacerse cargo del chico ni sus parientes ni los servicios marroquíes de menores". También destacó que este joven tenía arraigo en Madrid, donde podía vivir en la casa de un tío y donde tenía una oferta de trabajo.

Según estas ONG, "las repatriaciones se realizan sin ninguna garantía respecto a las condiciones familiares del menor ni si se le asegura su integridad física en caso de ser devuelto a Marruecos". Explican que "los chavales denuncian sistemáticamente su paso por calabozos en Marruecos y también hablan de víctimas de malos tratos por parte de la policía de dicho país". A menudo estos jóvenes, tras ser repatriados, regresan a la Península jugando la vida en los bajos de los camiones, o por otros métodos igual de peligrosos.

Foto de uno de los centros de acogida de menores de Barcelona. / SILVA I. COLMENERO

Los menores inmigrantes serán internados en centros oficiales

Barcelona endurece las acciones contra los 'niños de la calle' que delinquen

BLANCA CIA, Barcelona
Barcelona endurece las medidas para intentar frenar la conflictividad que están generando los niños de la calle, menores inmigrantes que hasta ahora suelen cometer delitos no graves, como drogas y hurtos, y que volvían a la calle a

las pocas horas de ser detenidos. Son unos 150 niños, muchos de origen magrebí y con problemas de adicción a las drogas. La fiscalía del Tribunal Superior instará ahora el internamiento "educativo" si hay reincidencia en los delitos y si hay situación de desamparo.

Hasta ahora, la medida de internamiento sólo se recomendaba cuando se trataba de delitos graves; si no era así, se llevaba a los menores a centros abiertos de la Generalitat que podían abandonar cuando querían. Sin embargo, desde hace dos semanas los fiscales de menores piden a los jueces el internamiento en centros públicos cuando las fechorías se cometen reiteradamente.

El fiscal jefe del Tribunal Superior de Cataluña, José María Mena, explicó ayer, al término de la reunión de la Junta de Seguridad de Barcelona, que el internamiento de este tipo de delinquentes menores se realiza no como medida de represión, sino de "reeducación" y, sobre todo, para facilitar que esos niños abandonen el hábito de robar cosas.

Hasta el verano pasado, ese colectivo de niños, que se renovaba y cambia con rapidez, solía estar organizado para cometer

pequeños delitos en las zonas turísticas de Barcelona, sobre todo en el Casc Antic. Pero últimamente, algunos grupos han cambiado de escenario y ahora asaltan a los turistas que pasean por la montaña de Montjuïc, un "paraje" más solitario y con menos policía. Además de cambiar de escenario, también han aumentado la violencia en sus asaltos, algo que denuncian entidades vecinales de la zona y operadores turísticos. Hace dos meses, una turista japonesa fue abordada por un grupo de cuatro niños que la robaron con un líquido y amenazaron con prenderle fuego. Hace unos días, un turista británico sufrió una paliza por parte de menores inmigrantes. Mena explicó que la media de detenciones de menores inmigrantes es de unas 10 diarias.

Fuentes policiales explicaron que la noticia de que ahora los menores inmigrantes que de-

linquen podrán ser internados hasta que un juez disponga lo contrario, ya ha empezado a correr y algunos de esos adolescentes han optado por irse de Barcelona. La reincidencia de este tipo de delincuencia y la alarma que está originando entre la ciudadanía es lo que ha motivado el cambio de actitud tanto de las autoridades judiciales como de las gubernativas.

"Estamos convencidos de que estas medidas se notarán", afirmó Mena, quien aseguró que la Generalitat se ha comprometido a aumentar el número de camas en sus centros. Desde Justicia, departamento del que dependen los centros de internamiento, se espera que harán falta medios. Los problemas ya han empezado a notarse en algunos centros de la Dirección de Atención al Menor, como en Els Til·lers, donde la junta directiva ha presentado la dimisión.

EL PAÍS 07/07/01

El consejero de Justicia anuncia dureza en la aplicación de la Ley del Menor a los niños inmigrantes que delinquen

Guardia, "existe un vacío legal en el caso de delinquentes de juveniles edad, o en el de aquellos que, si bien mayores de 14 años, cometen delitos que no han sido calificados como especialmente peligrosos por los jueces". En todos estos casos la policía envía al menor a la Dirección General de Atención al Menor, dependencia del Departamento de Justicia, "para que se adopten las medidas pertinentes", aseguró Josép Delfi Guardia.

Según el consejero de la Generalitat, el vacío legal que ha existido hasta el momento en torno a muchos casos de violencia protagonizada por menores hace más difícil afrontar problemas como los que protagonizan los llamados niños de la calle.

En sus declaraciones de ayer, Guardia se mostró preocupado por la violencia que vienen exhibiendo últimamente algunos inmigrantes menores. Según el consejero, en los casos en que el menor es mayor de 14 años la aplicación de la Ley del Menor es bastante clara. Sin embargo, para

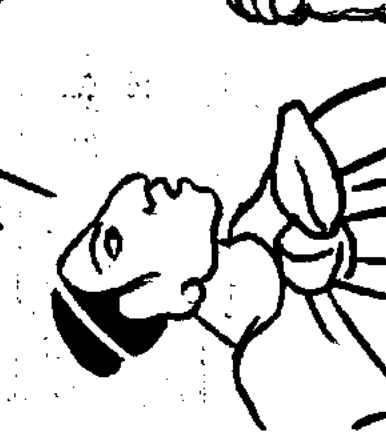
En sus entrevistas concedidas a Catalunya Informació, Delfi Guardia explicó que ya se ha internado por la fuerza a un menor de 14 años para su reeducación, y recordó que la pasada semana la Administración catalana y la Fiscalía de la Audiencia de Barcelona llegaron a un acuerdo para combatir la delincuencia juvenil. Una delincuencia que se caracteriza por llevar una fuerte actividad social por sus continuados y reiterados delitos, ya que muchos de los menores actúan en bandas, perfectamente coordinadas y aplican violencia a sus acciones.

Este acuerdo entre los dos poderes supondrá encerrar tanto a los delinquentes menores, en especial a los reincidentes, aunque no

AGENCIAS BARCELONA
El consejero de Justicia de la Generalitat, Josep Delfi Guardia, anunció ayer una aplicación más contundente de la Ley del Menor para aquellos inmigrantes violentos menores de 14 años que protagonizan pequeños y continuados delitos en las calles de Barcelona y en las zonas turísticas. La nueva aplicación de la normativa legal incluirá el internamiento temporal de estos menores, la mayoría de ellos de origen magrebí, aún sin su consentimiento. Hasta ahora, los menores delinquentes inmigrantes eran llevados a centros abiertos dependientes de la Generalitat de donde podían salir libremente si un juez no disponía lo contrario, que era lo que venía pasando.

EL FOTO

SI VOSOTROS QUIÉREIS QUE HABIÁIS DESDEBIDO AMÉRICA, Y OS QUEDÁIS, ¿POR QUÉ NO PODEMOS DECIR A LOS QUE MENOS DESDEBIDO EUROPA Y QUEDARLOS?

LOS PROBLEMAS DE LA INMIGRACIÓN

El Gobierno fija su número total en 607.057

Casi la mitad de los inmigrantes vive en Cataluña y Madrid

TOMÁS BARBULO, Madrid

En España hay 607.057 inmigrantes no europeos, según las últimas estadísticas de que dispone el Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. La mayoría se concentra en Cataluña (178.617) y Madrid (149.327). El Programa Global de Regulación y Coordinación de la Extranjería y la Inmigración en España (Greco) afirma que el grupo más numeroso procede de Marruecos (161.870) y trabaja en el sector servicios, en labores agrícolas y en la construcción.

Estas cifras corresponden a los inmigrantes controlados por la Administración: extranjeros no comunitarios con permiso de residencia en vigor y los que han solicitado regularizar su situación. Aunque los organismos oficiales no se arriesgan a aventurar el tamaño de la bolsa de irregulares, las estimaciones de los sindicatos y las ONG pueden dar una idea de su magnitud. Baste un ejemplo: el Centro de Información de Trabajadores Migrantes, entidad ligada a Comisiones Obreras, calcula que sólo en la Comunidad Valenciana hay entre 25.000 y 30.000 personas indocumentadas.

Dentro de Cataluña, las zonas de mayor concentración son Barcelona y su área metropolitana, Cataluña central, Girona—Costa Brava—y el área frutícola de Lleida. Los marroquíes forman el colectivo más numeroso. La mayoría vive en el cinturón industrial de Barcelona y en zonas de la Cataluña central. Según la Asociación de Inmigrantes Marroquíes (ATI-ME) en los últimos años han cambiado sus empleos de albañiles y agricultores y trabajan en todos los sectores. Tras ellos, los subsaharianos registran un continuo crecimiento. Senegaleses y gambiales trabajan en los invernaderos de flores de la comarca del Maresme (Barcelona), en la construcción y en la floreciente industria agroalimentaria de la Cataluña central.

El 60% de los llegados a Madrid reside en la capital, sobre todo en los distritos de Centro, Tetuán y Ciudad Lineal. Los dos primeros son barrios antiguos en los que es posible encontrar viviendas pequeñas, a menudo carentes de servicios básicos (retrete, ventilación...) a cambio de un alquiler barato. El tercero es un distrito de clase media baja. Fuera de la capital, las localidades con mayor con-

centración son Alcalá de Henares (donde existe una importante comunidad polaca), Móstoles (que acoge a más de 3.000 africanos) y Alcobendas. Ocho de cada diez inmigrantes, en especial las mujeres, trabajan en el sector servicios: asistencia doméstica o cuidando niños, enfermos y ancianos.

El perfil de los residentes no comunitarios es muy desigual en Andalucía, la tercera región de acogida. Su ocupación varía según la demanda de cada provincia. Los invernaderos de Almería y la hostelería de Málaga son los imanes laborales más importantes. El peso inmigratorio en Almería, aparte de la gran demanda de mano de obra para los cultivos bajo plástico, que ocupan 240 kilómetros cuadrados de la superficie de la provincia, se debe a un peculiar "efecto de gestoría de permisos", en palabras de Pedro Moyá, director general de Políticas Migratorias de la Junta: "Muchos se han instalado allí porque creían que les resultaría más fácil regularizar su situación".

Además, Andalucía presenta otro fenómeno casi exclusivo: la llegada masiva de menores norteafricanos. En mayo eran el 45% de todos los acogidos en los centros que la Consejería de Asuntos Sociales destina a este fin.

Concentración en Levante

Valencia, Castellón, Alicante y Elche albergan las mayores concentraciones de inmigrantes, en su mayor parte marroquíes, en la Comunidad Valenciana. Esto es debido a que la mayoría trabaja en el sector servicios. Fuera de los núcleos urbanos hay bolsas de extranjeros extracomunitarios en el norte e interior de la provincia de Castellón, de actividad ganadera, y en las comarcas de La Costera, La Canal

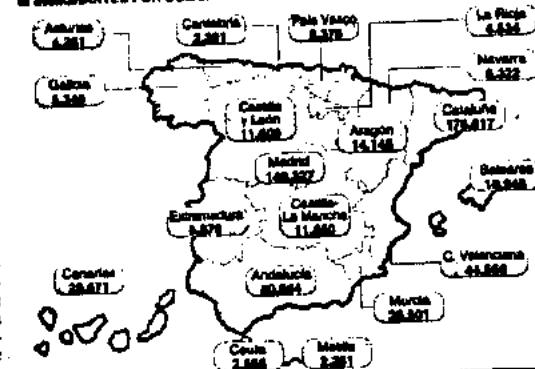
Distribución geográfica de los inmigrantes

Estrangeros no europeos en régimen general con tarjeta de residencia a 31-12-99 y solicitudes de permiso de trabajo y residencia, residencia y tarjeta comunitaria a 2-10 de 2000.

INMIGRANTES POR PROVINCIAS

Madrid	148.327	Sevilla	6.818	Alicante	2.128
Barcelona	132.327	Cádiz	6.031	Guzmán	1.821
Almería	33.388	Toledo	4.953	Burgos	1.777
Málaga	28.801	La Rioja	4.834	Albacete	1.677
Girona	26.498	Vizcaya	4.436	Ciudad Real	1.631
Málaga	26.691	Ávila	4.351	Valencia	1.508
Alicante	26.144	Jaén	3.813	Burgos	1.440
Las Palmas	18.734	Huelva	3.627	Salamanca	1.384
Valencia	18.361	Pontevedra	3.616	Cuenca	1.363
Tarragona	12.177	León	3.573	Lugo	1.146
Baleares	10.984	A Coruña	3.554	Tarazona	1.116
Zaragoza	10.832	Cádiz	3.550	Queros	929
S. C. Tenerife	9.837	Cantabria	3.501	Soria	881
Urdul	8.818	Guadalajara	3.377	Palencia	814
Colección	8.051	Córdoba	3.357	Ávila	822
Cáceres	6.743	Madrid	3.251	Zamora	333
Granada	6.454	Huasca	2.210		
Navarra	6.332	Bedoya	2.136		

INMIGRANTES POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS

Fuente: Observatorio Permanente de la Inmigración, Ministerio de Trabajo y Seguridad Social. EL PAÍS

de Navarra y La Sagra, cuya riqueza procede del cultivo de cítricos. Las huertas de la Vega Baja, en Alicante, también dan empleo a muchos de ellos.

En solo cuatro años, el número de extranjeros empadronados en la Comunidad de Murcia se ha multiplicado por seis. Las ONG calculan que la cifra real supera en unas 10.000 personas las estadísticas oficiales. Un 60% es de origen magrebí y acude atraído por la demanda de trabajo en el Campo de Cartagena, Mar Menor, Guadalestín (Lorca), Totana, Mazarrón y Aguilas) y la huerta murciana. Los sindicatos denuncian la preferencia de algunos empresarios por contratar personas sin documentación, a las que pagan entre 5.000 y 6.000 pesetas por jornadas de nueve a diez horas. En el primer semestre del año la Inspección de Trabajo ha levantado 250 actas por contratación irregular.

El mapa de la inmigración de-

muestra que la aparición de brotes xenófobos tiene relación directa con la concentración de trabajadores extranjeros.

Especialmente graves fueron los conflictos registrados el mes de febrero en El Ejido (Almería), 17.000 de cuyos 52.000 habitantes son inmigrantes. El asesinato de una muchacha de la localidad, presuntamente a manos de un magrebí en tratamiento psiquiátrico, desencadenó una ola de violencia que ha dejado en el pueblo una herida difícil de cicatrizar. Meses antes, en julio del año pasado, un joven magrebí fue apuñalado en un barrio de Terrasa (Barcelona) que alberga una de las mayores concentraciones de inmigrantes de la provincia de Barcelona.

Con información de Miquel Noguer (Barcelona), Begona Aguirre (Madrid), Teresa Comento (Almería), Jaime Pardo (Valencia) y Antonio D. Aguilas (Murcia).

Justicia lamenta la dimissió de la direcció d'Els Til·lers

MOLLET. El conseller de Justicia, Josep Guàrdia, va assegurar ahir que "lamenta profundament" però respecta la dimissió de la junta directiva del centre de justícia juvenil de la Generalitat d'Els Til·lers, de Mollet del Vallès (Barcelona). El conseller va indicar a Girona que la Generalitat ha invertit 2.000 milions de pessetes amb motiu de l'entrada en vigor

de la Llei del Menor. L'equip directiu del centre va dimetir divendres passat adduint manca de recursos econòmics.

El centre té una plantilla de 50 treballadors i s'encarrega d'acollir nois i noies de 14 a 23 anys que han comès algun tipus de delictes. Els Til·lers ha augmentat, darrerament, el nombre d'interns a causa de la nova llei del Menor. **aveu**

Unos 150 'niños de la calle' malviven en la ciudad autónoma sin que nadie se ocupe de ellos

Tres jóvenes inmigrantes queman en Ceuta a un chico marroquí de 14 años tras robarle la ropa

ROCÍO ABAD, Ceuta
Un niño marroquí de 14 años fue rociado con un disolvente y prendido fuego el pasado miércoles en Ceuta por tres jóvenes tras robarle la ropa. El menor padece quemadu-

ras de segundo y tercer grado. Algo muy similar le sucedió hace menos de un mes a otro adolescente marroquí. En Ceuta, unos 150 niños de la calle sobreviven con pequeños robos e inhalando pegamento, siendo

presa fácil para las mafias. El único centro de acogida de la ciudad, de régimen abierto, está repleto y las autoridades no son capaces de hacerse cargo de ellos ni pueden devolverlos a Marruecos, donde nadie los reclama.

Hamido C., un adolescente marroquí de 14 años, permanece ingresado en estado grave en el Hospital Civil de Ceuta con el 30% de su cuerpo quemado y sedado con morfina tras haber sido prendido fuego por tres individuos, uno de ellos un menor, según contó la víctima a la policía, en la tarde del pasado miércoles. Según José María García, jefe del Grupo de Menores de la Policía, el ataque se produjo cuando los agresores intentaron robar al chico. Tras quitarle la ropa y las zapatillas le rociaron con un disolvente y le prendieron fuego. El chico se dirigió a una policía local que se encontraba regulando el tráfico gritando: "¡Me han quemado, me han quemado!". Una unidad del 061 le trasladó hasta el hospital, donde se le han diagnosticado quemaduras de segundo y tercer grado.

Los hechos sucedieron a plena luz del día en la barriada ceuti de Hadú en la calle de República de Argentina, en una zona muy transitada. A pesar de ello, la policía no ha podido encontrar ningún testigo de lo sucedido. El chico vive en la calle desde que llegó a Ceuta, hace unas dos semanas, procedente del pueblo de M'diq (Rincón), a unos 15 kilómetros de Ceuta. En un par de ocasiones había sido llevado por la policía al único centro de internamiento de la ciudad, donde se escapó.

Esta es la segunda vez en menos de un mes que a un menor marroquí se le prende fuego en Ceuta y la policía no descarta que exista una relación entre ambos sucesos. El anterior caso sucedió a mediados del pasado abril, cuando un marroquí de 22 años fue detenido tras intentar quemar a un chico de 14 años, cuando dormía entre unos cartones, por no haber repartido el botín de un robo.

En ambos casos, los menores dormían a la intemperie, ya que en Ceuta no existen instituciones de acogida de niños transfronterizos, salvo el centro de San Antonio, que con una capacidad de 40 plazas alberga normalmente a más del doble de chavales

Los inmigrantes menores de edad (en la foto, dos de ellos) malviven en las calles de Ceuta. / PABLO JULIA

Las autoridades ceutíes tienen censados unos 150 niños de entre 9 y 16 años que viven en la calle. Salvo que la policía los coja delinquiendo, sólo una orden de la Fiscalía de Menores puede autorizar el ingreso en un reformatorio. Si no, según la Ley del Menor, no se les puede ingresar en un centro cerrado. Cuando la policía localiza a estos niños en la calle los traslada hasta el centro de San Antonio, pero al ser de régimen abierto, los chicos escapan y muchos optan por permanecer en la calle, donde la mendicidad, los pequeños hurtos y la inhalación de pegamento les ayudan a sobrevivir.

Según José Palazón, presidente de la asociación Pro Derechos de la Infancia (Prodein), la situación de Ceuta está "a años luz" de la de Melilla, ciudad con el mismo problema. "En Melilla tenemos a los niños escolarizados y documenta-

dos, un proceso que en Ceuta ni siquiera ha comenzado", por lo que estos niños, una vez que cumplan la mayoría de edad podrían ser expulsados. "Sería una aberración, pero lo cierto es que en Ceuta no se está aplicando la Ley de Protección al Menor", explica Palazón.

Lo único que ha comenzado en Ceuta, tímidamente, es un proceso de escolarización que están siguiendo 30 niños en el Colegio Juan Morejón, donde reciben cinco horas lectivas por la tarde desde el pasado mes de noviembre, a pesar de la fuerte oposición de los padres de alumnos españoles. Sin embargo, esto es una pequeña excepción. "Hay que ser consecuentes", subraya el responsable de Prodein, "es prioritario que duerman bajo techo y que inicien un proceso de normalización, luego ya se les enseñará a leer y escribir". En los mis-

mos términos se expresan los educadores de San Antonio, que trabajan con los niños en talleres para evitar que vuelvan a las calles a drogarse. Con algunos lo consiguen, pero la mayoría termina entre las escolleras de la playa Benítez.

"Aquí no hay solución a corto y medio plazo y tampoco creemos que su regreso a Marruecos sea una opción", explican. Según estimaciones de las ONG, el 90% de los niños que atraviesan la frontera de Ceuta son, literalmente, expulsados de su casa. "Sus familias apenas tienen recursos para subsistir y echan a los niños a ganarse la vida. Por eso creemos que es erróneo devolverlos, porque a las pocas horas estarían de nuevo en Ceuta". De hecho, en muy pocos casos se puede localizar a sus familias, que no los reclaman, por lo que su repatriación tampoco es posible.

Los empresarios del transporte escriben a los ministros del Interior de Marruecos y España

La patronal mundial de camioneros exige a Rabat que impida que se cuelen emigrantes

1. CEMBRERO, Madrid
La Guardia Civil localizó el lunes a un joven inmigrante de 13 años y a un adulto entre la mercancía de un camión procedente de Argel que paró en una gasolinera de Granada. Ambos presentaban sinto-

mas de hipotermia y desnutrición. Para acabar con estos casos, la Unión Internacional de Transportes por Carretera ha exigido por carta a los ministros de Interior de España y de Marruecos que actúen y pongan coto a la infiltración de inmigran-

tes en camiones y autobuses que cruzan de Tánger a Argel. Aunque la misma ha sido enviada a los dos Gobiernos para no herir susceptibilidades, fuentes de la patronal indican que el problema reside casi exclusivamente en el puerto marroquí.

Martín Marmy, secretario general de la Unión Internacional de Transportes por Carretera (IRU, según sus siglas inglesas) envió el 8 de mayo una carta a los ministros del Interior de España, Mariano Rajoy, y Marruecos, Ahmed Midaw, en la que se queja de la insuficiencia de los controles policiales en los puertos de Argel y Tánger. Marmy, que está al frente de una organización que agrupa a los principales transportistas del mundo por carretera, les pide que actúen para acabar con la infiltración de inmigrantes en autobuses, camiones y furgonetas en los puertos o a bordo de los ferrys.

Gracias a las redes de organizaciones criminales, un número creciente de inmigrantes se introduce en los vehículos poniendo en peligro, advierte Marmy, la cooperación económica entre España y Marruecos, el comercio internacional e incluso la vida de los chóferes profesionales.

Aunque para no herir susceptibilidades la misiva está dirigida a los ministros de ambos países, el problema, señalan fuentes del sector, se sitúa casi exclusivamente en Tánger. Es allí donde los inmigrantes entran sin grandes dificultades en el recinto portuario y se suben sigilosamente a los camiones estacionados a la espera de embarcar o en los ferrys. Cuando empieza la travesía entran en la bodega y abren los vehículos, cuyos conductores no han sido autorizados, por razones de seguridad, a permanecer al volante.

"No se puede decir que hay una negligencia activa y sistemática por parte de las autoridades marroquíes", declaró a este periódico Guy Willis, portavoz del IRU. "Se trata más bien de que, para ellos, este problema no es una gran prioridad y además carecen de los recursos suficientes para atacarlo", añadió.

"Pedimos", prosigue Willis, "que el acceso al recinto portuario esté mejor controlado, que se inspeccionen los vehículos antes de embarcar y que, una vez a bordo, no sea posible acercarse a ellos". El IRU no posee datos sobre los inmigrantes que transportan sin saberlo pero asegura que es un fenómeno en auge.

Puntos conflictivos

El enlace entre Tánger y Argel es uno de los tres puntos conflictivos en Europa para los transportistas por carretera. Los otros dos se sitúan, curiosamente, entre países miembros de la Unión Europea como los puertos griegos y del sur de Italia y entre el francés de Calais y el británico de Dover. Emigran de Francia al Reino Unido porque creen que en este país les resultará más fácil regularizar su situación.

Durante la visita que efectuaron a Madrid, a finales de abril,

Un funcionario del puerto saca a un joven marroquí de un camión en Melilla. / ANTONIO GIL

El Gobierno seguirá con las expulsiones pese a la crítica por repatriar nigerianos

LORETO SETIÉN, Madrid
El delegado del Gobierno para la Extranjería, Enrique Fernández-Miranda, afirmó ayer en Matreza que España va a seguir con las expulsiones de inmigrantes indocumentados en "estricto cumplimiento de la ley" y "con todas las garantías judiciales para estas personas", informa Eric Bleda. "La Ley de Extranjería prevé como sanción administrativa la expulsión", explicó, "y por tanto vamos a seguir cumpliendo la ley".

Un día después de la deportación desde Málaga de los 37 nigerianos que llevaban cerca de ocho meses en un centro de internamiento de Ceuta, Fernández-Miranda explicó que se está "avanzando en la elaboración de un convenio" con Nigeria, con cuyo Gobierno habrá una reunión el mes próximo, para "facilitar los trámites administrativos" en los casos de expulsión. El hecho de que la deportación de estos 37 nigerianos se haya llevado a cabo sin que existiese tal convenio, que garantizaría la seguridad de los inmigrantes una vez en su país, ha desatado las críticas de parti-

dos políticos y organizaciones sociales.

Consuelo Rumi, secretaria de políticas sociales del PSOE, ha acusado al Gobierno de "carecer de criterio y actuar con precipitación" en la expulsión, una sanción que, según Rumi, "afecta a los derechos fundamentales y que, sin embargo, el Gobierno ejecuta con nocturnidad, sembrando dudas sobre si se han respetado sus derechos". Desde IU, Susana López, responsable de Inmigración, destacó que "la no existencia de un convenio con Nigeria que garantice el trato que estos inmigrantes van a recibir al llegar a su país, nos escandaliza". Y añadió: "No estamos de acuerdo con este tráfico de personas, ya sea por parte de las mafias o del Gobierno, que deciden sobre ellos".

Paloma López, secretaria de política social de CC OO, criticó el adelanto al mar de la repatriación, que estaba prevista para ayer, y la "forma en que se ha llevado a cabo, que sugiere algún tipo de razón oscura". Además, para López, el hecho grave de que no exista convenio

con Nigeria se une al que "para este experimento se haya elegido a un grupo que habían estado en un centro de integración y que, por tanto, estaba siendo preparado para quedarse y no para irse".

Las ONG también se manifestaron en contra. Desde SOS Racismo se ha acusado al Gobierno de "castigar con la expulsión a quienes las leyes han forzado a entrar de forma clandestina". Para esta ONG se está expulsando a "personas que hace tiempo que están en nuestro país, formadas por el Estado e incorporables al mercado laboral". La Asociación Pro Derechos Humanos destacó la excesiva presencia de policías (84), lo que, según ellos, estimula el pensamiento de que los nigerianos repatriados eran "personas peligrosas".

[En Las Palmas de Gran Canaria continúan las expulsiones de los inmigrantes llegados a bordo del buque *Asio* el pasado 11 de abril y que comenzaron el viernes. Con los 11 senegaleses expulsados ayer, la cifra de inmigrantes expulsados asciende ya a 71].

los ministros marroquíes de Interior y de Asuntos Exteriores, sus homólogos españoles les exigieron un mayor esfuerzo en el control de sus fronteras para reducir

así la emigración ilegal hacia España y el tráfico de droga.

El rotativo socialista de Casablanca *Liberation* se quejaba el pasado lunes de que, desde la

ruptura de las negociaciones pesqueras, la Guardia Civil ha endurecido sus inspecciones de los camiones marroquíes que entran en España.

	Medio de edad (años)		
	1990	2000	2050
• Regiones más desarrolladas	26,6	27,4	28,4
• Regiones poco desarrolladas	21,4	24,3	26,0
• Países con mínimo desarrollo	19,5	18,2	20,5
• África	19,0	18,4	27,4
• Asia	22,0	26,2	36,3
• Europa	29,2	37,7	49,5
• América del Norte	29,8	35,8	41,0
• América del Sur y Caribe	20,1	24,4	37,8
• Oceanía	27,8	30,9	38,1
TOTAL MUNDO	23,6	26,6	28,6

Fuente: ONU.

EL PAÍS

Una de cada cinco personas tendrá más de 60 años dentro de medio siglo

14 países pobres de África cuadruplicarán su número de habitantes

EL PAÍS, Madrid
El 21% de la población mundial sobrepasará los 60 años de aquí a 2050. Un fenómeno que, según el estudio de la ONU, se ampliará en España, donde el 44,1% de los habitantes superará esa edad. Este envejecimiento de la población irá acompañado de una caída de la fertilidad. Todo ello desembocará en que en medio

siglo la edad media en el mundo será 36,2 años (55 en España), frente a los 23,6 años de 1950 y de 26,5 actuales.
Asimismo, los viejos serán más viejos. El segmento de población que más crece es precisamente el de mayores de 80 años, y lo va a hacer aún más espectacularmente: si en 2000 había en el mundo 69 millones de personas

que pasaban de esa edad, en 2050 llegarán a los 379 millones, lo que supone 5,5 veces más que ahora. De este modo, lo que suponía un 1% de la población del planeta, se convertirá dentro de 50 años en un 4%.

Donde más ancianos mayores de 80 años hay actualmente es en China (11,5 millones), seguida de Estados Unidos (9,2), India (6,1), Japón (4,8), y Alemania y Rusia (3). Estos países concentran el 54% de la población de más edad. Los más viejos suponen el 3,2% de la población de Norteamérica y el 3% de la de Europa.

Pero para 2050, habrá al menos 19 países en los que el 10% de la población alcanzará o sobrepasará los 80 años, entre ellos España, Francia, Grecia, Alemania, Suiza, Reino Unido, Bélgica, Austria y los escandinavos. Otra media docena de países llegará a contar cada uno con más de 10 millones de personas de más de 80 años: los chinos de esa edad serán 99 millones, los indios 48, los estadounidenses 30, Japón 17, y Brasil e Indonesia 10 cada uno. El conjunto de esos países reunirá el 57% de las personas más ancianas del planeta.

Nonagenarios

Los octogenarios serán 314 millones en 2050, lo que significa 5,2 veces más que en 2000. Los nonagenarios serán 61 millones, es decir 8 veces más que medio siglo antes. Y quienes lleguen a cumplir 100 años serán dentro de cinco décadas 18 veces más que hoy. Japón tendrá la proporción más alta de centenarios, un 0,88% de su población. Tras Japón, vendrán Finlandia, Francia, Singapur, Suecia y Suiza, con 0,2 centenarios por cada 100 habitantes.

La otra cara del informe estriba en el descenso mundial de la fertilidad. Mientras la proporción de mayores de 60 años se ha incrementado en los últimos 50 años del 8% al 10% de la población; la de menores de 14 años ha caído desde el 34% en 1950 al 30% a finales de siglo. De aquí al 2050, la proporción de niños seguirá su descenso hasta llegar al 21% de la población, mientras que el porcentaje de mayores será también del 21%, más del doble que la actual.

Ahora mismo, hay 64 países cuya tasa de fertilidad no alcanza para reponer la población: reúnen el 44% de los habitantes del mundo. Cuando hayan pasado 50 años, la población de los países con baja fertilidad se mantendrá casi estable, los países fértiles experimentarán un gran incremento demográfico y supondrán el 69% de los humanos.

De entre los países más fértiles en la actualidad, hay 16 que en 2050 seguirán por encima de la tasa de reemplazamiento de la población, y entre todos cuadruplicarán su número de habitantes. Aparte de Afganistán y Yemen, todos esos países son africanos y con graves problemas sociopolíticos y sanitarios: Angola, Burundi, Burkina Faso, Chad, los dos Congo, Etiopía,

Las señoras duermen sobre un sofá de Barcelona, l'any passat.

BCN activa un pla d'ajuda per als menors magribins

L'Ajuntament i la Generalitat invertiran 130 milions en la posada en marxa de 4 centres d'acolliment de 'sense papers'

L'AGUACIÓ

El Govern va atendre 400 nois durant el 1989

El 1989 prop de 400 menors marroquins sense papers van passar pel centre d'urgències de la Generalitat, segons va explicar ahir la consellera de Justícia, Núria Carreras, en la sessió de la Comissió de Govern.

Tres-cents dels 400 nois s'hien integrat en el sistema d'atenció que proporciona la Conselleria de Justícia i estan acollits en centres residencials o en famílies i treballen o bé segueixen diversos cursos de formació ocupacional. La resta, un col·lectiu fluctuant format per entre 80 i 170 nois, de "religió" a acollir-se a aquestes vies "entren i surten dels centres i s'escapen" perquè són una centre oberta i no poden ser resguardats.

CARMEN MUÑOZ
Barcelona

La Conselleria de Justícia, l'Ajuntament de Barcelona i diverses entitats socials van firmar ahir un conveni que permetrà reforçar l'atenció dels menors marroquins indocumentats que vuen als carrers de Barcelona. L'acord, a què es destinaran 130 milions de pessetes anuals, preveu la posada en marxa de dos centres de nit amb 28 places, i dos centres de dia, que atendran 24 solistes magribins.

Segons les dades de la Conselleria de Justícia, durant aquest últim trimestre s'hien comptat 71 menors que vuen als carrers de la ciutat i que es neguen a participar en els sistemes d'atenció a la infància de la Generalitat.

Un dels centres de nit, que també funciona de dia, va obrir el mes de març passat sota la gestió de Carreras per poder atendre menors que s'hien incorporat a "l'entrenament d'interior", però que es mostren reticents a continuar sota la tutela de la Generalitat. El segon establiment serà comodat per la Creu Roja i s'obrirà l'octubre vinent en un espai cedit per

per a facilitar la mediació amb els menors. Una altra entitat col·laboradora, l'associació "No sabem al·lugar", encarregarà d'agilitzar els tràmits per poder legalitzar la situació dels menors magribins a Espanya.

De Gispert i Núria Carreras, en nombrat d'educadors als car-

EL PAÍS
28/07/90

INFORME DEMOGRÁFICO DE LA ONU

España perderá el 22% de su población en 50 años

El número de habitantes se reducirá a 31,2 millones y la media de edad se situará en 55 años, la más alta del mundo

ISABEL PIQUER, Nueva York
En el 2050 España será el país más viejo del mundo y habrá perdido el 21,8% de su población actual. Esta es sólo una de las estremecedoras conclusiones que regu-

larmente recuerda la División de Población de Naciones Unidas cuando actualiza sus estudios demográficos. Sin embargo, el organismo ha rebajado su pesimismo respecto al año pasado, cuando pre-

dicó un declive del 25% de la población española en el medio siglo siguiente. Entonces, calculó que sería preciso acoger a 12 millones de inmigrantes durante ese periodo para mantener la fuerza de

trabajo actual. Numerosos demógrafos e instituciones descartaron la viabilidad o la necesidad de aquella medida. La ONU destaca también el crecimiento desequilibrado de la población mundial.

Las últimas perspectivas de la ONU, que se darán a conocer hoy en Nueva York, presentan un panorama revelador en el que las naciones desarrolladas perderán cada vez más población frente al Tercer Mundo, emergente pese al sida.

Es una cuestión de desequilibrios. Las potencias económicas aquejadas por una baja natalidad perderán peso en el cómputo global, mientras que los países más desarrollados seguirán creciendo. Esto acarrea todo tipo de problemas que los gobiernos de Europa, Japón o EE.UU. temen plantear. ¿Cómo se mantendrá la población activa? ¿A cuánta inmigración habrá que recurrir? ¿Quién pagará las pensiones? ¿Cómo vivirá una sociedad más vieja?

Unas preguntas que volverán a surgir hoy cuando la ONU presente su nuevo informe de previsiones demográficas para los próximos 50 años. "Nuestras proyecciones han mejorado porque ahora disponemos de más datos, las tendencias siguen siendo las mismas que estos últimos años y apuntan a un posible empesamiento", dice Joseph Chamie, director de la División de Población de Naciones Unidas que presentará hoy el informe.

Pese a la mejora con respecto a las previsiones anteriores, las cifras españolas figuran entre las más pesimistas. Dentro de medio siglo, España, cuya tasa de fecundidad es más baja que la del resto de la Unión Europea, será el país más viejo del mundo, con una edad media de 55 años. Incluso con las actuales cifras de inmigración, la población pasará de los actuales 40 millones a tan sólo 31,2, una caída del 21,8%. Hay casos peores. Rusia perderá el 28% de habitantes (41 millones de personas) y Ucrania el 40% (20 millones).

"Los dos países más viejos del mundo ahora son Japón, con una edad media de 41 años e Italia, con 40 años. España les quitara el primer puesto dentro de 50 años. Los países más jóvenes, Yemen, Nigeria y Uganda, cuya población tiene una edad media de 16 años, seguirán siendo los mismos aunque la media será de cinco años más", dice Chamie.

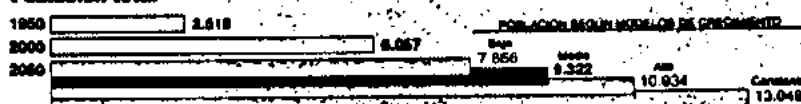
Riesgo para las pensiones

Esto planteará serios problemas para mantener la población activa y el actual sistema de pensiones. De seguir así la relación entre activos y retirados pondrá en peligro las jubilaciones. Los países ricos están abocados a abrir sus puertas a una inmigración masiva, unos dos millones de personas al año en las próximas 5 décadas, según las estimaciones de la ONU. Entre las posibilidades que también deberán contemplar los gobiernos figura medidas tan impopulares como retrasar la jubilación y promover sistemas privados de pensiones.

Europa deberá convertirse en una sociedad multicultural, un poco al estilo norteamericano, si quiere sobrevivir. Lo resalta

Tendencias de población para 2050

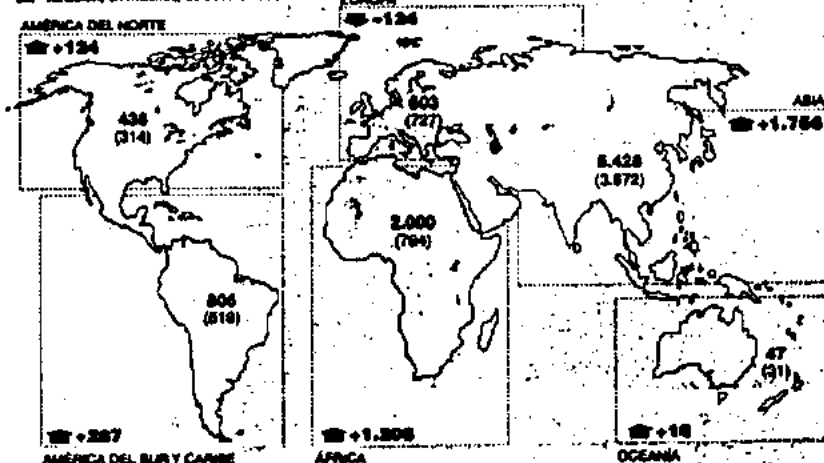
Población total

Población en 2050 por zonas geográficas

En millones de habitantes. Entre paréntesis, la población en 2000

Varían, en millones, de 2000 a 2050

Mayores pérdidas de población

Varían de la mitad de la población. En millones de habitantes

	2000	2050	Variación	%
1 Rusia	145,4	104,2	-41,2	-28,3
2 Ucrania	48,5	29,5	-19,0	-39,4
3 Japón	127,0	106,2	-20,8	-16,4
4 Italia	57,5	42,9	-14,6	-25,5
5 Alemania	82,0	70,6	-11,4	-13,7
6 España	39,5	31,2	-8,3	-21,0
7 Polonia	38,6	33,3	-5,3	-13,6
8 Rumanía	22,4	18,1	-4,3	-19,1
9 Bulgaria	7,9	4,5	-3,4	-43,0
10 Hungría	9,8	7,4	-2,4	-24,5

Crecimiento absoluto

Países con mayor tasa de crecimiento

	2000	2050
1 Etiopía	-1,14	-1,81
2 Bulgaria	-0,98	-1,48
3 Ucrania	-0,84	-1,38
4 Rusia	-0,84	-1,38
5 Lesoto	-0,58	-0,98
6 Georgia	-0,53	-0,88
7 Hungría	-0,50	-0,88
8 Eslovenia	-0,40	-0,80
9 Kazajistán	-0,37	-0,81
10 Moldavia	-0,28	-0,80
Media mundo	1,23	0,47

Países con población más envejecida

Edad media, en años, de los países con población más vieja

	2000	2050
1 Japón	41,2	66,3
2 Italia	40,2	64,1
3 Suiza	40,2	64,1
4 Alemania	40,1	63,7
5 Suecia	39,7	63,4
6 Finlandia	39,4	63,1
7 Bulgaria	39,1	62,4
8 Bélgica	39,1	62,3
9 Grecia	39,1	62,3
10 Dinamarca	38,7	61,9

Países con menor tasa de fertilidad

Varían de la mitad de la población. En hijos por mujer

	2000	2050
1 Lituania	1,10	1,81
2 Armenia	1,10	1,81
3 Bulgaria	1,10	1,81
4 Macedonia	1,10	1,81
5 Ucrania	1,10	1,81
6 España	1,13	1,70
7 Eslovenia	1,14	1,70
8 Polonia	1,14	1,70
9 Rep. Checa	1,16	1,70
10 Hong Kong	1,17	1,70
Media mundo	2,66	2,18

Crecimiento natural

Países con mayor tasa de crecimiento

	2000	2050
1 Ucrania	-0,73	-1,12
2 Bulgaria	-0,72	-1,04
3 Polonia	-0,67	-0,87
4 Letonia	-0,58	-0,80
5 Eslovenia	-0,50	-0,80
6 Hungría	-0,46	-0,80
7 Estonia	-0,46	-0,80
8 Alemania	-0,26	-0,87
9 Suecia	-0,24	-0,87
10 Lituania	-0,24	-0,82
Media mundo	1,23	0,47

Esperanza de vida

Esperativa de vida al nacer, en años

	2000	2050
Media mundo	66,0	76,6
África	51,4	66,6
Asia	65,6	77,1
América del Sur y Caribe	68,3	77,8
Europa	73,2	80,6
América del Norte	78,7	82,7
Oceanía	79,6	80,6

hace poco el responsable de migraciones internacionales de la OCDE, Jean Pierre Carson. "Hablar de la fortaleza europea, como lo hacen algunos es absurdo. Sólo hay que mirar las cifras. A los políticos no les gusta enfrentarse a este tipo de preguntas, por miedo a perder votos, pero los hechos están aquí: la inmigración cero es pura utopía".

Con todo, en el 2050, en general, habrá muchos más viejos. El número total de personas mayores de 60 años se verá multiplicado por tres en los próximos 50 años, de los 606 millones actuales a 2.000 millones en el 2050. "Los efectos del envejecimiento se van a notar mucho antes de lo previsto. En un caso teórico, si ahora mismo los países desarrollados, Europa, Norteamérica y Japón, cerraran sus puertas a la inmigración, empezarían a perder población a partir del 2003 y en el 2050 se quedarían con 126 millones de personas menos", asegura Chamie.

Crecimiento africano

Estos cambios afectan profundamente a los equilibrios regionales. "Después de la Segunda Guerra Mundial, Europa representaba el 22% de la población y África tan sólo 8%. Ahora las dos zonas tienen el mismo peso, el 13%. Sin embargo, en 2050, África estará tres veces más poblada que Europa", dice Chamie. En un ejemplo más concreto, subraya: "Hace 50 años, España tenía tres veces más población que Marruecos, mientras que dentro de medio siglo, Marruecos tendrá un 60% más de habitantes".

En total, las nuevas proyecciones estiman que la población mundial será de 9.300 millones de personas, 413 más de las estimadas hace dos años. Ahora hay unos 6.000 millones de seres humanos. Pero los equilibrios cambiarán. Los países desarrollados se mantendrán a duras penas en sus actuales 1.200 millones, mientras que los en vías de desarrollo casi doblarán en número: de 4.900 a 8.200 millones de personas.

El sida mantendrá un efecto demográfico devastador. Aunque las probabilidades de contraer la enfermedad se reducirán drásticamente, sobre todo a partir del 2015, el informe asegura que las repercusiones de la epidemia se seguirán sintiendo en el próximo medio siglo.

"La situación de las poblaciones afectadas de sida va de mal en peor. La epidemia se extiende a gran velocidad. En 1998, 34 países estaban gravemente afectados, dos años más tarde ya son 45 (35 en África subsahariana). Se calcula que dentro de cinco años 15,5 millones de personas morirán a consecuencia del sida", explica Chamie.

La gran mortandad no afectará al ímpetu demográfico de estas naciones, que seguirán creciendo gracias a sus altas tasas de natalidad. Esto ocurrirá incluso en Botsuana o Zimbabue, donde más del 29% de la población está infectada por el sida.

La Comisión pide a los países una lista de cupos

La UE aborda un plan de inmigración ante el envejecimiento de Europa

CARLOS YARNOZ, Bruselas

Europa está convencida de que el problema de la inmigración debe ser abordado por la UE en su conjunto, porque ninguno de los Quince es capaz de resolverlo aisladamente. Así lo cree la Comisión Europea, que ayer abrió el gran debate sobre la inmigración, con el objetivo de elaborar una legislación común el año que viene. De entrada, Bruselas pide que cada país comunique cuántos inmigrantes está dispuesto a aceptar y para qué tipo de trabajos.

Bruselas reconoce que cada país europeo se seguirá manteniendo su propia competencia a la hora de delimitar y concretar sus necesidades a la hora de fijar la cifra de inmigrantes que aceptarán en el futuro, pero considera necesario abrir "un nuevo proceso" basado en el intercambio de información entre los Quince.

Para ello, la Comisión quiere que los Gobiernos de la UE preparen periódicamente dos tipos de informes. En uno de ellos, se recogerían datos sobre el impacto registrado durante los meses anteriores en el país correspondiente derivado de la política de inmigración que se está aplicando. En ese informe, dice Bruselas, habría que anotar la cifra de inmigrantes admitidos "clasificados en varias categorías", así como "su situación en el mercado laboral".

En el segundo informe periódico, cada país debería hacer constar "sus futuras intenciones", incluyendo "una proyección de los inmigrantes que desearía admitir, con una indicación de sus niveles de preparación". Para Bruselas, no sería aceptable hablar en este caso de "cuotas" o cupos, pero sí de "objetivos indicativos".

La Comisión Europea considera que esta información será vital a la hora de confeccionar unas directivas que recojan los principios de una política común ante el fenómeno migratorio. A la hora de defender la necesidad de esa política común, Bruselas destaca que las distintas legislaciones existen-

tes entre los diferentes países europeos están provocando "fenómenos de migración secundaria en el interior de la propia Unión", hecho que a su vez hace más difícil "la lucha contra las redes criminales que explotan a seres humanos que buscan mejores condiciones de vida".

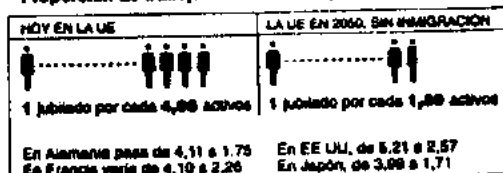
Aportación positiva

De otro lado, la Comisión hace hincapié en que el previsto envejecimiento de la población europea hace necesario un flujo de entrada de inmigrantes en la UE. "Aunque la inmigración no será una solución en sí misma a los problemas del mercado laboral", señala en un informe aprobado ayer, "los inmigrantes pueden suponer una aportación positiva a ese mercado laboral, al crecimiento económico y al mantenimiento de los sistemas de protección social".

Pero la Comisión Europea también deslinda que Europa desarrolle una política conjunta para que los inmigrantes se incorporen de pleno derecho a los países que les acogen y para ello propone "una especie de contrato" entre ambas partes. Según ese contrato, "las sociedades deberán aceptar las diferencias, que también son fuente de riqueza cultural", pero también "los inmigrantes deberán respetar los valores comunes propios de la sociedad europea, como el respeto a los derechos humanos, las reglas del sistema democrático, la igualdad entre

La necesidad de nuevos inmigrantes en la UE

• Proporción de trabajadores activos / jubilados

• Inmigrantes necesarios en la UE

Para que en 2050 haya la misma población que había en 1998: 14.300.000
 Para que en 2050 se garantice el nivel de vida de la población como en 1998: 47.400.000
 Para que en 2050 haya la misma población activa que en 1998: 75.600.000
 Para que en 2025 haya el mismo ratio de activos / jubilados que en 1998: 123.000.000

• Necesidades según la ONU

	Previsiones	
	ONU	Gobiernos
Francia (Hasta 2025)	23.000.000	64.000
España (Hasta 2040)	12.000.000	30.000
Alemania (Hasta 2025)	44.000.000	8.200.000
Italia (Hasta 2025)	26.000.000	220.000
Total UE (Hasta 2025)	123.000.000	

• Evolución de la población si no hay nuevos inmigrantes

	Población en millones de habitantes			Variación absoluta 2000-2050	Variación relativa 2000-2050
	2000	2010	2050		
Francia	56,8	61,1	59,3	-1,8	-3,2
España	39,6	36,8	30,2	-6,4	-16,2
Japón	126,7	121,1	104,9	-21,8	-17,2
Alemania	80,8	72,8	58,8	-22,0	-27,2
Rusia	144,9	131,8	114,2	-30,7	-21,2
EE.UU.	274,3	298,6	290,6	-8,0	-2,8
Europa	723,4	694,0	600,4	-123,0	-17,0
UE	372,4	354,5	310,8	-61,8	-16,6

Fuente: ONU

hombres y mujeres, el pluralismo..."

A lo largo de la comunicación presentada ayer al Ejecutivo comunitario por el comisario Antonio Vitoriano, encargado de la cartera de Justicia e Interior, se insiste en que a la hora de fijar una política común sobre emigración o de determinar las necesidades de mano de obra concreta para unos sectores, será "determinante" el papel que jueguen las administraciones locales y regionales de cada país.

El debate europeo sobre la inmigración y el asilo se efectuará a lo largo del año próximo, para concluirlo en diciembre al término de la presidencia de turno de Bélgica.

Durante la visita que ayer realizó a Bruselas, el canciller alemán, Gerhard Schröder, también se refirió al fenómeno de la inmigración y afirmó que Alemania, el país con más inmigrantes de la UE, apuesta por "una racionalidad económica" porque Berlín necesita "una inmigración selectiva y adecuada".

Con respecto a la política de asilo, el Ejecutivo comunitario considera que deben adoptarse unos principios claros que garanticen absolutamente el derecho a buscar asilo en Europa, a la vez que pide a los países que adopten normas para determinar en breve tiempo y con garantías a quienes se debe conceder el derecho de asilo.

Bruselas reconoce que su política de "inmigración 0" fue un error

C. Y. Bruselas

Bruselas estuvo ayer un mes culpando por la política de inmigración que la UE ha aplicado en el pasado. "Europa debe evitar repetir ciertos errores del pasado relacionados con la opción de inmigración cero", que dio paso a "las contradicciones entre unas leyes restrictivas que no han frenado los flujos migratorios clandestinos y a los planes de regularización de inmigrantes ilegales".

Los datos estadísticos sobre los cambios demográficos previstos en Europa ponen de relieve la necesidad de que la UE reaccione adecuadamente antes de que sea tarde. Las tendencias son claras: el crecimiento global de la población será muy reducido, pero aumentará en una gran proporción el porcentaje de europeos con más de 65 años.

Según Eurostat, entre 1975 y 1995, la población de la UE pasó de 349 millones de personas (el 13% de 60 años o más) a 372 millones (el 15,4% con 60 años o más). Entre 1995 y 2025, Eurostat estima que la población de la UE crecerá muy poco: de 372 millones a 386, pero la población en edad laboral (de 20 a 64 años) incluso disminuirá. De hecho, en 1995 había en Europa una población en edad laboral de 225 millones de personas y en el año 2025 habrá 223 millones.

Por el contrario, la cifra de personas con 60 o más años crecerá considerablemente en los próximos años, hasta el punto de que en 2025 los europeos con 60 años o más representarán el 22,4% de la población.

Bruselas se niega a difundir cifras algunas sobre el número de inmigrantes en Europa, con el argumento de que es imposible contabilizarlos. De entrada, porque muchos no están inscritos en ningún organismo. Pero también porque cada país aplica criterios estadísticos diferentes. Según la ONU, unos 150 millones de personas, el 2,5% de la población mundial, vive fuera de sus países de origen.

ANNEX III

REFERÈNCIES

1.-LEGISLACIÓ

Llei 9/1988, de 15 de Juliol, del Codi de Família .

LLei 37/1991, de 30 de Desembre, sobre mesures de protecció dels menors desemparats i de l'adopció.

Llei 8/95, de 27 de Juliol, d'atenció i protecció dels Infants i els Adolescents i de modificació de la LLei 37/1991, de 30 de Desembre, sobre mesures de protecció dels menors desemparats i de l'adopció.

Decret 372/2000, de 21 de novembre, d'estructuració de la Direcció General de l'Atenció al Menor .

Decret 62/ 2001, de 20 de Febrer, de modificació parcial del Decret 2/1997 , de 7 de Gener, pel qual s'aprova el Reglament de Protecció dels Menor Desemparats y de l'adopció

Decret 2/1997,de 7 de Gener, pel qual s'aprova el Reglament de Protecció dels Menors Desemparats i de l'Adopció

Ley Orgánica 1/ 1996, de 15 de Enero, de Protección Jurídica del Menor, de modificación parcial del Código Civil y de la Ley de Enjuiciamiento Civil .

Ley Orgánica 4/2000, de 11 de Enero , sobre Derechos y Libertades de los Extranjeros en España y su Integración Social .

Ley Orgánica 8/2000, de 22 de Diciembre , de reforma de la Ley Orgánica 4/2000, de 11 de Enero, sobre Derechos y Libertades de los Extrajeros en España y su Integración Social .

Ley Orgánica 5 /2000, de 12 de Enero , reguladora de la Responsabilidad Penal de los Menores .

Resolución de 17 de Abril de 2001, de la Delegación del Gobierno , para la Extranjería y la Emigración , por la que se dispone la publicación del acuerdo del Consejo de Ministros del día 30 de Marzo de 2001, por el que se aprueba el programa global de regulación y coordinación de la Extranjería y la Emigración .

Convención sobre los Derechos del Niño , Nueva York 20 de noviembre de 1989.

Convenio Europeo sobre el ejercicio de los Derechos de los Niños , Estrasburgo, 25 de Enero de 1996.

Resolución del Consejo de la Unión Europea 97/ C 221/ 03, de 26 de Junio de 1997, relativa a los menores no acompañados nacionales de países terceros

Resolución del Parlamento Europeo referente a la Convención sobre los Derechos del Niño, 1990.

Resolución del Parlamento Europeo sobre una Carta Europea de Derechos del Niño, 1992.

Resolución del Parlamento Europeo sobre Medidas de Protección de Menores en la Unión Europea, 1997.

Resolución del Parlamento Europeo sobre los Derechos del Niño, 1997.

Resolución Parlamento Europeo, sobre malos tratos infligidos a los menores, 1986 .

MOUDAWANA, Codi de l'Estatut Personal i de Successions, editat per Sochepress-Université, 2000-2001.

2.- DOCUMENTACIÓ

Butlletí nº 22 de Justidata , " Evolució i Característiques dels Menors en Risc Social", editat pel Centre d'Estudis Jurídics i formació especialitzada, del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya .

Butlletí nº 25 de Justidata , " El Maltractament d'Infants a Catalunya . Quants . Com. Per què ", editat pel Centre d'Estudis Jurídics i formació especialitzada, del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya .

Informe del Síndic de Greuges al Parlament, de 27 de Març de 2001 , Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya nº 165 .

Proposició no de Llei sobre l'establiment de mesures per tutelar tots els menors desemparats a Catalunya, Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya nº 161.

Informe d'Evolució del Projecte Marhaba, del Casal dels Infants del Raval, Gener de 2001 .

Informe que presenten les organitzacions SOS Racisme i Médicos Sin Fronteras, sobre la situació de los Menores no Acompañados , según la regulación establecida en la Legislación de extranjería y en la Ley del Menor, y propuesta para la inclusión en el Reglamento del desarrollo de la Ley Orgánica 8/2000 de reforma de la Ley

4/2000 , sobre Derechos y Libertades de los Extranjeros en España y su Integración Social

Legislació Estatal i Autònoma sobre Protecció dels Menors en situació d'Alt Risc Social, Directora , Eulàlia Creus i Farré , Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya , febrer de 1994.

Conceptes bàsic de la pàgina d'Internet de la Generalitat de Catalunya del Departament de Justícia, d'atenció al menor .

El CORAN, prólogo y traducción de J.Vernet , editorial Optima , edición de1999.

Guidelines on Policies and Procedures in dealing with, Unaccompanied Children Seeking Asylum.

Separated Children in Europe Programme Statement of Good Practice, editado por Save the Children y la UNHCR.